

การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวสรกมล แจ่มจันทร์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974 -53-1721-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF EDUCATIONAL INTERNAL QUALITY ASSURANCE PROCESS
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Sorakamol Jamjan

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Elementary Education
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-53-1721-7

สรกมล แจ่มจันทร์ : การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร. (A STUDY OF EDUCATIONAL INTERNAL QUALITY ASSURANCE
 PROCESS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
 METROPOLITAN ADMINISTRATION) : อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ วรสุดา นุญญไวยโรจน์,
 360 หน้า. ISBN 974-53-1721-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 102 คน ครู 102 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน
 ประกันคุณภาพในสถานศึกษา 102 คน รวม 306 คน จาก 102 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบ
 สัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการดำเนินการในด้านต่างๆดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการ มีการแต่งตั้ง
 คณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพ จัดประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดนโยบายและความรับผิดชอบร่วมกัน
 2) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการมอบหมายงานตามความถนัด ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทำงาน
 ร่วมกัน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ศึกษามาตรฐานโรงเรียน
 ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร และใช้มาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอกของสมศ.พัฒนาคุณภาพของโรงเรียน
 จัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดมาตรฐานของโรงเรียนและใช้เกณฑ์ประเมินมาตรฐานการศึกษาของสมศ. 4) ด้านการจัดทำ
 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุมให้เข้าใจถึงความสำคัญของแผน กำหนดวิสัยทัศน์จากปัจจัยภายใน ใช้
 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2544เป็นข้อมูลในการจัดทำแผน 5) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษา มีการนำแผนไปปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปฏิทินปฏิบัติงานและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
 6) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตนเอง สร้าง
 ความตระหนักให้เห็นความสำคัญของการประเมิน เก็บข้อมูลโดยใช้ทั้งเครื่องมือเก็บข้อมูลและใช้ร่องรอยจากการ
 ปฏิบัติงานจริง 7) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินทำให้เห็นคุณภาพและรู้ปัญหาและอุปสรรคของ
 การจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น 8) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการรายงานผลสัมฤทธิ์
 ของผู้เรียน ซึ่งมีการเผยแพร่และรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีให้กับสำนักงานศึกษานุเคราะห์และผู้ที่เกี่ยวข้อง
 9) ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ใช้การกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการ
 ปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนในการพัฒนาให้ดีขึ้น และบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีหน้าที่ในการรักษาการ
 ดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน 10) ด้านปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่าบุคลากรใน
 โรงเรียนไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ มีชั่วโมงสอนมาก บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำ
 แผนขาดความรู้และประสบการณ์ เวลาจำกัดทำให้ประเมินไม่ครอบคลุมและขาดความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหา
 และรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการเขียนรายงาน
 ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน ได้แก่ เรื่องบุคลากร และกระบวนการทำงาน

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต
 สาขาวิชา ประถมศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 ปีการศึกษา 2547

##4483819927 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD : QUALITY ASSURANCE / INTERNAL QUALITY / ELEMENTARY SCHOOLS

SORAKAMOL JAMJAN : A STUDY OF EDUCATIONAL INTERNAL QUALITY ASSURANCE
 PROCESS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
 METROPOLITAN ADMINISTRATION.THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. VORASUDA
 BUNYAVIROJ. 360pp. ISBN 974-53-1721-7

The purpose of this research was to study educational internal quality assurance process in elementary schools under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration. The samples consisted of 102 administrators, 102 teachers, and 102 teachers who were responsible for organizing internal quality assurance process in the elementary schools. The total of the samples was 306. The research instruments were questionnaires, interviews and document analysis. The data were analyzed by using percentage.

The findings were : 1) Preparation, was carried on by appointing the committee and personnel responsible for quality assurance by organizing the meeting for responsibility. 2) Organization of administrative system and information system were assigned according to teachers' abilities for enhancing their cooperation of working. Community had opportunity to participate in school management. 3) Development educational standards were to study the standards of the elementary schools under the jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration. The standards of external evaluations of the Office of Nation Education Standard Quality Assessment were used to improve school quality, to make an operational plan and to identify the standards of school. 4) The strategic plan was planned by holding help them the meeting to understand its importance, identify vision from internal factors and set plan based-on the basic education curriculum 2001. 5) Implementation of strategic plan was operated by making annual operational plan, by job schedules and by improving learning management. 6) Self – evaluation of educational quality, the schools formed the committee, responsible for self – evaluation for fostering awareness of evaluation importance. The data were collected by using instruments and an authentic assessment. 7) Educational quality assessment, the results revealed clearly the quality, problems and obstacles of schools educational management. 8) The annual report of school quality concerning the students' achievements were written to the department of education Bangkok Metropolitan Administration, to educators and to the personnel concerning. 9) Conservation of educational quality assurance system, the teachers were motivated and enhanced to use authentic data for analysing and planning. All personnel in schools were to keep on working for quality assurance. 10) Problems of quality assurance in schools were those of personnel; such as not like changes, not pay attention to information on technology, overload of teaching, lack of knowledge and experience, time limited for whole school evaluation, lack of understanding about content and competence, insufficient budget, and lack of data for report writing. The most important problems and obstacles for quality assurance in schools were personnel and working process.

Department..... Curriculum, Instruction, and Educational Technology..... Student's signature.....
 Field of study..... Elementary Education..... Advisor's signature.....
 Academic year..... 2004.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ไปได้ด้วยดี ซึ่งได้รับความกรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากท่านอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ วรสุดา บุญยไวยโรจน์ โดยท่านให้ความกรุณาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคท ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และดร.ปัทมาศิริ ชีรานุรักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สายพิณ ต้นศิริ คีษานิเทศก์ 8 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร อาจารย์สมถวิล กำแหงมิตร ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมประชานิเวศน์ สังกัดกรุงเทพมหานคร และอาจารย์วีระวงศ์ ศิลปอุดม รองผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของการใช้ภาษาของเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้กรุณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้ความกรุณาในทุกๆด้านแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอขอบคุณพี่ น้อง เพื่อนๆ ที่ได้ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจ ขอขอบคุณคณะครูและบุคลากรโรงเรียนอนุบาลสุภसर ที่มีส่วนทำให้งานวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การประกันคุณภาพการศึกษา	11
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	22
การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	75
3 วิธีดำเนินการวิจัย	80
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	81
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล	89
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92

บทที่	หน้า
5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	230
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	230
วิธีดำเนินการวิจัย	230
สรุปผลการวิจัย	232
อภิปรายผลการวิจัย	250
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	264
รายการอ้างอิง	265
บรรณานุกรม.....	273
ภาคผนวก	275
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	276
ภาคผนวก ข หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	278
ภาคผนวก ค การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง	284
ภาคผนวก ง รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	287
ภาคผนวก จ มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก :	
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2547.....	292
ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	299
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	360

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อและจำนวนสำนักงานเขตที่สุ่มได้ จำแนกตามกลุ่มเขตทางการศึกษา	81
2	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนของกลุ่มเขตทั้งหมดและโรงเรียน ที่สุ่มได้	82
3	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	83
4	ตารางการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพใน สถานศึกษา	90
5	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามข้อมูลทั่วไป	94
6	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	96
7	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	99
8	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	102
9	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	115
10	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา	120
11	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ.....	122
12	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	126
13	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	130
14	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	134
15	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	137
16	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	140
17	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	144
18	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	148
19	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	150

ตารางที่ 1

หน้า

20	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการดำเนินการตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	153
21	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา	155
22	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา.....	158
23	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	161
24	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา	165
25	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	168
26	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา	172
27	จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา	174
28	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา	176
29	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	179
30	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ...	181
31	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	182
32	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา	184
33	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	187
34	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	190
35	จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	192
36	จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	198
37	จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำแนกตามปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา	202

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพ ภายนอก	21
2	ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตาม หลักการบริหาร	26
3	คุณภาพของสารสนเทศ	30
4	กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา	33

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต 20 ปี โดยหวังที่จะให้สังคมไทยที่พึงประสงค์มีการพัฒนาสู่สังคมที่เข้มแข็งและมีดุลยภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพโดยยึดหลักความสมดุลพอดีและพึ่งตนเองได้ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่สร้างโอกาสให้คนไทยคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกันที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม และคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึงพาเกื้อกูลกันตลอดจนมีจารีตประเพณีที่ดีงาม และยังคงใช้หลัก “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” ในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง (สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร, 2545: 73)

เนื่องจากการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคนและสังคม ทำให้ “คุณภาพของการศึกษา” เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของชาติในโลกยุคข้อมูลข่าวสารประเทศต่างๆจึงได้ทุ่มเทและให้ความสำคัญกับ “การพัฒนาคน” โดยถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างพลังอำนาจของชาติ ข้อมูลจาก World Competitiveness Yearbook 2001 โดย IMD และ Human Development Report 2001 โดย UNDP แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันและความสามารถในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อยู่ในอันดับที่ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียด้วยกันมาก ดังนั้น ความจำเป็นเร่งด่วนของประเทศในขณะนี้ คือ การที่ทุกส่วนของสังคมจะต้องหันมาร่วมมือกันยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้นให้ได้โดยเร็วและในทุกวิถีทาง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541: 1-3, 2545: 3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ได้บรรจุสาระสำคัญเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย คือ ได้กำหนดให้มี “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา” เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะมาตรา 48 กำหนดเรื่องการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้ว่า “ให้หน่วยงาน ต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ม.ป.ป.: 24)

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเองและมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) ซึ่งจะดำเนินการโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545: 2)

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษา ร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนส่งเสริมของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา ข้อมูลหลักฐานที่ตรวจสอบได้และการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การประกันคุณภาพภายในจะทำให้ได้สารสนเทศที่สะท้อนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา อันนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สมคิด พรหมจรรย์ และสุพัตร์ พิบูลย์, 2544: 3)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (2545: 5) ได้กล่าวถึง ลักษณะของระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดี ไว้ดังนี้

1. มีระบบการทำงานด้านการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบและผสมผสานกับการปฏิบัติงานตามปกติ
2. มีกระบวนการทำงานด้านการประกันคุณภาพที่เป็นระบบและต่อเนื่อง
3. มีการประเมินภายในที่ประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การสอน และการบริหารจัดการที่ดี
4. มีการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ระบุให้มี 8 องค์ประกอบในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หน่วยงานพิเศษ, 2545: 66) คือ

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กรุงเทพมหานครมีความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคนและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงได้ดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด6 มาตรา 48 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน (สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยงานนี้เทศก์, 2545: บทนำ) คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) เป็นกลไกเข้าสู่คุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษา

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit) เป็นกลไกการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยการประเมินตนเองของโรงเรียน การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และการติดตามตรวจสอบประเมินผลในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (Quality Accreditation) เป็นกลไกการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยองค์กรภายนอก คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)

ดังนั้นกรุงเทพมหานครโดยสำนักงานศึกษา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครจำนวน 431 โรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่จะต้องพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและอยู่ในบรรทัดฐานเดียวกัน จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เห็นได้จากการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545 – 2549) ว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้ มุ่งสู่การประกันคุณภาพ เสริมสร้างเอกลักษณ์

ไทย ทันสมัยในวิทยาการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม” (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กองวิชาการ, 2545: 9) ซึ่งวัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์, 2543: 6) มีดังนี้

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม มีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและนักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

3. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นอกจากนี้กรุงเทพมหานครได้กำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นมาตรฐานกลางสำหรับการพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานกลางระดับชาติ ซึ่งมีองค์ประกอบของมาตรฐาน 3 ด้าน (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์, 2544: 5) คือ

มาตรฐานด้านผู้เรียน (Product) ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่หลักสูตรและสังคมคาดหวัง มี 12 มาตรฐาน 43 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านปัจจัย (Input) ได้แก่ นักเรียน ผู้บริหาร ครู หลักสูตร โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มี 10 มาตรฐาน 36 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านกระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร การจัดสภาพแวดล้อม การพัฒนาบุคลากร การนิเทศ ติดตามผล และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้

การดำเนินการในการนำมาตรฐานการศึกษาสู่โรงเรียนนั้น กรุงเทพมหานครกำหนดให้มีโรงเรียนแกนนำการประกันคุณภาพเป็นจำนวนถึง 125 โรงเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากรุงเทพมหานครมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนในภาพรวมให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 10 ด้าน ดังต่อไปนี้คือ 1) ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 9) ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และ 10) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครู และ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) แล้วจำนวนทั้งสิ้น 431 โรงเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมุ่งศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 10 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 9) ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และ 10) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ซึ่งการศึกษาดังกล่าวครอบคลุมองค์ประกอบในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนได้ และระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การประกันคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสังคม

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ทางการศึกษาที่โรงเรียนต้องการให้เกิดขึ้น และเป็นมาตรฐานไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กฎหมาย หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนด เพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงเพื่อการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนา ตรวจสอบ ประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา

การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ได้ว่าการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา สามารถรองรับการประเมินภายนอกได้ ประกอบด้วย การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมการเกี่ยวกับบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ทุกคนมีส่วนร่วมและจัดให้มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ครู และผู้บริหาร โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนแม่บทเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนปฏิบัติงานที่ร่วมกันกำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินการประเมินผลภายในของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยการประเมินตนเองตามสภาพจริงเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และพร้อมที่จะได้รับตรวจสอบจากการประเมินภายนอก

การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หมายถึง การที่โรงเรียนจัดทำเอกสารขึ้นเพื่อให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทราบการดำเนินงานและผลของการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละปีการศึกษา

การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเฝ้าระวังรักษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา หมายถึง สภาพหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนทุกชั้นตอน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ / อาจารย์ใหญ่ / ผู้อำนวยการ / ผู้ที่ทำหน้าที่รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547

ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา หมายถึง ครูที่ได้รับมอบหมายจากครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่/ผู้อำนวยการ ให้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน และสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนได้

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานครเท่านั้น ไม่รวมถึงโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครแต่สังกัดหน่วยงานอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จากตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร

2. เลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 102 คน ครู จำนวน 102 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำนวน 102 คน รวมทั้งสิ้น 306 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi State Random Sampling)

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งมี 7 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา และแบบศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วนี้ไปทดลองใช้กับผู้บริหารจำนวน 3 คน ครูจำนวน 3 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. นำเครื่องมือทุกฉบับมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์
7. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
8. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และขอความร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถามให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และดำเนินการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารด้วยตนเอง

9. วิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์ค่าทางสถิตินำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่เป็นปลายเปิดนำเสนอเป็นความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการปรับปรุงการบริหารงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ผลการวิจัยสามารถนำมาพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสาร และรายงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกัน คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

การเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความหมายของคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.4 การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
3. การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 3.1 วิสัยทัศน์การศึกษาและนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
 - 3.2 วัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
 - 3.4 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
 - 3.5 มาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการที่รัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทยเกี่ยวกับการศึกษา ให้นุ้คคละยอมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีทีรัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งได้รับการตอบสนองอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม คือ มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดอย่างชัดเจนถึงความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่ต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้นหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำรายงานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องได้รับการประเมินอย่างน้อย 1 ครั้งในทวาระยะ 5 ปี ทั้งนี้การประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกสำหรับสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติ มีผลบังคับใช้ คือภายในเดือนสิงหาคม 2548

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) เรียกโดยย่อ ว่า สมศ. เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) พ.ศ. 2543 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน), 2546: 1-2)

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 7) ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ และผลผลิตไม่มีคุณภาพ

อุทุมพร(ทองอุไทย) จามรมาน (2544: 1) ให้ความหมายของการประกันคุณภาพ (Quality Assurance) การศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นการให้หลักฐาน ข้อมูล แก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียนและสาธาณชนมั่นใจว่านักเรียนน่าจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2542ก: 8) ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาว่าเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษา (Mechanical Process) เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับของสังคม

จากความหมายดังที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการบริหารจัดการที่มีการพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องทำอยู่แล้ว การประกันคุณภาพจึงไม่ใช่เรื่องใหม่ หรือเป็นเรื่องแปลกแยกไปจากงานปกติ และไม่ใช่การประเมินเพื่อการประเมิน ไม่เน้นการสร้างเอกสาร แบบวัด หรือแบบประเมินเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: ก)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีสาระบัญญัติที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายในและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 3-5) ได้กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในตามสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

การประกันคุณภาพภายในตามสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

จากความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทยจึงได้มีสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไว้ดังนี้

หมวด 6 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มี ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

สาระบัญญัติดังกล่าว เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นแก่พ่อแม่และประชาชน ว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพภายใน จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

การประเมินตนเองก็เหมือนกับการส่องกระจกดูตนเอง ซึ่งในวิถีชีวิตประจำวันคงไม่มีใครที่ไม่เคยส่องกระจกดูตนเอง บางคนอาจจะส่องกระจกเพราะความเคยชิน มองดูแวบหนึ่ง พอเห็นตนเองเรียบร้อยแล้วก็ผ่านไป แต่หลายคนมีความมุ่งหมายหลายอย่างในการส่องกระจก เช่น ต้องการดูรูปทรงว่าอ้วนขึ้นหรือผอมลง ทรงผม ใบหน้า เสื้อผ้าที่สวมอยู่เป็นที่พอใจหรือไม่ กระจกจึงมีหลายชนิด หลายขนาดและต้องมีความใส ความเที่ยง ความคมชัด จึงจะใช้ประโยชน์ได้ดี การนำมาใช้ส่องตนก็ตรงกับความเป็นจริง เมื่อส่องกระจกพบ ข้อดี ข้อด้อย ก็พยายามปรับปรุงตนเองเพื่อให้ “ดูดีขึ้น” การสำรวจประเมินตนเองจึงเป็นสิ่งที่คนเราทำอยู่แล้วในชีวิตประจำวัน การที่สถานศึกษาใช้กระจกส่องตน ส่องงาน และส่องศิษย์ แล้ววินิจฉัยเคราะห์หา จุดอ่อน จุดแข็งที่เกิดกับตน กับงาน และกับศิษย์ จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น และทำให้เด็กและเยาวชนไทยเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข

การเป็นผู้บริหารและเป็นครูในสถานศึกษานั้น มีภารกิจที่ยิ่งใหญ่ คือ การพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน งานที่สำคัญเช่นนี้จะก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพยั่งยืน ก็ต่อเมื่อบุคลากรในสถานศึกษาพยายามมองตน มองงาน มองศิษย์อยู่เป็นนิจ กระจกที่ใช้ส่องตน ส่องงาน และมองภาพความเติบโตของศิษย์ ย่อมต้องมีหลายชนิด หลายขนาด และการมองมิใช่มองอย่างผิวเผิน หากแต่ต้องมีระบบขั้นตอนที่จะทำให้ได้ภาพเที่ยงตรง สมจริง และนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา

ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอม ให้เด็กเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข ถ้าสถานศึกษาไม่มีการมองตนเองและพัฒนาตนเองแล้ว ก็เป็นไปได้ยากที่การศึกษาและเยาวชน จะได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูจะต้องร่วมกันประเมินตนเอง และดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยมี เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ผู้บริหารและครู ร่วมกันคิดร่วมกันทำ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อให้เป็นไปตามสาระใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 6) ได้ให้แนวทางในการนำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไปปฏิบัติ ซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการให้ครอบคลุมตามแนวทางหลักดังต่อไปนี้

1. สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยควรเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

2. ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย การวางแผนการ

ดำเนินงาน การประเมินผลและการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยสถานศึกษาต้องจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความมุ่งหมาย และหลักการ ตามที่กำหนดใน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษา และเป้าหมาย/ปรัชญา/ธรรมเนียมสถานศึกษา กำหนด ระยะเวลาในการดำเนินการที่ชัดเจน ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำ ผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. การดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกชั้นตอน ควรเน้นการประสานงาน และการมีส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา กรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคลากรของหน่วยงาน องค์กรต่างๆในชุมชน และเขตพื้นที่การศึกษา และภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามมาตรา 8 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

4. สถานศึกษาควรจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายในให้เรียบร้อยก่อน เริ่มปีการศึกษาใหม่ของทุกปี โดยแสดงผลการประเมินคุณภาพการศึกษา แนวทางหรือแผนงานใน การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป แล้วเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงกำหนด และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา ตลอดจนสาธารณชน โดยจัดทำรายงานโดยสรุปปิดประกาศไว้ที่สถานศึกษา แจ้งให้ ผู้ปกครอง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้รับทราบ รวมทั้งมีรายงานที่มีรายละเอียดครบถ้วนที่ พร้อมจะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดูได้ตลอดเวลา

ดังนั้น การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากร ทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกชั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อร่วมกันตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง แล้วร่วมกันปรับปรุง แผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพผู้เรียน เป็นสำคัญ

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพการศึกษา ครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและการกิจทางวิชาการ และทางการบริหารจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีผู้ให้หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 11) ได้กล่าวถึงหลักการ สำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิด หรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้ การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบ ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 14) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเน้นการสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภครวมทั้งภายในและภายนอก

1.1 คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับช่วงต่อในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต หรือทุกระดับชั้นเรียน

1.2 คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิงเศรษฐกิจ และสังคมระดับมหัพภาค (Macro Socio-economic Level) ซึ่งหมายถึง ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อความอยู่รอด และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศชาติ ในการแข่งขันทางธุรกิจการค้าและทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้า ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา มีหลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ หลักตรรกะ และความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพ มีจุดประสงค์สำคัญเพื่อให้ได้มาเพื่อข้อมูลย้อนกลับ สำหรับใช้ในการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ (มาตรฐานวิชาการ กรอบหลักสูตร และแผนการสอน) และกระบวนการทำงาน(การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษา เน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจแก่นักเรียนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและการร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่างๆในเขตพื้นที่การศึกษาและภูมิภาค

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ (Commitment) ของผู้บริหารสถานศึกษาและการกระจายอำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ การกระจายอำนาจทางการศึกษา การแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ และการสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมได้ว่า โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนจบการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม

การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องเริ่มต้นจากการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของตนเอง และมีระบบประเมินตนเองก่อน ต่อจากนั้นจึงรับการประเมินภายนอกโดย สมศ. ซึ่งจะดำเนินการโดยพิจารณาและตรวจสอบจากผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา การประเมินคุณภาพภายในและการประเมิน

คุณภาพภายนอกจึงควรสอดคล้องและไปในทิศทางเดียวกัน เพราะต่างก็มุ่งสู่มาตรฐานหรือคุณภาพที่คาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2547 ค: 51) กล่าวว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้พัฒนามาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษามุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่างๆเพิ่มขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการ ในคราวประชุมเมื่อปี พ.ศ.2543 ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาทั้งหมดมี 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1) มาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียน มี 12 มาตรฐาน 38 ตัวบ่งชี้ เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถตามศักยภาพ และมีความสุข

2) มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ มี 6 มาตรฐาน 29 ตัวบ่งชี้ เน้นในด้านกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3) มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย มี 9 มาตรฐาน 24 ตัวบ่งชี้ เป็นการกำหนดคุณลักษณะหรือสภาพความพร้อมของผู้บริหาร ครู หลักสูตร อาคารสถานที่และชุมชน

มาตรฐานการศึกษาทั้ง 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ เป็นทิศทางให้สถานศึกษาที่มีศักยภาพและมีความพร้อมได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกระยะต่อไป แต่ในช่วง 5 ปีแรก หรือการประเมินในช่วงปี พ.ศ. 2544 - 2548 ซึ่งเป็นระยะเริ่มแรกของการประเมินภายนอก สถานศึกษาอาจจะยังไม่คุ้นเคยกับการประเมินภายนอก และอาจมีปัญหากับการพัฒนาตนเองให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานทั้ง 27 มาตรฐาน ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงกำหนดให้มีการประเมินเฉพาะมาตรฐานที่มีความสำคัญมากที่สุดก่อน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เพื่อใช้ในการประเมินภายนอกในรอบแรก ดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบการดูแลการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดต่างๆ ต่างก็มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้ในการประเมินผลภายใน หรือการประเมินตนเองของสถานศึกษา การกำหนดมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ระหว่างสังกัดต่างๆ จึงมีความเหลื่อมล้ำกัน และมีจุดเน้นของการพัฒนาต่างกัน เพื่อให้การประเมินภายนอกอยู่ภายใต้เกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) จึงมีการกำหนดกรอบมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินสถานศึกษาจำนวน 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ดังกล่าวข้างต้น

สำหรับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ สมศ. ใช้เป็นกรอบในการประเมินรอบแรก 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ เมื่อดำเนินการมาแล้วระยะหนึ่ง สมศ.ก็ได้มีการทบทวนและในการประชุมคณะกรรมการบริหาร สมศ. ในปี

2547 มีมติให้ปรับปรุงตัวบ่งชี้ในทุกมาตรฐานเน้นให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยใช้ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณหรือมีนิยามเชิงปฏิบัติการ กำหนดเกณฑ์การพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้และกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับคุณภาพทั้งระดับตัวบ่งชี้และระดับมาตรฐานเพื่อยกมาตรฐานของการประเมินคุณภาพภายนอกให้สูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินคุณภาพภายนอก และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและของชาติโดยรวมต่อไป (รายละเอียดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 คู่มือในภาคผนวก)

ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) มีแนวคิดบนพื้นฐานของการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนด โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้มีเอกภาพเชิงนโยบายรวมทั้งผลักดันให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพดียิ่งขึ้น ตามความต้องการของผู้เรียนและผู้รับบริการ ซึ่งหลากหลายตามวัตถุประสงค์และบริบทของสถานศึกษานั้นๆ โดยใช้รายงานตามความจริงให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ

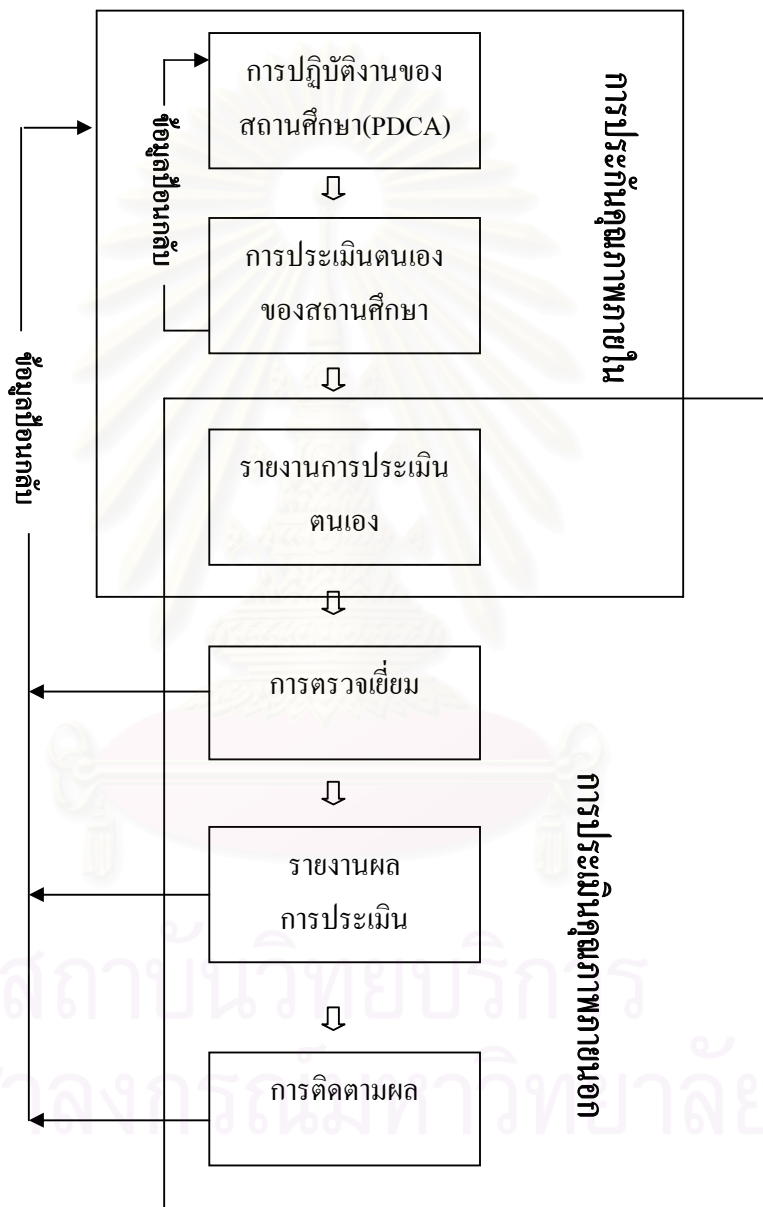
กรอบการประเมินคุณภาพภายนอกจะดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้เป็นมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินภายนอกแรกมี 14 มาตรฐาน ซึ่งเป็นมาตรฐานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน มาตรฐานเกี่ยวกับการสอนของครู และมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหาร

การประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอกเชื่อมโยงกันด้วยมาตรฐานการศึกษา โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาใดก็ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของสถานศึกษา แต่ควรมีส่วนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอก ซึ่งพัฒนาตามจุดมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติรวมอยู่ด้วย

การประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะต้องส่งให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อให้คณะผู้ประเมินภายนอกได้ศึกษาอย่างละเอียดก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นงานที่ต่อเนื่อง และสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน และเป็นการตรวจสอบผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามมาตรฐาน

การศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การดำเนินงานแก่สถานศึกษา และทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษาได้ อย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพภายนอกจึงมีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน ดัง แสดงในแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประเมินคุณภาพภายนอก
 ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2546: 57)

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 47 ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้(สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยงานพิเศษ, 2545: 66-68; สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, (ม.ป.ป.): 8-16)

1. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเต็มศักยภาพ

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

- (1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- (2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- (3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- (6) การประเมินคุณภาพการศึกษา
- (7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- (8) การผลจบบระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการตามวรรคสอง ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด

2. หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.1 ให้สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.2 ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

(1) กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา

(2) กำกับ ติดตาม และให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

(3) เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งคณะบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.3 ให้สถานศึกษาจัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

2.4 ให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษาที่ ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน สถานศึกษา ท้องถิ่น และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง หลักและครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

(1) เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความจำเป็นอย่างเป็นระบบและมีแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

(2) กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และสภาพความสำเร็จ ของการพัฒนาไว้อย่างต่อเนื่องชัดเจน และเป็นรูปธรรม

(3) กำหนดวิธีดำเนินงานที่มีหลักวิชาหรือผลการวิจัย หรือข้อมูล เชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้ ให้ครอบคลุมการพัฒนาด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการ เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

(4) กำหนดแหล่งวิทยาการภายนอกที่ให้การสนับสนุนทาง วิชาการ

(5) กำหนดบทบาทหน้าที่ให้บุคลากรของสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้เรียน รับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

(6) กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

(7) กำหนดการจัดงบประมาณ และการใช้ทรัพยากรอย่างมี ประสิทธิภาพ

2.6 ให้สถานศึกษาดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.7 ให้คณะบุคคลตามข้อ 2.2 (3) ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน และรายงานการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สำหรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม อาทิเช่น การสังเกตพฤติกรรมและกระบวนการทำงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การพิจารณาหลักฐาน ร่องรอย การปฏิบัติงาน ตัวอย่างผลงาน และแฟ้มสะสมงาน ตลอดจนการใช้แบบสำรวจ แบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบวัดมาตรฐาน เป็นต้น

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.8 ให้สถานศึกษา จัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้นที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญ ด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

2.9 ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 2.8 เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.10 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดังนี้

(1) จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

(2) จัดให้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ในวิชาแกนหลักของสถานศึกษาร่วมกันเป็นรายปี/รายภาค

(3) จัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในวิชาแกนหลัก และคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

2.11 ให้หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปี และรายงานผลให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดทราบ ทั้งนี้การตรวจสอบและทบทวนให้เป็นไปตามข้อ 2.7 โดยอนุโลม

2.12 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัด ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่ นวัตกรรม เกี่ยวกับรูปแบบและเทคนิควิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งกำกับ สนับสนุน ส่งเสริม ติดตาม ประเมินผล และผลงประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาด้วย

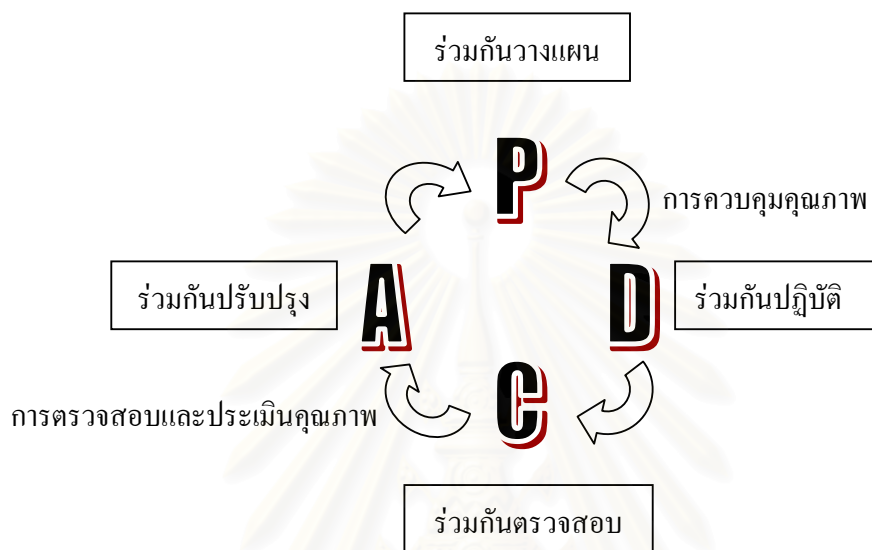
จากการนำเสนอเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ว่า การดำเนินการประกอบด้วย การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การพัฒนามาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และการผลงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาครอบคลุมตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. การบริหารคุณภาพของสถานศึกษา

การบริหารคุณภาพของสถานศึกษา เข้าสู่การประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษานั้นมีแนวปฏิบัติให้ได้หลายวิธี วรภัทร ภูเจริญ (2544: 1) กล่าวว่า การบริหารองค์กรมีเครื่องมือในการบริหารมาก ทุกเครื่องมือมีพื้นฐานเดียวกันคือ วงจร PDCA ได้แก่ วางแผน (Plan) ทำ (Do) ประเมิน (Check) ปรับปรุง (Action) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 10) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร ไว้ว่า ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุมและการตรวจสอบคุณภาพกับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วยการร่วมกันวางแผน (P) ร่วมกันปฏิบัติตามแผน (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกันปรับปรุง (A) จะเห็นว่ามีคุณสมบัติสอดคล้องกัน ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 2

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 10)

จากแผนภาพข้างต้น การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพ ก็คือ กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา เมื่อสถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้ว หน่วยงานในเขตพื้นที่และต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความภูมิใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

2. การจัดระบบสารสนเทศ

ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่ชัดเจนและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น เช่น ที่ตั้งของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน สภาพผู้เรียน จุดเด่นจุดด้อยในด้านต่างๆ ภาพรวม จุดยืนของสถานศึกษา เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานตามหลักสูตร และเมื่อสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนแล้วจะต้องมีการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน และผลของการดำเนินงานที่มุ่งเป้าหมายไปยังคุณลักษณะของผู้เรียน สารสนเทศจากผลของการตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไปเป็นวงจรเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การจัดทำระบบสารสนเทศในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร มีข้อมูลประกอบการพัฒนางานสร้างทางเลือกใหม่ๆ ในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารทั้งในระดับสูงและระดับหัวหน้าหมวด/กลุ่มวิชา/ระดับสายชั้น มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศประกอบการวางแผนตัดสินใจกำหนดนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องในการจัดระบบสารสนเทศ ดังนี้

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ค: 19) ได้ให้ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องในการจัดระบบสารสนเทศ ดังนี้

ข้อมูล(Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งอาจแสดงเป็นตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ ข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นสิ่งที่เก็บรวบรวมมาโดยยังไม่ผ่านการประมวลผล หรือการวิเคราะห์จัดกระทำ จึงทำให้ส่วนมากไม่มีความหมายสมบูรณ์พอที่จะนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ด้วยวิธีการต่างๆ จนอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ หรือนำไปใช้ในเรื่องต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม ข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สูงสุด และการจัดเก็บรักษา อย่างมีระบบเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ สารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ จะสามารถ นำไปใช้สนับสนุนการบริหารและการตัดสินใจทั้งในระดับปฏิบัติ ระดับหมวด/งาน/สายชั้นหรือ ระดับบริหาร

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2542ค: 3) ได้ให้ความหมายของคำที่ เกี่ยวข้องในการจัดระบบสารสนเทศ ดังนี้

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริง การกระทำต่างๆ ทั้งที่เป็นตัวเลข สัญลักษณ์ และตัวหนังสือ แทนปริมาณ ที่ยังไม่ได้วิเคราะห์หรือประมวลผล

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์หรือการ ประมวลผลแล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือนำไปใช้ ในเรื่องต่างๆได้ตามวัตถุประสงค์

ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บและใช้สารสนเทศสนองความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยมีการจัดอย่างเป็นระบบ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ข้อมูล(Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่อาจอยู่ในรูปตัวเลข ตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ โดยยังไม่ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ จัดกระทำ ส่วนสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการ วิเคราะห์แล้ว สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจได้ และระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผลข้อมูลให้อยู่ในรูปสารสนเทศที่ เป็นประโยชน์สูงสุด มีการจัดเก็บรักษาอย่างมีระบบและสามารถนำไปใช้สนองความต้องการของ หน่วยงานได้

2.1 หลักในการสร้างระบบสารสนเทศ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ข: 12) ได้กล่าวถึง หลักใน การสร้างระบบสารสนเทศควรคำนึงถึงองค์ประกอบดังนี้

1. ระบบสารสนเทศจะต้องสอดคล้องกับการบริหารงานของสถานศึกษา ทั้งใน ด้านเป้าหมาย โครงสร้าง สาระ ทรัพยากร และรูปแบบของการบริหารโรงเรียน/สถานศึกษา
2. สารสนเทศจะต้องมีคุณภาพ คือมีความถูกต้อง ครบถ้วนตรงกับความ ต้องการใช้งาน/ปัญหา และทันต่อการใช้งาน
3. ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญของสารสนเทศ และใช้สารสนเทศเป็นข้อมูลใน การตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย และการวางแผนการดำเนินงาน

4. สารสนเทศจะต้องเข้าใจง่ายและสะดวกพร้อมที่จะใช้งาน
5. ความสามารถในการเชื่อมโยงสารสนเทศกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไข

ปัญหา

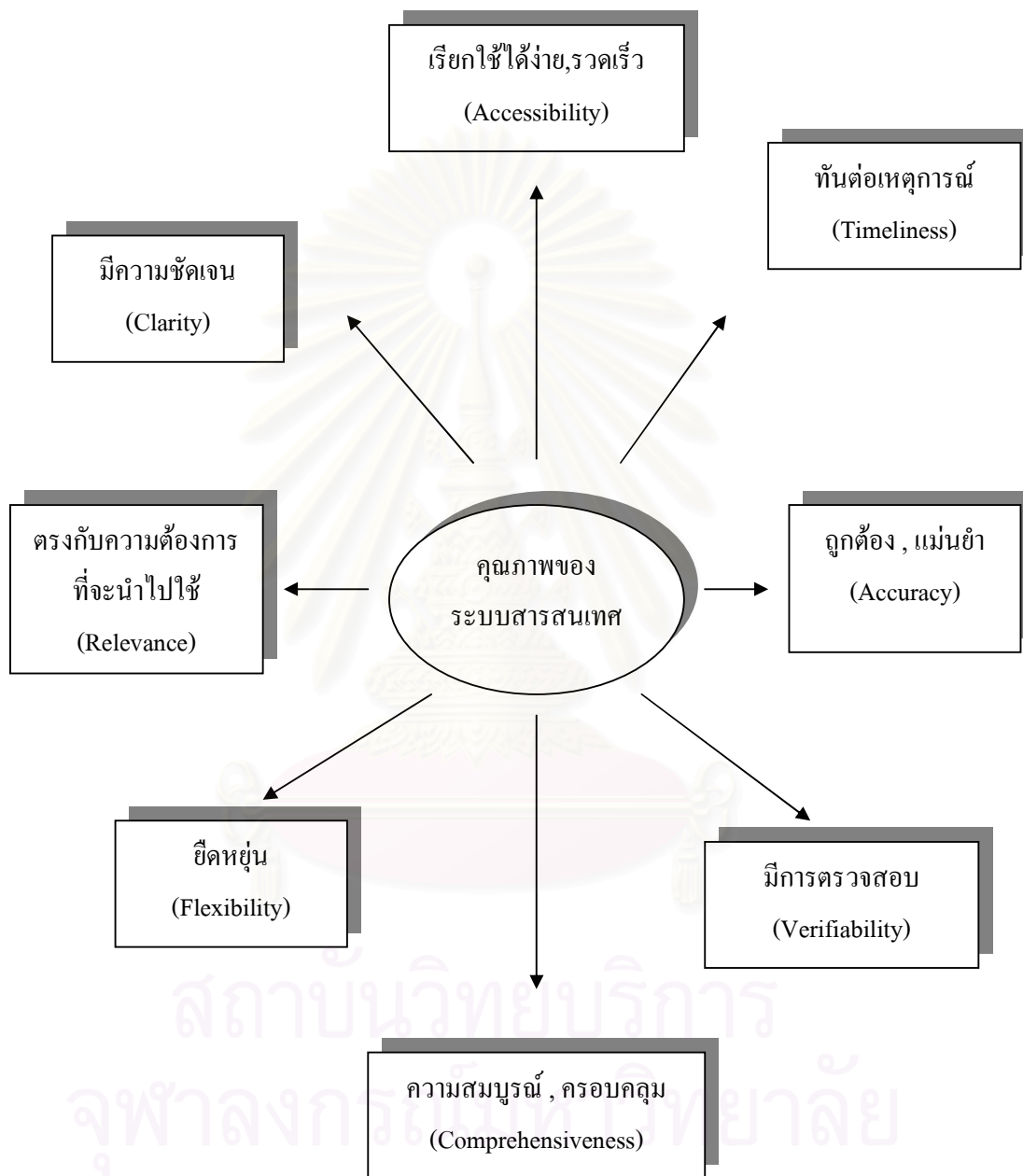
สรุปได้ว่าหลักในการสร้างระบบสารสนเทศควรจะคำนึงถึงความสอดคล้องกับการบริหารงานของสถานศึกษา มีคุณภาพ เข้าใจง่ายและสะดวกพร้อมที่จะใช้งาน มีการเชื่อมโยงสารสนเทศกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ข: 15, 2544ค: 9) ได้กล่าวถึงการสร้างระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพ ควรคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

1. มีการตรวจสอบความถูกต้อง (Verifiability)
2. มีความถูกต้องแม่นยำ (Accuracy)
3. มีความสมบูรณ์และครอบคลุม (Comprehensiveness) เพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ
4. มีความชัดเจน (Clarity) ไม่ต้องตีความ แต่มีความกะทัดรัดได้ใจความ
5. มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะนำไปใช้ (Relevance)
6. มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ปรับใช้ได้หลายสถานการณ์
7. ใช้ได้ง่าย รวดเร็ว (Accessibility)
8. สามารถจัดระบบตั้งแต่การเตรียมข้อมูลนำเข้า การประมวลผลและการนำผลรายงานในเวลาทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness)

สรุปได้ว่าคุณภาพของระบบสารสนเทศควรคำนึงถึงการตรวจสอบความถูกต้อง มีความแม่นยำ มีความสมบูรณ์และครอบคลุมเพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ มีความชัดเจน มีความเกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะนำไปใช้ มีความยืดหยุ่นปรับใช้ได้หลายสถานการณ์ ใช้ได้ง่าย รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ แสดงดังแผนภาพต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 3 คุณภาพของสารสนเทศ

ที่มา : สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ข: 16)

2.2 การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

การจัดทำระบบสารสนเทศเป็นการสร้างระบบการจัดการข้อมูลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่สามารถใช้ตัดสินใจ วางแผน พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งในระดับห้องเรียน เป็นรายบุคคล ระดับชั้น/กลุ่มวิชา และระดับสถานศึกษา ซึ่งแสดงคุณภาพโดยรวมของสถานศึกษา สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ค: 10) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ สามารถจำแนกตามวิธีดำเนินการออกเป็น 3 ระบบ ซึ่งแต่ละระบบมีจุดเด่นและจุดด้อย พอสรุปได้ดังนี้

1. ระบบทำด้วยมือ (Manual System) เป็นระบบที่เก็บโดยการใช้เอกสารในรูปแบบต่างๆ ระบบนี้มีข้อดีคือ ค่าใช้จ่ายน้อย ส่วนข้อเสียคือ การเรียกใช้ไม่สะดวกและไม่ทันการหากจัดระบบเพิ่มเอกสารไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

2. ระบบกึ่งอัตโนมัติ (Semi - Automation) ระบบนี้ใช้มือทำส่วนหนึ่ง และใช้เครื่องกลส่วนหนึ่ง กล่าวคือ ส่วนที่เป็นเอกสารต่างๆทำด้วยมือ และส่วนที่สร้างระบบสารสนเทศใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย ระบบนี้มีข้อดี คือ ค่าใช้จ่ายไม่สูง การฝึกอบรมบุคลากรไม่มากนัก แต่มีข้อเสียคือ ถ้ารูปแบบเอกสารไม่เหมาะสม การปฏิบัติงานไม่เหมาะสม การดำเนินการจะล่าช้าหากข้อมูลจากการกรอกเอกสารผิดพลาด ระบบนี้จะทำได้ดีต่อเมื่อส่วนที่ทำด้วยมือทำได้สมบูรณ์แบบ ได้แก่ การกรอกข้อมูลครบ ถูกต้อง มีระบบควบคุม ตรวจสอบอย่างดี

3. ระบบอัตโนมัติ (Full - Automation) เป็นระบบที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ดำเนินงาน ระบบนี้ต้องมีกรอกแบบให้เข้ากับลักษณะงาน เนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่สร้างมาจะมีลักษณะและขนาดของเครื่องแตกต่างกัน

สรุปได้ว่าการจัดระบบสารสนเทศมีวิธีดำเนินการ 3 ระบบ ได้แก่ ระบบทำด้วยมือ ระบบกึ่งอัตโนมัติ และระบบอัตโนมัติ

2.3 การพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

สมคิด พรหมจ้อยและสุพักตร์ พิบูลย์ (2544: 118 - 120) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนมืองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. การวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ ประกอบด้วย

1.1 การเตรียมความพร้อม ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบสารสนเทศ พัฒนาความรู้และเจตคติของบุคลากร เตรียมความพร้อมด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

1.2 การวิเคราะห์สภาพความพร้อมของสถานศึกษา

1.3 กำหนดแผนกิจกรรมหรือปฏิทินปฏิบัติงานพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา

2. การออกแบบระบบ ประกอบด้วย

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของระบบสารสนเทศ โดยคำนึงถึงสภาพความพร้อมของสถานศึกษา ผู้ใช้ ความเป็นไปได้ของการปฏิบัติ

2.2 กำหนดรูปแบบและวิธีการ สารสนเทศที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องครอบคลุมมาตรฐานและตัวชี้วัดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพด้านผลผลิต ด้านกระบวนการและด้านปัจจัย ควรกำหนดโครงสร้างเครือข่ายของระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา และอาจเชื่อมโยงเครือข่ายสารสนเทศในสถานศึกษาเข้ากับเครือข่ายภายนอก

3. การปฏิบัติตามระบบ ประกอบด้วย

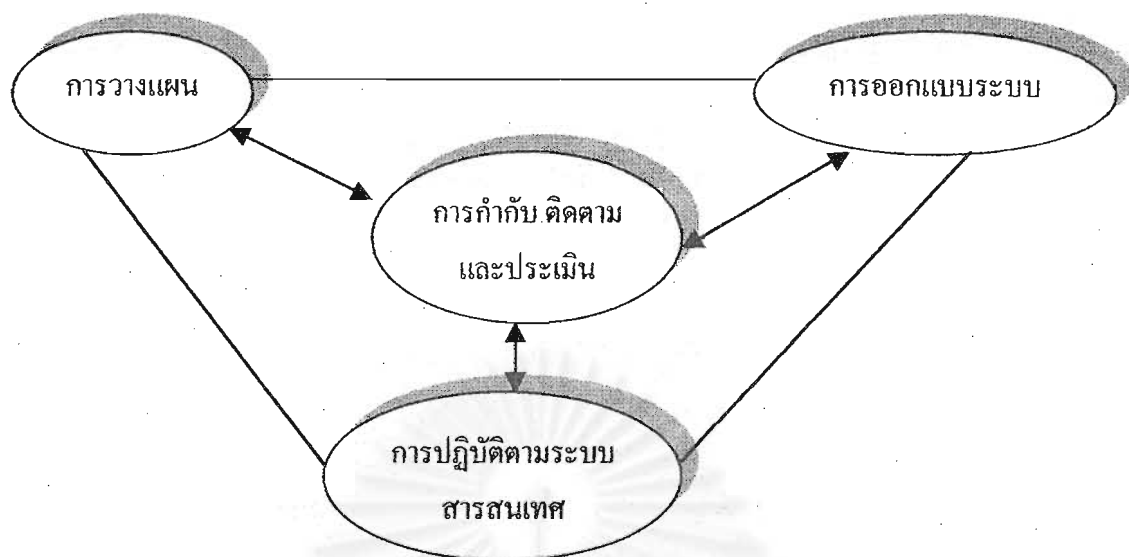
3.1 การทำความเข้าใจกับบุคลากร ให้มีความรู้ เห็นความสำคัญและคุณค่าของการใช้ระบบสารสนเทศ

3.2 การลงมือปฏิบัติตามระบบ ให้ครู นักเรียน ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง นำสารสนเทศที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศดำเนินการรวบรวม จัดทำ จัดเก็บ นำเสนอ และปรับปรุงสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน ตลอดจนพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร

4. การกำกับติดตามและประเมิน

การกำกับ ติดตามและประเมิน เป็นกระบวนการทำงานที่เป็นระบบครบวงจร จะทำให้ทราบความก้าวหน้า ผลการปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรค ซึ่งการกำกับ ติดตามและประเมิน จำเป็นต้องปฏิบัติในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการออกแบบระบบ การปฏิบัติตามระบบ และการกำกับ ติดตามและประเมิน เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาต้องมีการวางแผนพัฒนาระบบสารสนเทศ ออกแบบระบบ ปฏิบัติตามระบบ และกำกับติดตามและประเมินดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4

กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
ที่มา : สมคิด พรหมจ้อยและสุพักตร์ พิบูลย์ (2544: 120)

3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ในการที่จะให้โรงเรียนต่างๆ จัดการศึกษาให้ได้ผลผลิตตามจุดหมายของหลักสูตร และมีคุณภาพใกล้เคียงกันนั้น กระทรวงศึกษาธิการจะต้องมีการกำหนดมาตรฐานและตัวบ่งชี้กลางของผลผลิต บัณฑิต และกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้

3.1 ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

ได้ผู้ให้ความหมายมาตรฐานการศึกษา ไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547: 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

กรมวิชาการ (2540: 1) ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาว่า หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษา ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้น แบ่งเป็น 3 ด้าน

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามจุดหมายของหลักสูตร
2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยี ที่จำเป็นต้องมี ต้องใช้ เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ
3. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบ วิธีการ เทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร (2543: 9) ให้ความหมายว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ทางการศึกษา เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทุกแห่ง เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2544: 33) กล่าวว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับ “คุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ทางการศึกษา” เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาหมายถึง ข้อกำหนดคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

3.2 ประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ(2540: 2) ได้กล่าวถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาว่ามีความจำเป็น และสำคัญอย่างยิ่งก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนว่า ในการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน จะต้องจัดการอย่างไร โรงเรียนจะต้องมีการควบคุมคุณภาพอย่างไร การทำงานให้เป็นมาตรฐานจะต้องดำเนินการอย่างไร

2. ทำให้กรมเจ้าสังกัดมีแนวทางในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่างๆ ให้สถานศึกษาพึงมีพึงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

3. เป็นการกำหนดความสำเร็จขั้นต่ำที่จะทำได้
4. เป็นการป้องกันการเลื่อนไหลกลับไปยังมาตรฐานเก่าที่ต่ำกว่า
5. ทำให้สะดวก ในการที่จะกำกับ ตรวจสอบ และประเมิน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้(ขั้นต่ำ) และสะดวกในการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษา

3.3 ขั้นตอนการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2543: 18-23) ได้เสนอขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐาน/ตัวชี้วัดของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการนำมาตรฐานของกรมสามัญศึกษาสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของมาตรฐานคุณภาพของกรมสามัญศึกษา ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย
2. ศึกษามาตรฐานแต่ละด้านโดยใช้สารสนเทศเป็นเกณฑ์ของตัวชี้วัดให้ชัดเจน
3. ทบทวนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยเทียบเคียงกับตัวชี้วัดเกณฑ์มาตรฐานและ/หรือสำรวจข้อมูลพื้นฐานตามมาตรฐานคุณภาพแต่ละด้าน และกำหนดตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

เสาวนิตย์ ชัยมุสิก (2544: 33-42) ได้เสนอขั้นตอนการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และ ตัวชี้วัดคุณภาพโรงเรียน ดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของต้นสังกัด

ในขั้นตอนนี้ โรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนว่ามาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียน จะต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของต้นสังกัด ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ที่โรงเรียนต้องปฏิบัติให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานและตัวชี้วัดของต้นสังกัด ถือเป็นจุดประสงค์ปลายทางที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติให้บรรลุผล และใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง ส่งเสริม กำกับดูแล และตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงาน

2. กำหนดตัวชี้วัดของแต่ละมาตรฐาน

เมื่อโรงเรียนกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนของตนเองแล้ว โรงเรียนจะต้องเขียนตัวชี้วัด (Indicators) ของทุกมาตรฐานในแต่ละขอบข่ายของมาตรฐานด้าน

ปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) การเขียนตัวชี้วัดควรพิจารณาการใช้ภาษาของตัวชี้วัด ให้สอดคล้องกับมาตรฐานด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดังนี้

1) ตัวชี้วัดด้านปัจจัย (INPUT) ข้อความที่เขียนควรบ่งบอกถึงคุณลักษณะคุณสมบัติ สักยภาพของปัจจัยต่างๆ เช่น มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะนำไปใช้ได้ ความเพียงพอ ความเหมาะสม ความทันสมัย ฯลฯ

2) ตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (PROCESS) ข้อความที่เขียนควรเป็นข้อกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของโรงเรียน หรือผู้ปฏิบัติที่เป็นระบบตั้งแต่ขั้นเริ่มค้นวางแผน (PLAN) การนำไปปฏิบัติ (DO) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (CHECK) และการนำผลการตรวจสอบประเมินผล ไปแก้ปัญหาและพัฒนางานจนบรรลุผล หรือการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนเชื่อมโยงกัน(ACTION) เพื่อให้บรรลุผลตามมาตรฐานของต้นสังกัดได้

3) ตัวชี้วัดด้านผลผลิต (OUTPUT) ข้อความที่เขียนควรเป็นข้อกำหนดหรือบ่งบอกคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ เช่น มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะ มีความเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างเป็นสุข ฯลฯ

3. กำหนดระดับเกณฑ์คุณภาพการศึกษา

เมื่อโรงเรียนได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โรงเรียนโดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันกำหนดระดับคุณภาพของแต่ละตัวชี้วัด โดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันกำหนดระดับคุณภาพของแต่ละตัวชี้วัด โดยใช้แนวทางการกำหนดเกณฑ์ 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) และเกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion)

เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) เป็นระดับเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินความสำเร็จของการปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่เหมาะสมและยอมรับได้

เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เป็นระดับเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการปฏิบัติงาน โดยเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา หรือเทียบเกณฑ์ทั่วไปที่โรงเรียนสามารถทำได้

การจัดทำคำบรรยายระดับคุณภาพของแต่ละตัวชี้วัดของมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจตัวชี้วัดของแต่ละมาตรฐาน พร้อมทั้งจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นของแต่ละมาตรฐาน จัดประเภทมาตรฐานและสารสนเทศด้านปัจจัย (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) จากนั้นนำตัวชี้วัดทุกตัวมาเขียนคำบรรยายระดับคุณภาพ และทบทวนความสอดคล้องและความครอบคลุมตามตัวชี้วัดที่จัดทำบรรยาย

4. การพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียน

เพื่อให้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อมูลสารสนเทศจะทำให้เกิดผลสำรวจที่สะท้อนภาพจริงชัดเจนของโรงเรียน มีผลการดำเนินงานที่เป็นสภาพจริง โรงเรียนจำเป็นต้องร่วมกันวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ จากแหล่งที่มีอยู่แล้วในโรงเรียน ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่างๆ แล้วนำมาเรียบเรียงตามประเด็นที่ศึกษา ตรวจสอบความครอบคลุม ความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูลสารสนเทศ ทำความเข้าใจเพื่อการยอมรับร่วมกันของบุคคลในโรงเรียนและสุดท้ายจะต้องมีการปรับปรุงหรือแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นกรอบงานเพื่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคุณภาพผู้เรียนที่สูงขึ้นด้วยกระบวนการพัฒนาที่สนองตอบปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาและชุมชน

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544:20) ได้กล่าวถึง การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีข้อกำหนด ดังนี้

1. มีการวางแผนต่อเนื่อง แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ต้องมีความต่อเนื่องทุกปี เพื่อสามารถเปรียบเทียบความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละปี และเกิดการพัฒนาต่อเนื่อง

2. มีการกำหนดระดับความก้าวหน้าเพียงพออย่างชัดเจน แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต้องเป็นแหล่งเพื่อการตรวจสอบ และเปรียบเทียบความก้าวหน้าของผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละปี โดยกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของผู้เรียนให้ชัดเจน

3. มุ่งเน้นความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต้องจัดทำโดยยึดแนวทาง 3 ประการนี้คือ

3.1 ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาการเรียนรู้

3.2 วิธีการที่จะทราบว่าผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาการเรียนรู้

3.3 การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จตามมาตรฐานหลักสูตร ทั้งนี้ สถานศึกษาจะต้องตอบคำถาม 3 ข้อต่อไปนี้

- สถานะปัจจุบันของสถานศึกษาเป็นอย่างไร
- ทิศทางเป้าหมายในอนาคตของสถานศึกษาคืออะไร
- ยุทธศาสตร์แนวดำเนินงานการพัฒนาจะทำอย่างไร

4. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำโดยสอดคล้องกับบริบทต่างๆ ได้แก่ นโยบายและเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดโดยรัฐ ความคาดหวังของชุมชน

5. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ต้องเกิดจากการร่วมกันคิดอย่างเป็นระบบ ด้วยความรอบคอบ รอบรู้ และรอบด้านเกี่ยวกับสิ่งที่ประสงค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยตระหนักว่า คุณค่าของการวางแผนอยู่ที่กระบวนการวางแผนที่เอื้อให้เกิดสิ่งต่อไปนี้

5.1 เกิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาตลอดจนผู้มีส่วนร่วมกับผลผลิตของสถานศึกษา โดยตระหนักว่าทุกฝ่ายทั้งบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษามีภาระรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของผู้เรียน รู้สึกเป็นเจ้าของแผนและรับผิดชอบต่อการนำแผนสู่การปฏิบัติ

5.2 เกิดการเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพผู้เรียนจากแหล่งต่างๆอย่างหลากหลาย ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ โดยนำข้อมูลมาอภิปราย วิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้ได้ประเด็นต่างๆชัดเจน สามารถบรรลุข้อยุติเพื่อการตัดสินใจร่วมกัน

5.3 เกิดการใช้ข้อมูลตามข้อเท็จจริงจากห้องเรียนมาพัฒนาคุณภาพอันนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สูงขึ้น

5.4 เกิดผลทางปฏิบัติได้ทันทีเพราะสถานศึกษารู้จุดอ่อน สิ่งที่เป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข ถ้าจับจุดเน้นการพัฒนายุทธศาสตร์ วิธีการ และแนวปฏิบัติที่เป็นไปได้ และสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่าข้อกำหนดของการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ต้องมีการวางแผนต่อเนื่อง มีการกำหนดระดับความก้าวหน้าเพียงพอย่างชัดเจน มุ่งเน้นความสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียน โดยสอดคล้องกับบริบท และเกิดจากการร่วมกันคิดอย่างเป็นระบบ ด้วยความรอบคอบ รอบรู้ และรอบด้านเกี่ยวกับสิ่งที่ประสงค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

4.1 บทบาทของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544:21) ได้กล่าวถึงบทบาทของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เป็นทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้ออกแบบกิจกรรมการพัฒนาด้านต่างๆที่สถานศึกษาจะต้องจัดการให้มีมาตรฐานสูงขึ้นไว้ล่วงหน้า บนพื้นฐานความเป็นไปได้ในการดำเนินงานของสถานศึกษา แผนนี้จึงเป็นเสมือน “แผนที่” หรือ

“พิมพ์เขียว” การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่พึงประสงค์

2. เป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อมั่นแก่ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรได้ โดยดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. เป็นเอกสารหลักสำหรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในและภายนอก โดยการดำเนินงานของสถานศึกษาจะเป็นไปตามกรอบงานที่แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษากำหนด

สรุปได้ว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีบทบาทในการเป็นทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อมั่นแก่ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นเอกสารหลักสำหรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในและภายนอก

4.2 เกณฑ์เกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ดีจะสร้างความมั่นใจได้ว่า สถานศึกษาได้พัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาให้สามารถดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมาย

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544:22) ได้กล่าวถึง แผนที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ 9 ประการ ต่อไปนี้

1. องค์ประกอบต่างๆ ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ต้องมีความชัดเจนสอดคล้องรับกันอย่างสมเหตุสมผล และเป็นระบบ

1.1 วิสัยทัศน์และภารกิจ ต้องมีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจและยอมรับร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 การวางแผนและการออกแบบกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เช่น การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ ต้องประสานสัมพันธ์และมีความสอดคล้องกัน และต่างมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างเป็นระบบ

2. ระบบการสนับสนุนภายใน ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ต้องเห็นชอบกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และให้ความสนับสนุนและร่วมมืออย่างจริงจัง ในการนำแผนสู่การปฏิบัติ

3. เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และตัวบ่งชี้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต้องเป็นสิ่งที่สังเกตได้และวัดได้ในเชิงปริมาณ

4. ยุทธศาสตร์ และเทคนิควิธีต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานทางทฤษฎี หรือหลักวิชาที่ ถูกต้อง และต้องมีผลการวิจัยเชิงประจักษ์สนับสนุนประสิทธิภาพและประสิทธิผล

5. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต้องกำหนด รูปแบบ และวิธีการ พัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามแผนอย่าง ได้ผลดี

6. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ต้องระบุแหล่งวิทยากรภายนอก ที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และสนับสนุนทางวิชาการ

7. ผู้ปกครองและชุมชนต้องมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมและรับบทบาทสำคัญ ใน กิจกรรมต่างๆ ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

8. ต้องมีการประสานสัมพันธ์และระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน สถาบันและมูลนิธิต่างๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

9. ต้องมีเครื่องมือและระบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่าเกณฑ์เกี่ยวกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ดีควรมีองค์ประกอบต่างๆ ในแผนชัดเจนสอดคล้องรับกันอย่างสมเหตุสมผลเป็นระบบและได้รับการสนับสนุนภายใน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และตัวบ่งชี้ในแผนเป็นสิ่งที่สังเกตได้และวัดได้ในเชิงปริมาณ ยุทธศาสตร์และเทคนิควิธีต่างๆ ที่ใช้ในกระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนการบริหารจัดการ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานทางทฤษฎี มีการกำหนด รูปแบบ และวิธีการ พัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ระบุแหล่งวิทยากรภายนอกที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือและ สนับสนุนทางวิชาการ ผู้ปกครองและชุมชนต้องมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม มีการประสานสัมพันธ์ และระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มีเครื่องมือและระบบการวัดและประเมินการเรียนรู้ และ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544:27-66) ได้กล่าวถึง กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 : การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การจัดตั้งคณะจัดทำแผน

1.2 การทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่

1.3 การประสานความร่วมมือทางวิชาการ

1.4 การวางแผนการทำงานของคณะจัดทำแผน

ขั้นที่ 2 : การประเมินความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา ประกอบด้วย
ขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การทำความเข้าใจวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

2.2 การจัดทำภาพรวมของสถานศึกษา

2.3 การสำรวจความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านการศึกษาของผู้เรียนและ

กำหนดประเด็นสำคัญการพัฒนา

ขั้นที่ 3 : การวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและพิจารณาแนวทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญ
การพัฒนา ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทบทวนประเด็นสำคัญการพัฒนา

3.2 คัดสนใจเลือกประเด็นที่จะดำเนินการ

3.3 เขียนเป้าหมายการพัฒนา

3.4 เขียนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ขั้นที่ 4 : การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน
ดังนี้

4.1 การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี

4.2 การตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายพัฒนากับแผน
ปฏิบัติการรายปี

ขั้นที่ 5 : การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพควรสะท้อนสิ่งต่อไปนี้ คือ แหล่งงบประมาณ การ
วางแผนเปลี่ยนแปลงตั้งอยู่บนพื้นฐานงานวิจัย การประเมินผลบนพื้นฐานข้อมูล การแสดงความ
รับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการประสานความร่วมมือ
ระหว่างกิจกรรมต่างๆ

ขั้นที่ 6 : การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ
ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน ดังนี้

6.1 สร้างการยอมรับแผน

6.2 มอบหมายการปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการ

6.3 ทำความเข้าใจส่วนต่างๆของแผน

สรุปได้ว่ากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
ประกอบด้วย การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมิน

ความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและพิจารณาแนวทางแก้ไขตามประเด็นสำคัญการพัฒนา การกำหนดแผนปฏิบัติการรายปี การเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ

4.4 โครงสร้างของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544:67-74) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีดังนี้

1. เจตนารมณ์ของสถานศึกษา อันได้แก่ วิสัยทัศน์ และภารกิจของสถานศึกษา เป็นต้น
2. ภาพรวมของสถานศึกษา
3. เป้าหมายการพัฒนา และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. แผนปฏิบัติการรายปี ซึ่งจะทำการดำเนินงานสำเร็จความเป้าหมาย
5. การระดมทรัพยากร แหล่งสนับสนุนงบประมาณ และสรุปงบประมาณ

ส่วนประกอบสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

1. ปก ระบุชื่อสถานศึกษา ชื่อแผน และช่วงเวลาที่ใช้แผนนี้
2. คำนำ
3. สารบัญ
4. ภาพรวมของสถานศึกษา ประกอบด้วย

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาตามสภาพชุมชน บรรยายสรุปสาระสำคัญสั้นๆเพื่อความเข้าใจในบริบทกระบวนการจัดการศึกษาในชุมชน สาระข้อมูลอาจประกอบด้วย

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา เช่น จำนวนบุคลากร ทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก อัตราส่วนของข้อมูลต่างๆที่จำเป็น

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน เช่น สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของชุมชน ความร่วมมือของชุมชน เป็นต้น

4.2 การดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา โดยกล่าวถึง ความสำเร็จที่โดดเด่นที่สถานศึกษาภาคภูมิใจ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในสาขาวิชาหลักตามที่กำหนดในหลักสูตร ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของประเทศ ของพื้นที่ และหน่วยงานอื่น เป็นต้น

4.3 สรุปสถานภาพปัจจุบันของสถานศึกษา และปัจจัยต่างๆที่อาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งให้เห็นสภาพจุดเด่นของสถานศึกษา สภาพปัญหา อุปสรรค และจุดด้อยของสถานศึกษา สิ่งที่ทำทลายความสามารถของสถานศึกษาและประเด็นสำคัญที่สถานศึกษากำหนดเพื่อการพัฒนาในระยะต่างๆ ได้แก่ ระยะยาว และรายปี

5. เจตนารมณ์ของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจปณิธานที่สถานศึกษาและชุมชนยึดมั่น และหล่อหลอมเป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นสู่คุณภาพของผู้เรียน

5.1 วิสัยทัศน์ เป็นเจตนารมณ์หรือความตั้งใจที่กว้าง ครอบคลุมทุกเรื่องของสถานศึกษาและเน้นการคิด ไปข้างหน้าเป็นสิ่งสำคัญ แสดงถึงความคาดหวังในอนาคตโดยมิได้ระบุวิธีดำเนินงาน

5.2 ภารกิจ (หรือพันธกิจ) เป็นข้อความที่แสดงเจตนารมณ์และวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นนามธรรมมาก ข้อความภารกิจแสดงว่าสถานศึกษาปรารถนาที่จะสัมฤทธิ์ผลอะไรในปัจจุบัน และยังนำไปสู่การวางแนวปฏิบัติด้านพฤติกรรมของบุคลากรด้วย

5.3 เป้าหมาย (หรือจุดมุ่งหมาย) เพื่อให้ภารกิจที่กำหนดมีความเป็นไปได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สถานศึกษาจะต้องกำหนดเป้าหมายที่ครอบคลุมด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น ในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามหลักสูตรและการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ การจัดองค์กร การพัฒนาวิชาชีพ และการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของชุมชน เป็นต้น

6. เป้าหมายการพัฒนา(หรือวัตถุประสงค์) และยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

6.1 เป้าหมายการพัฒนามุ่งเป็นผลลัพธ์ที่คาดหวัง ในการพัฒนาคูณภาพผู้เรียน เป้าหมายนี้ได้จากประเด็นสำคัญการพัฒนา อันมาจากการวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็น แล้วกำหนดระยะเวลาที่จะพัฒนาว่าเป็น 1ปี 2ปี หรือ 3ปี

6.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพสถานศึกษา ระบุยุทธศาสตร์ที่สถานศึกษาใช้ อันเป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ มีงานวิจัยรองรับ สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้บรรลุผลตามเป้าหมายได้

7. แผนปฏิบัติการประจำปี เป็นแผนที่กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในแต่ละปี เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาคูณภาพสถานศึกษา ภายในระยะเวลาที่กำหนด

8. การระดมทรัพยากร แหล่งสนับสนุนงบประมาณ และสรุบบงบประมาณ ในแผนพัฒนาคูณภาพสถานศึกษาจะบอกจำนวนงบประมาณรวมทั้งจะต้องใช้ในแต่ละปี และแหล่งที่สถานศึกษาจะสามารถระดมทรัพยากรและการสนับสนุนด้านงบประมาณได้

9. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน และแหล่งวิทยากรภายนอก เพื่อการสนับสนุนทางวิชาการและอื่นๆ เพื่อการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยระบุว่าขอความร่วมมือจากหน่วยงานใด ในเรื่องใด เป็นต้น

10. การแสดงภาระความรับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษา กล่าวโดยสรุปคือการประเมินคุณภาพผู้เรียน การประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษา การผดุงระบบคุณภาพของสถานศึกษาและการรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาต่อผู้เรียน บิดา มารดา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

11. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการขอรับความเห็นชอบในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยกล่าวสั้นๆถึงกระบวนการจัดทำแผน การทบทวนปรับปรุงแผน การสร้างการยอมรับ และประชาสัมพันธ์แผนและการขอรับความเห็นชอบในแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจากเขตพื้นที่

12. ข้อมูลอื่นๆ เช่น

12.1 นิยาศัพท์ที่ใช้ในแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเพื่อความเข้าใจตรงกัน

12.2 การเผยแพร่แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แจกจ่ายแผนให้กับหน่วยงานใด และบุคคลใดบ้าง เป็นต้น

12.3 คณะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

สรุปได้ว่าโครงสร้างของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย เจตนารมณ์ของสถานศึกษา ภาพรวมของสถานศึกษา เป้าหมายการพัฒนา และยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการรายปี ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมาย การระดมทรัพยากร แหล่งสนับสนุนงบประมาณ และสรุปงบประมาณ

5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินงานเพื่อติดตามรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานและความเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในชุมชน และสังคม

5.1 ความหมายของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 8) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ไว้ว่า การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป้าหมาย จุดเน้น และทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา โดยจำแนกได้ ดังนี้

1. การตรวจสอบ เป็นการรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาสำหรับนำไปเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา

2. การทบทวน เป็นการนำข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาพิจารณาเปรียบเทียบว่า เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และหาสาเหตุตลอดจนแนวทางแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและประสิทธิภาพของสถานศึกษา

สรุปได้ว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน

5.2 ความสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 9) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. เป็นกระบวนการติดตามรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศการดำเนินงานและผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ทำให้สถานศึกษา ได้วิเคราะห์ตนเองเพื่อทราบความก้าวหน้า จุดเด่นและจุดด้อยของการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การร่วมกันปรับปรุงพัฒนา และตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

3. เป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือกันแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคคลจากภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและพัฒนาสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพในการตัดสินใจกำหนดแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาต่อไป

สรุปได้ว่าการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสำคัญ เป็นกระบวนการติดตามรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

5.3 วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 9) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูล ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง
2. เพื่อรวบรวมจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
3. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพจากภายนอก

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อติดตามรวบรวมข้อมูล ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการปฏิบัติงาน จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา เตรียมความพร้อมในการรับการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพจากภายนอก

5.4 กระบวนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 10) ได้กล่าวถึง กระบวนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. การวางแผนการดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนภายในสถานศึกษา
 - ชี้แจงแนวการดำเนินงาน/วิธีการตรวจสอบและทบทวนภายในให้บุคลากรทุกคนรู้และเข้าใจ ชี้แจงวัตถุประสงค์และขอบข่าย/สาระสำคัญของตรวจสอบและทบทวนภายในสถานศึกษา
 - วางแผนกำหนดการตรวจสอบและทบทวนภายในฯของทุกคน/หมวด/โครงการ/ฝ่ายและภาพรวม

2. วิธีการดำเนินงาน

- ครูทุกคนดำเนินการตรวจสอบและทบทวนฯ ภาระงาน/กิจกรรมของตนเอง หัวหน้าหมวด/โครงการ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลสรุปเสนอคณะทำงาน

- คณะทำงานตรวจสอบและทบทวนภายใน สรุปเป็นข้อมูลเสนอผู้บริหารสถานศึกษา เป็นข้อมูลระดับฝ่ายและภาพรวมสถานศึกษา

3. การสรุปผลการตรวจสอบและทบทวนภายในสถานศึกษา

- เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่ามีการตรวจสอบและทบทวนภายในทุกระดับ

- สรุปผลการดำเนินงานเทียบกับสิ่งที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงและพัฒนาอะไร

4. การรายงานข้อมูล

- ระยะเวลาและวันที่ ที่ทำการตรวจสอบและทบทวนภายใน

- ขอบเขตและวัตถุประสงค์

- วิธีการ/มาตรฐานที่ใช้ตรวจสอบและทบทวนภายใน

- สิ่งที่ทำสำเร็จน่าพอใจและสิ่งที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง

- ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสิ่งที่ดีให้ดียิ่งขึ้นและการแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไป

ตามคาดหวังเพื่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

5. การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุง

- ระบุถึงสิ่งที่กระทำได้สำเร็จน่าพอใจ และสิ่งที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง

- จัดทำบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาสิ่งที่ดีให้ดียิ่งขึ้น และแก้ไขสิ่งที่ไม่เป็นไปตามสภาพที่คาดหวัง และเพื่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

- กำหนดระยะเวลาในการปรับปรุง

- ตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานซ้ำ

- ถ้าแก้ไขแล้วเสร็จ ให้สรุปเสนอ

สรุปได้ว่า กระบวนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผนการดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนภายในสถานศึกษา วิธีการดำเนินงาน การสรุปผลการตรวจสอบและทบทวนภายในสถานศึกษา การรายงานข้อมูล และการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุง

5.6 วิธีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 29-30) ได้กล่าวถึง การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาควรมีวิธีการ ดังนี้

1. เริ่มจากคณะผู้ปฏิบัติงาน/กิจกรรม ซึ่งได้แก่ บุคลากรทุกคนที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี จะเป็นผู้ตรวจสอบและทบทวนการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของตนเองเป็นระยะต่อเนื่องตามปฏิทินปฏิบัติงานรวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานตามสภาพที่คาดหวังไว้

2. หมวดวิชา/โครงการ/ฝ่าย จะศึกษารวบรวมร่องรอยหลักฐานการดำเนินงาน และผลการตรวจสอบและทบทวนของคณะผู้ปฏิบัติงาน สรุปเป็นข้อมูลการตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงาน หมวดวิชา/โครงการ ทั้งนี้อาจมีการรวบรวมข้อมูลหรือร่องรอยการดำเนินงานเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ผลการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติให้ไปสู่เป้าหมาย

3. ภาพรวมสถานศึกษา คณะทำงานที่สถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จะศึกษาและรวบรวมข้อมูล ร่องรอยหลักฐานการตรวจสอบและทบทวนทั้งหมดในภาพรวมตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานเสนอเพื่อดำเนินการพัฒนาคุณภาพต่อไป

การดำเนินงานดังกล่าวควรกำหนดระยะเวลาเพื่อรวบรวมข้อมูลไว้ล่วงหน้า เช่น ผู้ปฏิบัติงานควรมีการบันทึกข้อมูลทุกครั้ง และสรุปเสนอหมวดทุกสัปดาห์ หมวดวิชาควรมีการรวบรวมและสรุปทุกเดือนและนำเสนอในการประชุมหมวดประจำเดือน ภาพรวมควรรวบรวมข้อมูลและสรุปภาพรวมทุกหมวด

6. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 48 ซึ่งว่าด้วยการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน และรองรับการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จ เป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมหลักฐานข้อมูล และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนในทุกระดับช่วงชั้น ที่หลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐานกำหนด ได้รับการประเมินในวิชาแกนหลักและคุณลักษณะที่สำคัญด้วยเครื่องมือมาตรฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 8) กล่าวว่า รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา จะแสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละปีว่าบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ (องค์การมหาชน) กำหนดไว้ ทั้งนี้สถานศึกษาจะสามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพในลักษณะการวินิจฉัย คุณภาพการศึกษาของตนเองได้ว่าบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวหรือไม่อย่างไร เมื่อพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ ตามบริบทปัจจัย และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาดีแล้ว เพื่อการขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเสนอแนะการพัฒนาต่อไป

6.1 วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 8) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ดังนี้

1. เพื่อแสดงภาวะความรับผิดชอบ ในผลการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด สาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อสิ้นปีการศึกษา
2. เพื่อให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป
3. เพื่อให้สถานศึกษามีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

6.2 ขั้นตอนการดำเนินการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 9-11) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายผู้รับรายงาน วางแผนการจัดทำรายงานและกำหนดรูปแบบการรายงาน ซึ่งประเด็นการกำหนดจะเป็นไปตามนโยบายหรือแนวปฏิบัติของสถานศึกษา ดังนี้

1.1 กลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานให้ขึ้นไปตามมาตรา 48 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร / กรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

1.2 วางแผนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดช่วงเวลาจัดทำ รายละเอียดการรายงาน ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ

1.3 กำหนดรูปแบบการรายงานคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2. แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี สถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานจากบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ควรประกอบด้วย

2.1 ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนงาน/งานวิชาการของสถานศึกษา

2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

3. รวบรวม วิเคราะห์ แปรผล และนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปี ดังนี้

3.1 รวบรวมนำข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติงานประจำปี รวมทั้งนโยบายเร่งด่วน/พิเศษของหน่วยงานต้นสังกัด และกระทรวงศึกษาธิการ ที่ครอบคลุมผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในสถานศึกษา ผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาโดยเขตพื้นที่ รวมทั้งผลการประเมินมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยแบบวัดมาตรฐาน ซึ่งสถานศึกษาเก็บไว้ในระบบสารสนเทศ

3.2 ออกแบบการนำเสนอรายงานฯตามสาระสำคัญ ให้ครอบคลุมการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปี

3.3 เขียนรายงานคุณภาพสถานศึกษาประจำปี โดยนำเสนอสภาพการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานพร้อมแนวทางการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

4. เขียนรายงานและจัดทำเอกสารรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

5. นำเสนอคณะผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. เผยแพร่สู่กลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

7. ติดตามผลและรับข้อมูลย้อนกลับจากกลุ่มเป้าหมายผู้รับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ซึ่งได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

และสาธารณชน เพื่อรับทราบความคิดเห็น ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน และนำผลไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

6.3 แนวการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 11) กล่าวว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จะต้องสะท้อนคุณภาพการจัดการของสถานศึกษา อันเป็นผลจากการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติงานในรอบปีการศึกษา โดยมีผลลัพธ์ที่สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง 2 ประการ คือ

1. คุณภาพผู้เรียน คือ ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
2. ศักยภาพของสถานศึกษาในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การเขียนรายงาน ต้องชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ โดยแสดงหลักฐานข้อมูล และผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เชื่อมโยงได้ ซึ่งสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 13-14) ได้กล่าวถึง แนวการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีของสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. บรรยายสรุปสภาพ และผลการดำเนินงานที่สถานศึกษาปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาประจำปี และแผนปฏิบัติงานประจำปี

2. นำเสนอข้อมูลและผลการดำเนินงานที่ปรากฏจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งอาจนำเสนอในรูปของตาราง แผนภูมิ กราฟ พร้อมแปลผลข้อมูลให้ชัดเจน สัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเทียบกับระดับคุณภาพการดำเนินงานที่ต้องการ โดยอาจนำข้อมูลจากการดำเนินงานในข้อ 2 มาเทียบกับระดับคุณภาพของจังหวัดหรือเขตพื้นที่การศึกษาหรือประเทศ โดยใช้ตารางเปรียบเทียบหรือกราฟพร้อมวิเคราะห์สรุปให้เห็นถึงระดับคุณภาพสถานศึกษาในปีการศึกษานั้น เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป ซึ่งควรครอบคลุมสาระสำคัญ จุดเด่นที่ควรผดุงรักษาไว้และจุดด้อยที่ต้องแก้ไขและป้องกัน

6.4 สาระสำคัญของการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จของเป้าหมายที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมหลักฐานข้อมูลและผลการประเมินผลสัมฤทธิ์เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544: 14-23) ได้กล่าวถึง สาระสำคัญของการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่น

- ชื่อสถานศึกษา สถานที่ตั้ง ระดับ/ประเภทที่เปิดสอน
- แผนที่แสดงเขตบริการ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อกับสถานที่สำคัญต่างๆ
- โครงสร้างการบริหารองค์กร
- จำนวนครู/จำนวนผู้เรียนปัจจุบัน
- คณะกรรมการสถานศึกษา(ภาระงาน/บทบาทหน้าที่)
- คณะกรรมการนักเรียน(ภาระงาน/ผลงาน)
- ข้อมูลที่สำคัญที่ปรากฏในภาพรวมของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ วิสัยทัศน์และภารกิจ แผนการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา

ตอนที่ 2 สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา เช่น

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่กำหนด
- ผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- ความก้าวหน้าและความสำเร็จการดำเนินงาน กิจกรรมสำคัญของสถานศึกษาที่จัดให้ผู้เรียนและชุมชนในด้านต่างๆ
- ความสำเร็จและความภูมิใจของสถานศึกษาที่สร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นในคุณภาพของสถานศึกษา

- โครงการพิเศษที่จัดทำได้ผลดีเด่น

ตอนที่ 3 สภาพและผลการพัฒนาสถานศึกษาตามเป้าหมาย ยุทธศาสตร์/แนวทางของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน เช่น

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น ตามสาระการเรียนรู้ / กลุ่มวิชา/กลุ่มประสบการณ์

• คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยครอบคลุม ด้านคุณธรรม จริยธรรม บุคลิกภาพ กระบวนการจัดการ เจตคติและทักษะทางอาชีพ ศูนย์ภาพทางดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ

• ผลการประเมินด้วยแบบสอบถามมาตรฐานจากหน่วยงานต่างๆ เช่น การประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การมาเรียนประจำวัน/ปีการศึกษา
- อัตราการออกกลางคันของผู้เรียน การลาออก หรือไม่มาเรียนระหว่างปี
- จำนวนหรือสัดส่วนของผู้เรียนที่จบหลักสูตรแล้ว ไปประกอบอาชีพ

หรือศึกษาต่อ

- จำนวนผู้เรียนที่ด้อยโอกาสได้รับการช่วยเหลือ
- จำนวนผู้เรียนปกติได้รับการซ่อมเสริมทางวิชาการ
- จำนวนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมศักยภาพ
- จำนวนนักเรียนที่ได้รับทุนอาหารกลางวัน หรือทุนการศึกษา ฯลฯ
- จำนวนนักเรียนที่ได้รับการยกย่องชมเชย หรือประกาศเกียรติคุณ
- สภาพความพึงพอใจของครู นักเรียน และชุมชน ต่อคุณภาพผู้เรียน

2. คุณภาพการเรียนการสอน

2.1 สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เช่น

ของผู้เรียน

- สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้

ชั้นเรียน

- ความปลอดภัย สุวีถีการ และการบริการผู้เรียน
- การจัดการเรียนการสอนที่สนองความแตกต่างของผู้เรียน
- การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เช่น บุคลิกภาพครู การควบคุม

ผู้เรียน

- การบริการต่างๆ เช่น อาหารกลางวัน การบริการสุขภาพ
- การให้ทุนการศึกษาต่างๆ ตามความจำเป็น ความเป็นธรรม
- ความสะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบของสถานศึกษา
- ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสภาพแวดล้อม

2.2 ยุทธศาสตร์และวิธีการสอน เช่น

เป้าหมายของสถานศึกษา

- วิธีการสอน / เทคนิควิธีการสอนของครู ที่สอดคล้องกับ
- กลยุทธ์ต่างๆที่กระตุ้นให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเอง

และผู้เรียน

- บทบาทของครูในการสอน
- การจัดวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี เพื่อช่วยในการทำงาน

- จุดประสงค์ของการจัดการสอน
- การใช้สื่อเทคโนโลยีในการสอน

2.3 กระบวนการเรียนรู้

- รูปแบบการเรียนรู้หลากหลายสอนความแตกต่างของผู้เรียน
- ความสัมพันธ์ระหว่างครู-นักเรียน , ครู-ครู
- การพัฒนานิสัยในการเรียน ทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การใช้แหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย
- การจัดการแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม
- การช่วยเหลือผู้เรียน ในการแก้ปัญหาการทำงาน
- การให้โอกาสผู้เรียนคิดสร้างสรรค์
- การส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติงานเพื่อการเรียนรู้

2.4 การตอบสนองของผู้เรียน เช่น

- การแสดงถึงความเข้าใจสาระการเรียนรู้
- การเข้าใจและการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการสอน
- การแสดงความมั่นใจในการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน

ความคิดและประสบการณ์

- การให้โอกาสผู้เรียน ได้แสดงออกและ ได้ตอบในการเรียน
- การแสดงออกในการทำงานร่วมกับคนอื่น
- การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต
- การตอบสนองการเรียนรู้ เช่น ความกระตือรือร้น ความ

มุ่งมั่นในการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

3. คุณภาพการเรียนรู้ ความก้าวหน้า และผลการเรียนรู้

3.1 การพัฒนาหลักสูตร เช่น

- หลักสูตร / แนวทางจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ปรับได้

เหมาะสมกับท้องถิ่น

- เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน

- การจัดแผนการเรียนรู้ / กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดตามความต้องการของผู้เรียน

ความต้องการของผู้เรียน

3.2 ผลงานของผู้เรียน เช่น

- ผลงานที่สะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ผลงานที่หลากหลายของผู้เรียนจากทุกสาระการเรียนรู้
- ผลงานที่แสดงความคิดสร้างสรรค์และการนำความรู้ไปใช้
- ผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน
- การกำหนดเกณฑ์สำหรับประเมินผลงานผู้เรียน

3.3 การประเมินผลการเรียนรู้ เช่น

• เทคนิคและกระบวนการวัดและประเมินที่หลากหลาย
เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและผู้เรียน

ต่อเนื่อง

- การพัฒนาเทคนิคและกระบวนการวัดและประเมินใหม่ ๆ อย่าง
- การประเมินที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
- การใช้เทคโนโลยีในการประเมิน
- การดำเนินการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริงอย่างรอบด้าน

โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

- การนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน
- การติดตามข้อมูลผลการประเมินของผู้ปกครอง

3.4 การสนับสนุนการเรียนรู้ / การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น

- การนำผลการวิจัยมาอ้างอิงประกอบการจัดการเรียนการสอน
- การใช้กระบวนการวิจัยในการจัดการเรียนการสอน
- การส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
- จำนวนและผลงานวิจัยของครู

3.5 สภาพความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และครู ต่อ
คุณภาพการเรียนการสอน

4. ด้านการบริหารจัดการ

4.1 วิสัยทัศน์และภารกิจ เช่น

เกี่ยวข้อง

- การมีส่วนร่วมในการกำหนด ภารกิจ และวิสัยทัศน์ ของผู้
- การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สอดคล้องวิสัยทัศน์

และภารกิจ

4.2 ภาวะผู้นำและการบริหาร เช่น

- การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา

- การพบปะแลกเปลี่ยนการดำเนินงานของบุคลากร
- การนิเทศให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติงาน
- ความสัมพันธ์การสื่อสารของบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร
- การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับภารกิจ

4.3 โครงสร้างขององค์กร เช่น

ตรงกับภาระงานที่รับผิดชอบ

- อัตราส่วนของคุณวุฒิ/วิชาเอก/ประสบการณ์ ของบุคลากรที่
- การมาทำงาน โดยเฉลี่ยของครูตลอดปีการศึกษา
- อัตราส่วนระหว่างผู้เรียนต่อครูในแต่ละระดับ
- การจัดสายปฏิบัติงานของ โรงเรียน
- การจัดเวลาพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- การสื่อสารประสานงานในองค์กร
- การทำงานเป็นทีม
- สภาพความพึงพอใจของบุคลากร ในการรับมอบภาระหน้าที่

ความรับผิดชอบ

4.4 การพัฒนาวิชาชีพบุคลากร

กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนของผู้สอน

- การเข้าร่วมสัมมนา/อบรม/ศึกษา/ดูงาน/ศึกษาต่อของบุคลากร
- การนิเทศภายในเพื่อปรับปรุง/พัฒนาวิธีการสอน และ

บุคลากร

- การจัดศูนย์พัฒนาวิชาการด้านต่างๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ของ

เรียนรู้ของผู้เรียน

- ส่งเสริมให้ผู้สอนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการ

- การสนับสนุนบุคลากรให้ก้าวหน้าในวิชาชีพครู

5.ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

5.1 การให้ความรู้และบริการชุมชน เช่น

สำเร็จของผู้เรียนหรือ โอกาสทางการศึกษาจากสถานศึกษา

- ผู้ปกครองได้พัฒนาการอบรมดูแลบุตรและส่งเสริมความ

5.2 การรับความช่วยเหลือจากชุมชน/หน่วยงานต่างๆ

- การสนับสนุนจากหน่วยงาน/องค์การภาครัฐ/เอกชน
- กิจกรรมที่ชุมชนให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมสถานศึกษา

5.3 การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

- กิจกรรมตามเทศกาลหรือประเพณีชุมชน
- กิจกรรมที่ผู้เรียนและบุคลากรร่วมกันพัฒนาชุมชนตลอดปีการศึกษา

ศึกษา

- การจัดตั้งสมาคม มูลนิธิ ชมรม ที่สถานศึกษาและชุมชน

ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรม

5.4 ผลการดำเนินงานเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และได้รับความศรัทธาจากชุมชน

- ประเภทของงาน/กิจกรรมที่จัด
- สภาพความพึงพอใจของบุคลากร (ครู นักเรียน ชุมชน) ต่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

6. งบประมาณ

6.1 การเงิน เช่น

- การแสดงรายรับ-รายจ่ายของโรงเรียน โดยสรุป
- การวางแผนการจัดทำงบประมาณของ โครงการ/กิจกรรม
- ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร

6.2 ค่าใช้จ่าย/สวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้บุคลากรในรูปแบบต่างๆ

ตอนที่ 4 เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในปีต่อไป

1. สรุปผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ตามที่แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษากำหนดในรอบปี นำเป้าหมาย/ยุทธศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานทุกเรื่องมาสรุปภาพรวมผลการดำเนินงานที่ชัดเจนในรอบปี

2. สรุปประสิทธิภาพของการจัดการของสถานศึกษา นำสภาพความสำเร็จที่ ดำเนินการได้ผลตามเป้าหมายแต่ละเรื่องในรอบปีมาอธิบาย ยุทธศาสตร์/แนวดำเนินการ(โครงการ / กิจกรรม)ที่สถานศึกษาดำเนินงานที่ส่งผลให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (จุดเด่นของ สถานศึกษา) และนำผลการดำเนินงานที่ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายมาอธิบายยุทธศาสตร์/แนว ดำเนินงาน (โครงการ / กิจกรรม) รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เป้าหมายไม่ประสบความสำเร็จ (จุดด้อยของสถานศึกษา)

3.แนวทางการพัฒนาในปีต่อไป นำสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาทั้งที่เป็น ไปตามและไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ข้อ 2)มาอธิบายสรุป และนำเสนอแนวทางการพัฒนาและ ปรับปรุงในรอบปีต่อไป

การประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์ (2543: 2-6) กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องมาจากสภาพปัญหาการศึกษาของชาติ และจากกระแสของโลกาภิวัตน์ ได้มีแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนจะมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีสารบัญญัติในหมวด 6 ที่เกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา กรุงเทพมหานครในฐานะที่เป็นเมืองหลวงของประเทศ ได้มีการดำเนินงานในหลายๆเรื่อง ที่เกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา เช่น

1. การกำหนดมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปี 2539
2. การดำเนิน โครงการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540
3. การจัดทำเอกสาร ประกอบการประเมินมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พร้อมการจัดประชุมชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - 3.1 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 3.2 คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 3.3 คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 3.4 แนวทางการส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรฐานประกันคุณภาพได้
 - 3.5 แนวทางปฏิบัติการประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร
 - 3.6 สารระนำรู้เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาและการประเมินผล
 - 3.7 การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
4. การกำหนดวิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานคร “การศึกษากรุงเทพมหานครมี มาตรฐาน พันธมัย ดำรงความเป็นไทยในความเป็นสากล” ในปี2540 และกำหนดให้ปี 2542 เป็นปี แห่งมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีพันธสัญญาสู่ความเป็นเลิศ ได้แก่ บริหารอย่างมีวิสัยทัศน์ ปฏิบัติมุ่งสู่ มาตรฐาน พัฒนาตนจากผลนิเทศงาน และให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน ปี 2543-2545 ได้ กำหนดวิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานครคือ SMILE SCHOOL หรือโรงเรียนแห่งความพึงพอใจ ศูนย์การเรียนรู้เพื่ออนาคตของเมือง
5. การอบรมตาม โครงการเสริมสร้างยุทธศาสตร์ทางการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษา
6. การอบรมครูทุกคนเพื่อเตรียมรองรับการปฏิรูปการศึกษา

7. การทดลองประเมินมาตรฐาน โรงเรียนในปีการศึกษา 2541 จำนวน 100 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2542 ได้ดำเนินการประเมินมาตรฐานของโรงเรียนส่วนที่เหลือ จำนวน 330 โรงเรียน พร้อมติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ 100 โรงเรียนแรก

8. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนทุกปีการศึกษา โดยในปีการศึกษา 2541 ใช้แบบวัดคุณภาพผู้เรียนระดับประเทศจากกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนปีการศึกษาอื่นๆ ใช้แบบวัดระดับ กรุงเทพมหานครจากสำนักงานการศึกษา

9. สนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยจัดสรรงบประมาณให้ตามรายชื่อของนักเรียน ซึ่งในปีงบประมาณ 2541 และ 2542 จัดให้ตามอัตราหัวละ 200 บาท แต่ถ้ามีนักเรียนต่ำกว่า 250 คน จัดสรรให้ขั้นต่ำโรงเรียนละ 50,000 บาท และในปีงบประมาณ 2543 จัดให้ตามอัตราหัวละ 400 บาท แต่ถ้ามีนักเรียนต่ำกว่า 250 คน จัดสรรให้ขั้นต่ำโรงเรียนละ 100,000 บาท ฯลฯ

จากการดำเนินการข้างต้น จึงนำมาสู่การจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อันเป็นการเริ่มต้นการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

วัตถุประสงค์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

2. เพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม มีความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนและสังคม

3. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรต่างๆ มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิสัยทัศน์การศึกษาและนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

วิสัยทัศน์การศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้กำหนดวิสัยทัศน์การศึกษาปี 2543 – 2547 ไว้ดังนี้ “ปฏิรูปการเรียนรู้ มุ่งสู่การประกันคุณภาพ ส่งเสริมความเป็นไทย ทนสมัยในวิทยาการ” เพื่อให้บรรลุ

วิสัยทัศน์ดังกล่าว กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ปี 2543 - 2547 ไว้ว่า "เพื่อให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีคุณภาพ มาตรฐาน และได้รับการประกันคุณภาพ โดยครูทุกคนสามารถปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวคือ เก่ง ดี มีสุข" โดย

1. ปฏิรูปการเรียนรู้

มุ่งปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอน จากที่ครูเป็นผู้อธิบาย บรรยาย หรือบอกความรู้ เป็นการให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ หรือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การจัดสื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินผล และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

2. มุ่งสู่การประกันคุณภาพ

พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และระบบการประกันคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3. ส่งเสริมความเป็นไทย

ปลูกฝังจิตสำนึกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม อนุรักษ์และเผยแพร่ความเป็นไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ภาษา ศิลปะ คณิต กีฬา และวิถีชีวิตไทย

4. ทันสมัยในวิทยาการ

ส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการ และความเป็นสากล สำหรับการบริหารจัดการและการเรียนรู้ เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์

นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

คณะผู้บริหารกรุงเทพมหานครชุดปัจจุบัน (นายสมัคร สุนทรเวช) ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาไว้ดังนี้

1. เร่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักการพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามระบบการประกันคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2. ขยายโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งโดยการเปิดสอนเอง ใช้ระบบการส่งต่อ และสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในรูปแบบของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชน ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งสายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา

3. ส่งเสริมและพัฒนาให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ มีศักดิ์ศรี ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ และสนับสนุน สวัสดิการ รวมทั้งสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่น ตลอดจนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

4. เร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีและวิทยาการที่ทันสมัย เพื่อการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ในการนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมตลอดจนสนับสนุนวัสดุครุภัณฑ์อย่างเพียงพอ

5. พัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร การศึกษาตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเน้นการกระจายอำนาจลงสู่ระดับ โรงเรียน ระดมทรัพยากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้บุคคล องค์กร ชุมชน สถาบันต่าง ๆ มีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา และสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

6. จัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่อง ด้วยโอกาส และผู้มีความสามารถ พิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

7. ดำเนินการให้โรงเรียนปลอดจากสิ่งเสพติด และสอดแทรกครอบครัวศึกษาใน การศึกษาทุกระดับ เพื่อให้เกิดความตระหนักในเรื่องความพร้อมที่จะมีลูก เลี้ยงลูก ได้อย่างถูกต้อง และพึงพาตนเองได้

การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

การดำเนินงานระดับสำนักงานการศึกษา ในฐานะได้รับมอบหมายจาก กรุงเทพมหานคร ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

1.1 มาตรการ

1.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต สามารถ

ดำเนินการสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

1.2 แนวดำเนินการ

1.2.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

1.2.2 จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร

1.2.3 เผยแพร่แนวคิด วิธีการ แนวทางการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน และแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

2.1 มาตรการ

2.1.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต สามารถ ดำเนินการสนับสนุนให้โรงเรียนตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยตนเองและ รายงานผลได้

2.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต สามารถ ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด และรายงานผลได้

2.1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ด้านผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

2.1.4 ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน

2.2 แนวดำเนินการ

2.2.1 จัดทำและเผยแพร่แนวทางการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุง คุณภาพการศึกษา

2.2.2 จัดทำและเผยแพร่คู่มือ ตัวอย่างเครื่องมือการตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

2.2.3 จัดทำแบบประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียน

2.2.4 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของกรุงเทพมหานคร

3. การประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษา

3.1 มาตรการ

- ติดตาม ประสานงาน และเผยแพร่

3.2 แนวดำเนินการ

- ติดตาม ประสานงาน และเผยแพร่แนวทางการประเมินผลจากภายนอก กับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการระดับสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

1.1 มาตรการ

1.1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต

1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำธรรมนูญโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแผนแม่บท ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

1.1.3 ส่งเสริม กำกับ ดูแลการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 แนวดำเนินการ

1.2.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ภายใต้บริบทของโรงเรียนในสังกัด

1.2.2 ประสาน เผยแพร่แนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

1.2.3 ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัด

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

2.1 มาตรการ

2.1.1 ส่งเสริม สนับสนุนการตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยการใช้การประเมินตนเองและรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.1.2 ตรวจสอบ ทบทวน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนในสังกัดพร้อมรายงานผลการรวมของโรงเรียนในสังกัด

2.1.3 ตรวจสอบคุณภาพศึกษาด้านผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

2.2 แนวดำเนินการ

2.2.1 ตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนในสังกัด

2.2.2 ประสานงาน ตรวจสอบคุณภาพศึกษาด้านผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน

2.2.3 กำหนดมาตรการ กำกับ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือในการพัฒนาและรักษาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

2.2.4 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต

3. การประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษา

3.1 มาตรการ

• ติดตาม ประสานงาน เผยแพร่แนวการประเมินผลภายนอก

3.2 แนวดำเนินการ

• ติดตาม ประสานงาน และเผยแพร่แนวทางการประเมินผลจากภายนอก
กับสำนักงานการศึกษา และหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานระดับโรงเรียน ดำเนินการต่อไปนี้

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา

1.1 มาตรการ

1.1.1 จัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

1.1.2 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน

1.1.3 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี

1.2 แนวดำเนินการ

1.2.1 สร้างความตระหนัก และให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยยึดแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 5 ประการคือ

- การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
- การใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารจัดการ
- การมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ
- การกระจายอำนาจทางการศึกษา
- การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

1.2.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็นระบบ สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.3 จัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของกรุงเทพมหานครและมาตรฐานการศึกษากลาง รวมทั้งสภาพความต้องการของโรงเรียนและชุมชน โดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนทุกด้าน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพหรือความสามารถของโรงเรียนในปัจจุบัน

1.2.4 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.2.5 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี หรือ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยการวิเคราะห์สาระสำคัญของธรรมนูญโรงเรียนและมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน นำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการปฏิบัติงานในแต่ละปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น

1.2.6 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน

1.2.7 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตามแผนพัฒนาการศึกษาประจำปี หรือแผนปฏิบัติการประจำปี และปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของโรงเรียน

2. การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน

2.1 มาตรการ

2.1.1 ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

2.1.2 รับการตรวจสอบ ทบทวน จากสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และสำนักการศึกษา

2.1.3 ประเมินผลผู้เรียนด้วยเครื่องมือมาตรฐาน

2.1.4 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประจำปีต่อสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต

2.2 แนวดำเนินการ

ในระบบการตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน จะดำเนินการ โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเองตามแผนและปฏิทินปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อนำผลการประเมินมาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนด โดยมีวิธีดำเนินงานดังนี้

2.2.1 การเตรียมการ

- กำหนดรูปแบบของการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง
- สร้างเครื่องมือประเมิน

2.2.2 ดำเนินงาน

ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยบุคคลหรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานนั้นๆ

2.2.3 สรุปและรายงาน

ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานและหรือคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละคณะจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน เพื่อเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียน

2.2.4 วิเคราะห์ผลสรุป

คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงาน โดยผู้บริหาร โรงเรียนเป็นประธานร่วมกันวิเคราะห์รายงานสรุปฯ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

2.2.5 ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา

• ในกรณีประสบผลสำเร็จตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โรงเรียนจะต้องเฝ้าระวังรักษาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

• โรงเรียนสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้ออำนวยในการปรับปรุง / พัฒนาคุณภาพการศึกษา

• มีการติดตามและประเมินผล การปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพ และนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง

2.2.6 การรับการตรวจสอบ ทบทวน จากสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการศึกษา

เมื่อโรงเรียนได้ตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงตนเองแล้ว ในระดับสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต และกรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษาจะทำการตรวจสอบ ทบทวน ตามระยะเวลาอันสมควร ทางโรงเรียนควรเตรียมการรับการตรวจสอบ ทบทวน ดังนี้

• เตรียมข้อมูลสารสนเทศและผลสรุปของการตรวจสอบทบทวนปรับปรุง ของโรงเรียน

• นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และผลสรุปต่อผู้ตรวจสอบทบทวน

• เตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติม ใน

กรณี que ผู้ตรวจสอบทบทวน ต้องการ

• รับผลจากการตรวจสอบทบทวนในระดับสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขตและสำนักการศึกษา มาประมวลผลรวมกับการตรวจสอบทบทวนของโรงเรียน เพื่อดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งดำเนินการจัดทำรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องทุกปี

3. การประเมิน และรับรองคุณภาพการศึกษา

3.1 มาตรการ

3.1.1 เตรียมการรองรับการประเมินผลจากภายนอก

3.2 แนวดำเนินการ

3.2.1 เฝ้าระวังรักษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

อยู่ตลอดเวลา

3.2.2 ติดตามความเคลื่อนไหว การประเมินจากภายนอกกับสำนักงานเขต/กลุ่มสำนักงานเขต สำนักการศึกษาและหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสาระของมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

ดังนั้นกรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานการศึกษา (2543:6-34) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 431 โรงเรียน จึงต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีดังนี้

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

1. มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียนและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต
3. มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
4. ประหยัด
5. มีความกตัญญู

มาตรฐานที่ 2 นักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย

ตัวบ่งชี้

1. เคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติ ผู้ใหญ่และร่วมกิจกรรมของครอบครัว
2. รักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง และเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น
3. มีความรู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่เป็นปัญหาของสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ร่วมกิจกรรมในการพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น

5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

มาตรฐานที่ 3 นักเรียนมีจิตสำนึกที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ตัวบ่งชี้

1. รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อม และตระหนักถึงผลกระทบต่อนตนเองและสังคมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม
2. ปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
3. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

1. สามารถจำแนกประเภทข้อมูล เปรียบเทียบและมีความคิดรวบยอด
2. สามารถประเมินค่าความเชื่อถือของข้อมูล รู้จักพิจารณาข้อดี ข้อเสีย ความถูกต้อง ระบุเหตุผล ค้นหาคำตอบ เลือกวิธีและมีปฏิภาณในการแก้ปัญหา และตัดสินใจได้อย่างสันติ และมีความถูกต้องเหมาะสม
3. มีความคิดริเริ่ม มีจินตนาการ สามารถคาดการณ์และกำหนดเป้าหมายได้

มาตรฐานที่ 5 นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้

1. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา/หมวดวิชาที่สำคัญตามเกณฑ์มาตรฐาน (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์)
2. มีความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสาร และทักษะการสื่อสารเชิงเทคโนโลยี
3. มีทักษะพื้นฐานการคิดคำนวณ

มาตรฐานที่ 6 นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

1. มีความกระตือรือร้น สนใจการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุ

ผล

2. รักการอ่าน สามารถใช้ห้องสมุด แหล่งความรู้ สื่อ และเทคโนโลยีต่างๆ ทั้งใน และนอกโรงเรียน

3. สามารถสรุปประเด็นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ได้อย่างถูกต้อง

มาตรฐานที่ 7 นักเรียนเห็นคุณค่าและภูมิใจในภูมิปัญญาไทย ศิลปะ และวัฒนธรรมที่งดงามของไทย

ตัวบ่งชี้

1. รู้จักท้องถิ่น รักและร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

2. มีความรู้ ความเข้าใจในภูมิปัญญาไทย โดยเฉพาะภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำมาใช้ได้

3. ชื่นชมและสืบสานศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของท้องถิ่นและของไทย

มาตรฐานที่ 8 นักเรียนรู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่ดี

ตัวบ่งชี้

1. รู้ถึงความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ข้อดี ข้อด้อยของตนเอง และพยายามปรับปรุงตนเอง

2. เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม และให้เกียรติผู้อื่น

3. รู้กาลเทศะในการใช้คำพูด กิริยามารยาท และการแต่งกาย

4. สามารถกำหนดเป้าหมาย แนวทาง คัดสนใจ และแก้ปัญหาของตนเองได้

มาตรฐานที่ 9 นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

1. สามารถวางแผนงาน ปฏิบัติตามแผน และบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ชยัน อดทน ละเอียดรอบคอบในการทำงาน พัฒนางาน สามารถทำงานอย่างมีความสุข และภูมิใจในผลงานของตน

3. มีความสามารถในการจัดการ และทำงานเป็นกลุ่มได้

4. มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 นักเรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีสมรรถทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
3. ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู เพื่อน และบุคคลทั่วไป
4. รู้จักดูแลสุขภาพและป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุ

มาตรฐานที่ 11 นักเรียนปลอดภัยจากสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา
ตัวบ่งชี้

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา
2. ไม่เสพสิ่งเสพติดและปลอดภัยจากสิ่งมอมเมา
3. ไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 นักเรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ คนตรี

นาฏศิลป์ กีฬา

ตัวบ่งชี้

1. ร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ คนตรี นาฏศิลป์ กีฬา
2. มีความชื่นชมในศิลปะ คนตรี นาฏศิลป์ กีฬา
3. มีลักษณะนิสัยด้านการออกกำลังกาย และกีฬา

มาตรฐานด้านปัจจัย

มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีความพร้อม และวุฒิภาวะที่จะเรียนรู้เหมาะสมกับวัย
ตัวบ่งชี้

1. นักเรียนมีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่จะ

เรียนรู้

มาตรฐานที่ 2 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารมีความเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองคนที่ดีไม่มีหนีสินกันพันตัว ไม่เกี่ยวข้องกับการอบายมุข
สิ่งเสพติด

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
2. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง
3. ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย
4. ผู้บริหารเป็นผู้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหาร
5. ผู้บริหารตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการ

พัฒนาของนักเรียน บุคลากร และชุมชน

มาตรฐานที่ 4 ครูมีวิญญูณความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความเอื้ออาทรเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอและเท่าเทียมกัน
2. ครูมีมนุษยสัมพันธ์ ควบคุมอารมณ์ได้ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3. ครูมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา อุทิศตนให้กับการพัฒนานักเรียน
4. ครูวางตนเหมาะสม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความประพฤติ และบุคลิกภาพ
5. ครูเป็นผู้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู
6. ครูมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู

มาตรฐานที่ 5 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ

และเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ตัวบ่งชี้

1. ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตร และเป้าหมายการจัดการศึกษา
2. ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
3. ครูมีความรู้ความสามารถในการประเมินผล และนำผลการประเมินมาใช้
4. ครูมีความมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 6 ครูมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ คิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้

1. ครูนี้นิสัยรักการแสวงหาความรู้ และข่าวสาร ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน
2. ครูมีความสามารถในการศึกษา วิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน
3. ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ได้

มาตรฐานที่ 7 ครูมีคุณวุฒิ / ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

ตัวบ่งชี้

1. ครูมีความถนัด/ความเชี่ยวชาญกับงานที่ปฏิบัติ
2. มีจำนวนครูตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 8 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับนักเรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา และความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น
2. มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 9 โรงเรียนมีอาคารสถานที่ มลละสิ่งอำนวยความสะดวกตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้

1. มีอาคารเรียน อาคารประกอบ อย่างเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้งานได้
2. มีห้องเรียนเพียงพอ และเอื้อต่อการเรียนรู้
3. มีห้องพิเศษเพียงพอ
4. มีสถานที่ปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม ตามความจำเป็น
5. มีสาธารณูปโภคที่จำเป็น
6. มีวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่จำเป็น มีคุณภาพและเพียงพอต่อการบริหารและการจัดการ

เรียนการสอน

มาตรฐานที่ 10 ชุมชนและผู้ปกครอง มีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการ
พัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน
2. ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน
3. มีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง/ชุมชน องค์กรต่างๆและ โรงเรียน
4. มีการแลกเปลี่ยนการบริการระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่างๆของ

โรงเรียน

มาตรฐานด้านกระบวนการ

มาตรฐานที่ 1 มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร
ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดองค์กร/โครงสร้างการบริหารชัดเจน
2. มีระบบข้อมูล สารสนเทศครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามความต้องการและทันต่อ
การใช้งาน
3. มีการกำหนดปรัชญา แผนพัฒนา/ธรรมเนียมโรงเรียน แผนการดำเนินงานของ
โรงเรียน และตัวชี้วัดความสำเร็จ
4. มีการปฏิบัติตามแผน
5. นิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างเป็นระบบ
6. มีการนำข้อมูลและผลการประเมิน ไปใช้ในการตัดสินใจและปรับปรุงงาน
7. มีการบันทึกและรายงานผลการประเมิน
8. มีการบริหารงานทุกด้านด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเน้นคุณภาพ

มาตรฐานที่ 2 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและชุมชน
ในการพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

1. ผู้บริหารและครูสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในการร่วมกันจัดการศึกษา
2. มีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจให้บุคลากรในโรงเรียน และชุมชน
เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาร่วมกัน

3. มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของ โรงเรียนต่อชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
4. ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาการศึกษา

5. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

มาตรฐานที่ 3 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของนักเรียน

ตัวบ่งชี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย
2. จัดระบบป้องกันให้โรงเรียนปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข
3. จัดระบบสาธารณูปโภค และระบบสุขภาพที่ดี
4. จัดตั้งอำนาจความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ เพื่อนำไปจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากร ความความจำเป็นและเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้

1. จัดครูเข้าสอนตรงตามสาขาวิชา ความรู้ความสามารถ หรือความถนัด
2. ครูได้รับการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้สอน หรือปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

3. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม

4. มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ

5. จัดสวัสดิการและการบริการด้านต่างๆ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูและบุคลากร

6. ส่งเสริมให้ครูมีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานที่ 5 มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

1. มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียน ท้องถิ่นและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ให้สามารถเชื่อมโยงแก้ปัญหาท้องถิ่นได้ และนำไปปฏิบัติได้จริง

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
ตัวบ่งชี้

1. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติ
ของนักเรียน
2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิด
สังเคราะห์ และคิดสร้างสรรค์
3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้จักศึกษาหาความรู้
แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้
ในการจัดการเรียนการสอน
5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน
6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพ
อย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะ และกีฬา
7. ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบ
ต่อกลุ่มร่วมกัน
8. มีการประเมินพัฒนาการของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง
9. มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรักโรงเรียนของตน และมีความกระตือรือร้นใน
การเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สยาม สุ่มงาม(2541: ง) ศึกษา กระบวนการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการ
แก้ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา:กรณีศึกษาโรงเรียนนาร่อง สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุทัยธานี ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี เริ่มดำเนินการปีการศึกษา2541 ระยะเวลาดำเนินงาน
3 ปี ในฐานะจังหวัดนาร่อง สปจ.อุทัยธานีเข้าสู่ระบบประกันคุณภาพในขั้นตอนการควบคุม

คุณภาพการศึกษา มีการปรับขยายเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นด้วยการทำ
 ประชาพิจารณ์ พร้อมทั้งจัดอบรมบุคลากรจำนวน 5 ครั้ง ซึ่งเป็นผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ จำนวน
 50 คน เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา นำไปถ่ายทอด และนิเทศ ติดตาม
 การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด จำนวน 260 โรงเรียน ปัญหาที่พบคือ การนำความรู้
 ไปถ่ายทอดของศึกษานิเทศก์ให้กับผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีการผนวกในงานปกติ
 คือ การประชุมผู้บริหารประจำเดือน น้อยแห่งที่ใช้การฝึกอบรมพิเศษ ทำให้ผู้บริหารโรงเรียน
 บางคนได้รับความรู้ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งงบประมาณมิได้มี
 การจัดสรรให้สอดคล้องกับโครงการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนนาร่องเข้าสู่ระบบประกัน
 คุณภาพการศึกษาด้วยการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการควบคุมคุณภาพการศึกษา
 เป็นการจัดทำไว้เพื่อ “ประกันตนเอง” เนื่องจากคณะกรรมการโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และ
 ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำเพียงบางส่วน ทั้งนี้เป็นเพราะเป็นการจัดทำที่ถูกรังรัดด้วยเวลาเพียง
 2 เดือน อีกทั้งคณะผู้จัดทำยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและการ
 จัดทำธรรมนูญโรงเรียน ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อชุมชน จากการ
 ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของ โรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านโรงเรียน และสถานศึกษา ครูและ
 บุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน และด้านกระบวนการบริหาร
 ยังไม่ปรากฏผลการดำเนินงานที่เด่นชัด เนื่องจากขาดงบประมาณและอยู่ระหว่างการดำเนิน
 โครงการ

สุวิมล ราชชนนบริบาล(2541: ง) ศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาใน
 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งได้
 มีการเผยแพร่หลักการและนโยบายเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน เพื่อสร้าง
 ความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนใหญ่มีการดำเนิน
 งานที่สอดคล้องกับนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย มีรูปแบบกระบวนการการประกันคุณภาพการ
 ศึกษา 3 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 ประกอบด้วย ระบบกำกับ ระบบสนับสนุน และระบบตรวจ
 สอบ รูปแบบที่ 2 มีองค์ประกอบเช่นเดียวกับรูปแบบที่ 1 มีการเน้นที่การพัฒนาบุคลากรภายใน
 สถาบันเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประกันคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ รูปแบบที่ 3 มีการกำหนด
 กรอบแนวคิดเป็นขั้นตอน แบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ระยะ คือ ระยะที่ 1 สร้างความรู้ความเข้าใจ
 ให้แก่บุคลากรของสถาบัน ระยะที่ 2 จัดตั้งสภาวิชาการขึ้นเป็นองค์กรหลักที่ดูแลเรื่องการประกัน
 คุณภาพการศึกษา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อทำ
 หน้าที่ประสานงานนโยบาย และจัดทำข้อเสนอเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือคู่มือสำหรับให้คณะวิชาถือ
 เป็นแนวปฏิบัติ ระยะที่ 3 การนำนโยบายสู่แนวปฏิบัติและมีการออกเยี่ยมชมหน่วยงานเพื่อดู
 ความคืบหน้าของแต่ละคณะและหน่วยงาน ระยะที่ 4 การปรับปรุงระบบ ระยะที่ 5 การดำเนินการ

ประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ นอกจากนี้พบว่า สถาบันมีวิธีดำเนินงานในการจัดประชุมชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบัน จัดตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพของสถาบัน จัดตั้งหน่วยงาน/คณะ/และผู้รับผิดชอบ จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพ กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาและน่านโยบายสู่การปฏิบัติในระดับภาควิชา และกำหนดดัชนีบ่งชี้คุณภาพของมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค ด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ ต่อวิธีดำเนินการควบคุมคุณภาพในหน่วยงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อวิธีดำเนินงานด้านหลักสูตรมากที่สุด ส่วนอีก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอาจารย์ ด้านห้องสมุดและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านการวิจัยและด้านบริการวิชาการ ให้ความสำคัญอยู่ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ให้ความสำคัญต่อวิธีดำเนินการด้านหลักสูตรมากที่สุดเช่นกัน อีก 4 ด้าน ให้ความสำคัญในระดับมาก และทั้งผู้บริหารและอาจารย์ ให้ความสำคัญด้านนิสิตนักศึกษาระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการปฏิบัติ และมีความเข้าใจว่าการประกันคุณภาพเป็นการตรวจสอบ หรือการจับผิดการทำงานของบุคลากร นอกจากนี้พบว่า การปรับเปลี่ยนผู้บริหารทำให้การดำเนินงานระหว่างสถาบัน คณะและภาควิชา ขาดความต่อเนื่อง ทบวงมหาวิทยาลัยขาดความชัดเจนในเรื่องแนวทางการปฏิบัติ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการตัวอย่างของมหาวิทยาลัยที่ประสบความสำเร็จ ต้องการคู่มือในการพัฒนากลไกภายในสถาบันและแนวปฏิบัติ ในการนำไปใช้

เมชวิน พุ่มมาลี(2543: ง) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนประเภทนอกระบบโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชนประเภทนอกระบบโรงเรียน ที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา จากปัจจัยทั้ง 7 ด้าน แต่ละด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพร้อมมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านกิจการนักเรียน/นักศึกษา ด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน ด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดการ การบริหารตามลำดับ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการจัดการ การบริหาร ปัจจัยด้านกิจการนักเรียน/นักศึกษา และปัจจัยด้านสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณิดา แมนผดุง (2544: ง) ศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเตรียมการดำเนินงานส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญเรื่องการมอบหมายงาน มีการประชุมแบ่งหน้าที่ตามความสามารถ ด้านปรัชญาและเป้าหมาย มีการกำหนดวิธีดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของชาติ สนองความต้องการชุมชน วิเคราะห์สภาพในปัจจุบันและอนาคต ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดแนวการจัดประสบการณ์ โดยผสมผสานการส่งเสริมพัฒนาการและส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านบุคลากรมีการจัดฝึกอบรมหรือประชุมปฏิบัติการ ด้านทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอน มีการวางแผนโครงการเพื่อใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้านการจัดการและการบริหาร มีการปรับเปลี่ยนหน้าที่ตามมติที่ประชุม ด้านกิจการนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเสริมความสามารถพิเศษให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของโรงเรียน และด้านการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเหมาะสม ปัญหาที่พบ คือ ผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนมีน้อย ครูไม่สามารถจัดประสบการณ์ตามแนวทางของโรงเรียนได้เต็มรูปแบบ การจัดประสบการณ์ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ขาดผู้ที่มีความรู้เหมาะสมกับระดับชั้นขาดงบประมาณ และผู้ปกครองคาดหวังสัมฤทธิ์ผลของเด็กสูงกว่าสภาพจริง

งานวิจัยต่างประเทศ

Adam and Chapman(1998: 661) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณภาพการศึกษาในเอเชีย : ความสำคัญที่ยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาความด้อยคุณภาพการศึกษาของประเทศในเอเชียเป็นปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นทันทีและยังไม่พบวิธีการแก้ปัญหาที่พึงพอใจอย่างรวดเร็วด้วย ความวิตกกังวลที่เพิ่มขึ้นในระดับของผู้กำหนดนโยบายเพื่อคุณภาพการศึกษา มีเหตุผลหลายประการประกอบด้วย 1) ผู้ร่วมงานไม่มีความสามารถเพียงพอ และการขยายตัวอย่างรวดเร็วของระบบการเงิน 2) ข้อตกลงระดับชาติและระดับนานาชาติ เกี่ยวกับคุณค่าของ “การศึกษาเพื่อปวงชน” 3) หลักฐานจากการวิจัยที่พบว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับต่ำ 4) ความต้องการใหม่ๆเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางภาษา คณิตศาสตร์ และเพิ่มขึ้นตลอดเวลาในด้านทักษะคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม จากวิกฤตทางการเงินของเอเชียที่ผ่านมาแผ่ขยายเป็นวงกว้างส่งผลในทางลบกับงบประมาณในการจัดการศึกษา แผนการปรับปรุงที่เกี่ยวกับคุณภาพบางกรณีต้องถูกตัดออก

งานวิจัยและประสบการณ์ บ่งชี้ว่า ยังมีอีกมากที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่สนับสนุนความหมายที่หลากหลายของคุณภาพการศึกษาและเกี่ยวกับกระบวนการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ขณะเดียวกัน ความเข้าใจในมุมมองของผู้วิจัยนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกันอย่าง

เหมาะสม สิ่งที่น่าสนใจสภาพเหล่านี้ แบ่งได้ 2 วิธีที่เป็นยุทธศาสตร์เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

1) ปัญหาการจัดการศึกษาหลายๆปัญหา ไม่สามารถแก้ไขได้เหมือนกับปัญหาทางเทคนิค การขาดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเป็นผลที่เกิดจากความกดดันอื่นๆ ความกดดันเหล่านี้บางส่วนอาจจะลดลงโดยการแจ้งให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับมุมมองที่ต่างกันและเน้นความสำคัญของวิธีการทดสอบด้วยหลักสูตรใหม่และระบบที่มาถึงใหม่

2) วิธีที่สอง เสนอแนะว่า ทรัพยากรและ กำลังความสามารถจะเป็นพลังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ซึ่งจากการวิจัยและประสบการณ์พบว่าประสบความสำเร็จเสมอ ซึ่งทั้งสองวิธีดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็นที่เหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อเป็นพื้นฐานเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบในการวิจัยการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาจากตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร
2. เข้าร่วมการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบความเคลื่อนไหวของการประกันคุณภาพการศึกษา
3. ศึกษาแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สพศ.)แล้ว จำนวน 431 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ใช้ในการวิจัยที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าของความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1970 : 580-581 อ้างถึงในประคอง วรรณสูตร, 2542: 10) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คนจากโรงเรียน 102 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 102 คน ครูจำนวน 102 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำนวน 102 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) มีวิธีการสุ่ม ดังนี้

2.1 สุ่มสำนักงานเขตจากกลุ่มเขตซึ่งมี 6 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากมา 50% ของจำนวนสำนักงานเขตในแต่ละกลุ่มเขต ได้สำนักงานเขต 27 เขต รายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อและจำนวนสำนักงานเขตที่สุ่มได้ จำแนกตามกลุ่มเขต

กลุ่มเขต	สำนักงานเขต	สำนักงานเขตที่สุ่มได้
กลุ่มรัตนโกสินทร์	พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย ปทุมวัน บางรัก สัมพันธวงศ์ คูสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี	ปทุมวัน บางรัก คูสิต พญาไท ราชเทวี
กลุ่มเจ้าพระยา	ยานนาวา สาทร บางคอแหลม พระโขนง คลองเตย ดินแดง ห้วยขวาง วัฒนา บางนา	สาทร บางคอแหลม วัฒนา พระโขนง ห้วยขวาง
กลุ่มบูรพา	บางเขน ดอนเมือง จตุจักร บางกะปิ บึงกุ่ม ลาดพร้าว สายไหม วังทองหลาง หลักสี่	บางเขน ดอนเมือง บาง กะปิ วังทองหลาง หลักสี่

ตารางที่ 1 รายชื่อและจำนวนสำนักงานเขตที่สุ่มได้ จำแนกตามกลุ่มเขต (ต่อ)

กลุ่มเขต	สำนักงานเขต	สำนักงานเขตที่สุ่มได้
กลุ่มศรีนครินทร์	ประเวศ มินบุรี ลาดกระบัง คลองสามวา	มินบุรี หนองจอก สวน หนองจอก สวนหลวง คันนายาว สะพานสูง หลวง คันนายาว
กลุ่มกรุงธนเหนือ	ภาษีเจริญ บางกอกน้อย บางพลัด คลิ่งชัน	บางพลัด คลิ่งชัน บางกอก บางกอกใหญ่ หนองแขม ทวีวัฒนา ใหญ่ หนองแขม
กลุ่มกรุงธนใต้	ธนบุรี คลองสาน บางขุนเทียน จอมทอง	ธนบุรี คลองสาน ทุ่งครุ ราษฎร์บูรณะ บางแค ทุ่งครุ บางบอน จอมทอง
รวม	6	50
		27

2.2 นำโรงเรียนทั้งหมดของแต่ละกลุ่มเขตมาจำแนกตามขนาด เพื่อหาสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละขนาด ได้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก 24 โรงเรียน ขนาดกลาง 37 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 41 โรงเรียน รวมทั้งหมด 102 โรงเรียน แล้วสุ่มโรงเรียนจากสำนักงานเขตที่สุ่มได้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลากได้โรงเรียนจำแนกตามขนาด ดังรายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนของกลุ่มเขตทั้งหมดและโรงเรียนที่สุ่มได้

กลุ่มเขต	โรงเรียนทั้งหมด			รวม	โรงเรียนที่สุ่มได้			รวม
	เล็ก	กลาง	ใหญ่		เล็ก	กลาง	ใหญ่	
1. กลุ่มรัตนโกสินทร์	22	19	12	53	5	4	3	13
2. กลุ่มเจ้าพระยา	2	16	25	43	-	4	6	10
3. กลุ่มบูรพา	1	15	43	59	-	4	10	14
4. กลุ่มศรีนครินทร์	42	45	31	118	10	10	8	28
5. กลุ่มกรุงธนเหนือ	22	34	17	73	5	8	4	17
6. กลุ่มกรุงธนใต้	15	29	41	85	4	7	10	20
รวม	104	158	169	431	24	37	41	102

2.3 งานวิจัยนี้ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน จากผู้บริหารโรงเรียนครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2547 มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 102 คน
- 2) ครู ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือก โรงเรียนละ 1 คน รวม 102 คน
- 3) ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เป็นครูที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน รวม 102 คน

เพื่อให้ได้รายละเอียดของข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาและศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจากโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน และขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน รวมทั้งหมด 6 โรงเรียน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากจากสำนักงานเขตที่สุ่มได้ขนาดละ 2 โรงเรียนรายละเอียดนำเสนอในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ และศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

สำนักงานเขตที่สุ่มได้	ขนาดโรงเรียน		
	ใหญ่	กลาง	เล็ก
เขตบางรัก			✓
เขตพระโขนง	✓		
เขตบางกะปิ	✓		
เขตมีนบุรี		✓	
เขตคลองสาน			✓
เขตทุ่งครุ		✓	
รวม	2	2	2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาประกันคุณภาพในสถานศึกษา และแบบศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. การเตรียมการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา จากตำรา เอกสาร วารสาร งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

1.2 สัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแนวคิดในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1.3 สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครอบคลุมการดำเนินงานด้านต่างๆต่อไปนี้

- 1) การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
- 2) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
- 4) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
- 7) การประเมินคุณภาพการศึกษา
- 8) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- 9) การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 10) ปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม

2.1.1 สร้างแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด สำหรับผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด ครู 1 ชุด และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 1 ชุด

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

และด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ / ข้อความ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ/ข้อความ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ในด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาในด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมคำ / ข้อความ

2.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้

2.2 แบบสัมภาษณ์

2.2.1 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 3 ชุด เพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด ครู 1 ชุด และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 1 ชุด ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
 ในด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
 ในด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
 ในด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี และด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คนตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้

2.3 แบบศึกษาเอกสาร

2.3.1 สร้างแบบศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เป็นแบบบันทึกข้อความ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนเกี่ยวกับจำนวนบุคลากร
และนักเรียนในโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลสรุปการศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกัน
คุณภาพในสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบบันทึกข้อความในประเด็นที่ศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 1.1 ระยะเวลาของแผน
 - 1.2 แผนปฏิบัติการประจำปี
 - 1.3 ความสอดคล้องของแผนกับสภาพปัญหาและความ

ต้องการของโรงเรียน

2. ปฏิทินปฏิบัติงาน ได้แก่ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติ

3. บันทึกการประชุม

3.1 ประเภทของการประชุม

3.2 สาระสำคัญของการประชุม

4. แบบประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

4.1 ประเภทของเครื่องมือที่ใช้

4.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา

5. แบบรายงานคุณภาพการศึกษา

5.1 ช่วงเวลาที่จัดทำ

5.2 ระดับของรายงาน

5.3 สาระสำคัญในรายงาน

2.3.2 นำแบบศึกษาเอกสารที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

2.3.3 นำแบบศึกษาเอกสารมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปทดลองใช้

3. การปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 ได้นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 คน มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อจัดพิมพ์เป็นฉบับทดลองใช้

3.2 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนี้ไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูจำนวน 3 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำนวน 3 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองเครื่องมือดังกล่าว มาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำมาจัดพิมพ์ให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือแต่ละประเภทโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความกรุณาออกหนังสือถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ให้การสัมภาษณ์ และให้ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

1.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหาร โรงเรียน พร้อมทั้งแนบซองติดแสตมป์ส่งถึงผู้วิจัยไว้ภายในซอง เพื่อส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยและกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามคืน

1.3 ภายหลังจากที่ส่งแบบสอบถามแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนหนึ่ง แต่ยังไม่ครบตามต้องการ จึงได้ส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ ติดตามโดยทางโทรศัพท์และติดตามด้วยตนเอง ตามลำดับ แบบสอบถามที่ส่งออกไปจำนวน 306 ฉบับ สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 102 ฉบับ ครูจำนวน 102 ฉบับ และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวน 102 ฉบับ ได้รับกลับคืน 280 ฉบับ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ โดยเป็นแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน 93 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.17 แบบสอบถามของครู 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.19 แบบสอบถามของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.13

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และการศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาประกอบเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม เพื่อให้ได้รายละเอียดในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเข้าศึกษาในโรงเรียนทั้งหมด 6 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 6 คน ครูจำนวน 6 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวน 6 คน รวมทั้งหมด 18 คน

2.2 วางแผนการเก็บข้อมูลโดยศึกษาเส้นทางและระยะทางที่จะเข้าไปเก็บข้อมูลในโรงเรียนต่างๆ และ โทรศัพท์นัดหมายวันเวลาที่เข้าไปเก็บข้อมูลให้ทางโรงเรียนทราบ

ล่วงหน้า โดยผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากต้นสังกัดของ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ไปให้กับ โรงเรียนด้วยตนเองและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเวลาที่กำหนด

2.3 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ดังตาราง

ที่ 4

ตารางที่ 4 ตารางการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

โรงเรียนที่	วันที่เก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูล
1	23 กรกฎาคม 2547	<ul style="list-style-type: none"> ● สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ● ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
2	26 กรกฎาคม 2547	<ul style="list-style-type: none"> ● สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ● ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
3	27 กรกฎาคม 2547	<ul style="list-style-type: none"> ● สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ● ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
4	28 กรกฎาคม 2547	<ul style="list-style-type: none"> ● สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ● ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
5	29 กรกฎาคม 2547	<ul style="list-style-type: none"> ● สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ● ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ตารางที่ 4 ตารางการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

โรงเรียนที่	วันที่เก็บรวบรวมข้อมูล	การเก็บรวบรวมข้อมูล
6	30 กรกฎาคม 2547	<ul style="list-style-type: none"> ● สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ● ศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกรูปแบบสมบูรณ์มา
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามแบบเลือกตอบมาแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรคำนวณหาค่าร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100$$

เมื่อ n แทน จำนวนผู้ตอบในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3. นำข้อมูลที่เป็นปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่แล้วเรียงลำดับความคิดเห็นตามความถี่

การนำเสนอข้อมูล

ข้อมูลที่วิเคราะห์ค่าทางสถิตินำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนข้อมูลที่
เป็นปลายเปิดนำเสนอเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพใน สถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 10 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมการ ดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3) ด้านการ พัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการ ประเมินคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 9) ด้านการผดุงระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา และ 10) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

เครื่องมือหลักที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามครู และแบบสอบถามผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 102 ฉบับ ครู จำนวน 102 ฉบับ และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวน 102 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 280 ฉบับ และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ โดยเป็นแบบสอบถามของ ผู้บริหารโรงเรียน 93 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.17 แบบสอบถามของครู 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.19 แบบสอบถามของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.13

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยการศึกษารายงานและสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกัน คุณภาพในสถานศึกษา พร้อมทั้งศึกษารายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน 6 โรง ซึ่งจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 2 โรง และโรงเรียนขนาด เล็ก 2 โรง โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษาโรงเรียนละ 1 คน รวมสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน ครู 6 คน ผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 6 คน รวมจำนวนคนที่สัมภาษณ์ทั้งสิ้น 18 คน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน เรียงลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1** สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 5-7)
- ตอนที่ 2** การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.1 ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ตารางที่ 8-10)
 - 2.2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ตารางที่ 11-13)
 - 2.3 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (ตารางที่ 14-16)
 - 2.4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ตารางที่ 17-19)
 - 2.5 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ตารางที่ 20-22)
 - 2.6 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (ตารางที่ 23-25)
 - 2.7 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา (ตารางที่ 26-28)
 - 2.8 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (ตารางที่ 29-31)
 - 2.9 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ตารางที่ 32-34)
- ตอนที่ 3** ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 35-37)
- ตอนที่ 4** ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา และการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	32	34.41
หญิง	61	65.59
2. อายุ		
30-35 ปี	4	4.30
36-40 ปี	10	10.75
41-45 ปี	6	6.45
46-50 ปี	28	30.11
มากกว่า 50 ปี	45	48.39
3. อายุราชการ		
น้อยกว่า 10 ปี	3	3.23
10 – 15 ปี	11	11.83
16 – 20 ปี	7	7.53
มากกว่า 20 ปี	72	77.42
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	28	30.11
• สาขาประถมศึกษา	11	11.83
• สาขามัธยมศึกษา	6	6.45
• สาขาการศึกษา	5	5.38
• สาขาภูมิศาสตร์	2	2.15
• สาขาฟิสิกส์	2	2.15
• สาขาสารัตถ	2	2.15
ปริญญาโท	64	68.82
• สาขาบริหารการศึกษา	57	61.29
• สาขาอื่นๆ	7	7.53

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
ปริญญาเอก	1	1.08
5. ประสบการณ์ด้านบริหาร		
น้อยกว่า 5 ปี	35	37.63
5 – 10 ปี	30	32.26
11 – 15 ปี	13	13.98
มากกว่า 15 ปี	15	16.13
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนปัจจุบัน		
1 – 5 ปี	76	81.72
6 – 10 ปี	12	12.90
11 – 15 ปี	1	1.08
มากกว่า 15 ปี	4	4.30
7. ขนาดของโรงเรียนปัจจุบัน		
ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน	37	39.78
ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน	34	36.56
ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน	22	23.66

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 65.59 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 48.39 มีอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 77.42 มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 68.82 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ร้อยละ 61.29 สำเร็จการศึกษาสาขาบริหารการศึกษา ร้อยละ 37.63 มีประสบการณ์ด้านการบริหารน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 81.72 มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียนปัจจุบัน 1-5 ปี และร้อยละ 39.78 เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	18	19.57
หญิง	74	80.43
2. อายุ		
น้อยกว่า30 ปี	11	11.95
30-35 ปี	9	9.78
36-40 ปี	14	15.22
41-45 ปี	14	15.22
46-50 ปี	33	35.87
มากกว่า50ปี	11	11.95
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	75	81.52
• สาขาประถมศึกษา	13	14.13
• สาขาภาษาไทย	9	9.78
• สาขาวิทยาศาสตร์	8	8.70
• สาขาสังคม	7	7.61
• สาขาคณิตศาสตร์	6	6.52
• สาขาภาษาอังกฤษ	6	6.52
• สาขาคหกรรม	6	6.52
• สาขาการศึกษา	5	5.43
• สาขาศิลปะ	3	3.26
• สาขาพลศึกษา	2	2.17
• สาขาฟิสิกส์	2	2.17
• สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์	2	2.17
• สาขาอื่นๆ	6	6.52

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
ปริญญาโท	17	18.48
• สาขาบริหารการศึกษา	12	13.04
• สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน	2	2.17
• สาขาประถมศึกษา	2	2.17
• สาขาคุณธรรมเพื่อพัฒนาชุมชน	1	1.09
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	19	20.65
10-15 ปี	14	15.22
16-20 ปี	14	15.22
21-25ปี	14	15.22
มากกว่า25ปี	31	33.70
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
ภาษาไทย	41	44.57
คณิตศาสตร์	40	43.48
วิทยาศาสตร์	33	35.87
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	29	31.52
สุขศึกษาและพลศึกษา	8	8.70
ศิลปะ	7	7.61
การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี	24	26.09
ภาษาต่างประเทศ	18	19.57
6. งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน		
งานวิชาการ	56	60.87
งานบุคลากร	23	25.00
งานธุรการ การเงิน และพัสดุ	42	45.65

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	32	34.78
งานอาคารและสถานที่	24	26.09
7. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน	37	40.22
ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน	33	35.87
ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน	22	23.91

จากตารางที่ 6 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.43 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 35.87 มีอายุระหว่าง 46- 50 ปี ร้อยละ 81.52 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 14.13 สำเร็จการศึกษาสาขาประถมศึกษา ร้อยละ 33.70 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 44.57 สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 60.87 มีงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนเป็นงานเกี่ยวกับวิชาการ ร้อยละ 40.22 เป็นครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

รายการ	จำนวน (N = 95)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	25	26.32
หญิง	70	73.68
2. อายุ		
น้อยกว่า30 ปี	7	7.37
30-35 ปี	6	6.32
36-40 ปี	8	8.42
41-45 ปี	13	13.68
46-50 ปี	38	40.00
มากกว่า50ปี	23	24.21
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	66	69.47
• สาขาภาษาไทย	12	12.63
• สาขาวิทยาศาสตร์	11	11.58
• สาขาสังคม	9	9.47
• สาขาภาษาอังกฤษ	8	8.42
• สาขาประถมศึกษา	4	4.21
• สาขาคณิตศาสตร์	4	4.21
• สาขาพลศึกษา	3	3.16
• สาขาประวัติศาสตร์	4	4.21
• สาขาศิลปะ	3	3.16
• สาขาโสตทัศนศึกษา	2	2.11
• สาขามัธยมศึกษา	2	2.11
• สาขาบริหารการศึกษา	4	4.21
ปริญญาโท	29	30.53
• สาขาบริหารการศึกษา	21	21.05
• สาขาอื่นๆ	8	8.42

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	15	15.79
10-15 ปี	3	13.68
16-20 ปี	19	20.00
21-25ปี	14	14.74
มากกว่า25ปี	34	35.79
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
ภาษาไทย	35	36.84
คณิตศาสตร์	25	26.32
วิทยาศาสตร์	20	21.05
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	19	20.00
สุขศึกษาและพลศึกษา	7	7.37
ศิลปะ	4	4.21
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	12	12.63
ภาษาต่างประเทศ	12	12.63
อื่นๆ ได้แก่	20	21.05
• หัวหน้าแผนกอนุบาล	3	3.16
• ไม่ได้สอน	17	17.89
6. งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน		
งานวิชาการ	63	66.70
งานบุคลากร	26	27.40
งานกิจการนักเรียน	47	49.00
งานธุรการ การเงิน และพัสดุ	36	38.20
งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	32	33.30
งานอาคารและสถานที่	26	27.40
อื่นๆ ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	17	17.70

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
7. ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน	39	41.05
ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน	34	35.79
ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน	22	23.16

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.68 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 40.00 มีอายุระหว่าง 46- 50 ปี ร้อยละ 69.47 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 12.63 สำเร็จการศึกษาสาขาภาษาไทย ร้อยละ 35.79 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25 ปี ร้อยละ 36.84 สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 66.32 มีงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนเป็นงานเกี่ยวกับวิชาการ และร้อยละ 41.05 เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร

2.1 ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายใน		
ศึกษาด้วยตนเอง	76	81.72
ศึกษาคูงานจากโรงเรียนอื่น	67	72.04
ได้รับการอบรมจากสำนักงานการศึกษา อื่นๆ ได้แก่	86	92.47
• ได้รับการอบรมจากวิทยากรเครือข่ายสมศ.	4	4.30
• โรงเรียนจัดอบรมเอง	2	2.15
• การศึกษาต่อ	1	1.08
2. ระยะเวลาในการเตรียมงานการประกันคุณภาพภายใน		
น้อยกว่า 1 ปี	11	11.83
1 ปี	33	35.48
2 ปี	27	29.03
3 ปี	14	15.05
มากกว่า 3 ปี	8	8.60

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
3. กิจกรรมที่ใช้ในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน		
จัดตั้งโครงการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่างๆ	74	79.57
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา	88	94.62
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการศึกษา	83	89.25
จัดประชุมครู บุคลากรเพื่อรับทราบการดำเนินงานให้มี ความเข้าใจตรงกัน	88	94.62
สร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพภายใน	87	93.55
จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทุนสนับสนุนการ ดำเนินงาน ห้องทำงาน สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ	68	73.12
กำหนดนโยบายของโรงเรียนและความรับผิดชอบร่วมโดย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับ ผิดชอบ รวมทั้งการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ	88	94.62
4. บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ผู้ให้ข้อมูล	65	69.89
ผู้กำหนดนโยบาย	63	67.74
ผู้ควบคุมการปฏิบัติงาน	72	77.42
ผู้วิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหา	62	66.67
ผู้อนุมัติแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	63	67.74
ผู้กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน	82	88.17
ผู้สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพ	90	96.77

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
5. การจัดลำดับการเตรียมการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพใน โรงเรียน		
การดำเนินงานลำดับที่ 1		
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	5	5.38
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	57	61.29
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	3	3.23
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงาน ของโรงเรียน	2	2.15
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	2	2.15
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	24	25.81
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3	3.23
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	1	1.08
การดำเนินงานลำดับที่ 2		
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	13	13.98
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	10	10.75
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมิน ภายใน	5	5.38
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงาน ของโรงเรียน	16	17.20

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	14	15.05
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	4	4.30
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	29	31.18
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	12	12.90
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	1	1.08
การดำเนินงานลำดับที่ 3		
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	19	20.43
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	6	6.45
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	5	5.38
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงาน ของโรงเรียน	12	12.90
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	12	12.90
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	2	2.15
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็ง ของโรงเรียน	18	19.35

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	13	13.98
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	9	9.68
การดำเนินงานลำดับที่ 4		
รายงานคุณภาพการศึกษา	1	1.08
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	16	17.20
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	7	7.53
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	4	4.30
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงาน ของโรงเรียน	6	6.45
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	10	10.75
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	16	17.20
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็ง ของโรงเรียน	7	7.53
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	17	18.28
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	10	10.75

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
การดำเนินงานลำดับที่ 5		
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	15	16.13
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	5	5.38
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงาน ของโรงเรียน	22	23.66
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	9	9.68
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	16	17.20
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	3	3.23
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	13	13.98
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	4	4.30
การดำเนินงานลำดับที่ 6		
รายงานคุณภาพการศึกษา	2	2.15
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	8	8.60
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	5	5.38
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	2	2.15
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	13	13.98

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	27	29.03
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	8	8.60
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	12	12.90
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	17	18.28
การดำเนินงานลำดับที่ 7		
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	7	7.53
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	2	2.15
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	9	9.68
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงาน ของโรงเรียน	9	9.68
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	23	24.73
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	17	18.28
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	2	2.15
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	13	13.98

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	11	11.83
การดำเนินงานลำดับที่ 8		
รายงานคุณภาพการศึกษา	2	2.15
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4	4.30
การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน	1	1.08
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	17	18.28
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหาร งานของโรงเรียน	6	6.45
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	5	5.38
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	9	9.68
สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน	2	2.15
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	9	9.68
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	33	35.48

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
การดำเนินงานลำดับที่ 9		
รายงานคุณภาพการศึกษา	7	7.53
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	6	6.45
ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการ ประเมินภายใน	41	44.09
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหาร งานของโรงเรียน	14	15.05
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	5	5.38
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	1	1.08
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	5	5.38
การดำเนินงานลำดับที่ 10		
รายงานคุณภาพการศึกษา	80	83.87
ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหาร งานของโรงเรียน	6	6.45
กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัด คุณภาพของโรงเรียน	1	1.08
การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้อง กับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1	1.08
แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	2	2.15

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
6. การพัฒนาบุคลากรเรื่องการประกันคุณภาพในโรงเรียน		
การประชุมพิเศษ	59	63.44
การนิเทศภายใน	86	92.47
การจัดประชุมในโรงเรียน	86	92.47
การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้	74	79.57
การส่งบุคลากรไปศึกษาดูงาน	83	89.25
การส่งบุคลากรไปศึกษาเพิ่มเติม	64	68.82
การจัดอบรมหรือสัมมนาในโรงเรียน	72	77.42
การส่งบุคลากรไปอบรมประชุมสัมมนา	80	86.02
การจัดหาหรือจัดทำเอกสารแนะนำการปฏิบัติงาน	84	90.32
7. การกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ไม่มี	-	-
มี	93	100.00
ผู้รับผิดชอบ คือ		
• มอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ	30	32.26
• มอบหมายให้บุคลากรภายนอกมาทำหน้าที่ประกันคุณภาพ	5	5.38
• คณะกรรมการทำหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ	86	92.47

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
8. การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน		
สร้างสื่อ เอกสาร คู่มือ และเครื่องมือที่เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	78	83.87
ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา	82	88.17
แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเอง/ผู้รับผิดชอบการ ประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา	78	83.87
กำหนดรูปแบบหรือระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	70	75.27
9. การดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ		
มีการจัดทำเอกสาร การปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	81	87.10
มีการบันทึกและประเมินผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง	70	75.27
สนับสนุนการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการรับฟังความ คิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและการตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบงานตามที่ได้ ได้รับมอบหมาย	87	93.55
มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพการทำงาน ปัญหา อุปสรรค และผลสำเร็จของงาน	87	93.55
ให้รางวัลและพิจารณาความคิดความชอบอย่างเป็นธรรม เพื่อ เสริมสร้างกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานของ ทุกฝ่าย	58	62.37

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.47 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับการอบรมจากสำนักการศึกษา รองลงมาร้อยละ 81.72 ศึกษาด้วยตนเอง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 1.08 ได้ความรู้จากการศึกษาต่อ

ระยะเวลาในการเตรียมงานประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 35.48 ใช้เวลาเตรียมงาน 1 ปี รองลงมาร้อยละ 29.03 ใช้เวลาเตรียมงาน 2 ปี และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 8.60 ใช้เวลาเตรียมงานมากกว่า 3 ปี

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.62 มีการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา จัดประชุมครู บุคลากรเพื่อรับทราบการดำเนินงานให้มีความเข้าใจตรงกัน และกำหนดนโยบายของโรงเรียนและความรับผิดชอบร่วม โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งการจัดโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ รองลงมาร้อยละ 93.55 สร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 73.12 จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทุนสนับสนุนการดำเนินงาน ห้องทำงาน สื่อ อุปกรณ์ต่างๆ

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 96.77 มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพ รองลงมาร้อยละ 88.17 เป็นผู้กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 66.67 เป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียน

การเตรียมการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพในโรงเรียนตามการจัดลำดับก่อนหลังของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลำดับการดำเนินงานดังนี้ ลำดับที่ 1 ร้อยละ 61.29 สร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน ลำดับที่ 2 ร้อยละ 31.18 สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน ลำดับที่ 3 ร้อยละ 20.43 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 4 ร้อยละ 18.28 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 5 ร้อยละ 23.66 ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ลำดับที่ 6 ร้อยละ 29.03 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียน ลำดับที่ 7 ร้อยละ 24.73 แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ลำดับที่ 8 ร้อยละ 35.48 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 9 ร้อยละ 44.09 ประเมินตนเองตามสภาพจริงโดยจัดให้มีการประเมินภายใน และลำดับที่ 10 ร้อยละ 83.87 ดำเนินการโดยจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.47 มีการพัฒนานุเคราะห์เรื่องการประกันคุณภาพ ในโรงเรียน โดยการนิเทศภายในและจัดประชุมในโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 90.32 จัดหาหรือจัดทำ เอกสารแนะนำการปฏิบัติงาน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 63.44 มีการปฐมนิเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.47 มีคณะกรรมการทำหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาร้อยละ 32.26 มอบหมายให้ผู้ช่วยวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ และจำนวนน้อย ที่สุดร้อยละ 5.38 มอบหมายให้บุคลากรภายนอกมาทำหน้าที่ประกันคุณภาพ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.17 กำหนดให้ศึกษาแนวคิด รูปแบบ วิธีการเกี่ยวกับการ ประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาร้อยละ 83.87 กำหนดให้สร้างสื่อ เอกสาร คู่มือ เครื่องมือที่ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประเมิน ตนเองตามมาตรฐานการศึกษา จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 75.27 กำหนดรูปแบบหรือระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา

การดำเนินการเพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 สนับสนุนการทำงานเป็นทีม ใช้กระบวนการรับฟังความคิดเห็น จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการตัดสินใจร่วมกันเพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบงานตามที่ได้รับ มอบหมาย มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพ การทำงาน ปัญหาอุปสรรค และผลสำเร็จของงาน รองลงมาร้อยละ 87.10 มีการจัดทำเอกสารการ ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 62.37 ให้รางวัลและพิจารณาความดีความชอบอย่าง เป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานของทุกฝ่าย

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนเมื่อมีการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา		
ไม่มี	-	-
มี	92	100.00
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ได้แก่		
• ปรับวิธีการทำงาน คือ	85	92.39
การทำงานเป็นทีม	32	34.78
การมีส่วนร่วม	21	22.83
ทำงานเป็นระบบโดยใช้วงจรPDCA	15	16.30
มีร่องรอยและมีการเก็บข้อมูลการทำงาน	17	18.48
• ปรับปรุงอาคารสถานที่ คือ	69	75.00
ปรับปรุงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	37	40.22
มีการซ่อมแซมและขยายพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้น	24	26.09
จัดให้มีบรรยากาศวิชาการและแหล่งการเรียนรู้	8	8.70
• ปรับปรุงด้านเทคโนโลยี คือ	55	59.78
มีการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น	20	21.74
จัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มขึ้น	11	11.96
มีการติดInternetให้นักเรียนได้ใช้งาน	8	8.70
ใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บข้อมูลสารสนเทศ	12	13.04
พัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยีให้กับบุคลากร	4	4.35
• เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารโรงเรียน คือ	37	40.21
มีการกระจายอำนาจสู่หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้	17	18.47

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
จัดทำโครงสร้างการบริหารแนวใหม่ แบ่งเป็น 4 ฝ่าย	13	14.13
ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร	7	7.61
• ปรับปรุงแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน คือ	55	59.78
ปรับปรุงแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน	15	16.30
ได้งบประมาณในการปรับปรุงและผลิตสื่อ	11	11.96
ปรับปรุงห้องสมุด	10	10.87
ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน	14	15.22
ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอน	5	5.43
2. การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในข้อ(1) โรงเรียนใช้วิธีการ คือ		
ให้ความรู้ความกระจ่างเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา	65	70.65
จูงใจ หรือ โน้มน้าวให้ปฏิบัติตาม	54	58.70
สร้างความตระหนัก	65	70.65
ขอความร่วมมือ	76	82.61
ใช้การสั่งการ	35	38.04
3. วิธีการได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา		
เข้ารับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	75	81.52
เข้าร่วมประชุมสัมมนากับผู้บริหาร โรงเรียน	53	57.61
เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานภายนอก	42	45.65
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	60	65.22
ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกจากสมศ. แล้ว	5	5.43

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา(ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
4. ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา		
การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	86	93.48
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้	86	93.48
การประเมินผลตามสภาพจริง	80	86.96
การวิจัยชั้นเรียน	75	81.52
การพัฒนาตนเองตามวิชาชีพครู	5	5.43
5. วิธีการที่ทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนให้ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา		
ทางบวก		
การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับ ผู้ใต้บังคับบัญชา	82	89.13
การให้มีส่วนร่วมในการคิดและการปฏิบัติงาน	86	93.48
การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน	62	67.39
การยกย่องชมเชย การยอมรับผลงาน	64	69.57
การเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ	39	42.39
การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ	77	83.70
การให้เงินตอบแทนพิเศษ	14	15.22
การจัดสวัสดิการที่ดี	37	40.22
อื่นๆ คือ ชี้แจงขอความร่วมมือ	5	5.43
ทางลบ		
การตำหนิ	22	23.91
การตัดเงินเดือน	2	2.17
การไม่ให้รับผิดชอบงาน	9	9.78
การลดระดับความรับผิดชอบ	23	25.00

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
6. ประโยชน์ของการประกันคุณภาพในโรงเรียน		
เป็นการสร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง	73	79.35
โรงเรียนสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ	66	71.74
โรงเรียนมีความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบและประเมิน จากภายนอก	70	76.09
ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และ กระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น	80	86.96
อื่นๆ คือ การประกันคุณภาพจะมีประโยชน์ต่อเมื่อครูทำ ด้วยจิตสำนึกไม่ใช่ทำเพื่อผลตัวเลขเท่านั้น	3	3.26

จากตารางที่ 9 พบว่า ครูทุกโรงให้ข้อมูลว่ามีการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนเมื่อมีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.39 เห็นว่ามีการปรับวิธีการทำงาน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 34.78 มีการทำงานเป็นทีม การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 82.61 ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนใช้วิธีการขอความร่วมมือ รองลงมาร้อยละ 70.65 ให้ความรู้ความกระจ่างเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาและการสร้างความตระหนัก จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 38.04 ใช้การสั่งการ

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร รองลงมาร้อยละ 65.22 ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.43 ดูงานโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกจากสมศ.แล้ว

ความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.48 ได้รับความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสาระการเรียนรู้ รองลงมาร้อยละ 86.96 ได้รับความรู้ในเรื่องการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.43 ได้รับความรู้ในเรื่องการพัฒนาตนเองตามวิชาชีพครู

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.48 ให้ข้อมูลว่าวิธีการในทางบวกที่ทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจ ในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา ใช้วิธีให้มีส่วนร่วมในการคิดและการ ปฏิบัติงาน และในทางลบ จำนวนมากที่สุดร้อยละ 25.00 ใช้วิธีลดระดับความรับผิดชอบ

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 86.96 เห็นว่าการประกันคุณภาพในโรงเรียนมีประโยชน์ทำให้ ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น รองลงมาร้อยละ 79.35 เห็นว่าเป็นการสร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.26 เห็นว่า การประกันคุณภาพจะมีประโยชน์ต่อเมื่อครูทำด้วยจิตสำนึกไม่ใช่ทำเพื่อผลตัวเลข เท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. การได้รับความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษา		
ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	61	64.21
ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากผู้บริหาร	67	70.53
ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสมศ. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	42	44.21
57	60.00	
2. บทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน		
ประเมินคุณภาพการศึกษา	47	49.47
พัฒนามาตรฐานการศึกษา	37	38.95
จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	24	25.26
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	48	50.53
จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	62	65.26
ผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	24	25.26
ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	65	68.42
ประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา	79	83.16

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
3. วิธีการในการประสานงานกับบุคคล/หน่วยงานภายนอกโรงเรียน		
เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน		
ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานเอง	56	58.95
มีคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงาน	60	63.16
ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานโดยใช้หนังสือราชการ	54	56.84
ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัวอย่างไม่เป็นทางการ	20	21.05
ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัว แล้วส่งหนังสือตามไป	16	16.84

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 70.53 ได้รับความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการอบรม/ประชุมสัมมนาจากผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 64.21 ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 44.21 ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสมศ.

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.16 มีบทบาทหน้าที่ดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมาร้อยละ 68.42 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 25.26 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ และผลจากระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

วิธีการในการประสานงานกับบุคคล/หน่วยงานภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 63.16 ให้ข้อมูลว่ามีคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงาน รองลงมาร้อยละ 58.95 ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานเอง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 16.84 ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัว แล้วส่งหนังสือตามไป

2.2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. การจัดทำโครงสร้างของการบริหารงานโรงเรียน		
ไม่ทำ	-	-
ทำ	93	100.00
โครงสร้างได้แสดงให้เห็นถึง :-		
• การพรรณนางาน	48	51.61
• บทบาทหน้าที่	82	88.17
• สายการบังคับบัญชา	88	94.62
• ชื่อและตำแหน่งของบุคลากร	67	72.04
• การมีคณะกรรมการให้คำปรึกษา	46	49.46
2. หลักการมอบหมายงานให้บุคลากรในโรงเรียน		
มอบหมายงานตามที่คนใกล้ชิดเสนอแนะมา	9	9.68
มอบหมายงานตามความพึงพอใจในตัวบุคคล	9	9.68
มอบหมายงานโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของบุคลากร	30	32.26
มอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของบุคลากร	89	95.70
มอบหมายงานตามที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนเสนอแนะ	32	34.41
3. การเตรียมการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน		
มีการกำหนดรายการข้อมูลที่จะต้องจัดเก็บ	70	75.27
สนับสนุนจัดหางบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆที่จำเป็น	54	58.06
มีการสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับลักษณะและแหล่งของข้อมูล	46	49.46

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
ให้แต่ละฝ่าย/หมวด/งาน ในโรงเรียนจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศที่ต้องการเอง	37	39.78
มีการมอบหมายบุคลากรที่รับผิดชอบงานเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนและแน่นอน	72	77.42
จัดให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพียงหน่วยงานเดียว	21	22.58
มีการกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลักษณะของข้อมูลอย่างชัดเจน	39	41.94
ศึกษาจุดเด่นและข้อจำกัดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในแง่ความพร้อมของบุคลากร งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก	41	44.09
ศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อทราบรูปแบบของการตัดสินใจ รวมทั้งศึกษาลักษณะและประเภทของข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการจัดระบบ	50	53.76
4. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ		
ไม่ใช้	1	1.08
ใช้	92	98.92
ลักษณะการใช้งาน :-		
• ใช้บางส่วน	81	87.10
• ใช้ทั้งระบบ	12	12.90
5. บทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาระบบสารสนเทศ		
จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อวางระบบสารสนเทศที่เหมาะสม	30	32.26
ให้ความรู้โดยการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ	49	52.69
จัดบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบสารสนเทศให้เพียงพอและเหมาะสมกับงาน	61	65.59

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
จัดสรรงบประมาณ จัดสรรวัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับงาน	67	72.04
ติดตามดูแลการปฏิบัติงานเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของโรงเรียน	73	78.49
ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับบุคลากรให้มีความรู้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการใช้ระบบสารสนเทศ	61	65.59
ส่งเสริมให้ครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และกำหนดให้มีสารสนเทศในทุกฝ่าย/หมวดงาน และครูทุกคนมีหน้าที่ใช้สารสนเทศ	70	75.27

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงให้ข้อมูลว่ามีการจัดทำโครงสร้างของการบริหารงาน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.62 แสดงสายการบังคับบัญชา รองลงมาร้อยละ 88.17 แสดงบทบาทหน้าที่ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 49.46 แสดงการมีคณะกรรมการให้คำปรึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.70 ใช้หลักการมอบหมายงานให้บุคลากรในโรงเรียน โดย มอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของบุคลากร รองลงมาร้อยละ 34.41 มอบหมายงานตามที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนเสนอแนะ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 9.68 มอบหมายงานตามที่คนใกล้ชิดเสนอแนะมาและตามความพึงพอใจในตัวบุคคล

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 77.42 มีการเตรียมการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน โดยมีการมอบหมายบุคลากรที่รับผิดชอบงานเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนและแน่นอน รองลงมาร้อยละ 75.27 มีการกำหนดรายการข้อมูลที่จะต้องจัดเก็บ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 22.58 จัดให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศเพียงหน่วยงานเดียว

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 98.92 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 87.10 นำเทคโนโลยีมาใช้บางส่วน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 78.49 มีบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาระบบสารสนเทศเกี่ยวกับการติดตามดูแลการปฏิบัติงานเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 75.27 ส่งเสริมให้ครูนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และกำหนดให้มีสารสนเทศในทุกฝ่าย/หมวด/งาน และครูทุกคนมีหน้าที่ใช้สารสนเทศ จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 32.26 จัดให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อวางระบบสารสนเทศที่เหมาะสม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. ลักษณะการปฏิบัติงานสอน		
ตรงตามความถนัด	66	71.74
ตรงตามประสบการณ์สอน	53	57.61
ตรงตามวุฒิ/สาขาที่จบการศึกษา	49	53.26
ตรงกับความรู้ความสามารถ	60	65.22
ตรงกับความต้องการ/ความสนใจ	52	56.52
อื่นๆ ได้แก่ สอนตามสภาพปัญหา เนื่องจากครูไม่เพียงพอ	5	5.43
2. ลักษณะการปฏิบัติงานในโรงเรียน / หมวดวิชา		
มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในระดับ หมวดวิชา	60	65.22
มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานในระดับ โรงเรียน	52	56.52
ทำงานร่วมกับเพื่อนครูในหมวดวิชาเดียวกัน	75	81.52
มีส่วนร่วมคิด/วางแผนในระดับหมวดวิชา	68	73.91
มีส่วนร่วมคิด/วางแผนในระดับโรงเรียน	60	65.22
มีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับหมวดวิชา	54	58.70
มีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับโรงเรียน	51	55.43
ทำงานร่วมกับเพื่อนครูต่างหมวดวิชา	60	65.22

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
3. การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน		
มีการปฏิบัติงานที่สามารถมองเห็นผลได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม	68	73.91
พยายามหาวิธีการใหม่ๆมาพัฒนางานที่ทำอยู่เสมอ	61	66.30
มีการพัฒนาในด้านวิชาการใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา	45	48.91
มีการพัฒนาสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา	63	68.48
4. ลักษณะของการพัฒนาครูในโรงเรียน		
มีโอกาสเข้าร่วมประชุมทางวิชาการที่โรงเรียนจัดขึ้น ดังนี้	49	53.26
• จำนวน 1 ครั้ง/ปี	14	15.22
• จำนวน 2 ครั้ง/ปี	16	17.39
• จำนวน 3 ครั้ง/ปี	19	20.65
มีโอกาสเข้าร่วมประชุมทางวิชาการที่ต้นสังกัดจัดขึ้น ดังนี้	68	73.91
• จำนวน 1 ครั้ง/ปี	32	34.78
• จำนวน 2 ครั้ง/ปี	25	27.17
• จำนวน 3 ครั้ง/ปี	11	11.96
ใช้วิธีการหลากหลายในการพัฒนา	75	81.52
ให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	46	50.00
5. ประโยชน์ของสารสนเทศที่จัดทำขึ้นในโรงเรียน		
ด้านการประเมินตนเองของโรงเรียน	74	80.43
ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา	65	70.65
ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน	78	84.78
ด้านการวางแผนพัฒนาโรงเรียน	73	79.35
ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน	56	60.87
ด้านการจัดการเรียนรู้	55	59.78

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
6. การนำสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้		
ไม่ใช่	3	3.26
ใช่	89	96.74
ใช้ดำเนินการในเรื่อง		
• จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	70	76.49
• สำรวจความสนใจของนักเรียน	62	67.39
• จัดทำหลักสูตร / สารการเรียนรู้	63	68.48
• ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน	49	53.26
7. ความคิดเห็นต่อระบบสารสนเทศของโรงเรียน		
มีความเป็นปัจจุบัน	56	60.87
มีความถูกต้องชัดเจน	45	48.91
ตรงตามความต้องการของผู้ใช้	47	51.09
มีความสมบูรณ์และครอบคลุมเพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ	22	23.91

จากตารางที่ 12 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 71.74 ให้ข้อมูลว่าปฏิบัติงานสอนตรงตามความถนัด รองลงมาร้อยละ 65.22 สอนตรงกับความรู้ความสามารถ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.43 สอนตามสภาพปัญหาเนื่องจากครูไม่เพียงพอ

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 มีการปฏิบัติงานในโรงเรียน/หมวดวิชาโดยทำงานร่วมกับเพื่อนครูในหมวดวิชาเดียวกัน รองลงมาร้อยละ 73.91 มีส่วนร่วมคิด/วางแผนในระดับหมวดวิชา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 55.43 มีส่วนร่วมตัดสินใจในระดับโรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.91 เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานที่สามารถมองเห็นผลได้เป็นอย่างดี รองลงมาร้อยละ 68.48 เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 48.91 เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการพัฒนาในด้านวิชาการใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 ให้ข้อมูลว่ามีการพัฒนาครูโดยใช้วิธีการหลากหลายในการพัฒนา รองลงมาร้อยละ 73.91 จัดให้เข้าร่วมประชุมทางวิชาการที่ต้นสังกัดจัดขึ้น จำนวน 3 ครั้ง/ปี และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 50.00 ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ประโยชน์ของสารสนเทศที่จัดทำขึ้นในโรงเรียน ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 84.78 ให้ข้อมูลว่ามีประโยชน์ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รองลงมาร้อยละ 80.43 มีประโยชน์ด้านการประเมินตนเองของโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 59.78 มีประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 96.74 นำสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนจัดการเรียนรู้ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 76.09 ใช้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาร้อยละ 68.48 ใช้จัดทำหลักสูตร / สาระการเรียนรู้ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 53.26 ใช้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานของนักเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 60.87 เห็นว่า ระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีความเป็นปัจจุบัน รองลงมาร้อยละ 51.09 ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 23.91 มีความสมบูรณ์และครอบคลุมเพียงพอที่จะใช้ตัดสินใจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. ความเหมาะสมของโครงสร้างในการบริหาร โรงเรียนกับสภาพ ปัจจุบันของโรงเรียน		
เหมาะสม	79	83.16
ไม่เหมาะสม	16	16.84
สาเหตุที่ไม่เหมาะสม :-		
• ขาดแคลนบุคลากร	8	8.42
• โรงเรียนขาดงบประมาณ	7	7.37
• สภาพแวดล้อมของโรงเรียน	8	8.42
• ขาดความพร้อมในด้านอาคารสถานที่	11	11.58
• จัดบุคลากรไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	6	6.32
2. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา		
ไม่สนับสนุน	-	-
สนับสนุน โดย	95	100.00
• ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนาโรงเรียนให้ได้ มาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	79	83.16
• จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ โรงเรียนต่อสาธารณชนอย่างน้อย ภาคละ 1 ครั้ง	65	68.42
• ประสานงานกับผู้ปกครองและบุคลากรทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	69	72.63
• ประสานงานกับคณะกรรมการ โรงเรียน / องค์กร / ชมรมต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน	76	80.00
• เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาซักถามและ ตรวจสอบการทำงาน of โรงเรียน	65	68.42

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
3. ลักษณะการบริหารงานในโรงเรียน		
ฝ่ายบริหารเป็นผู้ตัดสินใจและสั่งการให้ปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนด	12	12.63
ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน	78	82.11
ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ	68	71.58
ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินงานของโรงเรียน	51	53.68
ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน	70	73.68
ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆของโรงเรียนตามโอกาสอันควร	54	56.84
4. การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน		
มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะดวกแก่การนำมาใช้	48	50.53
มีการจัดทำข้อมูลในลักษณะสารสนเทศเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน	64	67.37
มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศได้ครอบคลุมถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	46	48.42
มีการจัดการอำนวยความสะดวกและการบริการข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น	24	25.26

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
5. ขอบเขตของการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลและ สารสนเทศไปใช้ ประโยชน์ในด้าน		
การเรียนรู้	50	52.63
การตัดสินใจ	56	58.95
การจัดการเรียนรู้	60	63.16
การบริหารจัดการ	73	76.84
การประชาสัมพันธ์	64	67.37
การปรับปรุงและพัฒนางาน	74	77.89
การควบคุมคุณภาพการศึกษา	37	38.95
การรายงานคุณภาพการศึกษา	66	69.47
การประเมินตนเองของโรงเรียน	62	65.26
การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	75	78.95
การบริการแก่กลุ่ม/ฝ่าย/งานที่เกี่ยวข้อง	50	52.63
การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษา	56	58.95
6. การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา		
ไม่มี	19	20.00
มี วิธีการจัด :-	76	80.00
• จัดหมวดหมู่ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน ภายนอกของสมศ.	47	49.47
• จัดหมวดหมู่ตามมาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย	47	49.47
• จัดหมวดหมู่ตามภาระงานของโรงเรียน	35	36.84
• จัดหมวดหมู่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	34	35.79
• จัดหมวดหมู่ตามแผนงาน / โครงการ	34	35.79

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.16 เห็นว่าโครงสร้างในการบริหารโรงเรียนเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของโรงเรียน

โรงเรียนทุกโรงเรียนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.16 ให้ข้อมูลว่ามีการร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รองลงมาร้อยละ 80.00 มีการประสานงานกับคณะกรรมการ โรงเรียน / องค์กร / ชมรมต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 68.42 มีการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชนอย่างน้อยภาคละ 1 ครั้ง และเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาซักถามตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 82.11 เห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานโดยให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 73.68 ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 12.63 ฝ่ายบริหารเป็นผู้ตัดสินใจและสั่งการให้ปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนด

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 67.37 ให้ข้อมูลว่าการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน มีการจัดกระทำข้อมูลในลักษณะสารสนเทศเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน รองลงมา ร้อยละ 50.53 มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะดวกแก่การนำมาใช้ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 25.26 มีการจัดการอำนวยความสะดวกและบริการข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 78.95 ให้ข้อมูลว่า ขอบเขตของการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมา ร้อยละ 77.89 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการปรับปรุงและพัฒนางาน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 38.95 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.00 มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 49.47 มีการจัดหมวดหมู่ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกของสมศ. และจัดหมวดหมู่ตามมาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย รองลงมา ร้อยละ 36.84 จัดหมวดหมู่ตามภาระงานของโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 35.79 จัดหมวดหมู่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดหมวดหมู่ตามแผนงาน / โครงการ

2.3 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. การเตรียมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน		
ไม่มี	1	1.08
มี	92	98.92
การเตรียมการ คือ		
• ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ คุณภาพของมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร	88	94.62
• ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสมศ.	82	88.17
• แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการศึกษา	79	84.95
• สำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน	50	53.76
• วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน	76	81.72
2. ภาระงานคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน		
กำหนดตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐาน	60	64.52
กำหนดระดับเกณฑ์คุณภาพแต่ละตัวบ่งชี้	84	90.32
จัดทำคำบรรยายระดับคุณภาพของแต่ละตัวบ่งชี้ของมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน	59	63.44

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
3. มาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ ของโรงเรียน		
มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของสมศ.	82	88.17
มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร	81	87.09
มาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดขึ้น	27	29.03
อื่นๆ ได้แก่ มาตรฐานของหน่วยงานอื่นที่โรงเรียนสมัคร เข้าร่วมกิจกรรม	3	3.23
4. การนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ		
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	87	93.55
จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	81	87.10
จัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา	64	68.82

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 98.92 มีการเตรียมการพัฒนา มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.62 ใช้วิธีศึกษาและทำความเข้าใจ จากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร รองลงมาร้อยละ 88.17 ใช้วิธีศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของ มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสมศ. จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 53.76 ใช้การสำรวจ สภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน

ภาระงานของคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 90.32 มอบหมายให้กำหนดระดับเกณฑ์คุณภาพแต่ละตัวบ่งชี้ รองลงมาร้อยละ 64.70 มอบหมายให้กำหนดตัวบ่งชี้ของแต่ละมาตรฐาน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 63.44 มอบหมายให้จัดทำบรรยายระดับคุณภาพของแต่ละตัวบ่งชี้ของมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน

มาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.17 ใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมศ. รองลงมาร้อยละ 87.09 ใช้มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.23 ใช้มาตรฐานของหน่วยงานอื่นที่โรงเรียนสมัครเข้าร่วมกิจกรรม

การนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 นำไปจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมาร้อยละ 87.10 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 68.82 จัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน		
ไม่มี	5	5.43
มี	87	94.57
มีส่วนร่วมในเรื่องดังนี้		
• กำหนดเกณฑ์ในการประเมินตัวบ่งชี้เสนอต่อผู้บริหาร	56	60.87
• ออกแบบเครื่องมือในการประเมินตัวบ่งชี้เสนอต่อผู้บริหาร	69	75.00
• ร่วมประชุมกับผู้บริหารเพื่อกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน	67	72.83
• ร่วมประชุมกับผู้บริหารวิเคราะห์ตีความมาตรฐานการศึกษาของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัดให้เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้	53	57.61
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา		
จัดสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียน แหล่งการเรียนรู้ และปัจจัยอื่นๆแก่นักเรียนอย่างเพียงพอ	75	81.52
จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้	79	85.87
ร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านในการพัฒนานักเรียน	47	51.09
จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	82	89.13
จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	55	59.78
มีการจัดการประเมินตนเอง	58	63.04

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
3. การพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา		
ไม่มี	-	-
มี ดำเนินการโดย	92	100.00
• จัดบริเวณ โรงเรียนทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ และ สนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อ ห้องสมุด มี ห้องปฏิบัติการทางภาษา	83	90.22
• จัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์เพียงพอ และมีความพร้อมต่อการใช้งาน	68	73.91
• จัดให้มีแหล่งความรู้ สื่อที่หลากหลาย และสะดวก ต่อการนำไปใช้	64	69.57
• จัดให้มีการพัฒนาบริเวณ โรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สดชื่น สวยงาม	77	83.70
• จัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้เอื้อต่อ การเรียนการสอน	61	66.30
• จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงาน	60	65.22
• จัดให้มีศูนย์วิทยากรที่มีความรู้หลากหลาย	63	68.48
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของ โรงเรียน		
มีส่วนร่วมในการประเมินทุกมาตรฐานการศึกษา	41	44.57
มีส่วนร่วมในการประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านปัจจัย	33	35.87
มีส่วนร่วมในการประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน	48	52.17
มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลระดับชั้น/หมวดวิชา/โรงเรียน	42	45.65
มีส่วนร่วมในการประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านกระบวนการ	23	25.00
มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สรุปภาพรวมของสายชั้น/ หมวดวิชา/โรงเรียน	40	43.48

จากตารางที่ 15 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.57 มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 75.00 ร่วมออกแบบเครื่องมือในการประเมินตัวบ่งชี้เสนอต่อผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 72.83 ร่วมประชุมกับผู้บริหารเพื่อกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมิน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 57.61 ร่วมประชุมกับผู้บริหารวิเคราะห์ ติชมความมาตรฐานการศึกษาของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัด ให้เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 89.13 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาร้อยละ 85.87 จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 51.09 ร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านในการพัฒนานักเรียน

ครูทุกโรงเรียนให้ข้อมูลว่ามีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 90.22 มีการจัดบริเวณโรงเรียนทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อ ห้องสมุด มีห้องปฏิบัติการทางภาษา รองลงมาร้อยละ 83.70 จัดให้มีการพัฒนาบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สดชื่น สวยงาม และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 65.22 จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงาน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 52.17 มีส่วนร่วมในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน รองลงมาร้อยละ 45.65 มีส่วนร่วมเก็บข้อมูลระดับชั้น/หมวดวิชา/โรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 25.00 มีส่วนร่วมประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านกระบวนการ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. การดำเนินงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา		
วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน	61	64.21
กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน	76	80.00
จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน	56	58.95
พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน	61	64.21
พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ	63	66.32
สำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน	30	31.58
วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสมศ.และหน่วยงาน ต้นสังกัด	65	68.42
กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของครูและ บุคลากร	52	54.74
จัดหาและระดมทรัพยากรให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีที่ เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน	49	51.58
ส่งเสริมให้คณะกรรมการโรงเรียน องค์กรบริหาร ส่วนท้องถิ่น ชุมชน เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ วางแผนการปรับปรุง พัฒนาโรงเรียน	62	65.26
แสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความพร้อมใน การจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	49	51.58

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
2. บทบาทในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา		
ร่วมกับคณะครูและผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ตัวบ่งชี้ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา	81	85.26
ร่วมกับคณะครูและผู้บริหารออกแบบเครื่องมือในการ ประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา	77	81.05
เป็นผู้จัดทำออกแบบเครื่องมือในการประเมินตัวบ่งชี้ตาม มาตรฐานการศึกษา	50	52.63
เป็นผู้จัดทำเกณฑ์ในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐาน การศึกษา	37	38.95
อื่นๆ ได้แก่ การเป็นผู้เสนอแนะ เพื่อให้บุคลากรตัดสินใจ ในการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	4	4.21
3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษา		
ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพตามที่สมศ.กำหนด	58	61.05
ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพตามที่หน่วยงานต้นสังกัด กำหนด	54	56.84
ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาที่ โรงเรียนกำหนดขึ้น	48	50.53
4. วิธีดำเนินการในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา		
กำหนดบุคลากร ไปศึกษาและทำความเข้าใจใน มาตรฐานการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย	67	70.53
พิจารณาตีความและกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้ให้ ชัดเจน	54	56.84
จัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับขอบเขต ของตัวบ่งชี้แต่ละตัว	86	90.53

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการพัฒนามาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
5. การใช้เครื่องมือในการประเมินแต่ละมาตรฐาน / ตัวบ่งชี้		
สร้างขึ้นเองโดยแยกตามมาตรฐาน / แยกรายตัวบ่งชี้	76	80.00
สร้างขึ้นเองโดยรวมตามมาตรฐาน / รวมรายตัวบ่งชี้	23	24.21
ใช้เครื่องมือของหน่วยงานต้นสังกัด	24	25.26
ใช้เครื่องมือของกลุ่มโรงเรียน	12	12.63
ใช้เครื่องมือของสมศ.	13	13.68

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.00 ให้ข้อมูลว่าในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษามีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 68.42 วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสมศ. และหน่วยงานต้นสังกัด และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 31.58 สํารวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่น และชุมชน

บทบาทของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 85.26 ร่วมกับคณะครูและผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ในการประเมินตัวบ่งชี้ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา รองลงมาร้อยละ 81.05 ร่วมกับคณะครูและผู้บริหารออกแบบเครื่องมือในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.21 เป็นผู้เสนอแนะ เพื่อให้บุคลากรตัดสินใจในการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 61.05 กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาโดยใช้เกณฑ์ตามที่สมศ.กำหนด รองลงมาร้อยละ 56.84 ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 50.53 ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดขึ้น

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 90.53 มีวิธีดำเนินการในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับขอบเขตของตัวบ่งชี้แต่ละตัว รองลงมาร้อยละ 70.53 มีการกำหนดบุคลากรไปศึกษาและทำความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 56.84 มีการพิจารณาตีความและกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้ให้ชัดเจน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.00 ให้ข้อมูลว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแต่ละมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ สร้างขึ้นเองโดยแยกตามมาตรฐาน/แยกรายตัวบ่งชี้ รองลงมาร้อยละ 25.26 ใช้เครื่องมือของหน่วยงานต้นสังกัด และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 12.63 ใช้เครื่องมือของกลุ่มโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. การเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ	80	86.02
การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะแก่บุคลากร	64	68.82
การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน/หาความต้องการจำเป็นของโรงเรียน	78	83.87
จัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจแนวคิด ความสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	88	94.62
จัดประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	74	79.57
2. วิธีการพัฒนาบุคลากรในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
การปฐมนิเทศ	44	47.31
การนิเทศภายใน	81	87.10
การจัดประชุมในโรงเรียน	82	88.17
การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้	54	58.06
การส่งบุคลากรไปศึกษาดูงาน	62	66.67
การส่งบุคลากรไปศึกษาเพิ่มเติม	45	48.39
การจัดอบรมหรือสัมมนาในโรงเรียน	63	67.74
การส่งบุคลากรไปอบรมประชุมสัมมนา	67	72.04
การจัดหาหรือจัดทำเอกสารแนะนำการปฏิบัติงาน	68	73.12

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
3. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน		
ไม่มี	6	6.45
มี	87	93.55
โรงเรียนมีวิธีการ คือ		
• มีการประสานงานให้มาร่วมดำเนินการทุกครั้ง	52	55.91
• ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม	66	70.97
• อื่นๆ ได้แก่ เชิญผ่านคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง / ประสานงานให้มาร่วมดำเนินการเป็นบางครั้ง	7	7.53
4. การดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	93	100.00
วิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียน	87	93.55
กำหนดพันธกิจ/ภารกิจของโรงเรียน	91	97.85
กำหนดกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	90	96.77
จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน	90	96.77
กำหนดผลิตผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโรงเรียน	78	83.87
กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน	79	84.95

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
5. การจัดลำดับประเด็นสำคัญการพัฒนา(Focus Areas) ที่นำมาใช้		
พิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ไม่มี	10	10.75
มี	83	89.25
หลักเกณฑ์การจัดลำดับ คือ		
• ความร้ายแรงของปัญหา	35	37.63
• ความเร่งด่วนของปัญหา	57	61.29
• นโยบายของกรุงเทพมหานคร	80	86.02
• วัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน	74	79.57
• อื่นๆ ได้แก่ การวิเคราะห์SWOT	1	1.08

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.62 มีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจแนวคิดความสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาร้อยละ 86.02 แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 68.82 ดำเนินการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะแก่บุคลากร

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.17 มีวิธีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้การจัดประชุมในโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 87.10 ใช้การนิเทศภายใน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 47.31 ใช้การปฐมนิเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 70.97 ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม รองลงมาร้อยละ 55.91 มีการประสานงานให้มาร่วมดำเนินการทุกครั้ง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 7.53 เชิญผ่านคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง / ประสานงานให้มาร่วมดำเนินการเป็นบางครั้ง

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 97.85 กำหนดพันธกิจ/ภารกิจของโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 83.87 กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 89.25 มีการจัดลำดับประเด็นสำคัญการพัฒนา (Focus Areas) ที่นำมาใช้พิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 86.02 พิจารณาจากนโยบายของกรุงเทพมหานคร รองลงมาร้อยละ 79.57 พิจารณาจากวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 1.08 พิจารณาจากการการวิเคราะห์ SWOT

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ไม่มี	3	3.26
มี	89	96.74
มีส่วนร่วมในเรื่องดังนี้		
• วิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียน	67	72.83
• กำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	79	85.87
• กำหนดพันธกิจ/ภารกิจของโรงเรียน	78	84.78
• กำหนดกลยุทธ์/ยุทธศาสตร์ของโรงเรียน	75	81.52
• จัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน	86	93.48
• กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน	74	80.43
• กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโรงเรียน	61	66.30
2. วิธีการในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน		
ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดแผนงานขึ้น และผู้ปฏิบัติงาน ต้องดำเนินการตามแผนอย่างเคร่งครัด	18	19.57
ให้แต่ละหมวดวิชาต่างจัดทำแผนงานของตนเสนอต่อ ผู้บริหาร	68	73.91
ใช้ปฏิทินการศึกษาเป็นตัวกำหนดแผนการทำงานของ บุคลากร	65	70.65
ไม่มีการวางแผนในการทำงาน	4	4.35
3. วิธีดำเนินการในการเขียนแผน/โครงการประจำปีของฝ่าย/หมวด/งาน		
ฝ่าย/งาน มอบให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเขียนแผน/โครงการ	27	29.35
ประชุมบุคลากรในฝ่าย/หมวด/งาน ร่วมกันเขียนแผน/ โครงการ	74	80.43
ผู้บริหารและครูร่วมกันเขียนแผน/โครงการ	2	2.17

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
4. ลักษณะการจัดกิจกรรมในแผนงาน/โครงการต่างๆ		
ความคิดของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน	69	75.00
เกิดจากปัญหาที่ได้จากการปฏิบัติงาน	39	42.39
ความคิดของผู้บริหารระดับสูง	10	10.87
ความคิดของผู้ปฏิบัติงานเอง	49	53.26

จากตารางที่ 18 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 96.74 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.48 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 85.87 มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 66.30 มีส่วนร่วมในการกำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดของโรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.91 ให้ข้อมูลว่า การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ใช้วิธีให้แต่ละหมวดวิชาต่างจัดทำแผนงานของตนเสนอต่อผู้บริหาร รองลงมาร้อยละ 70.65 ใช้ปฏิทินการศึกษาเป็นตัวกำหนดแผนการทำงานของบุคลากร และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.35 ไม่มีการวางแผนในการทำงาน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.43 ให้ข้อมูลว่า การเขียนแผน/โครงการประจำปีของฝ่าย/หมวด/งาน ใช้วิธีประชุมบุคลากรในฝ่าย/หมวด/งาน ร่วมกันเขียนแผน/โครงการ รองลงมาร้อยละ 29.35 ฝ่าย/งาน มอบให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเขียนแผน/โครงการ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.17 ผู้บริหารและครูร่วมกันเขียนแผน/โครงการ

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 75.00 ให้ข้อมูลว่า ลักษณะการจัดกิจกรรมในแผนงาน/โครงการต่างๆ เกิดจากความคิดของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน รองลงมาร้อยละ 53.26 เกิดจากความคิดของผู้ปฏิบัติงานเอง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 10.87 เกิดจากความคิดของผู้บริหารระดับสูง

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. ข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549)	68	71.58
งบประมาณที่โรงเรียนได้รับจัดสรรจากกรุงเทพมหานคร	53	55.79
แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545- 2549)	67	70.53
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	81	85.26
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542	74	77.89
แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน	73	76.84
ผลการวิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียน	65	68.42
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	75	78.95
จำนวนครูและนักเรียนของโรงเรียน	65	68.42
อื่นๆ ได้แก่ ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน	3	3.16
2. วิธีในการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
พิจารณาจากปัจจัยภายใน เช่น ทรัพยากร จุดเด่นหรือ จุดด้อยของโรงเรียน	90	94.74
พิจารณาจากปัจจัยภายนอก เช่น โอกาสหรืออุปสรรคที่มี	68	71.58
กำหนดโดยใช้ประสบการณ์ของบุคลากรในโรงเรียน	36	37.89
กำหนดโดยใช้ประสบการณ์ของผู้บริหาร	27	28.42
3. การกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อรักษาคุณภาพจุดเด่น หรือจุดแข็ง	61	64.21
เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้ มาตรฐาน	83	87.37

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินงานโดยยกเลิกงานหรือกิจกรรม ที่หมดความจำเป็นออกไป และไปจัดทำหรือ ดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่เดียวกัน	16	16.84
4. หลักในการกำหนดแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรมของ โรงเรียน		
โครงการเน้นการทำงานเป็นทีม	79	83.16
โครงการมีการกำหนดแผนการทำงานที่แน่นอน	62	65.26
โครงการมีแนววิธีการประสานงานกันเป็นอย่างดี	39	41.05
โครงการมีจุดหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน	72	75.79
โครงการทุกโครงการสะท้อนให้เห็นนโยบายและวัตถุประสงค์ ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่มาจาก การวิเคราะห์ หรือการประเมิน ตามสภาพจริง	46	48.42
ทำโครงการต่อเนื่องกัน มีการแก้ไขปัญหา ป้องกัน ส่งเสริม และพัฒนา	42	44.21
มีความยืดหยุ่น เพื่อความสมบูรณ์และความคล่องตัวของ การดำเนินงาน	58	61.05
กำหนดจากปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ หรือการประเมิน ที่เป็นปัญหาที่ผ่านการคัดเลือกแล้วว่ามี ความสำคัญ	47	49.47
มีการกำกับติดตามและประเมินผล ตลอดจนมีการ รายงานผล หรือปรับปรุงพัฒนา แก้ไขอย่างเป็นระบบ และครบวงจร	38	40.00
	60	63.16

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 85.26 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 รองลงมาร้อยละ 78.95 ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.16 ใช้ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.74 ให้ข้อมูลว่า วิธีกำหนดควิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะพิจารณาจากปัจจัยภายใน เช่น ทรัพยากร จุดเด่นหรือ จุดด้อยของโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 71.58 พิจารณาจากปัจจัยภายนอก เช่น โอกาสหรืออุปสรรคที่มี และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 28.42 กำหนดโดยใช้ประสบการณ์ของผู้บริหาร

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 87.37 กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยเลือกยุทธศาสตร์การดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐาน รองลงมาร้อยละ 64.21 เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อรักษาคุณภาพจุดเด่นหรือจุดแข็ง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 16.84 เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินงานโดยยกเลิกงานหรือกิจกรรมที่หมดความจำเป็นออกไป และไปจัดทำหรือดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่เดียวกัน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.16 มีหลักในการกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน โดยใช้หลักโครงการเน้นการทำงานเป็นทีม รองลงมาร้อยละ 75.79 โครงการมีจุดหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 40.00 กำหนดจากปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์หรือการประเมินที่เป็นปัญหาที่ผ่านการคัดเลือกแล้วว่ามี ความสำคัญ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.5 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. วิธีดำเนินการในการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ		
จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน	88	94.62
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	89	95.70
จัดทำแผนงานประจำฝ่าย/หมวด/งาน	45	48.39
จัดทำโครงการต่างๆประจำฝ่าย/หมวด/งาน	76	81.72
2. วิธีดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี		
กำหนดเกณฑ์การประเมินผล	66	70.97
จัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน	69	74.19
กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผล	66	70.97
กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล	71	76.34
กำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ	65	69.89
3. การประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางาน		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	29	31.18
เดือนละ 1 ครั้ง	38	40.86
ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง	16	17.20
ไม่แน่นอน	20	21.51
อื่นๆ ได้แก่ ความสอดคล้องกับกิจกรรม / ความเร่งด่วน ของงาน	3	3.23

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.70 มีวิธีดำเนินการในการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมาร้อยละ 94.62 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 48.39 จัดทำแผนงานประจำฝ่าย/หมวด/งาน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 76.34 มีวิธีดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีการกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล รองลงมา ร้อยละ 74.19 จัดทำเอกสารสรุปและเผยแพร่ผลการประเมิน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 69.89 กำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 40.86 มีการจัดประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางาน เดือนละ 1 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 31.18 จัดประชุม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.23 จัดประชุมตามความสอดคล้องกับกิจกรรม / ความเร่งด่วนของงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. การนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาใช้ประโยชน์		
ไม่ใช่	2	2.17
ใช่	90	97.83
วิธีการนำไปใช้ :-		
• นำมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	75	81.52
• นำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ ประจำปี	66	71.74
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง/ชุมชน		
ไม่มีส่วนร่วม	-	-
มีส่วนร่วม	92	100.00
ลักษณะของการมีส่วนร่วม :-		
• เชิญมาเป็นวิทยากร	46	50.00
• เชิญมาสังเกตการสอน	7	7.61
• เชิญมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น	88	95.65
3. การนิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี		
ไม่มี	-	-
มี	92	100.00
วิธีการที่ใช้ คือ		
• การจัดอบรมเกี่ยวกับการนำไปปฏิบัติ	62	67.39
• การให้คำปรึกษาแนะนำด้านการนำไปปฏิบัติ	55	59.78

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
• การส่งเสริมด้านขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน	52	56.52
• การจัดให้มีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำแผนไปปฏิบัติ	60	65.22
• การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ในขณะปฏิบัติงานตามแผน	56	60.87
4. ผู้มีหน้าที่นิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผน ปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ได้แก่		
ผู้บริหารโรงเรียน	74	80.43
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	75	81.52
คณะกรรมการวางแผน	36	39.13
หัวหน้าสายชั้นหรือหมวดวิชา	69	75.00
อื่นๆ คือ เพื่อนครู	6	6.52
5. การติดตามผลระหว่างการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี		
ไม่มี	-	-
มี	92	100.00
วิธีดำเนินการ :-		
• กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการ จัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงาน	78	84.78
• จัดให้แต่ละฝ่าย หมวดวิชา ติดตามผลและรายงานแก่ ผู้บริหาร โรงเรียน	53	57.61
• จัดให้มีคณะกรรมการควบคุมและติดตามผล โดยเฉพาะ	29	31.52
• กำหนดให้แต่ละฝ่าย หมวดวิชา จัดแสดงผลงาน	40	43.48

จากตารางที่ 21 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 97.83 มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนมาใช้ประโยชน์ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 นำมาปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 71.74 นำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประจำปี

ครูทุกโรงเรียนให้ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยจำนวนมาก ที่สุดร้อยละ 95.65 เชิญมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น รองลงมาร้อยละ 50.00 เชิญมาเป็น วิทยากร และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 7.61 เชิญมาสังเกตการสอน

ครูทุกโรงเรียนให้ข้อมูลว่า มีการนิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติ การประจำปี โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 67.39 มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการนำไปปฏิบัติ รอง ลงมาร้อยละ 65.22 มีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปปฏิบัติ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 56.52 มีการส่งเสริมด้านขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 ให้ข้อมูลว่า ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 80.43 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 6.52 ได้แก่ เพื่อนครู

ครูทุกโรงเรียนให้ข้อมูลว่า มีการติดตามผลระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 84.78 มีการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการ จัดบันทึก และรายงานผลการดำเนินงาน รองลงมาร้อยละ 57.61 จัดให้แต่ละฝ่าย หมวดยวิชา ติดตามผลและ รายงานแก่ผู้บริหารโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 31.52 จัดให้มีคณะกรรมการควบคุมและ ติดตามผลโดยเฉพาะ

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. บทบาทในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ตรวจสอบ ทบทวน ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และ ความสำเร็จร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องแผนและ มาตรฐาน	71	74.74
พัฒนาบุคลากรให้รู้ เข้าใจ ปฏิบัติ ได้ตามแผนและมาตรฐาน ที่กำหนด	54	56.84
ส่งเสริม สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก	61	64.21
2. ช่วงเวลาในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี		
ก่อนเปิดภาคเรียน	83	87.37
ทุกสิ้นภาคเรียน	27	28.42
3. การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา		
ทำเป็นปฏิทินรวมเพื่อใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียน	91	95.79
ทำเป็นปฏิทินแยกตามหมวดวิชา	14	14.74
ทำเป็นปฏิทินแยกตามระดับ	10	10.53
4. วิธีการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจแผนงาน/โครงการ		
ประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบ	91	95.79
มีคู่มือการปฏิบัติงานกำกับงานทุกงาน	43	45.26
ประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง	59	62.11
มีเอกสารพรรณนางาน	16	16.84

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
5. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงาน/โครงการหรือกิจกรรมตามโครงการ		
แบบสอบถาม	73	76.84
แบบสัมภาษณ์	38	40.00
แบบรายงานความก้าวหน้า	17	17.89
แบบสรุปผลการดำเนินงาน	74	77.89
แบบรายงานผลการดำเนินงาน	61	64.21
อื่นๆ ได้แก่ แบบสังเกต/แบบบันทึกข้อมูล	2	2.11
6. การนำผลการประเมินงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้		
ไม่มี	4	4.21
มี	91	95.79
การนำไปใช้ :-		
• ใช้ในการปรับปรุงงาน/โครงการ	85	89.47
• ใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณปีต่อไป	28	29.47
• ใช้ในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรใน โรงเรียน	25	26.32
• ใช้ในการประเมินปัญหาและพิจารณาเป็นโครงการ ต่อเนื่องของปีต่อไป	63	66.32

จากตารางที่ 22 พบว่า ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 74.74 มีบทบาทในการตรวจสอบ ทบทวน ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความสำเร็จร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องแผนและมาตรฐาน รองลงมาร้อยละ 64.21 มีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 56.84 มีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรให้รู้ เข้าใจ ปฏิบัติได้ตามแผนและมาตรฐานที่กำหนด

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 87.37 ให้ข้อมูลว่า มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 28.42 จัดทำทุกสิ้นภาคเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.79 ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจัดทำเป็นปฏิทินรวมเพื่อใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 14.74 จัดทำเป็นปฏิทินแยกตามหมวดวิชา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 10.53 จัดทำเป็นปฏิทินแยกตามระดับ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.79 มีวิธีทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจ แผนงาน/โครงการ โดยจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ รองลงมาร้อยละ 62.11 จัดประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 16.84 ใช้เอกสารพรรณนางาน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 77.89 ให้ข้อมูลว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลงาน/โครงการหรือกิจกรรมตามโครงการ คือ แบบสรุปผลการดำเนินงาน รองลงมาร้อยละ 76.84 ใช้แบบสอบถาม และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.11 ใช้แบบสังเกต/แบบบันทึกข้อมูล

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.79 ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีการนำผลการประเมินงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 89.47 ใช้ในการปรับปรุงงาน/โครงการ รองลงมาร้อยละ 66.32 ใช้ในการประเมินปัญหาและพิจารณาเป็นโครงการต่อเนื่องของปีต่อไป และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 26.32 ใช้ในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในโรงเรียน

2.6 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. การเตรียมการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา		
สำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากร ในโรงเรียน	48	51.61
ประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ วิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการประเมินตนเอง โดยมี การทำงานตามวงจรPDCA	87	93.55
แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการประเมินผลในแต่ละ มาตรฐานการศึกษาตามความเหมาะสม	85	91.40
ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น เช่น งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการประเมินมาตรฐาน การศึกษา	57	61.29
จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและจัดระบบการประเมินตนเอง ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา	74	79.57
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตนเองของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษา		
ไม่มี	-	-
มี	93	100.00
คณะกรรมการประกอบด้วย :-		
• ผู้บริหาร	89	95.70
• ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน	80	86.02
• ตัวแทนครู	89	95.70
• ผู้ปกครอง	56	60.22

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
(ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
• ผู้แทนชุมชน	52	55.91
• ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก	39	41.94
• อื่นๆ ได้แก่ นักเรียน	3	3.23
3. เกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรที่รับผิดชอบการประเมินตนเอง ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา		
• เป็นนักประสานสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งในและนอก สถานศึกษา	56	60.22
• เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล	63	67.74
• มีความรอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี	74	79.57
• เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา	65	69.89
• เป็นผู้มีความรู้ที่นำ	67	72.04
• อื่นๆ ได้แก่ ความสนใจ ตั้งใจ เสียสละและความต้องการ ทำงาน	6	6.45
4. บทบาทของคณะกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐาน การศึกษา ในการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียน		
• กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการประเมินการจัดการศึกษา	71	76.34
• กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา	73	78.49
• กำหนดเครื่องมือในการประเมินการจัดการศึกษา	78	83.87
• เขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา	47	50.54
• ส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือประเมิน	54	58.06
• กำหนดแหล่งที่จะให้ข้อมูล	55	59.14

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
(ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
5. การดำเนินการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดย หน่วยงานต้นสังกัด		
ไม่มี	-	-
มี	93	100.00
การดำเนินการมีประโยชน์ต่อโรงเรียน คือ		
• ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น	76	81.72
• เตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ.	78	83.87
• ทำให้เชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไป ตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	77	82.80
• อื่นๆ ได้แก่ เป็นการกระตุ้นให้บุคลากรตื่นตัว และมีความพร้อมในการพัฒนางาน	1	1.08

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 มีการเตรียมการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยการประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการประเมินตนเอง และมีการทำงานตามวงจร PDCA รองลงมาร้อยละ 91.40 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบการประเมินผลในแต่ละมาตรฐานการศึกษาตามความเหมาะสม และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 51.61 มีการสำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.70 คณะกรรมการ ได้แก่ ผู้บริหารและตัวแทนครู รองลงมาร้อยละ 86.02 ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.23 ได้แก่ นักเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 79.57 มีเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรที่รับผิดชอบ การประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยคัดเลือกจากการมีความรอบรู้ในภาระงาน ของสถานศึกษาเป็นอย่างดี รองลงมาร้อยละ 72.04 คัดเลือกจากการเป็นผู้มีภาวะผู้นำ และจำนวน น้อยที่สุดร้อยละ 6.45 คัดเลือกจากความสนใจ ตั้งใจ เสียสละและความต้องการทำงาน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.47 ให้ข้อมูลว่า คณะกรรมการประเมินตนเอง ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษามีบทบาทในการกำหนดเครื่องมือในการประเมินการจัดการศึกษา รองลงมาร้อยละ 78.49 มีบทบาทในการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 50.54 มีบทบาทในการเขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้รับการดำเนินการประเมินมาตรฐานการจัด การศึกษาของโรงเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.87 เห็นว่ามีประโยชน์ต่อโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ. รองลงมา ร้อยละ 82.80 เห็นว่าทำให้เชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมาย และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 1.08 เห็นว่าเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรตื่นตัว และมีความพร้อมในการพัฒนางาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. วิธีได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประเมินตนเองของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษา		
การจัดประชุมกลุ่มโรงเรียน	42	45.65
เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้	54	58.70
ผู้บริหารเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้	48	52.17
เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น	72	78.26
ศึกษาจากเอกสาร คู่มือการประเมินผลภายในด้วยตนเอง	65	70.65
เข้าประชุมครูและมีการชี้แจงกันเองเพื่อสร้างความเข้าใจ ให้กับครู โดยแกนนำของโรงเรียน	48	52.17
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐาน การศึกษา		
กำหนดเกณฑ์การประเมิน	54	58.70
กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน	42	45.65
แปลผลข้อมูลแล้วสรุปให้ชัดเจน	35	38.04
จัดหา/สร้างเครื่องมือการประเมิน	60	65.22
ทำการตรวจสอบและร่วมวิเคราะห์ข้อมูล	55	59.78
กำหนดกรอบและวิธีการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา	46	50.00
3. การนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานการศึกษา		
ไม่มี	2	2.17
มี	92	97.83
การดำเนินการเมื่อผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์ :-		
• ย้ายนโยบาย	23	25.00
• สับเปลี่ยนบุคลากร	25	27.17
• ปรับปรุงวิธีการทำงาน	65	70.65

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
• ประชุมเกี่ยวกับนโยบาย	40	43.48
• จัดโครงสร้างการบริหารใหม่	22	23.91
• กำหนดโครงการ/แนวทางแก้ไขในระยะต่อไป	69	75.00
4. การนำผลจากการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา ไปใช้ประโยชน์		
ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแผนงาน/โครงการ	64	69.57
ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาตนเอง	81	88.04
ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเตรียมการจัดการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	76	82.61
5. การดำเนินการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดย หน่วยงานต้นสังกัด		
ไม่มี	-	-
มี	92	100.00
การดำเนินการมีประโยชน์ต่อโรงเรียน :-		
• ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น	67	72.83
• เตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจาก สมศ.	75	81.52
• ทำให้เชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไป ตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	74	80.43

จากตารางที่ 24 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 78.26 ได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา จากการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น รองลงมาร้อยละ 70.65 ศึกษาจากเอกสาร คู่มือการประเมินผลภายในด้วยตนเอง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 45.65 การจัดประชุมกลุ่มโรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 65.22 มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาโดยการจัดหา/สร้างเครื่องมือการประเมิน รองลงมาร้อยละ 59.78 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและร่วมวิเคราะห์ข้อมูล และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 38.04 มีส่วนร่วมในการแปลผลข้อมูลแล้วสรุปให้ชัดเจน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 97.83 ให้ข้อมูลว่า มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานการศึกษา และจำนวนมากที่สุดร้อยละ 75.00 มีวิธีดำเนินการเมื่อผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์โดยการกำหนดโครงการ/แนวทางแก้ไขในระยะต่อไป รองลงมา ร้อยละ 70.65 มีการปรับปรุงวิธีการทำงาน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 23.91 มีการจัดโครงสร้างการบริหารใหม่

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.04 นำผลจากการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาไปใช้ประโยชน์ โดยใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาตนเอง รองลงมาร้อยละ 82.61 ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 69.57 ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแผนงาน/โครงการ

ครูทุกโรงให้ข้อมูลว่า โรงเรียนได้รับการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 เห็นว่ามีประโยชน์ต่อโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ. รองลงมาร้อยละ 80.43 เห็นว่าทำให้เชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 72.83 เห็นว่าได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. การเตรียมความพร้อมของคณะครูเกี่ยวกับการดำเนินการ ประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา		
ไม่มี	-	-
มี	95	100.00
การเตรียมความพร้อม :-		
• สร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการ พัฒนาโรงเรียนร่วมกัน	90	94.74
• ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน	73	76.84
• สร้างแรงจูงใจในการทำการประเมินผลภายใน	53	55.79
• สร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินผลภายใน	60	63.16
2. รูปแบบการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐาน การศึกษา		
ผู้ปฏิบัติงานประเมินตนเอง	67	70.53
ประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน	69	72.63
ให้ฝ่าย / หมวด / งานประเมินตนเอง	30	31.58
ผู้ถูกประเมินกับผู้ประเมินเป็นคนละกลุ่ม	7	7.37
ผู้ถูกประเมินกับผู้ประเมินมีทั้งกลุ่มเดียวกันและคนละกลุ่ม	26	27.37
3. วัตถุประสงค์การประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา		
เพื่อให้มั่นใจว่ามีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ค้นพบอย่างสม่ำเสมอ	49	51.58
เพื่อประเมินความก้าวหน้าของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง	68	71.58
เพื่อเป็นการทบทวนว่ามีการนำระบบประกันคุณภาพนั้นไป ปฏิบัติอย่างจริงจัง	37	38.95
เพื่อเป็นการทบทวนคุณภาพและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามนโยบาย	66	69.47

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา(ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
เพื่อให้โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการจัดการศึกษาและเตรียมรับการตรวจสอบ คุณภาพจากภายนอกสู่การรับรองคุณภาพ การศึกษา	53	55.79
4. วิธีเก็บข้อมูลในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา		
ใช้เฉพาะข้อมูล ร่องรอย จากการปฏิบัติงานจริง	30	31.58
ใช้ทั้งเครื่องมือเก็บข้อมูล และข้อมูลร่องรอยจากการ ปฏิบัติงานจริง	86	90.53
ใช้เฉพาะเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบ มาตรฐานค่า แบบตรวจสอบรายการ ฯลฯ ในการเก็บข้อมูล	21	22.11
5. ช่วงเวลาในการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตาม มาตรฐานการศึกษา		
ก่อนการดำเนินการตามแผน	36	37.89
ระหว่างดำเนินการ	51	53.68
เมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามแผน	66	69.47
ไม่ได้กำหนดแน่นอน	14	14.74
6. การนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาไปใช้		
ไม่มี	-	-
มี	95	100.00
นำไปใช้ในเรื่อง :-		
• ใช้ในการวางแผนใหม่	61	64.21
• สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นชุมชน	25	26.32
• ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการของโรงเรียน ให้ดีขึ้น	81	85.26

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
<ul style="list-style-type: none"> • แสดงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานให้การศึกษาตามที่ชุมชนคาดหวัง 	33	34.74
7. การดำเนินการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยหน่วยงานต้นสังกัด		
ไม่มี	-	-
มี	95	100.00
การดำเนินการมีประโยชน์ต่อโรงเรียน คือ		
<ul style="list-style-type: none"> • ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 	69	67.37
<ul style="list-style-type: none"> • เตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ. 	70	73.68
<ul style="list-style-type: none"> • ทำให้เชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 	59	62.11

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการเตรียมความพร้อมของคณะครูเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.74 มีการสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน รองลงมาร้อยละ 76.84 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 55.79 สร้างแรงจูงใจในการทำการประเมินผลภายใน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 72.63 ให้ ข้อมูลว่า รูปแบบการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษามีการประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน รองลงมา ร้อยละ 70.53 ผู้ปฏิบัติงานประเมินตนเอง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 7.37 ผู้ถูกประเมินกับผู้ประเมินเป็นคนละกลุ่ม

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน จำนวนมากที่สุดร้อยละ 71.58 มีวัตถุประสงค์การประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อประเมินความก้าวหน้าของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง รองลงมาร้อยละ 69.47 เพื่อเป็นการทบทวนคุณภาพและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ให้เป็นไปตามนโยบาย และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 38.95 เพื่อเป็นการทบทวนว่ามีการนำระบบประกันคุณภาพนั้นไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 90.53 มีวิธีเก็บข้อมูลในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยใช้ทั้งเครื่องมือเก็บข้อมูลและข้อมูล ร่องรอย จากการปฏิบัติงานจริง รองลงมาร้อยละ 31.58 ใช้เฉพาะข้อมูล ร่องรอย จากการปฏิบัติงานจริง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 22.11 ใช้เฉพาะเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบ มาตรฐานค่า แบบตรวจสอบรายการ ฯลฯ ในการเก็บข้อมูล

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 69.47 ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามแผน รองลงมาร้อยละ 53.68 ประเมินตนเองระหว่างดำเนินการ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 14.74 ไม่ได้กำหนดแน่นอน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทุกโรงเรียน มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาไปใช้ โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 85.26 นำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการของโรงเรียนให้ดีขึ้น รองลงมาร้อยละ 64.21 ใช้ในการวางแผนใหม่ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 26.32 ใช้สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นชุมชน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทุกโรงเรียน ให้ข้อมูลว่าโรงเรียนได้รับการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.68 เห็นว่าการดำเนินการมีประโยชน์ต่อโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ. รองลงมาร้อยละ 67.37 ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 62.11 ทำให้เชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.7 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
เหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น	51	54.84
การจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยาก เพราะตัวแปรมีมาก	43	46.24
การจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง	36	38.71
มาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้า ผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม	39	41.94
ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อ เปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ	72	77.42
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้	63	67.74
แนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน	36	38.71
มีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน	51	54.84
มีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด	34	36.56
มีความเป็นกลาง	33	35.48
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนต่อโรงเรียน		
ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา	69	74.19
ทำให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น	52	55.91
ทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น	55	59.14
มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	12	12.90

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	18	19.35
ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้	67	72.04
ผลการประเมินสามารถบอกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	38	40.86
ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น	70	75.27
สามารถนำผลไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงได้	32	34.41
อื่นๆ ได้แก่ ผลที่ได้บ่งบอกถึงศักยภาพของครู	4	4.30

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 77.42 เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ รองลงมาร้อยละ 54.84 เห็นว่าเหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 38.71 เห็นว่าการจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่น่าเป็นจริง

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 67.74 เห็นว่า เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ รองลงมาร้อยละ 54.84 เห็นว่ามีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 35.48 เห็นว่ามีความเป็นกลาง

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 75.27 เห็นว่าผลกระทบจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อโรงเรียน ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น รองลงมาร้อยละ 74.19 เห็นว่าทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาและจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.30 เห็นว่าผลที่ได้บ่งบอกถึงศักยภาพของครู

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
เหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น	35	38.04
การจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยาก เพราะตัวแปรมีมาก	37	40.22
การจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง	34	36.96
มาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้า ผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม	30	32.61
ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อ เปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ	69	75.00
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนัก การศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้	60	65.22
แนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน	34	36.96
มีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน	29	31.52
มีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด	26	28.26
มีความเป็นกลาง	32	34.78
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนต่อโรงเรียน		
ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา	56	60.87
ทำให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น	48	52.17
ทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น	50	54.35
มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	18	19.57
มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	20	21.74

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้	50	53.76
ผลการประเมินสามารถบอกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	34	36.96
ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น	48	52.17
สามารถนำไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้	25	27.17

จากตารางที่ 27 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 75.00 เห็นว่า กระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นหรือเพื่อให้คุณให้โทษ รองลงมาร้อยละ 40.22 เห็นว่าการจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยากเพราะตัวแปรมีมาก และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 32.61 เห็นว่ามาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้าผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 65.22 เห็นว่า เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ รองลงมาร้อยละ 36.96 เห็นว่าแนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 28.26 เห็นว่ามีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 60.87 เห็นว่า ผลกระทบจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อโรงเรียนทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา รองลงมาร้อยละ 54.35 เห็นว่าทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 19.57 เห็นว่ามีผลในทางลบต่อขวัญและ กำลังใจของผู้บริหารและครู

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน ศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
เหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น	47	49.47
การจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยาก เพราะตัวแปรมีมาก	33	34.74
การจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง	28	29.47
มาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้า ผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม	38	40.00
ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อ เปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ	67	70.53
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงาน ศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้	65	68.42
แนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน	20	21.05
มีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน	37	38.95
มีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด	24	25.26
มีความเป็นกลาง	22	23.16
อื่นๆ คือ ควรสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา ระดับชาติ(National Test)	5	5.26
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของ ผู้เรียนต่อโรงเรียน		
ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา	65	68.42
ทำให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น	36	37.89
ทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น	34	35.79

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการประเมินคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	4	4.21
มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู	11	11.58
ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้	59	62.11
ผลการประเมินสามารถบอกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	34	35.79
ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น	56	58.95
สามารถนำผลไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงได้	21	22.11
อื่นๆ ได้แก่ การประเมินไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ในข้อเท็จจริงได้ร้อยละเปอร์เซ็นต์	4	4.21

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 70.53 เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นหรือเพื่อให้คุณให้โทษ รองลงมาร้อยละ 49.47 เห็นว่าเหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 29.47 เห็นว่าการจัดลำดับทำให้เกิดการ
ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 68.42 เห็นว่าเครื่องมือประเมินคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรมีการทดสอบ มาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ รองลงมาร้อยละ 38.95 เห็นว่ามีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมาย ในการประเมิน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.26 เห็นว่าควรสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ (National Test)

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 68.42 เห็นว่าผลกระทบจากผลการ ประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ต่อโรงเรียน ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา รองลงมาร้อยละ 62.11 เห็นว่าผลการ ประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.21 เห็นว่า การประเมินไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ในข้อเท็จจริงได้ร้อยละเปอร์เซ็นต์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.8 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี		
เพื่อแสดงภาระความรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษา ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	58	62.37
เพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูล ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป	74	79.57
เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการ ศึกษาของโรงเรียนและเตรียมความพร้อมในการ รองรับการประเมินภายนอกจากสมศ.	78	83.87
2. ช่วงเวลาในการรายงานผลคุณภาพการศึกษา		
ทุกเดือน	5	5.38
ทุกปลายภาคเรียน	29	31.18
ปลายปีการศึกษา	78	83.87
เมื่อสิ้นสุดแผนงาน/โครงการ	28	30.11
3. หน่วยงานที่โรงเรียนมีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปี		
สำนักการศึกษา	87	93.55
สำนักงานเขต	81	87.10
อื่นๆ ได้แก่ ผู้ปกครอง/ชุมชน/คณะกรรมการสถานศึกษา	8	8.60
4. วิธีเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้บุคลากรและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา		
รายงานผลโดยผ่านเอกสารการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปีของโรงเรียน	67	72.04

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
แจ้งและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	75	80.65
รายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน	68	73.12
รายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน	80	86.02
จัดประชุมชี้แจงแก่ครูทั้งโรงเรียน	73	78.49
จัดทำป้ายประกาศ	24	25.81

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.87 มีวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอกจากสมศ. รองลงมา ร้อยละ 79.57 เพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 62.37 เพื่อแสดงภาวะความรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.87 มีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาในช่วงปลายปีการศึกษา รองลงมา ร้อยละ 31.18 รายงานทุกปลายภาคเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.38 รายงานทุกเดือน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 รายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีให้กับสำนักงานการศึกษา รองลงมา ร้อยละ 87.10 รายงานสำนักงานเขต และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 8.60 รายงานผู้ปกครอง/ชุมชน/คณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 86.02 เผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยใช้การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 80.65 ใช้การแจ้งและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 25.81 ใช้การจัดทำป้ายประกาศ

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี		
รวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน	23	25.00
รายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง	77	83.70
2. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในความรับผิดชอบของครู		
ความคาดหวังของโรงเรียนในแต่ละเดือน/ภาค 1ปี	34	36.96
การขาดเรียนและสุขภาพของผู้เรียน	32	34.78
ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ	39	42.39
ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน	76	82.61
ผลสัมฤทธิ์ของคณะทำงาน	23	25.00

จากตารางที่ 30 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.70 มีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยรายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 25.00 มีส่วนร่วมในการรวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน

การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในความรับผิดชอบของครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 82.61 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน รองลงมาร้อยละ 42.39 ได้แก่ การรายงานความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 25.00 ได้แก่ การรายงานผลสัมฤทธิ์ของคณะทำงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. รูปแบบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี		
รายงานเป็นภาพรวมทุกระดับชั้น	73	76.84
รายงานผลเป็นรายแผนงาน/โครงการ	29	30.53
รายงานผลในส่วนของประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะ	28	29.47
รายงานผลเป็นรายระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษาและ ระดับประถมศึกษา	26	27.37
2. ผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน		
ฝ่ายวิชาการ	50	52.63
ผู้บริหารโรงเรียน	30	31.58
หัวหน้าสายชั้นหรือหมวดวิชา	23	24.21
ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่จัดทำรายงานประจำปี	65	68.42
3. สาระสำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี		
ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน	74	77.89
ผลสัมฤทธิ์ของคณะทำงาน	37	38.95
การขาดเรียนและสุขภาพของผู้เรียน	26	27.37
ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ	51	53.68
ความคาดหวังของโรงเรียนในแต่ละเดือน/ภาค 1ปี	48	50.53
อื่นๆ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งโรงเรียน / ปัญหา อุปสรรค และสิ่งที่จะดำเนินการในปีต่อไป	3	3.16

จากตารางที่ 31 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 76.84 มีรูปแบบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยจัดทำเป็นภาพรวมทุกระดับชั้น รองลงมาร้อยละ 30.53 จัดทำเป็นรายงานงาน/โครงการ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 27.37 จัดทำเป็นรายระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 68.42 ให้ข้อมูลว่า ผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่จัดทำรายงานประจำปี รองลงมาร้อยละ 52.63 ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 31.58 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 77.89 ให้ข้อมูลว่าสาระสำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน รองลงมาร้อยละ 53.68 ได้แก่ ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.16 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งโรงเรียน / ปัญหา อุปสรรค และสิ่งที่จะดำเนินการในปีต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.9 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่ทำให้โรงเรียนพร้อมรับการประเมินภายนอกจากสมศ.		
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	78	83.87
การทำงานเป็นทีม	87	93.55
การกำหนดผู้รับผิดชอบ	66	70.97
การวางแผนและการกำกับดูแล	79	84.95
การสร้างวัฒนธรรมและความรู้ความเข้าใจ	85	91.40
การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง	79	84.95
2. การรักษาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน		
กระตุ้นให้บุคลากรเห็นความจำเป็นของการประกันคุณภาพ	69	74.19
กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานให้ดีขึ้น	84	90.32
จัดระบบการติดตามควบคุม/กำกับ ให้มีการดำเนินงานตามแนวทาง/แผนงาน/โครงการที่ผู้ปฏิบัติกำหนดไว้	80	86.02
จัดระบบหรือกำหนดแนวทางในการส่งเสริมบำรุงขวัญและกำลังใจ สร้างความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้พัฒนา	76	81.72
3. ความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ไม่พึงพอใจ	-	-
มีความพึงพอใจ ในระดับ	93	100.00
• พึงพอใจมาก	43	46.24
• พึงพอใจปานกลาง	47	50.54
• พึงพอใจน้อย	3	3.23

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารจำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา(ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
4. ความต้องการในการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ไม่ต้องการปรับปรุง	44	47.31
ต้องการปรับปรุง ได้แก่	49	52.69
• ความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงานและ พฤติกรรมการสอนของครู	14	15.05
• งบประมาณและการพัฒนาบุคลากร	5	5.38
• การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	5.38
• ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2	2.15
• การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน	5	5.38
• การสร้างความตระหนัก และการทำงานเป็นทีม	5	5.38
• การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี และ แหล่งการเรียนรู้	4	4.30
• กระบวนการประเมินตามสภาพจริง / การกำกับ ติดตาม	9	9.68
• สภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2	2.15
• รูปแบบการประกันคุณภาพ	2	2.15
• การมีส่วนร่วมของชุมชน	2	2.15
• ระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศและระบบการ ทำงานให้มีคุณภาพ	8	8.60

จากตารางที่ 32 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 เห็นว่าปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่ทำให้โรงเรียนพร้อมรับการประเมินภายนอกจากสมศ. ได้แก่ การทำงานเป็นทีม รองลงมาร้อยละ 91.40 ได้แก่ การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 70.97 ได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบ

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 90.32 มีวิธีการรักษาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานให้ดีขึ้น รองลงมาร้อยละ 86.02 จัดระบบการติดตามควบคุม/กำกับ ให้มีการดำเนินงานตามแนวทาง/แผนงาน/โครงการที่ผู้ปฏิบัติกำหนดไว้ จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 74.19 กระตุ้นให้บุคลากรเห็นความจำเป็นของการประกันคุณภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงมีความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 50.54 มีระดับความพึงพอใจปานกลาง รองลงมาร้อยละ 46.24 มีระดับความพึงพอใจมาก และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.23 มีระดับความพึงพอใจน้อย

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 52.69 มีความต้องการในการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 15.05 ต้องการปรับปรุงในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงานและพฤติกรรมการสอนของครู รองลงมาร้อยละ 9.68 ต้องการปรับปรุงในด้านกระบวนการประเมินตามสภาพจริง / การกำกับติดตาม และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.15 ต้องการปรับปรุงด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน รูปแบบการประกันคุณภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. ความจำเป็นของการประกันคุณภาพในโรงเรียน		
โรงเรียนมีรูปแบบชัดเจนที่สามารถบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษา	68	73.91
ทำให้เกิดการแข่งขันในเชิงคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน	47	51.09
เป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการในระดับประเทศ	58	63.04
เป็นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนและนักเรียนให้เท่าเทียมกัน(ขั้นต่ำ)	53	57.61
2. ปัจจัยในการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน		
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	76	82.61
การทำงานเป็นทีม	79	85.87
การสร้างวัฒนธรรมและความรู้ความเข้าใจ	72	78.26
การกำหนดผู้รับผิดชอบ	56	60.87
การวางแผนและการกำกับดูแล	56	60.87
ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู	56	60.87
การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง	56	60.87
3. หน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน		
ผู้บริหาร	39	42.39
ฝ่ายวิชาการ	24	26.09
หน่วยงานต้นสังกัด	23	25.00
บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	84	91.30
ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน	23	25.00

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
4. ความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ไม่พึงพอใจ	4	4.35
มีความพึงพอใจ ในระดับ	88	95.65
• พึงพอใจมาก	33	35.87
• พึงพอใจปานกลาง	54	58.70
• พึงพอใจน้อย	1	1.09
5. ความต้องการการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ด้านบุคลากร		
ความตระหนักและความรับผิดชอบ	5	5.43
กระบวนการเรียนการสอน	3	3.26
การกำกับดูแลติดตามการปฏิบัติงานจากผู้บริหาร และงบประมาณในการดำเนินงาน	5	5.43
ด้านกระบวนการ		
การพัฒนาทีมงานและการทำงานเป็นทีม	6	6.52
เครื่องมือการประเมินที่มีความเที่ยงตรงสมเหตุผล	3	3.26
ความต่อเนื่องในการทำประกันคุณภาพภายในให้มี ประสิทธิภาพ และลดการทำเอกสารลง	8	8.70
ด้านผู้เรียน		
คุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย	2	2.17
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์	7	7.61

จากตารางที่ 33 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.91 เห็นว่าการประกันคุณภาพในโรงเรียนมีความจำเป็น ทำให้โรงเรียนมีรูปแบบชัดเจนที่สามารถบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษารองลงมาร้อยละ 63.04 เห็นว่าเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการในระดับประเทศ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 51.09 เห็นว่าทำให้เกิดการแข่งขันในเชิงคุณภาพของการจัดการศึกษาและคุณภาพของนักเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 85.87 เห็นว่าปัจจัยในการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ได้แก่ การทำงานเป็นทีม รองลงมาร้อยละ 82.61 ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 60.87 ได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบ การวางแผนและการกำกับดูแลความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 91.30 เห็นว่าหน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนเป็นของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 42.39 เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 25.00 เป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัดและผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.65 มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 58.70 มีระดับความพึงพอใจปานกลาง รองลงมาร้อยละ 35.87 มีระดับความพึงพอใจมาก และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 1.09 มีระดับความพึงพอใจน้อย

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 8.70 มีความต้องการการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน ในด้านกระบวนการ ได้แก่ ความต่อเนื่องในการทำประกันคุณภาพภายใน ให้มีประสิทธิภาพ และลดการทำเอกสารลง รองลงมาร้อยละ 7.61 ต้องการปรับปรุงด้านนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.17 ต้องการปรับปรุงด้านนักเรียน ได้แก่ คุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการผ่องระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. ปัจจัยในการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน		
การทำงานเป็นทีม	84	88.42
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	79	83.16
การกำหนดผู้รับผิดชอบ	65	68.42
การวางแผนและการกำกับดูแล	81	85.26
การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ	73	76.84
การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง	71	74.74
2. หน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน		
ผู้บริหาร	29	30.53
ฝ่ายวิชาการ	20	21.05
หน่วยงานต้นสังกัด	18	18.95
บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	95	100.00
ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียน	21	22.11
3. ความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ไม่พึงพอใจ	-	-
มีความพึงพอใจ ในระดับ	95	100.00
• พึงพอใจมาก	37	38.95
• พึงพอใจปานกลาง	54	56.84
• พึงพอใจน้อย	4	4.21
4. ความต้องการการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน		
ด้านกระบวนการทำงาน ได้แก่ การทำงานเป็นทีม / การ ติดตามตรวจสอบ / การวางแผนงานล่วงหน้า	25	26.32

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
ด้านบุคลากร ได้แก่ ความตระหนักของบุคลากร / การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง / ความขาดแคลนบุคลากร	19	20.00
ด้านผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน / ความมีระเบียบวินัย / การคิดวิเคราะห์	5	5.26

จากตารางที่ 34 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.42 เห็นว่าปัจจัยในการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ได้แก่ การทำงานเป็นทีม รองลงมาร้อยละ 85.26 ได้แก่ การวางแผนและการกำกับดูแล และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 68.42 ได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของโรงเรียนทุกโรงเรียน เห็นว่าหน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนเป็นของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน รองลงมาร้อยละ 30.53 เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 18.95 เป็นหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของโรงเรียนทุกโรงเรียน มีความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 56.84 มีระดับความพึงพอใจปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 38.95 มีระดับความพึงพอใจมาก และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.21 มีระดับความพึงพอใจน้อย

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 26.32 มีความต้องการการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนในด้านกระบวนการทำงาน ได้แก่ การทำงานเป็นทีม / การติดตามตรวจสอบ / การวางแผนงานล่วงหน้า รองลงมา ร้อยละ 20.00 ต้องการปรับปรุงในด้านบุคลากร ได้แก่ ความตระหนักของบุคลากร / การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง / ความขาดแคลนบุคลากร และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.26 ต้องการปรับปรุงในด้านผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน / ความมีระเบียบวินัย / การคิดวิเคราะห์

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
1. ปัญหาอุปสรรคในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา		
ขาดเทคโนโลยีที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้ การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ	52	55.91
ขาดการปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ ของ โรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอทำให้ การบริหารการประกันคุณภาพ การศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร	23	24.73
ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน และความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในโรงเรียน	50	53.76
บุคลากรไม่ยอมรับโอกาสต่างๆในการปฏิบัติงานที่โรงเรียน เปิดโอกาสให้	23	24.73
การดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่ กำหนดไว้	34	36.56
การจัดทำแผน/โครงการและการปฏิบัติตามแผน/โครงการ	18	19.35
การฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อตกลงของโรงเรียน	21	22.58
ไม่มีปัญหา	9	9.68
2. ปัญหาอุปสรรคในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน		
ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์	27	29.03
ผู้รับผิดชอบสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอ	32	34.41
บุคลากรใน โรงเรียน ไม่เห็นความสำคัญของข้อมูล สารสนเทศและไม่นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์	62	66.67
ไม่มีปัญหา	5	5.38

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
3. ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา		
งบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนไม่เพียงพอ	52	55.91
ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน	35	37.63
ขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มี ความพร้อมในการดำเนินงาน	50	53.76
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และผู้ปกครอง ไม่เห็น ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการ ปรับปรุง พัฒนาโรงเรียน	30	32.26
อื่นๆ ได้แก่		
บุคลากรขาดความตระหนัก	3	3.23
ขาดแคลนบุคลากรและการมีภาระงานมากเกินไป	3	3.23
ไม่มีปัญหา	6	6.45
4. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน		
ขาดแหล่งข้อมูลสำหรับการวางแผน	16	17.20
ขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล	26	27.96
ขาดบุคลากรที่จัดการด้านเอกสารในการวางแผน	46	49.46
ข้อมูลที่จัดเก็บไม่สามารถนำไปใช้ในการวางแผน	11	11.83
ขาดความร่วมมือจากผู้ที่ให้ข้อมูลในการจัดทำแผน	15	16.13
การเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน	40	43.01
บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้และประสบการณ์	50	53.76
ไม่มีปัญหา	4	4.30

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
5. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน		
ความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย	46	49.46
ไม่มีการนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	23	24.73
ขาดการนิเทศจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ	32	34.41
ขาดการติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน	25	26.88
บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ	58	62.37
การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการนำแผนไปปฏิบัติ ไม่เหมาะสม	11	11.82
การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทิน ปฏิบัติงาน	34	36.56
บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย	15	16.13
การอนุมัติใช้งบประมาณมีความล่าช้า ไม่ทันเวลาในการนำ แผนไปปฏิบัติ	39	41.94
ระเบียบการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดหาวัสดุ เพื่อนำแผนไปปฏิบัติ	51	54.84
งบประมาณในการนำแผนไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้ เสนอไว้ในแต่ละโครงการ	21	22.58
ขาดการประสานงานที่เหมาะสมระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	28	30.11
อื่นๆ ได้แก่ โครงการจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาแทรก	3	3.23
ไม่มีปัญหา	2	2.15

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
6. ปัญหาอุปสรรคในการประเมินตนเองของโรงเรียน		
บุคลากรขาดความตระหนักในความสำคัญของการประเมิน	36	38.71
ขาดการประชาสัมพันธ์ผลของการดำเนินงานในแต่ละช่วง	12	12.90
ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล	35	37.63
ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	38	40.86
ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงความเป็นจริง	31	33.33
การประสานงานระหว่างผู้วางแผนและผู้ประเมินผล	11	11.83
ขาดงบประมาณในการประเมินผลการดำเนินงาน	19	20.43
ไม่มีการใช้ผลการประเมินให้เป็นประโยชน์	25	26.88
ความไม่ชัดเจนของแผนงาน/โครงการ	12	12.90
ขาดวิธีการประเมินผลที่เหมาะสม	26	27.96
ความรู้ความสามารถของบุคลากร	25	26.88
ขาดงบประมาณสนับสนุน	18	19.35
เจตคติของบุคลากร	33	35.48
ไม่มีปัญหา	7	7.53
7. ปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับสำนักการศึกษาดำเนินการ ประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพ ที่จะประเมิน	67	72.04
การประชาสัมพันธ์ของสำนักการศึกษา	24	25.81
ความร่วมมือของบุคลากรใน โรงเรียน	22	23.66
ไม่มีปัญหา	9	9.68

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=93)	ร้อยละ
8. ปัญหาอุปสรรคในการรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน		
การกำหนดผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	25	26.88
การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา	51	54.84
ไม่มีปัญหา	23	24.73
9. ปัญหาอุปสรรคในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในโรงเรียนให้เป็นที่ไปอย่างต่อเนื่อง		
ความร่วมมือของบุคลากรใน โรงเรียน	38	37.63
ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว	57	55.91
ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน	41	39.78

จากตารางที่ 35 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 55.91 มีปัญหาอุปสรรคในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้แก่ ขาดเทคโนโลยีที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ รองลงมาร้อยละ 53.76 มีปัญหาความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนและความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรในโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 9.68 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 66.67 มีปัญหาอุปสรรคในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาบุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ และไม่นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ รองลงมาร้อยละ 34.41 มีปัญหาผู้รับผิดชอบสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.38 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 55.91 มีปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ ตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ปัญหางบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนไม่เพียงพอ รองลงมาร้อยละ 53.76 มีปัญหาขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีความพร้อมในการ ดำเนินงาน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.23 มีปัญหาบุคลากรขาดความตระหนัก การขาดแคลน บุคลากรและการมีภาระงานมากเกินไป

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 53.76 มีปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้และ ประสบการณ์ รองลงมาร้อยละ 49.46 มีปัญหาขาดบุคลากรที่จัดการด้านเอกสารในการวางแผน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.30 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 62.37 มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาบุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาใน การนำแผนไปปฏิบัติ รองลงมาร้อยละ 54.84 มีปัญหาระเบียบการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่เอื้ออำนวยต่อการ จัดหาวัสดุเพื่อการนำแผนไปปฏิบัติ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.15 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 40.86 มีปัญหาอุปสรรคในการประเมินตนเองของ โรงเรียน ได้แก่ ปัญหาการขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ รองลงมาร้อยละ 38.71 มีปัญหาบุคลากรขาดความตระหนักในความสำคัญของการประเมิน และจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.53 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 72.04 มีปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับ สำนักการศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ได้แก่ ปัญหา ด้านความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน รองลงมาร้อยละ 25.81 ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ของสำนักการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 9.68 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 54.84 มีปัญหาอุปสรรคในการรายงานคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา รองลงมาร้อยละ 26.88 มี ปัญหาการกำหนดผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 24.73 ไม่มีปัญหา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 55.91 มีปัญหาอุปสรรคในการรักษาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ปัญหาครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความ ตื่นตัว รองลงมาร้อยละ 39.78 มีปัญหาขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน และจำนวน น้อยที่สุดร้อยละ 37.63 มีปัญหาความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
1. ปัญหาการในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา		
ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดงานให้บุคลากรตามความพอใจ ไม่คำนึงถึงความเหมาะสม	7	7.61
ผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากรแต่ผู้บริหารเป็น ผู้ตัดสินใจทุกเรื่อง	14	15.22
การมอบหมายอำนาจหน้าที่ไม่สอดคล้องกับความรับผิดชอบ	23	25.00
บุคลากรได้รับมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับความสามารถ	13	14.13
ไม่แจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย	5	5.43
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน	29	31.52
ไม่มีปัญหา	21	22.83
2. ปัญหาการจัดทำสารสนเทศของโรงเรียน		
ขาดบุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศ	34	36.96
ขาดการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ เพิ่มขึ้น	34	36.96
ขาดการจัดสรรเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ เพิ่มขึ้น	25	27.17
ขาดการสนับสนุนให้บุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศ ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	29	31.52
ไม่มีปัญหา	16	17.39
3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา		
ผู้บริหารขาดการติดตามผลงานของบุคลากร	13	14.13
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน	37	40.22
มีการระดมสมองบุคลากรที่เกี่ยวข้องเฉพาะวิธีดำเนินการ	23	25.00
ผู้บริหารขาดความจริงจังในการพัฒนาโรงเรียนให้ต่อเนื่อง	14	15.22

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
(ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
ผู้บริหารกำหนดมาตรฐาน โดยบุคลากรของโรงเรียนส่วนใหญ่ ไม่มีส่วนร่วม	2	2.17
ไม่มีปัญหา	24	26.09
4. ปัญหาการร่วมมือกับ โรงเรียนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร	17	18.48
ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน	33	35.87
ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน	39	42.39
ไม่มีปัญหา	20	21.74
5. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานในการจัดให้มีกลไกการ ติดตาม ตรวจสอบ	5	5.43
ขาดความเข้าใจในนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน	29	31.52
การจัดทำแผนการสอนมีความยุ่งยาก	35	38.04
ไม่มีปัญหา	27	29.35
6. ปัญหาในการประเมินตนเองของโรงเรียน		
ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียน	7	7.61
ขาดความเชื่อมั่นในผลและเครื่องมือประเมินผล	30	32.61
ขาดประสบการณ์และความรู้ในการประเมิน	42	45.65
ไม่มีปัญหา	26	28.26
7. ปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานศึกษาดำเนินการ ประเมินคุณภาพศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพ ที่จะประเมิน	54	58.70
การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศึกษา	31	33.70

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของครู จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=92)	ร้อยละ
ความร่วมมือของบุคลากรใน โรงเรียน	25	27.17
ไม่มีปัญหา	12	13.04
8. ปัญหาในรายงานคุณภาพการศึกษา		
การรวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน	51	55.43
การเขียนรายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง	17	18.48
ไม่มีปัญหา	32	34.78
9. ปัญหาในการทำงานเพื่อรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพ ในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง		
ความร่วมมือของบุคลากรใน โรงเรียน	39	42.39
ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว	45	48.91
ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน	48	52.17
ไม่มีปัญหา	13	14.13

จากตารางที่ 36 พบว่า ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 31.52 มีปัญหาการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาการขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน รองลงมาร้อยละ 25.00 มีปัญหาการมอบหมายอำนาจหน้าที่ไม่สอดคล้องกับความรับผิดชอบ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.43 มีปัญหาการไม่แจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 36.96 มีปัญหาการจัดทำสารสนเทศของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศ และขาดการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศเพิ่มขึ้น รองลงมาร้อยละ 31.52 ขาดการสนับสนุนให้บุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศได้รับความรู้เพิ่มขึ้น และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 17.39 ไม่มีปัญหา

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 40.22 มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน รองลงมาร้อยละ 26.09 ไม่มีปัญหา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.17 มีปัญหาด้านผู้บริหารกำหนดมาตรฐานโดยบุคลากรของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 42.39 มีปัญหาในการร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน รองลงมาร้อยละ 35.87 มีปัญหาการขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 18.48 มีปัญหาการขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 38.04 มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการจัดทำแผนการสอนมีความยุ่งยาก รองลงมาร้อยละ 31.52 มีปัญหาการขาดความเข้าใจในนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.43 ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานในการจัดให้มีกลไกการติดตาม ตรวจสอบ

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 45.65 มีปัญหาในการประเมินตนเองของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาการขาดประสบการณ์และความรู้ในการประเมิน รองลงมาร้อยละ 32.61 มีปัญหาการขาดความเชื่อมั่นในผลและเครื่องมือประเมินผล และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 7.61 มีปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 58.70 มีปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานการศึกษา ดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ได้แก่ ปัญหาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน รองลงมาร้อยละ 33.70 มีปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 12.70 ไม่มีปัญหา

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 55.43 มีปัญหาในรายงานคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการรวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน รองลงมาร้อยละ 34.78 ไม่มีปัญหา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 18.48 มีปัญหาการเขียนรายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 52.17 มีปัญหาในการทำงานเพื่อรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ปัญหาการขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน รองลงมาร้อยละ 48.91 มีปัญหาด้านครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 14.13 ไม่มีปัญหา

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
1. ปัญหาที่พบในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา		
ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร	6	6.32
ผู้บริหารไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง	4	4.21
บุคลากรไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง	59	62.11
ผู้บริหารจัดบุคลากรตามความพอใจมากกว่าความเหมาะสม	12	12.63
ผู้บริหารมักใช้วิธีสั่งการเพื่อให้เกิดการดำเนินงานมากกว่าวิธีอื่น	15	15.79
ผู้บริหารมุ่งให้เกิดแต่ผลงานไม่ได้คำนึงถึงคน	19	20.00
อื่นๆ ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจ / การขาดความ ต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน	90	9.47
ไม่มีปัญหา	12	12.63
2. ปัญหาที่พบในการจัดระบบสารสนเทศ		
ขาดงบประมาณ	27	28.42
ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก	25	26.32
ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร	7	7.37
การชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบไม่ชัดเจน	21	22.11
บุคลากรไม่เห็นประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศ	48	50.53
สารสนเทศของโรงเรียนไม่ถูกต้องครบถ้วนและ ไม่เป็นปัจจุบัน	34	35.79
อื่นๆ ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความ สามารถในการจัดระบบ	3	3.16
ไม่มีปัญหา	5	5.26

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
3. ปัญหาที่พบในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา		
การตีความมาตรฐานการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและ สามารถวัดได้	46	48.42
บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินคุณภาพ การศึกษา	45	47.37
บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการประเมิน ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน	37	38.95
การกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้ งบประมาณ	10	10.53
เทคโนโลยี	22	23.16
28	29.47	
22	23.16	
4. ปัญหาที่พบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรมในการจัดทำแผน ไม่เหมาะสม	21	22.11
ขาดการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผน ที่ต่อเนื่อง	38	40.00
แผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน	14	14.74
แผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องกับปัญหาของโรงเรียน	10	10.53
ระยะเวลาดำเนินการจัดทำแผนไม่เหมาะสม	20	21.05
ขาดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	33	34.74
กำหนดงบประมาณไม่เหมาะสม	24	25.26

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
5. ปัญหาที่พบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา		
ความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย	56	58.95
ไม่มีการนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	22	23.16
ขาดการนิเทศจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง	37	38.95
สมัคร		
บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ	48	50.53
ขาดการติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน	22	23.16
การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการนำแผนไปปฏิบัติ	5	5.26
ไม่เหมาะสม		
การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงาน	26	27.37
บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	23	24.21
การอนุมัติใช้งบประมาณมีความล่าช้า ไม่ทันเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ	7	7.37
ผู้บริหารโรงเรียนมีการย้ายระหว่างปีทำให้การนำแผนไปปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง	27	28.42
งบประมาณในการนำแผนไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้เสนอไว้ในแต่ละโครงการ	17	17.89
ระเบียบการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดหาวัสดุเพื่อการนำแผนไปปฏิบัติ	29	30.53
ขาดการประสานงานที่เหมาะสมระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ	25	26.32

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
6. ปัญหาที่พบในการประเมินตนเองของโรงเรียน		
การประเมินตนเองของโรงเรียนมีเวลาจำกัด ทำให้การ ดำเนินการไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน	48	50.53
โอกาสประเมินตนเองของโรงเรียนน้อยครั้งและไม่ต่อเนื่อง	24	25.26
วิธีการที่ใช้ประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการ ดำเนินการมีข้อบกพร่อง	26	27.37
ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล	36	37.89
ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม	9	9.47
การวางแผนการดำเนินงานไม่ชัดเจน	21	22.11
ไม่มีปัญหา	12	12.63
7. ปัญหาที่พบในการให้ความร่วมมือกับสำนักการศึกษาดำเนินการ ประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		
ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพ ที่จะประเมิน	54	56.84
การประชาสัมพันธ์ของสำนักการศึกษา	35	36.84
ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน	38	40.00
ไม่มีปัญหา	7	7.37
8. ปัญหาที่พบในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี		
รายงานผลไม่ทันเวลาที่กำหนด	29	30.53
บุคลากรขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษา	43	45.26
โรงเรียนไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ	25	26.32
ไม่มีปัญหา	14	14.74

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
จำแนกตามปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา (ต่อ)

รายการ	จำนวน (N=95)	ร้อยละ
9. ปัญหาในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนให้ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง		
ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน	41	43.16
ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว	52	54.74
ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน	41	43.16
ไม่มีปัญหา	6	6.32
10. ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพ ในโรงเรียน		
สำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่		
ด้านบุคลากร	55	57.89
ด้านกระบวนการทำงาน	25	26.32
ด้านงบประมาณ	15	15.79
สำคัญลำดับที่ 2 ได้แก่		
ด้านบุคลากร	45	47.37
ด้านกระบวนการทำงาน	35	36.84
ด้านงบประมาณ	15	15.49
สำคัญลำดับที่ 3 ได้แก่		
ด้านกระบวนการทำงาน	53	55.79
ด้านบุคลากร	25	26.32
ด้านงบประมาณ	17	17.89

จากตารางที่ 37 พบว่า ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 62.11 มีปัญหาที่พบในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากรไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง รองลงมาร้อยละ 20.00 มีปัญหาด้านผู้บริหารมุ่งให้เกิดแต่ผลงานไม่ได้คำนึงถึงคน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.21 มีปัญหาด้านผู้บริหารไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 50.53 มีปัญหาที่พบในการจัดระบบสารสนเทศ ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากรไม่เห็นประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศ รองลงมาร้อยละ 35.79 มีปัญหาด้านสารสนเทศของโรงเรียนไม่ถูกต้องครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 3.16 มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดระบบ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 48.42 มีปัญหาที่พบในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการตีความมาตรฐานการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้ รองลงมาร้อยละ 47.37 มีปัญหาด้านบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 10.53 มีปัญหาการขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 40.00 มีปัญหาที่พบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการขาดการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนที่ต่อเนื่อง รองลงมาร้อยละ 34.74 มีปัญหาการขาดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 10.53 มีปัญหาด้านแผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องกับปัญหาของโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 58.95 มีปัญหาที่พบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้านความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย รองลงมาร้อยละ 50.53 มีปัญหาด้านบุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 5.26 มีปัญหาการกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการนำแผนไปปฏิบัติไม่เหมาะสม

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 50.53 มีปัญหาที่พบในการประเมินตนเองของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาการประเมินตนเองของโรงเรียนมีเวลาจำกัดทำให้การดำเนินการไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน รองลงมาร้อยละ 37.89 มีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 9.47 มีปัญหาด้านระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 56.84 มีปัญหาที่พบในการให้ความร่วมมือกับสำนักการศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ได้แก่ ปัญหาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน รองลงมาร้อยละ

40.00 มีปัญหาด้านความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 7.37 ไม่มีปัญหา

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 45.26 มีปัญหาที่พบในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากรขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา รองลงมาร้อยละ 30.53 มีปัญหาการรายงานผลไม่ทันเวลาที่กำหนด และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 14.74 ไม่มีปัญหา

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 54.74 มีปัญหาในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ปัญหาด้านครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว รองลงมาร้อยละ 43.16 มีปัญหาด้านความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนและขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน และจำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 6.32 ไม่มีปัญหา

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนตามการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาสำคัญลำดับที่ 1 ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน จำนวนมากที่สุดร้อยละ 57.89 มีปัญหาในด้านบุคลากร ปัญหาสำคัญลำดับที่ 2 ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุดร้อยละ 47.37 มีปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาสำคัญลำดับที่ 3 ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 55.79 มีปัญหาด้านกระบวนการทำงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษาและการศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของ
โรงเรียนประถม ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร**

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 6 คน ครูจำนวน 6 คน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวน 6 คน รวมจำนวน 18 คน และศึกษาเอกสารจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน ขนาดกลางจำนวน 2 โรงเรียน และขนาดเล็กจำนวน 2 โรงเรียน รวมจำนวน 6 โรงเรียนสรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่

1.1 โรงเรียนขนาดใหญ่โรงที่ 1

ข้อมูลทั่วไปและลักษณะสภาพของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนนักเรียน 452 คน มีจำนวนห้องเรียน 14 ห้องเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 3,177 คน มีจำนวนห้องเรียน 80 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,629 คน โรงเรียนมีบุคลากรทั้งสิ้น 173 คน เป็นข้าราชการครู 137 คน ครูจ้าง 14 คน ชูรกร 1 คน การเงิน 1 คน พี่เลี้ยงเด็ก 14 คน และนักการภารโรง 10 คน โรงเรียนมีพื้นที่ 14 ไร่ 1 งาน 52 ตารางวา ปัจจุบันนับเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สุดของกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในชุมชนหนาแน่น บริเวณการเคหะแห่งชาติ ใกล้สำนักงานเขต สถานีตำรวจนครบาล และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อยู่ท่ามกลางความเจริญในชุมชนขนาดใหญ่ รายล้อมด้วยบ้านเรือนและบริษัทร้านค้าธุรกิจ เป็นโรงเรียนนำร่องในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ระดับแนวหน้าของกรุงเทพมหานคร และได้การรับรองมาตรฐานการบริหารคุณภาพ ISO9002 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐาน ไอ เอส โอ (สรอ.) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2544

1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่โรงที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและลักษณะสภาพของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนนักเรียน 176 คน มีจำนวนห้องเรียน 5 ห้องเรียน

ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 797 คน มีจำนวนห้องเรียน 19 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 973 คน โรงเรียนมีบุคลากรทั้งสิ้น 53 คน เป็นข้าราชการครู 38 คน ครูจ้าง 3 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน นักการภารโรง 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว 7 คน โรงเรียนมีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 82 ตารางวา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีอาคาร 3 หลังต่อเชื่อมเป็นรูปตัวยู มีห้องเรียน 24 ห้องเรียน ตั้งอยู่ในชุมชนหนาแน่น ใกล้ทางด่วน อยู่ท่ามกลางความเจริญในชุมชนขนาดใหญ่ ประชาชนให้ความสนใจที่จะนำบุตรหลานมาเข้าเรียนที่โรงเรียน เนื่องจากได้รับบริการขั้นพื้นฐานตามนโยบายของกรุงเทพมหานครและสะดวกในการรับ-ส่งบุตรหลานมาโรงเรียน โรงเรียนจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมจนได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำคุณภาพการศึกษา 1 ใน 125 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพในโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ยึดมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นหลัก โดยในการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาใช้ระบบการพัฒนางาน คือ วงจร PDCA ซึ่งครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า การจัดให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อตัวครู คือ ทำให้ครูมีการเก็บรวบรวมผลงานเป็นระบบ ครูต้องทันสมัย การจัดการเรียนการสอน ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวิจัยในชั้นเรียนและการประเมินผลตามสภาพจริง ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ โดยใช้การกำหนดยุทธศาสตร์ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งสองโรงเรียน พบว่า จากบันทึกการประชุมมีประเภทของการประชุมหลายกลุ่ม ได้แก่ การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การประชุมคณะกรรมการโรงเรียน การประชุมครูประจำเดือน การประชุมชมรมศิษย์เก่า การประชุมหัวหน้าสายชั้น การประชุมสมาคม การประชุมกรรมการมูลนิธิ การประชุมนักเรียน จากประเภทการประชุมดังกล่าวพบว่าสาระสำคัญของการประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน การประชุมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในโรงเรียน การประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการประจำปีในแต่ละแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของ

คณะกรรมการสถานศึกษา และการประชุมสรุปประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ เพื่อนำไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการ

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการสร้างความตระหนัก และการยอมรับ เกี่ยวกับนโยบายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแก่ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุมชี้แจง จัดทำเอกสารเผยแพร่ การนิเทศงาน การพาไปดูงาน และมี การนำวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ความเข้าใจ หน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา คือ ผู้ให้บริการ ผู้อำนวยการ และผู้ให้การสนับสนุนกับบุคลากรในเรื่องต่างๆ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ การมอบหมายงานให้บุคลากรจะต้องมีการสนับสนุนใน 4M คือ Man Money Material Management ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ครูโรงเรียนที่ 1 มีความต้องการด้านงบประมาณเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และด้านการใช้ทรัพยากรของโรงเรียนให้มากที่สุด เพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูให้กับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ครูโรงเรียนที่ 2 ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทุกอย่างเต็มที่และเพียงพอแล้ว ปัญหาที่พบคือบางกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความพร้อมด้านงบประมาณแต่ครูไม่มีความสามารถในการจัดทำสื่อ ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีปัญหา วิธีแก้ปัญหาคือใช้คือ ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูทำสื่อในแต่ละเดือน จัดอบรมครูเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำสื่อและการประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่า การดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการศึกษาทำเพื่อต้องการพัฒนานักเรียนในทุกๆด้านโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ดังนั้นหัวใจของการประกันคุณภาพในสถานศึกษาคือ นักเรียน ซึ่งมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเพราะทำให้ครูมีทิศทางในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ ส่วนปัญหาที่พบคือ มาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงเรียนเปรียบเทียบกันไม่ได้ เพราะขึ้นอยู่กับศักยภาพของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานการศึกษาโดยการแบ่งเป็นคณะกรรมการรับผิดชอบในแต่ละมาตรฐาน สร้างเครื่องมือแล้วนำเสนอที่ประชุมครูเพื่อชี้แจงวิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนได้ดำเนินการให้ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นให้คำแนะนำในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี และเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มที่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดทำ มีการปรึกษาหารือก่อนที่จะจัดทำว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้หรือไม่

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนมีหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน คือ ทำการวิเคราะห์ SWOT หาจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคของโรงเรียน เพื่อนำมาเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถ้าเป็นจุดเด่นหรือโอกาส จะมีการสนับสนุนให้ดำเนินการต่อไป ถ้าเป็นจุดด้อยหรืออุปสรรค จะมีแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีคณะกรรมการโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครองเครือข่าย เข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น และให้ความเห็นชอบ

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนพบว่า มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยโรงเรียนที่ 1 มีระยะเวลาของแผน 3 ปีตั้งแต่ปี 2545 - 2547 ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีระยะเวลาของแผนตั้งแต่ปี 2546 - 2548 รายละเอียดในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนแสดงภาพรวมของโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน วิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนา เป้าหมายของโรงเรียนมีจุดเน้นในการพัฒนา และจัดอันดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องการพัฒนามาก่อนและหลัง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธีการที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการประกันคุณภาพภายในและภายนอกได้โดยการสร้างความตระหนักและมีการทำงานเป็นทีม เพราะการทำงานที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้อยู่ที่บุคลากรและผู้ร่วมงาน นอกจากนี้ยังรวมถึงทรัพยากรการเงินที่ให้การสนับสนุนโรงเรียนจากหน่วยงานอื่นๆ เพราะอาศัยงบประมาณของทางราชการอย่างเดียวไม่เพียงพอ

ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ เพราะโรงเรียนไม่ได้กำหนดกิจกรรม

มากจนเกินศักยภาพของตนเองปัญหาที่พบคือ การดำเนินงานทำได้ไม่สมบูรณ์ เพราะครูที่รับผิดชอบในการทำแต่ละมาตรฐานอาจมีความเข้าใจในมาตรฐานนั้นๆ ไม่เพียงพอ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธีในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยทำการประเมินผลหลังการจัดโครงการกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนปีต่อไป

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำหนดแผนงาน/โครงการมารองรับ โดยให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียนและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสมศ. เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเป็นภาพรวมของโรงเรียน แสดงภารกิจที่ต้องปฏิบัติในแต่ละเดือน โดยไม่ได้ระบุเจาะจงว่าจะเป็นวันใดเพื่อให้การดำเนินงานมีความยืดหยุ่นได้ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติในปฏิทินปฏิบัติงาน ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแต่ละเดือน การนิเทศและติดตามผล การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ซึ่งการนำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติพบว่าการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน มีการเก็บข้อมูลจาก ครู นักเรียน และผู้ปกครอง แล้วจัดทำผลสรุปการดำเนินงาน โดยผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วจัดทำเป็นรูปเล่ม

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไป (27มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้) โดยมีการศึกษามาตรฐานทั้งหมดที่ต้องประเมิน มีการดำเนินการเกี่ยวกับการปรับเครื่องมือ และปรับวิสัยทัศน์ใหม่โดยการทำSWOT รวมทั้งเตรียมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนางาน โดยกำหนดยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ เพื่อพัฒนาจุดด้อยและรักษาจุดเด่น ส่วนปัญหาที่พบคือเกณฑ์บางอย่างของสมศ. สูงเกินไปซึ่งปัจจุบันโรงเรียนอยู่ในระหว่างการปรับหลักสูตรเหมือนกับการปรับงานใหม่ การประเมินโดยใช้เกณฑ์ทั้งหมดสามารถทำได้ แต่อาจไม่ประสบความสำเร็จในระดับสูง ถ้าโรงเรียนได้ใช้หลักสูตรครบ 3 ปีและ เมื่อเข้าปีที่ 4 โรงเรียนอาจจะประสบความสำเร็จในระดับสูงได้

ครูทั้ง 2 โรงเรียน มีความเห็นว่าการจัดให้มีการประเมินตนเองของโรงเรียนนั้นเป็นเรื่องที่ดี เพราะเป็นการกระตุ้นครู ทำให้ครูมีการพัฒนาตนเองและทำงานมีทิศทางมากขึ้น ปัญหาที่พบคือครูที่ค่อนข้างมีอายุมากจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการประเมิน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรง มีการจัดทำแบบประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งประเภทของเครื่องมือที่ใช้มีความหลากหลาย มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและวิธีที่ต้องการประเมิน ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุมรายงานผลการดำเนินการ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา โดยแยกตามกลุ่มสาระแล้วสรุปในภาพรวม และแยกตามระดับชั้นแล้วสรุปในภาพรวม โดยมีคณะกรรมการประเมินจากฝ่ายต่างๆสรุปผลการประเมินว่ามีปัญหาอุปสรรคและมีแนวทางในการพัฒนาอย่างไร ซึ่งจะมีการประเมินโดยการประชุมในปลายภาคเรียน และมีการเผยแพร่ผลการประเมินแก่บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรง มีการจัดทำแบบประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขึ้นเอง โดยคณะกรรมการในแต่ละมาตรฐานเป็นผู้จัดทำ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้มีความหลากหลายและมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและวิธีที่ต้องการประเมิน ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบรายงานผลการดำเนินการ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาใช้การวิเคราะห์โดยแยกตามกลุ่มสาระและแยกตามระดับชั้นแล้วสรุปในภาพรวม ซึ่งพบว่ามี การเผยแพร่ผลการประเมินแก่บุคลากร โดยใช้การนำเสนอในที่ประชุม และเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 2 โรง เห็นว่าการดำเนินการประเมินคุณภาพ การศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะสามารถวัดคุณภาพของโรงเรียนได้และเป็นการกระตุ้นทำให้ครูมีความตื่นตัว บ่งชี้ได้ว่าครูสอนได้ ถูกทาง เพราะโรงเรียนทุกโรงมีการจัดทำหลักสูตรเอง

ครูทั้ง 2 โรง เห็นว่าการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ดี ซึ่งครูโรงเรียนที่ 1 เห็นว่าผลที่ได้ออกมาเป็นเรื่องจริงที่โรงเรียนจะต้องนำมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนครูโรงเรียนที่ 2 เห็นว่า ควรให้แต่ละกลุ่มโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำข้อสอบเสริมเข้าไปในข้อสอบกลาง ดิกว่าการใช้ข้อสอบจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรง เห็นว่า การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ดี เป็นการวัดได้ว่าโรงเรียนได้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการสอบ เพราะสำนักงานศึกษาเป็นผู้ออก

ข้อสอบกลาง โดยให้โรงเรียนเป็นผู้จัดสอบเอง ตรวจสอบและรายงานผลเอง ถ้าโรงเรียนบางโรงเรียนไม่มีความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานสอบ ผลการประเมินที่ได้ก็ไม่มีความหมาย

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา

ครูทั้ง 2 โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยทำหน้าที่เป็นกรรมการในแต่ละมาตรฐาน ทำการรวบรวมสรุปผลในส่วนของมาตรฐานที่รับผิดชอบ ส่งมายังคณะกรรมการที่มีหน้าที่จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเป็นผู้รายงานในภาพรวม

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีหลักในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน คือ ให้คณะกรรมการผู้เก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานสรุปผลการประเมินที่รับผิดชอบ โดยโรงเรียนที่ 1 นำส่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อนำมารวบรวมให้เกิดรายงานในภาพรวมของโรงเรียนที่สมบูรณ์ขึ้น ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีคณะกรรมการรวบรวมเพื่อเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ ผู้อำนวยการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้ดูแล และคณะครูฝ่ายวิชาการของงานต่างๆ ช่วยกันสรุปในภาพรวม ซึ่งทั้ง 2 โรงเรียนมีการเผยแพร่รายงานให้หน่วยงานต้นสังกัดปีละครั้ง คือ สำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และทำเป็นรายงานสรุปส่งให้คณะกรรมการโรงเรียน และให้นักเรียน รวมทั้งมีการแจ้งผลในที่ประชุมครูทั้งหมด ซึ่งโรงเรียนที่ 1 มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาในรูปแบบย่อให้แก่ ครู นักเรียน และผู้ปกครอง

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการรายงานคุณภาพการศึกษาทุกปีการศึกษา รายงานที่จัดทำ ได้แก่ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา โดยรายงานต่อสำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งสาระสำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไป ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน การแก้ไข แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คือ ทีมงานและบุคลากรทุกคน เปรียบเสมือนเฟืองของเครื่องจักรขาดคนใดคนหนึ่งเครื่องจักรจะไม่เดิน ทำให้งานล่าช้า คุณภาพต่ำ และผลจะตกอยู่ที่นักเรียน ส่วนครูทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่าการประกันคุณภาพภายในจะดำรงอยู่ได้ และมีการปฏิบัติ

อย่างต่อเนื่องเกิดจากคณะผู้บริหารและครูต้องเห็นความสำคัญ การมีจิตสำนึกที่จะต้องปฏิบัติให้ได้ การติดตามให้กำลังใจ การดูแล การกระตุ้นครูและบุคลากรอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหารเพื่อไม่ให้หยุดนิ่ง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าโรงเรียนยังไม่มีความต้องการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เนื่องจากมีปัจจัยที่เอื้อต่อการดำเนินงานพร้อมแล้ว จึงทำให้โรงเรียนสามารถรับการประเมินภายนอกจากสมศ.ได้ และ ปัจจุบันโรงเรียนได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากผู้บริหาร / หน่วยงานต้นสังกัด และบุคคลภายนอกทุกเรื่องอย่างเต็มที่ซึ่งเพียงพอต่อความต้องการแล้ว ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขาดความจริงใจของผู้บริหาร โรงเรียน และการขาดความซื่อสัตย์ในการประเมินตนเอง

2. โรงเรียนขนาดกลาง

2.1 โรงเรียนขนาดกลางโรงเรียนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปและลักษณะสภาพของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนนักเรียน 102 คน มีจำนวนห้องเรียน 4 ห้องเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 410 คน มีจำนวนห้องเรียน 12 ห้องเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 211 คนมีจำนวนห้องเรียน 6 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 723 คน โรงเรียนมีบุคลากรทั้งสิ้น 25 คน เป็นข้าราชการครู 25 คน ครูจ้าง 2 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน พี่เลี้ยงเด็ก 1 คน นักการภารโรง 1 คน โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ในชุมชนชนบทไม่มีหมู่บ้านจัดสรร และอยู่ห่างจากถนนสายหลักประมาณ 1.5 กิโลเมตร ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง นับถือศาสนาอิสลาม เปิดสอนตั้งแต่ 1 กันยายน 2490 นักเรียนของโรงเรียนได้รับรางวัลดีเด่น ได้แก่ ได้รับพระราชทานรางวัลดีเด่น ชนะเลิศกีฬาบาสเกตบอล รุ่น 12 ปี ชายระดับโซน (3 ปี ติดต่อกัน) ได้รับใบประกาศเกียรติคุณชนะการประกวดบทร้องไฮกุ 9 ปี ติดต่อกัน ชนะเลิศเปตองมัธยมระดับกรุงเทพมหานคร ได้รับมอบโล่เกียรติยศ รางวัลดีเด่นประกวดเดินสวนสนามในพื้นที่สวนสนามและปฏิญาณตน โครงการรวมพลังลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์ และรางวัลชนะเลิศการประกวดวาดภาพคลองแสนแสบแห่งความทรงจำ และรางวัลรองชนะเลิศจากอีกหลายรายการ

2.2 โรงเรียนขนาดกลางครั้งที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและลักษณะสภาพของโรงเรียน

โรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนนักเรียน 222 คน มีจำนวนห้องเรียน 5 ห้องเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 584 คน มีจำนวนห้องเรียน 17 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 806 คน โรงเรียนมีบุคลากรทั้งสิ้น 46 คน เป็นข้าราชการครู 31 คน ครูจ้าง 1 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน พี่เลี้ยงเด็ก 5 คน ภารโรง 4 คน คนครัว 4 คน โรงเรียนเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ในชุมชนริมคลอง มีเนื้อที่เพียง 2 ไร่ ห่างจากถนนสายหลักประมาณ 100 เมตร รถไม่สามารถเข้าถึงโรงเรียนได้ มีเพียงทางเท้าเดินเข้าโรงเรียน โรงเรียนมีกิจกรรมที่เด่น คือ กิจกรรมภาษาไทย โครงการส่งเสริมการอ่านหมอบุญ การสอนจินตคณิตในโรงเรียน ห้องเรียนธรรมชาติ และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้านการจักสานทางมะพร้าวเป็นรูปชะลอมใส่ส้มเขียวหวานและรูปหมวก นักเรียนส่วนใหญ่มีระเบียบวินัย ปราศจากสิ่งเสพติด มีความสามารถด้านดนตรี กีฬา ศิลปะและด้านวิชาการภาษาไทย ฯลฯ

ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพในโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยให้การผสมผสานระหว่างมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) และมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร แต่จะยึดของมาตรฐานของสมศ.เป็นหลักในการปฏิบัติ ซึ่งครูทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่าการจัดให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อตัวครูในด้านการทำงานเป็นระบบมากขึ้น และพัฒนาผู้เรียนได้ถูกทางมากขึ้น ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จโดยการทำงานเป็นทีม

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดกลางทั้งสองโรงเรียน พบว่า จากบันทึกการประชุมมีประเภทของการประชุมหลายกลุ่ม ได้แก่ การประชุมผู้ปกครองนักเรียน การประชุมคณะกรรมการโรงเรียน การประชุมครู การประชุมหัวหน้าสายชั้น การประชุมฝ่ายวิชาการ จากประเภทการประชุมดังกล่าวพบว่า สาระสำคัญของการประชุมเกี่ยวกับ การจัดตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานรับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน การประชุมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในโรงเรียน การประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามนโยบายเขต การติดตามงาน การปรึกษาหารือเพื่อพัฒนางานและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการเพื่อนำไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการ

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการสร้างความตระหนัก และการยอมรับเกี่ยวกับนโยบายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแก่ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการประชุมชี้แจง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ซึ่งผู้บริหารจะเป็นผู้ให้ความรู้ เพราะการที่จะให้ครูตระหนักและยอมรับนั้น ผู้บริหารจะต้องรู้จริงจึงจะสามารถให้คำแนะนำได้ หน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษานั้น ผู้บริหารคือ หางเสือ ต้องเป็นผู้แนะนำ วางแผนงานและกำกับติดตามการดำเนินงานของครู เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า ผู้บริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเต็มที่ในทุกด้านเพียงพอแล้ว ปัญหาที่พบคือ ต้องการปรับปรุงแบบประเมินต่างๆ ให้น้อยลงกว่าเดิมแต่สามารถใช้ได้หลากหลายมากขึ้น

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่า หัวใจของการประกันคุณภาพในสถานศึกษาคือผู้เรียนเพราะคุณภาพของผู้เรียนเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของโรงเรียน ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่ามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านการประเมินและการพัฒนาผู้เรียนเพราะทำให้ได้ข้อมูลของผู้เรียนละเอียดขึ้น ทั้งในด้านสุขภาพ สนธิยภาพ วิชาการ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพราะทำให้พบจุดเด่นหรือจุดที่ต้องพัฒนา เช่น การคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน เป็นต้น ปัญหาที่พบคือ การจัดการเรียนการสอน บางครั้งไม่สามารถทำให้ผู้เรียนไปพร้อมกันได้ เพราะ ผู้เรียนมีศักยภาพต่างกัน ครูใช้การแก้ปัญหาโดยการแบ่งกลุ่มเรียน ให้มีเด็กเก่ง/ปานกลาง/อ่อนในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้วยจึงจะประสบความสำเร็จ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานการศึกษา โดยให้ครูที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานเป็นผู้จัดทำเครื่องมือ และดำเนินการเก็บข้อมูลทอมละ 1 ครั้ง โดยเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบ

สังเกต แบบสัมภาษณ์ แล้วแต่ความเหมาะสม เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้และสรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนได้ดำเนินการให้ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยมีการเชิญเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน ส่งเสริมให้มีการเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งครูมีความเห็นว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มที่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจาก มีการ SWOT ก่อนการจัดทำแผน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนมีหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน คือ นำปัญหาจากปีการศึกษาที่ผ่านมาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนมาวิเคราะห์วางแผน โดยการ SWOT และจัดทำโครงการต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาในปีที่ผ่านมา และทำโครงการใหม่เสริมในส่วนที่เป็นจุดเด่นให้สมบูรณ์ขึ้น แล้วนำมารวมเป็นแผนพัฒนาโดยภาพรวม

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีระยะเวลาของแผน 3 ปี ซึ่งโรงเรียนที่ 1 มีระยะเวลาดังแต่ปี 2547 - 2549 ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีระยะเวลาดังแต่ปี 2545 - 2547 รายละเอียดของแผนแสดงภาพรวมของโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน วิสัยทัศน์และทิศทางอนาคตของโรงเรียน เป้าหมายของโรงเรียนมีจุดเน้นในการพัฒนาและจัดอันดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องการพัฒนาก่อนและหลัง ซึ่งจุดเน้นของการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนโดยคำนึงถึงศักยภาพของโรงเรียนและความต้องการของชุมชน

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธีการที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการประกันคุณภาพภายในและภายนอกโดยใช้การสร้างความรักในองค์กร การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครูและบุคลากร และการส่งไปปฏิบัติงานโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกแล้ว

ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า การปฏิบัติกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมีการดำเนินงานครบทุกกิจกรรมที่กำหนดไว้ เพราะเป็นแผนที่โรงเรียนสามารถทำได้

ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นจะมาจากนโยบายเร่งด่วนที่เข้ามาถึงโรงเรียน หรือ โครงการจากหน่วยงานอื่นๆ ซึ่ง บางครั้งซ้ำซ้อนกับโครงการที่โรงเรียนได้ทำไปแล้ว จึงทำให้โรงเรียนไม่สามารถที่จะดำเนินการตามแผนได้สมบูรณ์

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้แบบประเมินผล การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับโครงการ/สภาพของโครงการ ปัญหาที่พบส่วนมากเกิดจากความไม่เข้าใจการดำเนินงาน ความร่วมมือ สภาพงานในปัจจุบันที่มีโครงการจากหน่วยงานอื่นเข้ามาสู่โรงเรียนมากเกินไป ซึ่งวิธีแก้ปัญหา ใช้การบูรณาการโครงการเพื่อให้ทุกอย่างไปตามนโยบาย

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำหนดแผนงาน/โครงการมารองรับ โดยให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียนและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสมศ. เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเป็นภาพรวมของโรงเรียน โดยแสดงภารกิจที่ต้องปฏิบัติในแต่ละเดือนโดยไม่ได้ระบุเจาะจงว่าจะเป็นวันใด เพื่อให้การดำเนินงานมีความยืดหยุ่นได้ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติในปฏิทินปฏิบัติงาน ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแต่ละเดือน การนิเทศและติดตามผล การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ในการนำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติพบว่ามีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน มีการเก็บข้อมูลจาก ครู นักเรียน และผู้ปกครอง แล้วจัดทำผลสรุปการดำเนินงานเป็นรูปเล่มโดยผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไป (27มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้) โดยโรงเรียนที่ 1 อยู่ในระหว่างการปรับแผนระยะกลางให้เสร็จ โดยการทำให้ SWOT ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีการปรับวิสัยทัศน์ และเตรียมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยนำผลจากการประเมินครั้งก่อนมาวิเคราะห์ เพื่อเข้าสู่มาตรฐานในรอบต่อไป

ครูทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่าการจัดให้มีการประเมินตนเองของโรงเรียนมีประโยชน์กับตัวครู เพราะสามารถนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนใช้เครื่องมือประเมินตนเองหลายรูปแบบตามความเหมาะสมในแต่ละมาตรฐาน การดำเนินงานใช้กระบวนการ PDCA มีคณะกรรมการประเมินประกอบด้วย ครู หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการประเมินที่ใช้ คือครูประเมินตนเอง กัลยาณมิตรประเมิน การประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน การประเมินโดยผู้บริหาร ปัญหาที่พบคือ ฝ่ายบริหารมีงานมากทำให้การประเมินไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ แต่จะแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการติดตามงานแทน

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำแบบประเมินตามมาตรฐานการศึกษาโดยคณะกรรมการที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานเป็นผู้จัดทำ ประเภทของเครื่องมือมีความหลากหลาย ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและวิธีที่ต้องการประเมิน ส่วนวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาใช้การวิเคราะห์โดยแยกตามกลุ่มสาระ และแยกตามระดับชั้นแล้วสรุปในภาพรวม ซึ่งพบว่าการเผยแพร่ผลการประเมินแก่บุคลากร โดยการประชุมรายงานผลการดำเนินการและนำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ควรทำเพราะทำให้ครูและผู้เรียนตื่นตัว ซึ่งผลที่ได้แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนควรมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง

ครูทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่าการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ดี เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น โรงเรียนตื่นตัว เน้นวิชาการมากขึ้น ส่วนปัญหาที่พบ คือ การดำเนินงานนั้น โรงเรียนคุมสอบและจัดสอบเอง ดังนั้น ถ้าโรงเรียนซื่อสัตย์ในการดำเนินงาน ผลที่ได้ก็มีประโยชน์ ยกเว้นถ้าต้องการสร้างภาพ จะทำให้การประเมินไม่มีประโยชน์เลย

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นวิธีที่ดีเพราะผลที่ได้ทำให้เห็นจุดอ่อนที่ต้องนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา

ครูทั้ง 2 โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยมีส่วนร่วมในการสร้างแบบประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ แล้วสรุปในส่วนของมาตรฐานที่รับผิดชอบ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนที่ 1 มีหลักในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยเขียนตามแบบที่สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครกำหนดมาให้ โดยคณะกรรมการที่ดำเนินงานสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละมาตรฐานที่รับผิดชอบ แล้วส่งฝ่ายวิชาการทำการรวบรวมและรับผิดชอบในการเขียนรายงานในภาพรวมของโรงเรียน ส่วนโรงเรียนที่ 2 ให้คณะกรรมการที่เป็นหัวหน้าในแต่ละมาตรฐานสรุปผลการประเมินที่รับผิดชอบ แล้วนำเสนออาจารย์ใหญ่เพื่อทำการรวบรวมให้เกิดรายงานในภาพรวมของโรงเรียนที่สมบูรณ์ขึ้น

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการรายงานคุณภาพการศึกษาทุกปีการศึกษา รายงานที่จัดทำได้แก่ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา โดยรายงานต่อสำนักงานเขต และสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งสาระสำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไป ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน การแก้ไข แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ด้านการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คือ การให้กำลังใจ การกระตุ้นให้ครูผลิตงานออกมาตลอดเวลา และความตระหนักในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตน

ครูทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่า สิ่งสำคัญที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง คือ ความสามัคคีภายในของบุคลากร ความร่วมมือของ ครู นักเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง ปัญหาที่พบคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนน้อยมาก

ในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาโรงเรียนที่ 1 เห็นว่าโรงเรียนมีจุดเด่นในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนในด้านการงานร่วมกัน และมีจุดที่ต้องการพัฒนาในด้านผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ส่วนโรงเรียนที่ 2 มีความพึงพอใจมากในดำเนินงานประกันคุณภาพที่ผ่านมา ซึ่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทั้ง 2 โรงเรียน มีความต้องการในการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากผู้บริหาร / หน่วยงานต้น

สังกัด และบุคคลภายนอกเกี่ยวกับความชัดเจนของเอกสารของโรงเรียนเพื่อใช้ในการรับบริการ ประเมินภายนอกจากสมศ.

3. โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1 โรงเรียนที่ 1

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนนักเรียน 31 คน มีจำนวนห้องเรียน 1 ห้องเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 111 คน มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้องเรียน รวมจำนวน นักเรียนทั้งหมด 142 คน มีบุคลากรทั้งสิ้น 16 คน เป็นข้าราชการครู 9 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน พี่เลี้ยงเด็ก 2 คน นักการภารโรง 2 คน แม่ครัว 2 คน

ลักษณะสภาพของโรงเรียน

สภาพทั่วไปของโรงเรียนในปัจจุบันเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งอยู่ใน ชุมชนที่เป็นใจกลางเมืองหลวง ซึ่งมีโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้เลือกอย่างหลากหลาย ทำให้นักเรียน ถูกแบ่งกระจายออกไปตามโรงเรียนต่างๆ อันเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้มีนักเรียนมาสมัครเรียนน้อย อาคารเรียนเป็นตึก 4 ชั้น 1 หลัง มี 9 ห้องเรียน และห้องพิเศษ 16 ห้อง ชั้นล่างเป็นห้องประชุม บ้านพักภารโรง 1 หลัง โรงอาหารติดกับตัวอาคาร 1 หลัง ไม่มีสนามสำหรับเป็นที่เล่นออกกำลังกาย จึงเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาด้านร่างกายและด้านกีฬา โรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนสีฟ้า จาก กรมการกีฬาภายใน กระทรวงพานิช 2 ปีซ้อน (ปีพ.ศ. 2545 , 2546) และเป็นโรงเรียนแกนนำด้านการรักษาสิทธิประโยชน์ผู้บริโภค

3.2 โรงเรียนที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นอนุบาล มีจำนวนนักเรียน 60 คน มีจำนวนห้องเรียน 3 ห้องเรียน ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน 195 คน มีจำนวนห้องเรียน 6 ห้องเรียน รวมจำนวน

นักเรียนทั้งหมด 255 คน โรงเรียนมีบุคลากรทั้งสิ้น 20 คน เป็นข้าราชการครู 12 คน ครูจ้าง 2 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน พี่เลี้ยงเด็ก 4 คน นักการภารโรง 1 คน

ลักษณะสภาพของโรงเรียน

โรงเรียนมีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 8 ตารางวา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก สภาพชุมชนโดยรอบเป็นบ้านพักอาศัยหนาแน่น รอบนอกชุมชนติดกับถนนใหญ่ เป็นย่านธุรกิจการค้าเครื่องอุปโภคบริโภค ทิศเหนือติดบริเวณวัด ทิศใต้และทิศตะวันตกติดกับชุมชน ทิศตะวันออกติดคลอง ด้านทิศเหนือห่างออกไป ประมาณ 500 เมตร มองเห็นทัศนียภาพของสะพานลอยฟ้า โรงเรียนได้โล่รางวัลชนะเลิศการแข่งขันความสามารถทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมวัดมรรณพาราม รางวัลรองชนะเลิศพุดซ้อนเด็กอายุ 10 ปีชาย ได้รับโครงการโรงเรียนดีเด่นปลอดภัยน้ำขุ่นลาย

ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพในโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยยึดมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร และมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เนื่องจากทางสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครจะมีการประเมินโรงเรียนในสังกัดโดยใช้มาตรฐานโรงเรียนของกรุงเทพมหานครก่อนที่จะได้รับการประเมินภายนอกจากสมศ. ทำให้มีส่วนช่วยให้โรงเรียนมีความพร้อมในการรับการประเมินภายนอกมากขึ้น ปัญหาที่พบ คือ ครูในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ

ครูทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่าการจัดให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อตัวครู คือ มีการทำงานเป็นทีม ครูทุกคนต้องรู้งานทั้งหมด ต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และมีการประเมินตามสภาพจริง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จได้ ต้องมีการทำงานที่ทุกคนมีส่วนร่วม การสั่งงานจะต้องมีหลักฐาน การทำงานต้องมีแผนมีโครงการเพื่อไม่ให้หลงทิศทางและเป็นหลักในการทำงานเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของงาน

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า จากบันทึกการประชุมของโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน มีประเภทของการประชุม ได้แก่ การ

ประชุมคณะกรรมการโรงเรียน การประชุมครูประจำเดือน จากประเภทการประชุมดังกล่าว พบว่า สำคัญของการประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานรับผิดชอบ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในโรงเรียน การประสานงานในเรื่องต่างๆ การติดตามงาน การชี้แจงการดำเนินงานตาม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การให้ความเห็นชอบ ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการเพื่อนำไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการ

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการสร้างความตระหนัก และการยอมรับ เกี่ยวกับนโยบายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแก่ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้บริหาร เป็นผู้จัดอบรม ประชุมชี้แจง จัดทำเอกสารเผยแพร่ การพาไปศึกษาดูงานทั้งโรงเรียนในพื้นที่ และนอกพื้นที่ และการอบรมสัมมนาจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร หน้าที่ของผู้บริหาร ในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา คือ การเป็นผู้กำกับติดตาม ผู้ให้บริการ ผู้ให้การ สนับสนุนกับบุคลากรในทุกๆเรื่อง ผู้ให้ขวัญและกำลังใจเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนมีความต้องการด้านงบประมาณและ อัตรากำลังครู ในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหาร โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า หัวใจของการประกันคุณภาพใน สถานศึกษา คือ ผู้เรียน ดังนั้นการดำเนินงานจึงเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งโรงเรียนมีการจัด กิจกรรมในลักษณะ Custer School มีการเชิญนักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายเข้าร่วมด้วย เพื่อเปิด กว้างในเรื่องวิชาการ

ครูทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่ามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอนมาก เพราะทำให้จัดการเรียนการสอนเป็นไปในแนวเดียวกันและมี เป้าหมายในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดทีมที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐาน เพื่อ จัดทำเครื่องมือ และให้ครูทุกคนทำหน้าที่เก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐาน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้มีความ หลากหลายตามความเหมาะสม

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนได้ดำเนินการให้ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการโรงเรียน คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการอุปถัมภ์ คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ทำหน้าที่ในการเสนอความคิดเห็น ให้คำแนะนำ รับทราบนโยบายที่โรงเรียนได้ดำเนินการในการพัฒนาบริหารจัดการผู้เรียนในปีที่ผ่านมาแล้วและนโยบายที่กำลังจะดำเนินต่อไป การให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ปัญหาที่พบคือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัดและมาจากชุมชนยากจน ทำให้ไม่มีความสามารถในการให้ปัจจัยเอื้อต่อโรงเรียน ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มที่สามารถปฏิบัติได้ เพราะเป็นแผนที่กำหนดขึ้นจากความเป็นจริง โดยคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนเกิดการยอมรับ

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน คือ ส่วนหนึ่งยึดนโยบายของกรุงเทพมหานคร อีกส่วนหนึ่งยึดนโยบายของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่จัดให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ และทำการวิเคราะห์SWOT หาจุดเด่น จุดด้อย โอกาสและอุปสรรคของโรงเรียน เพื่อนำมาเขียนแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาที่พบคือโรงเรียนขนาดเล็กมักมีงบประมาณน้อย แก้ปัญหาโดยทำตามศักยภาพที่มี

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีระยะเวลาของแผน 3 ปี ตั้งแต่ปี 2545 - 2547 รายละเอียดของแผนแสดงภาพรวมของโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน วิสัยทัศน์และทิศทางอนาคตของโรงเรียน เป้าหมายของโรงเรียนมีจุดเน้นในการพัฒนา และจัดอันดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องการพัฒนาก่อนและหลัง ซึ่งจุดเน้นของการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน

ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีความเห็นว่าวิธีการที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการประกันคุณภาพภายในและภายนอกได้นั้นผู้บริหารเห็นว่า งานทุกงานสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ องค์กร เพราะฉะนั้นทุกคนต้องมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ มีความสามัคคีในการทำงาน ร่วมคิดร่วมทำ มีความเป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้ภาวะผู้นำของผู้บริหารก็เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทำงานสำเร็จได้ ต้องมีการติดตามงานเป็นระยะโดยใช้วงจรPDCA มีความจริงใจในเรื่องของ

การบำรุงขวัญและกำลังใจ มีความเป็นกันเอง และมีความจริงจัง คือ ตั้งใจทำงาน แสวงหาความรู้ มาพัฒนางาน

ครูทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่า การปฏิบัติกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียนมีการดำเนินงานครบทุกกิจกรรมที่กำหนดไว้ แต่อาจไม่สมบูรณ์ทั้ง 100% เนื่องจาก ขาดการติดตาม กำกับดูแลจากผู้บริหาร

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีวิธี ในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี คือ ใช้การประชุมติดตามผลงาน การ รายงานเป็นระยะๆ มีการประเมินผลหลังการจัดโครงการกิจกรรมต่างๆ มีการสรุปเป็นรูปเล่มใน แต่ละโครงการเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนปีต่อไป

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนที่ 1 มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ส่วนโรงเรียนที่ 2 โรงเรียนไม่ได้จัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี แต่ใช้การจัดทำเป็นแผนงานตามงานของโรงเรียนในแต่ละปี ซึ่งโรงเรียน ทั้ง 2 โรงเรียนมีการกำหนดโครงการมารองรับ โดยให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ ของโรงเรียนและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสมศ. เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนซึ่งมี เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และมีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเป็นภาพรวมของ โรงเรียน โดยแสดงภารกิจที่ต้องปฏิบัติในแต่ละเดือน โดยไม่ได้ระบุเจาะจงว่าจะเป็นวันใดเพื่อให้ การดำเนินงานมีความยืดหยุ่นได้ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติในปฏิทินปฏิบัติงาน ได้แก่ การดำเนินงาน ตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแต่ละเดือน การนิเทศและติดตามผล การประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ในการนำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติพบว่ามีการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน มีการเก็บ ข้อมูลจาก ครู นักเรียนและผู้ปกครอง แล้วจัดทำผลสรุปการดำเนินงานเป็นรูปเล่มโดยผู้รับผิดชอบ แผนงาน/โครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพ ภายนอกในรอบต่อไป(27มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้) โดยดำเนินการปรับวิสัยทัศน์ใหม่ ปรับบุคลากร ที่รับผิดชอบ และปรับปรุงสารสนเทศด้านผู้เรียนให้มีความพร้อม ซึ่งผู้บริหารเห็นว่าการ ประเมินในรอบต่อไปถ้าทำสม่ำเสมอจะไม่ต้องเปลี่ยนแปลงอะไรมาก และเป็นภาระหนัก

ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า การที่จัดให้มีการประเมินตนเองของโรงเรียนนั้น เป็นเรื่องที่ดี เพราะเป็นการกระตุ้นครูให้มีความตื่นตัวในการทำงาน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน มีการสร้างเครื่องมือประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาหลายรูปแบบ โดยครูมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการในการสร้างเครื่องมือและประเมินมาตรฐานการศึกษา ปัญหาที่พบคือ ความไม่ชัดเจนของบางมาตรฐาน ทำให้เครื่องมือที่ใช้อาจเก็บข้อมูลได้ไม่ครอบคลุม

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการจัดทำแบบประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขึ้นเอง โดยคณะกรรมการในแต่ละมาตรฐานเป็นผู้จัดทำ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้มีความหลากหลายและมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและวิธีที่ต้องการประเมิน ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบรายงานผลการดำเนินการ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาใช้การวิเคราะห์โดยแยกตามระดับชั้นแล้วสรุปในภาพรวม ซึ่งพบว่าการเผยแพร่ผลการประเมินแก่บุคลากรโดยใช้การนำเสนอในที่ประชุม และเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่าการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ดี เพราะทำให้รู้ว่าการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับมาตรฐานหรือไม่และมีการพัฒนาผู้เรียนทันเหตุการณ์มากน้อยเพียงใด และเป็นการควบคุมให้โรงเรียนมีมาตรฐานเท่าเทียมกัน ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารไม่เห็นด้วยกับเครื่องมือในการประเมินที่ออกตามหลักสูตรแกนกลาง ควรจะให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการออกข้อสอบส่วนหนึ่ง หรืออย่างน้อยมีส่วนร่วมในระดับเขต

ครูและผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียน เห็นว่า การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นวิธีการที่ดี ที่ทำให้โรงเรียนได้รู้จุดเด่นในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องรักษาไว้ และจุดที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้น

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา

ครูทั้ง 2 โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในการสร้างแบบประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปในส่วนของมาตรฐานที่รับผิดชอบ แล้วส่งให้ผู้บริหารสรุปในภาพรวม

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนหลักในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี คือ ครูใหญ่จะเป็นผู้จัดทำรายงานในภาพรวมของโรงเรียน โดยใช้ผลสรุปการประเมินจากคณะกรรมการในแต่ละมาตรฐานที่รับผิดชอบมารวบรวมเขียนรายงานทุกสิ้นปีการศึกษา ส่วนหนึ่งทำเป็นรายงานขนาดย่อให้ผู้ปกครอง ซึ่งจะมีการเผยแพร่รายงานให้หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และทำเป็นรายงานสรุปให้ชุมชน ผู้ปกครอง และบุคลากรในโรงเรียน

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนมีการรายงานคุณภาพการศึกษาทุกปีการศึกษาแต่ไม่พบรายงานขนาดย่อรายงานที่จัดทำได้แก่ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา โดยรายงานต่อสำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งสาระสำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไป ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน การแก้ไข แนวทางการพัฒนาในอนาคต

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คือ ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ดังคำโบราณที่ว่า “หัวไม่ส่ายหางไม่กระดิก” นอกจากนี้การสร้างความตระหนัก การมีส่วนร่วม การสร้างความสามัคคี และการให้กำลังใจ การให้ความร่วมมือ และความรักในองค์กรของคณะครู เป็นปัจจัยที่สำคัญด้วยเช่นกัน

ครูทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการร่วมคิดร่วมทำของครูในโรงเรียน รวมถึงการทำงานเป็นทีม

ผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาทั้ง 2 โรงเรียนเห็นว่าจุดที่ต้องการพัฒนาในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนของตน คือ ต้องการปรับปรุงผู้เรียน ในด้าน ระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ ระบบงาน และการพัฒนาการเรียนการสอนของครู นอกจากนี้ยังมีความต้องการการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากผู้บริหาร / หน่วยงานต้นสังกัด และบุคคลภายนอกในด้านงบประมาณ เพื่อพัฒนาโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 10 ด้าน ดังต่อไปนี้คือ 1) ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3) ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 6) ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 7) ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา 8) ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 9) ด้านการผจญระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และ 10) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 431 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,293 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 102 คน ครู จำนวน 102 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา จำนวน 102 คน รวมทั้งสิ้น 306 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 102 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด คือ แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน แบบสอบถามครู และแบบสอบถามผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

2.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน แบบสัมภาษณ์ครู และแบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

2.3 แบบศึกษาเอกสาร จำนวน 1 ชุด คือ แบบศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้กับ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 3 คน ครูจำนวน 3 คน และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา จำนวน 3 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา ความถูกต้อง ความครอบคลุมของ เนื้อหาที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความกรุณาออกหนังสือถึง ผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยส่ง แบบสอบถามทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ส่งออกไปจำนวน 306 ฉบับ สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 102 ฉบับ ครูจำนวน 102 ฉบับ และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษาจำนวน 102 ฉบับ ได้รับกลับคืน 280 ฉบับ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ โดยเป็น แบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียน 93 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.17 แบบสอบถามของครู 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.19 แบบสอบถามของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพใน สถานศึกษา 95 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.13

การสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 6 โรง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรง โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 2 โรง และโรงเรียน ขนาดเล็กจำนวน 2 โรง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา

ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 65.59 เป็นเพศหญิง จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 48.39 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 77.42 มีอายุราชการมากกว่า 20 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 68.82 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวนมากที่สุดร้อยละ 61.29 สำเร็จการศึกษาสาขาบริหารการศึกษา จำนวนมากที่สุดร้อยละ 37.63 ประสบการณ์ด้านการบริหาร น้อยกว่า 5 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.72 มีระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในโรงเรียน ปัจจุบัน 1-5 ปี และจำนวนมากที่สุดร้อยละ 39.78 เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.43 เป็นเพศหญิง จำนวนมากที่สุดร้อยละ 35.87 มี อายุระหว่าง 46- 50 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า จำนวนมากที่สุดร้อยละ 14.13 สำเร็จการศึกษาสาขาประถมศึกษา จำนวนมากที่สุดร้อยละ 33.70 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 25 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 44.57 สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย จำนวนมากที่สุดร้อยละ 60.87 มีงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน เป็นงานเกี่ยวกับวิชาการ และจำนวนมากที่สุดร้อยละ 40.22 เป็นครูที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.68 เป็นเพศหญิง จำนวนมากที่สุดร้อยละ 40.00 มีอายุระหว่าง 46- 50 ปี จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 69.47 มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และจำนวนมากที่สุดร้อยละ 12.63 สำเร็จการศึกษาสาขาภาษาไทย จำนวนมากที่สุดร้อยละ 35.79 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 25 ปี จำนวนมากที่สุดร้อยละ 36.84 สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 66.32 มีงานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอนเป็นงานเกี่ยวกับวิชาการ และจำนวน มากที่สุดร้อยละ 41.05 เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาในโรงเรียน ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

2.1 ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.47 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับการอบรมจากสำนักงานการศึกษา ร้อยละ 94.62 ดำเนินงานแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุมครู บุคลากร และกำหนดนโยบายของโรงเรียนและความรับผิดชอบร่วมกัน โดยร้อยละ 96.77 มีทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานประกันคุณภาพ

การเตรียมการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพในโรงเรียนตามการจัดลำดับก่อนหลังของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลำดับการดำเนินงานดังนี้ ลำดับที่ 1 ร้อยละ 61.29 สร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน ลำดับที่ ร้อยละ 31.18 สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน ลำดับที่ 3 ร้อยละ 20.43 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 4 ร้อยละ 18.28 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 5 ร้อยละ 23.66 ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ลำดับที่ 6 ร้อยละ 29.03 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียน ลำดับที่ 7 ร้อยละ 24.73 แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ลำดับที่ 8 ร้อยละ 35.48 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 9 ร้อยละ 44.09 ประเมินตนเองตามสภาพจริงโดยจัดให้มีการประเมินภายใน และลำดับที่ 10 ร้อยละ 83.87 ดำเนินการโดยจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.47 มีการพัฒนาบุคลากรเรื่องการประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยการนิเทศภายในและจัดประชุมในโรงเรียน ครูทุกโรงให้ข้อมูลว่ามีการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนเมื่อมีการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 92.39 เห็นว่ามีการปรับวิธีการทำงาน ร้อยละ 82.61 เห็นว่าโรงเรียนใช้วิธีการขอความร่วมมือ ร้อยละ 81.52 ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยร้อยละ 93.48 ได้รับความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ ร้อยละ 93.48 ให้ข้อมูลว่าวิธีการในทางบวก ที่ทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการศึกษา คือการให้มีส่วนร่วมในการคิดและการปฏิบัติงาน ส่วนในทางลบใช้วิธีลดระดับความรับผิดชอบร้อยละ 25.00

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 70.53 ได้รับความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการอบรม/ประชุม สัมมนาจากผู้บริหาร ร้อยละ 83.16 มีบทบาทหน้าที่ดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตาม มาตรฐานการศึกษา โดยร้อยละ 63.16 ให้ข้อมูลว่ามีคณะกรรมการทำหน้าที่ประสานงาน

2.2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงให้ข้อมูลว่ามีการจัดทำโครงสร้างของการบริหารงาน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.62 ให้ข้อมูลว่าโครงสร้างแสดงสายการบังคับบัญชา ร้อยละ 95.70 ใช้หลักการมอบหมายงานให้บุคลากรในโรงเรียน โดยมอบหมายงานตามความสามารถและ ความถนัดของบุคลากร

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 77.42 มีการเตรียมการจัดระบบสาร สนเทศ โดยมีการมอบหมายบุคลากรที่รับผิดชอบงานเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนและแน่นอน ร้อยละ 98.92 มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศ ซึ่งผู้บริหารร้อยละ 78.49 มี บทบาทในการติดตามดูแลการปฏิบัติงาน เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและเพียงพอต่อการ ใช้ ประโยชน์ของโรงเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 81.52 มีการปฏิบัติงานในโรงเรียน/หมวดวิชาโดย ทำงานร่วมกับเพื่อนครูในหมวดวิชาเดียวกัน ร้อยละ 73.91 เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติ งานที่สามารถมองเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ร้อยละ 81.52 ให้ข้อมูลว่ามีการพัฒนาครูโดยใช้ วิธีการหลากหลายในการพัฒนา ร้อยละ 84.78 เห็นว่าสารสนเทศที่จัดทำขึ้นในโรงเรียนมี ประโยชน์ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ร้อยละ 96.74 นำสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนจัด การเรียนรู้ ร้อยละ 60.87 เห็นว่า ระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีความเป็นปัจจุบัน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทุกโรงสนับสนุนการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยร้อยละ 83.16 ให้ข้อมูลว่ามีการร่วมมือกับ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน ร้อยละ 82.11 เห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานโดยให้ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานของโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานร้อยละ 67.37 ให้ข้อมูลว่า การจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียน มีการจัดกระทำข้อมูลในลักษณะสารสนเทศเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน ร้อยละ 78.95 ให้ข้อมูลว่า ขอบเขตของการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์ในการจัด ระบบสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ร้อยละ 80.00 มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 98.92 มีการเตรียมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยร้อยละ 94.62 ใช้วิธีศึกษาและทำความเข้าใจจาก มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ คุณภาพของมาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษาดังกัศกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 90.32 มอบหมายภาระงานให้คณะกรรมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนกำหนดระดับเกณฑ์ คุณภาพแต่ละตัวบ่งชี้ ร้อยละ 88.17 ใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินและรับรองคุณภาพ ของสมศ. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ร้อยละ 93.55 นำมาตรฐานการศึกษา สู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.57 มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียน โดยร้อยละ 75.00 ร่วมออกแบบเครื่องมือในการประเมินตัวบ่งชี้เสนอต่อผู้บริหาร ร้อยละ 89.13 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูทุกโรงให้ข้อมูลว่ามีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยร้อยละ 90.22 มีการจัด บริเวณโรงเรียนทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ ร้อยละ 52.17 มีส่วนร่วมประเมินเฉพาะมาตรฐานด้าน ผู้เรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 80.00 ให้ข้อมูลว่าในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษามีการกำหนดเกณฑ์ มาตรฐานของโรงเรียน ร้อยละ 85.26 มีบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยร่วมกับ คณะครูและผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ในการประเมินตัวบ่งชี้ของ โรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา ร้อยละ 61.05 ใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาตามที่สมศ.กำหนด ร้อยละ 90.53 มีวิธีดำเนินการในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดประชุม เพื่อทำความเข้าใจให้ ตรงกันเกี่ยวกับขอบเขตของตัวบ่งชี้แต่ละตัว ร้อยละ 80.00 ให้ข้อมูลว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแต่ละมาตรฐาน / ตัวบ่งชี้ สร้างขึ้นเองโดยแยกตามมาตรฐาน / แยก รายตัวบ่งชี้

2.4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 94.62 มีการเตรียมการจัดทำแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจแนวคิด ความสำคัญ ของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 93.55 ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัด ทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยจำนวนมากที่สุดร้อยละ 70.97 ประชาสัมพันธ์ ให้เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหารทุกโรงมีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดทำ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร้อยละ 89.25 มีการจัดลำดับประเด็นสำคัญการพัฒนา โดยร้อยละ 86.02 พิจารณาจากนโยบายของกรุงเทพมหานคร

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 96.74 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยร้อยละ 93.48 มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมของโรงเรียน ร้อยละ 73.91 ให้ข้อมูลว่าให้แต่ละหมวดวิชาต่างจัดทำแผนงานของตนเสนอต่อผู้บริหาร โดยร้อยละ 80.43 ใช้วิธีประชุมบุคลากรในฝ่าย/หมวด/งาน ร่วมกันเขียนแผน/โครงการ ร้อยละ 75.00 ให้ข้อมูลว่า ลักษณะการจัดกิจกรรมในแผนงาน/โครงการต่างๆเกิดจากความคิดของผู้บริหาร กับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 85.26 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ร้อยละ 94.74 กำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาจากปัจจัยภายใน เช่น ทรัพยากร จุดเด่นหรือ จุดด้อยของโรงเรียน ร้อยละ 87.37 กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยเลือกยุทธศาสตร์การดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐาน ร้อยละ 83.16 กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน โดยใช้หลักโครงการเน้นการทำงานเป็นทีม

2.5 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 95.70 มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ร้อยละ 76.34 มีการกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 97.83 มีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาใช้ประโยชน์ โดยร้อยละ 81.52 นำมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ครูทุกโรงเรียนให้ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยร้อยละ 95.65 เชิญมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ครูทุกโรงเรียนให้ข้อมูลว่า มีการนิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยร้อยละ 67.39 มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติ ร้อยละ 81.52 ให้ข้อมูลว่า ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูทุกโรงเรียนให้ข้อมูลว่า มีการติดตามผลระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยร้อยละ 84.78 มีการกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการ จัดบันทึก และรายงานผลการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 74.74 มีบทบาทในการตรวจสอบ ทบทวน ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และความสำเร็จร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องแผนและ มาตรฐาน ร้อยละ 95.79 มีวิธีทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจแผนงาน/โครงการโดยใช้การจัดประชุมชี้แจง แผนงาน/โครงการให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 77.89 ใช้แบบสรุปผลการดำเนินงานในการ ประเมินผลงาน/โครงการหรือกิจกรรมตามโครงการ ร้อยละ 95.79 มีการนำผลการประเมินงาน/ โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ โดยร้อยละ 89.47 ใช้ปรับปรุงงาน/โครงการ

2.6 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 มีการเตรียมการประเมินตนเอง ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการประเมินตนเอง และมีการทำงานตามวงจรPDCA ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตนเองของโรงเรียนตาม มาตรฐานการศึกษา โดยร้อยละ 95.70 คณะกรรมการ ได้แก่ ผู้บริหารและตัวแทนครู ร้อยละ 79.57 คัดเลือกบุคลากรที่รับผิดชอบการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาจาก การมีความรอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ร้อยละ 83.47 ให้ข้อมูลว่าคณะกรรมการ ประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษามีบทบาทในการกำหนดเครื่องมือในการ ประเมินการจัดการศึกษา

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 78.26 ได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประเมิน ตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาจากการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการที่หน่วยงานต้นสังกัด จัดขึ้น ร้อยละ 65.22 มีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาโดย การจัดหา/สร้างเครื่องมือการประเมิน ร้อยละ 97.83 ให้ข้อมูลว่ามีการนำผลการประเมินตนเอง ของโรงเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานการศึกษา และร้อยละ 75.00 มีการกำหนด โครงการ/แนวทางแก้ไขในระยะต่อไปหากผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าเกณฑ์

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 88.04 นำผลจากการประเมินตนเองของโรงเรียนตาม มาตรฐานการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนทุกโรงเรียน มีการเตรียมความพร้อมของคณะครูเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐาน การศึกษา โดยร้อยละ 94.74 มีการสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนา โรงเรียนร่วมกัน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานร้อยละ 71.58 มีวัตถุประสงค์การประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อประเมินความก้าวหน้าของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 90.53 มีวิธีเก็บข้อมูลในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยใช้ทั้งเครื่องมือเก็บข้อมูลและข้อมูล ร่องรอยจากการปฏิบัติงานจริง ร้อยละ 69.47 ให้ข้อมูลว่ามีการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามแผน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทุกโรง มีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาไปใช้ โดยร้อยละ 85.26 นำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการของโรงเรียนให้ดีขึ้น

ผู้บริหาร ครู และ ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาทุกโรงให้ข้อมูลว่าโรงเรียนได้รับการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 83.87 ครู ร้อยละ 81.52 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ร้อยละ 73.68 เห็นว่าการดำเนินการมีประโยชน์ต่อโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ.

2.7 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหาร โรงเรียนร้อยละ 77.42 ครูร้อยละ 75.00 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 70.53 เห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ

ผู้บริหารร้อยละ 67.74 ครูร้อยละ 65.22 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานร้อยละ 68.42 เห็นว่า เครื่องมือประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้

ผลกระทบจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อโรงเรียน ผู้บริหารร้อยละ 75.27 เห็นว่า ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น ครูร้อยละ 60.87 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานร้อยละ 68.42 เห็นว่าทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา

2.8 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ผู้บริหาร โรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.87 มีวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอกจากสมศ ร้อยละ 83.87 มีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาในช่วงปลายปีการศึกษา ร้อยละ 93.55 รายงานผลคุณภาพการ

ศึกษาประจำปีให้กับสำนักงานการศึกษา ร้อยละ 86.02 มีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปีให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยใช้การรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครอง นักเรียน

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 83.70 มีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษา ประจำปี โดยรายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง ร้อยละ 82.61 ให้ข้อมูลว่า การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในความรับผิดชอบของครู ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาจำนวนมากที่สุดร้อยละ 76.84 มีรูปแบบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีโดยจัดทำเป็นภาพรวมทุกระดับชั้น ร้อยละ 68.42 ให้ข้อมูลว่า ผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่จัดทำรายงานประจำปี ร้อยละ 77.89 ให้ข้อมูลว่าสาระสำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน

2.9 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนมากที่สุดร้อยละ 93.55 เห็นว่าปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่ทำให้โรงเรียนพร้อมรับการประเมินภายนอกจากสมศ. คือ การทำงานเป็นทีม ร้อยละ 90.32 มีวิธีการรักษาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน โดยใช้การกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานให้ดีขึ้น

ครูจำนวนมากที่สุดร้อยละ 73.91 เห็นว่า การประกันคุณภาพในโรงเรียนนี้ความจำเป็น ทำให้โรงเรียนมีรูปแบบชัดเจนที่สามารถบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษา ร้อยละ 86.96 เห็นว่าการประกันคุณภาพในโรงเรียนมีประโยชน์ทำให้ ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น

ครูร้อยละ 85.87 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ร้อยละ 88.42 เห็นว่าปัจจัยในการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน คือ การทำงานเป็นทีม ครูร้อยละ 91.30 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทุกโรง เห็นว่าหน้าที่ในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนเป็นของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรง ครูร้อยละ 95.65 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทุกโรง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยผู้บริหารร้อยละ 50.54 ครู ร้อยละ 58.70 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานร้อยละ 56.84 มีระดับความพึงพอใจปานกลาง ซึ่งผู้บริหารร้อยละ 52.69 มีความต้องการในการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 ปัญหาการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 55.91 มีปัญหาในด้านการขาดเทคโนโลยีที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงานทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ ครูร้อยละ 31.52 มีปัญหาในด้านขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 62.11 มีปัญหาในด้านบุคลากรไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง

3.2 ปัญหาการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ปัญหาอุปสรรคในการจัดระบบบริหารและสารสนเทศของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 66.67 มีปัญหาในด้านบุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ และไม่นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ครูร้อยละ 36.96 มีปัญหาในด้านการขาดบุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศ และขาดการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศเพิ่มขึ้น ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 50.53 มีปัญหาในด้านบุคลากรไม่เห็นประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศ

3.3 ปัญหาการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 55.91 มีปัญหาในด้านงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนไม่เพียงพอ ครูร้อยละ 40.22 มีปัญหาการในด้านการขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 48.42 มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความมาตรฐานการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้

3.4 ปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 53.76 มีปัญหาในด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้และประสบการณ์ ครูร้อยละ 42.39 มีปัญหาในด้านการขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 40.00 มีปัญหาในด้านการขาดการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนที่ต่อเนื่อง

3.5 ปัญหาการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 62.37 มีปัญหาในด้านบุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ ครูร้อยละ 38.04 มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอนมีความยุ่งยาก ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 58.95 มีปัญหาในด้านความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย

3.6 ปัญหาการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการประเมินตนเองของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 40.86 มีปัญหาในด้านการขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ครูร้อยละ 45.65 มีปัญหาในด้านการขาดประสบการณ์และความรู้ในการประเมิน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 50.53 มีปัญหาในด้านการประเมินตนเองของโรงเรียนมีเวลาจำกัด ทำให้การดำเนินการ ไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน

3.7 ปัญหาการประเมินคุณภาพการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 72.04 ครูร้อยละ 58.70 และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 56.84 มีปัญหาในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน

3.8 ปัญหาการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ปัญหาอุปสรรคในการรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 54.84 มีปัญหาในด้านการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา ครูร้อยละ 55.43 มีปัญหาในด้านการรวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 45.26 มีปัญหาในด้านบุคลากรขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา

3.9 ปัญหาการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนร้อยละ 55.91 มีปัญหาในด้านครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว ครูร้อยละ 52.17 มีปัญหาในด้านการขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร้อยละ 54.74 มีปัญหาในด้านครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว

ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนตามการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า ปัญหาสำคัญลำดับที่ 1 ร้อยละ 57.89 มีปัญหาในด้านบุคลากร ปัญหาสำคัญลำดับที่ 2 ร้อยละ 47.37 มีปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาสำคัญลำดับที่ 3 ร้อยละ 55.79 มีปัญหาด้านกระบวนการทำงาน

ตอนที่ 4 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาและการศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

4.1 ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพในโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยยึดมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) และมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ในการปฏิบัติเพื่อบังคับสู่มาตรฐานการศึกษา

ครูมีความเห็นว่าการจัดให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อตัวครู คือ มีการทำงานเป็นทีม มีการทำงานและเก็บรวบรวมผลงานเป็นระบบ กิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น มีการวิจัยในชั้นเรียน และการประเมินผลตามสภาพจริง ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้เรียนมีการแสดงความคิดเห็นและมีระเบียบวินัยมากขึ้น ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาในด้านการวัดผลตามสภาพจริง

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่า จากบันทึกการประชุมของโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการประชุมหลายกลุ่ม ได้แก่ การประชุมกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การประชุมครูประจำเดือน ซึ่งในโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งสองโรงเรียนพบว่ามี การประชุมหัวหน้าสายชั้นประจำสัปดาห์ การประชุมชมรมศิษย์เก่า การประชุมสมาคม การประชุมกรรมการมูลนิธิ การประชุมนักเรียน และยังพบ

ว่า โรงเรียนทุกขนาดมีสาระสำคัญของการประชุมเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงาน รับผิดชอบด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน การประชุมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในโรงเรียน การประชุมชี้แจงการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานของโรงเรียนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม การสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการเพื่อนำไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการ

4.2 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนมีการสร้างความตระหนัก และการยอมรับเกี่ยวกับนโยบายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนแก่ครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงการให้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำ สร้างความรักในองค์กร การนำวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ ความเข้าใจ และการอบรมสัมมนาจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า หน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา คือ ผู้ให้บริการ ผู้ให้คำแนะนำ วางแผนงานและกำกับติดตามการดำเนินงานของครู ผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณ ผู้อำนวยการความสะอาด ผู้ให้ขวัญและกำลังใจเพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

ครูมีความต้องการการสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) งบประมาณ และการใช้ทรัพยากรของโรงเรียนให้มากที่สุด ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของครูให้กับนักเรียน ได้อย่างเต็มที่
- 2) อัตราค่าจ้างครู เพราะโรงเรียนมีปัญหาครูไม่เพียงพอ
- 3) เอกสาร งบประมาณ และ ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับมาตรฐานที่ต้องประเมินรอบต่อไป

ปัญหาการสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ คือ ปัญหาบุคลากรขาดความรู้ความสามารถ แก้ปัญหาโดยการจัดอบรมครูเพิ่มเติม

4.3 ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า หัวใจของการประกันคุณภาพในสถานศึกษา คือ ผู้เรียน คุณภาพของนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของโรงเรียน ครูมีความเห็นว่ามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลตามสภาพจริง เพราะ

ทำให้ได้ข้อมูลของนักเรียนละเอียดขึ้น ทั้งในด้านสุขภาพ สนทริยภาพ วิชาการ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาผู้เรียนให้ถูกทางได้ ส่วนปัญหาที่พบคือ มาตรฐานการศึกษาของแต่ละโรงอาจเปรียบเทียบกันไม่ได้เพราะขึ้นอยู่กับศักยภาพของโรงเรียนแต่ละโรง

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีวิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานการศึกษา มีการดำเนินการ โดยคณะกรรมการในแต่ละมาตรฐานนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น มาประชุมชี้แจงวิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แล้วให้ครูดำเนินการเก็บข้อมูล นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละมาตรฐานมาสรุปร่วมกัน โดยคณะกรรมการในแต่ละมาตรฐาน จะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐาน เพื่อรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ปัญหาที่พบคือ ความไม่ชัดเจนของบางมาตรฐาน ทำให้ใช้เครื่องมือไม่เหมาะสม

4.4 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการให้ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ในกรณีเสนอความคิดเห็น ให้คำแนะนำ ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี รับทราบนโยบายที่โรงเรียนได้ดำเนินการ ในการพัฒนาบริหารจัดการผู้เรียน ในปีที่ผ่านมาและนโยบายที่กำลังจะดำเนินต่อไป การให้ทุนการศึกษาแก่ผู้เรียน การเชิญเข้ามาเป็นวิทยากรพิเศษ ให้ความรู้กับนักเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

ครูมีความเห็นว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มที่สามารถปฏิบัติได้ เพราะมีการ SWOT ก่อนการจัดทำแผน และคณะครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนเกิดการยอมรับว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษามีหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยยึดนโยบายของกรุงเทพมหานครและนโยบายของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่จัดให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ รวมทั้งใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมา ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนขนาดเล็กมีงบประมาณจำกัด โรงเรียนแก้ปัญหาโดยพัฒนาตามศักยภาพที่มี

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนทุกขนาดมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีระยะเวลาของแผน 3 ปีซึ่งส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินการของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2547 มีโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางขนาดละหนึ่งโรงที่มีระยะเวลาดำเนินการของแผนในปีการศึกษา 2548 และ 2549 ตามลำดับ รายละเอียดของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกขนาดแสดง

ภาพรวมของโรงเรียน ได้แก่ ความเป็นมา สภาพปัจจุบัน วัตถุประสงค์และทิศทางอนาคตของโรงเรียน เป้าหมายของโรงเรียนมีจุดเน้นในการพัฒนาและจัดอันดับความสำคัญของเรื่องที่ต้องการพัฒนา ก่อนและหลัง ซึ่งจุดเน้นของการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมาย สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน โดยคำนึงถึงศักยภาพของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน

4.5 ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการประกันคุณภาพภายในและภายนอกได้นั้นผู้บริหารใช้วิธีการดังนี้

- 1) การสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ครูและบุคลากร
- 2) มีการทำงานเป็นทีม เพราะการที่โรงเรียนประสบความสำเร็จได้ไม่ใช่อยู่ที่ผู้บริหารคนเดียว แต่อยู่ที่ทีมงาน
- 3) ต้องร่วมคิดร่วมทำโดยทุกคนมีส่วนร่วม และชุมชนต้องมีส่วนร่วมด้วย
- 4) ทรัพยากรการเงินที่ให้การสนับสนุนโรงเรียนจากหน่วยงานอื่นๆ เพราะอาศัยงบประมาณของทางราชการอย่างเดียวไม่เพียงพอ
- 5) ทุกคนต้องมีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน ต้องมีความสามัคคีในการทำงาน
- 6) มีความเป็นประชาธิปไตย มีความร่วมมือและความรักในองค์กร
- 7) ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้งานสำเร็จได้
- 8) การติดตามงานเป็นระยะ โดยใช้วงจร PDCA
- 9) การส่งไปดูงานโรงเรียนที่ได้รับการประเมินภายนอกแล้ว
- 10) มีความจริงใจในเรื่องของการบำรุงขวัญและกำลังใจ มีความเป็นกันเอง
- 11) มีความตั้งใจทำงาน แสวงหาความรู้มาพัฒนางาน

ครูเห็นว่าการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมีการดำเนินงานครบทุกกิจกรรมที่กำหนดไว้ เพราะเป็นแผนที่กำหนดไว้ตามศักยภาพของโรงเรียนที่ทำได้ ปัญหาที่พบเกิดจาก นโยบายเร่งด่วนที่เข้ามาถึงโรงเรียน หรือ โครงการจากหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งซ้ำซ้อนกับโครงการที่โรงเรียนได้ทำไปแล้ว และการติดตาม ขาดการกำกับดูแลจากผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ทำให้การปฏิบัติตามโครงการไม่สมบูรณ์

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษามีวิธีการในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ในลักษณะดังนี้

- 1) ประเมินผลหลังการจัดโครงการกิจกรรมต่างๆ โดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต การประชุมสรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานในแต่ละภาคเรียน มีการสรุปเป็นรูปเล่มในแต่ละโครงการเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผนปีต่อไป

- 2) ขึ้นอยู่กับโครงการ/สภาพของโครงการ โดยทั่วไปใช้แบบประเมินผล การสังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์
- 3) ประเมินผลตามโครงการ ใช้การประชุมติดตามผลงาน การรายงานเป็นระยะๆ

ปัญหาที่พบเกิดจากความไม่เข้าใจการดำเนินงาน ความร่วมมือ สภาพงานในปัจจุบันที่มีโครงการเข้ามาสู่โรงเรียนมาก ทั้งโครงการเพื่อพัฒนาของโรงเรียนและหน่วยงานอื่น โรงเรียนแก้ปัญหาโดยใช้การบูรณาการเพื่อให้ทุกอย่างไปตามนโยบาย

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีโรงเรียนขนาดเล็กเพียงหนึ่งโรงเรียนที่ไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ใช้การจัดทำเป็นแผนงานตามงานของโรงเรียนในแต่ละปี โรงเรียนทุกขนาดมีการกำหนดแผนงาน/โครงการมารองรับ โดยให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของโรงเรียนและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสมศ.เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการนำแผนปฏิบัติการประจำปีเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ และมีโรงเรียนขนาดเล็กเพียงหนึ่งโรงเรียนใช้แผนงาน/โครงการ เสนอคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

โรงเรียนทุกขนาดมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานในภาพรวมของโรงเรียนในแต่ละเดือนเพื่อให้การดำเนินงานมีความยืดหยุ่นได้ ภารกิจที่ต้องปฏิบัติในปฏิทินปฏิบัติงาน ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมในแต่ละเดือน การนิเทศและติดตามผล การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ โรงเรียนทุกขนาดมีการนำแผนงาน/โครงการไปปฏิบัติซึ่งพบว่ามีผลการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมินตามความเหมาะสมกับแผนงาน/โครงการนั้นๆ มีการเก็บข้อมูลจาก ครู นักเรียน และผู้ปกครอง แล้วจัดทำผลสรุปการดำเนินงานเป็นรูปเล่ม โดยผู้รับผิดชอบแผนงาน/โครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ

4.6 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไป(27มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้) ในเรื่องของการปรับวิสัยทัศน์ มีการเตรียมจัดทำและปรับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนางาน โดยการทำSWOT และนำผลจากการประเมินครั้งก่อนมาวิเคราะห์ด้วย เพื่อเข้าสู่มาตรฐานในรอบต่อไป รวมทั้งจัดทำยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ เพื่อพัฒนาจุดด้อยและรักษาจุดเด่น มีการปรับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา ปรับปรุงสารสนเทศด้านผู้เรียนให้มีความพร้อม มีการเตรียมการวางตัวบุคคลใหม่

ส่วนปัญหาที่พบคือเกณฑ์บางอย่างของสมศ.สูงเกินไป นอกจากนี้สภาพของผู้ปกครองก็เป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มคุณภาพของผู้เรียน ผู้บริหารเห็นว่าควรประเมินรอบต่อไปเป็นงานในหน้าที่ และเป็นภาระหนัก โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาบุคลากรมีน้อยและขาดแคลนทำให้อาจไม่ประสบความสำเร็จในการประเมินรอบต่อไปเท่าที่ควร

ครูเห็นว่าการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนนั้นเป็นเรื่องที่ดี มีประโยชน์กับตัวครู เพราะเป็นการกระตุ้นครูให้มีความตื่นตัว มีทิศทางในการทำงาน ปัญหาที่พบคือครูที่ค่อนข้างมีอายุมากจะไม่ค่อยให้ความสำคัญในการประเมิน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาใช้เครื่องมือในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาหลายรูปแบบตามความเหมาะสมในแต่ละมาตรฐาน เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบจากสภาพจริง แบบสังเกต แบบทดสอบ เป็นต้น โดยครูมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการประเมิน วิธีการประเมินที่ใช้ คือครูประเมินตนเอง กัลยาณมิตรประเมิน การประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน การประเมินโดยผู้บริหาร ปัญหาที่พบคือ ฝ่ายบริหารมีงานมากทำให้การประเมินไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีวิธีแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการติดตามงานแทน

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนทุกขนาดมีการจัดทำแบบประเมินตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบจัดทำแบบประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษา ประเภทของเครื่องมือ มีความเหมาะสมกับมาตรฐานและวิธีที่ต้องการประเมิน เครื่องมือที่ใช้มีความหลากหลาย ได้แก่ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การประชุมรายงานผลการดำเนินการ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษา โดยแยกตามกลุ่มสาระแล้วสรุปในภาพรวม และแยกตามระดับชั้นแล้วสรุปในภาพรวม แต่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามมาตรฐานการศึกษาแยกตามระดับชั้นแล้วสรุปในภาพรวมเท่านั้น โรงเรียนทุกขนาดมีการเผยแพร่ผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาโดยการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

4.7 ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ดีที่ควรทำ เนื่องจาก

- 1) สามารถบ่งชี้คุณภาพของโรงเรียนได้
- 2) เป็นสิ่งที่ทำให้ครูและนักเรียนตื่นตัว

ปัญหาในการประเมินของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร คือ ผู้บริหารไม่เห็นด้วยกับเครื่องมือในการประเมินที่ออกตามหลักสูตรแกนกลาง ควรจะให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการออกข้อสอบส่วนหนึ่ง หรืออย่างน้อยมีส่วนร่วมในระดับเขต

ครูเห็นว่าการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ดี สามารถวัดคุณภาพของผู้เรียนได้ในระดับหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนตื่นตัว เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น โรงเรียนมีความตื่นตัวเน้นวิชาการมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาเห็นว่า การดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ดี สามารถวัดได้ว่าโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัญหาที่พบคือวิธีการดำเนินการสอบไม่ดี เพราะสำนักงานการศึกษาเป็นผู้ออกข้อสอบกลาง โดยให้โรงเรียนเป็นผู้จัดสอบเอง ตรวจสอบและรายงานผลเอง ถ้าโรงเรียนบางโรงเรียนไม่มีความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานสอบผลการประเมินที่ได้ก็ไม่มีประโยชน์

4.8 ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

การมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของครูนั้น เนื่องจากครูมีส่วนร่วมในการสร้างแบบประเมินในแต่ละมาตรฐานที่รับผิดชอบ ดังนั้นจะทำการรวบรวมวิเคราะห์และสรุปผลในส่วนของมาตรฐานนั้น ส่งมายังคณะกรรมการที่มีหน้าที่จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็กจะส่งให้ผู้บริหารสรุปในภาพรวมของโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีหลักในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี คือ ให้คณะกรรมการผู้เก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานสรุปผลการประเมินที่รับผิดชอบ แล้วนำส่งผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียนเป็นผู้รวบรวมให้เกิดรายงานในภาพรวมของโรงเรียนที่สมบูรณ์ขึ้น มีการเผยแพร่รายงานให้แก่หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และมีการทำเป็นรายงานสรุปส่งให้คณะกรรมการโรงเรียน นักเรียน รวมทั้งมีการแจ้งผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในที่ประชุมครู

จากการเข้าศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนทุกขนาดมีการรายงานคุณภาพการศึกษาปีละครั้ง รายงานที่จัดทำได้แก่ รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและรายงานการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษา โดยรายงานต่อสำนักงานเขต และสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำคัญในรายงานคุณภาพการศึกษา

ของโรงเรียนทุกขนาด ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไป สรุปผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา ปัญหาอุปสรรค จุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียน แนวทางแก้ไขปรับปรุง และแนวทางการพัฒนาในอนาคต

4.9 ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง คือ 1) ทีมงานและบุคลากรทุกคน เปรียบเสมือนเครื่องจักรขาดเพียงตัวใดตัวหนึ่งไม่ได้ 2) การให้ความร่วมมือของครู และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ในการสร้างความรักในองค์กรของคณะครู การสร้างความสามัคคี การให้กำลังใจและการกระตุ้นให้ครูผลิตงานออกมาตลอดเวลา

ครูเห็นว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง คือ

- 1) คณะผู้บริหารและครูต้องเห็นความสำคัญของการดำเนินงาน ไม่ฉาบฉวย
- 2) การร่วมคิดร่วมทำของครูในโรงเรียน รวมถึงการทำงานเป็นทีม
- 3) ความสามัคคีภายในของบุคลากร ความร่วมมือของครู นักเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง
- 4) ความตระหนักในบทบาทหน้าที่ความเป็นครู จิตสำนึกที่จะต้องปฏิบัติให้ได้
- 5) การติดตามให้กำลังใจ การดูแล การกระตุ้นเพื่อไม่ให้หยุดนิ่งและความจริงจังของผู้บริหาร

ปัญหาที่พบคือ ผู้ปกครองแทบจะไม่มีส่วนร่วมกับโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เห็นว่ามีความต้องการพัฒนาในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนในด้านการปรับปรุงระบบงาน การพัฒนาการเรียนการสอนของครู และด้านผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์

ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานมีความต้องการการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากผู้บริหาร / หน่วยงานต้นสังกัด และบุคคลภายนอกในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) ต้องการทรัพยากรคน เงิน และวัสดุ เพราะจะทำให้เอื้อต่อการดำเนินงาน
- 2) ต้องการเอกสารเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไปเพิ่มขึ้น

ปัญหาสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน เห็นว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดความจริงจังของผู้บริหาร โรงเรียนและการขาดความซื่อสัตย์ในการประเมินตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาศักดิ์กรุงเทพรมหานคร สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในจากการเข้ารับการอบรมจากสำนักงานการศึกษา ส่วนผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ได้รับความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจากการ อบรม/ประชุมสัมมนาจากผู้บริหาร มีการพัฒนาบุคลากรโดยใช้กรณีศึกษาในและจัดประชุมในโรงเรียน ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาที่ครู ได้รับมากที่สุดคือ เรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ ดังที่กรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษ(2543: 57) ระบุว่า การพัฒนาบุคลากรนับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานที่มุ่งไปสู่คุณภาพและประสิทธิภาพขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ กฤดากร(2545: ๖) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นในขั้นการเตรียมการด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร ได้แก่ การจัดให้มีบุคลากรแกนนำ/วิทยากร ที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของการประกันคุณภาพภายใน การให้ข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาและการส่งเสริมสนับสนุนการทำงานเป็นทีม

โรงเรียนมีการเตรียมงานประกันคุณภาพภายใน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุมครูบุคลากรเพื่อรับทราบการดำเนินงานให้ความเข้าใจตรงกัน กำหนดนโยบายของโรงเรียนและความรับผิดชอบร่วมกัน และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า มีการกำหนดนโยบายการประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยยึดมาตรฐานของ ส.ศ. และมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ กฤดากร (2545: ๖) ที่พบว่า ความต้องการจำเป็นในขั้นการเตรียมการด้านการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ ได้แก่ การให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน การมีส่วนร่วมคิดร่วมทำของผู้บริหารในการประกันคุณภาพภายใน และการให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน ส่วนการประสานงานกับบุคคล/หน่วยงานภายนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในนั้น มีคณะกรรมการประสานงานเป็นผู้ทำหน้าที่ ซึ่งผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินการประกันคุณภาพ และให้ครูมีส่วนร่วมในการคิดและ

การปฏิบัติงาน เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ก: 5) ที่ระบุว่า หลักประกันความสำเร็จของแต่ละโรงเรียนที่จะพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานคุณภาพอยู่ที่ การที่บุคลากรในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการกำหนด รับรู้และยอมรับ วิสัยทัศน์ ภาระหน้าที่ ความเชื่อ เป้าหมาย รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียนร่วมกัน

ครูทุกโรงให้ข้อมูลว่าโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเมื่อมีการดำเนินงาน ประกันคุณภาพในสถานศึกษา โดยใช้วิธีการขอความร่วมมือให้เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของสุมน บริสุทธิ์ (2541: ง) ที่พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้โรงเรียนได้มาตรฐาน ครู ส่วนใหญ่เห็นว่าการประกันคุณภาพในโรงเรียนมีความจำเป็นทำให้โรงเรียนมีรูปแบบชัดเจนที่สามารถบ่งชี้คุณภาพของการจัดการศึกษาได้ ซึ่งในเรื่องนี้ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2539: 3) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นมาตรการหนึ่งที่จะทำให้เกิด ความเชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

การเตรียมการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพในโรงเรียนตามการจัดลำดับก่อน หลังของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการตามขั้นตอนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลำดับการดำเนินงานดังนี้ ลำดับที่ 1 สร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน ลำดับที่ 2 สำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อมจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน ลำดับที่ 3 จัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา ลำดับที่ 4 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ลำดับที่ 5 ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน ลำดับที่ 6 กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียน ลำดับที่ 7 แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ลำดับที่ 8 แต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา ลำดับที่ 9 ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการประเมินภายใน และลำดับที่ 10 รายงานคุณภาพการศึกษา จากข้อค้นพบดังกล่าว พบว่าการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพในโรงเรียนส่วนใหญ่ นอกจากจะสอดคล้องกับประกาศ กระทรวงศึกษาธิการเรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา อย่างต่อเนื่อง และการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา

ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงมีการจัดทำโครงสร้างในการบริหารแสดงสายการบังคับ บัญชา โดยใช้หลักการมอบหมายงานให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตรงตามความรู้ ความสามารถ ความถนัดและประสบการณ์ ครูมีการปฏิบัติงานในโรงเรียนร่วมกับเพื่อนครูในหมวดวิชาเดียวกัน

คั้งที่งานวิจัยของ กนกพร จรินทร์รัตนากกร (2540: ง) พบว่า การจัดองค์การได้จัดทำโครงสร้างการบริหารงานที่แสดงสายการบังคับบัญชาโดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร มอบหมายงานตามความถนัดและความสามารถของบุคลากร

ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยมีการร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานที่สามารถมองเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังที่ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539: 38) ระบุว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลหลักที่จะทำให้งานทุกอย่างในโรงเรียนสำเร็จได้ จึงต้องเข้าใจแนวคิด หลักปฏิบัติ และสามารถปฏิบัติได้ มีการพัฒนาครูโดยใช้วิธีการหลากหลายในการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ข: 26) ที่ระบุว่า รูปแบบการนำการบริหารจัดการคุณภาพทั้งระบบไปดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ต้องคำนึงถึงทีมงานที่ประกอบด้วยทุกกลุ่ม/ฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่ต้องทำงานในกระบวนการนั้นร่วมกัน และมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างงานของตน ความรู้ในงานที่ทำ อันจะทำให้ภารกิจขององค์กรสู่การปฏิบัติได้

ผู้บริหารโรงเรียนมีการเตรียมการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน โดยการมอบหมายบุคลากรที่รับผิดชอบงานเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนและแน่นอน ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศบางส่วน การจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน มีการจัดกระทำข้อมูลในลักษณะสารสนเทศเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดระบบสารสนเทศเพื่อนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ค: 21) ที่กล่าวว่า การเตรียมการจัดทำระบบสารสนเทศ ควรมีการเตรียมโครงการ กำหนดผู้รับผิดชอบ วัตถุประสงค์การใช้ ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะทำงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ ผู้บริหารโรงเรียนมีการติดตามดูแลการปฏิบัติงานเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของโรงเรียน สอดคล้องกับครูส่วนใหญ่ที่เห็นว่าระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีความเป็นปัจจุบัน ดังที่ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ข: 4) กล่าวถึงคุณสมบัติที่สำคัญของสารสนเทศที่มีคุณภาพ มี 3 ประการ คือ มีความถูกต้อง ตรงกับความต้องการใช้ และทันต่อการใช้งาน โรงเรียนมีการการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจเนื่องมาจากโรงเรียนต้องรับการประเมินภายนอกจากสมศ. ดังนั้นจึงดำเนินการจัดระบบสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อความสะดวกในการประเมินคุณภาพภายนอก ครูส่วนใหญ่นำสารสนเทศไปใช้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และประชาสัมพันธ์โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน

ทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ข: 6) ที่กล่าวว่าสารสนเทศมีประโยชน์ในการให้ความรู้ ทำให้เห็นสภาพปัจจุบัน/สภาพการเปลี่ยนแปลง/สภาพของปัญหา ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานและสามารถกำหนดแนวทางอนาคตได้ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน และทำให้เกิดความคิดตั้งกระทันหัน

ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา

ผู้บริหารส่วนใหญ่ เติบโตมาพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน โดยศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร(2546: 1)ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์และนโยบายด้านการศึกษาของคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร รวมทั้งสนองเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 ตามหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้สำนักงานศึกษาดำเนินการจัดทำมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพโรงเรียนสู่การประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการประกันคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (สมศ.) ให้กับโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหารโรงเรียนใช้มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมศ. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาตามที่สมศ. กำหนด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน้าที่โรงเรียนยึดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาที่สมศ. กำหนด ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการรองรับการประเมินภายนอกได้ ซึ่งผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาร่วมกับคณะครูและผู้บริหาร กำหนดเกณฑ์ในการประเมินตัวบ่งชี้ของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา และครูมีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือประเมินตัวบ่งชี้แยกตามมาตรฐาน / แยกรายตัวบ่งชี้เสนอต่อผู้บริหาร และมีการจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับขอบเขตของตัวบ่งชี้แต่ละตัว ดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 31) กล่าวว่า คณะกรรมการควรประชุมร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องในการวางกรอบการประเมิน เพื่อกำหนดแนวทางในการประเมินว่า จะประเมินอะไร ใครจะเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินเป็นอย่างไร

ผู้บริหารโรงเรียนนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียนมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โดยจัดบริเวณโรงเรียนทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของสุมน บริสุทธิ์ (2541: ง) ที่พบว่า โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้โรงเรียนได้มาตรฐาน ซึ่งครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาโดยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า มาตรฐานการศึกษาทำให้ครูมีทิศทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าครูมีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจแนวคิด ความสำคัญของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำแผนงาน / โครงการ / กิจกรรมของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า มีการใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT หาดูเด่นจุดด้อย โอกาสอุปสรรคของโรงเรียน และนำผลจากการประเมินปีการศึกษาที่ผ่านมา มาใช้ในการจัดทำแผนด้วย ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนทุกโรงมีการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยส่วนใหญ่พิจารณาจากปัจจัยภายใน เช่น ทรัพยากร จุดเด่นหรือ จุดด้อยของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมน บริสุทธิ์ (2541: ง) ที่พบว่า โรงเรียนมีการกำหนดภาพอนาคตโดยพิจารณาจากปัจจัยภายใน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพศึกษากำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐานและจัดลำดับประเด็นสำคัญการพัฒนา(Focus Areas) โดยส่วนใหญ่พิจารณาจากนโยบายของกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ง: 45) ที่ระบุว่า การจัดทำแผนต้องกำหนดลำดับการปรับปรุงพัฒนาก่อนหรือหลังตามความจำเป็นเร่งด่วน เพราะในการปรับปรุงพัฒนาจะมีข้อจำกัดด้านศักยภาพ และทรัพยากรของสถานศึกษา จึงเป็นการยากที่จะให้สถานศึกษาแก้ไขพัฒนา ปรับปรุงหลายประเด็นได้ในปีใดปีหนึ่ง การวางแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนใช้วิธีให้แต่ละหมวดวิชาต่างจัดทำแผนงานของตนเสนอต่อผู้บริหาร โดยจัดประชุมบุคลากรในฝ่าย/หมวด/งาน ร่วมกันเขียนแผน/โครงการ ซึ่งลักษณะการจัดกิจกรรมเกิดจากความคิดของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน โดยใช้หลักการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ง: 77) ที่ระบุว่า กระบวนการจัดทำแผนและแผน

สะท้อนให้เห็นความเป็น “แผนของเรา” เกิดความร่วมมือทั่วทั้งสถานศึกษา ข้อมูลฉายภาพค่านิยม และความต้องการของกลุ่มผู้สนใจต่างๆ กระบวนการและแผนเน้นการมอบหมายอำนาจของสถานศึกษาเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ

ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียนมีการดำเนินการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติโดยการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ครุมีการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน และให้ผู้ปกครอง/ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยการเชิญมาร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีบทบาทในการตรวจสอบ ทบทวน ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความสำเร็จร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องแผนและมาตรฐาน วิธีการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจแผนงาน/โครงการ ใช้การประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ และจัดอบรมเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติ มีการนิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 :37-39) ได้กล่าวถึงการนำแผนที่สร้างขึ้นสู่การปฏิบัติมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ คือ กำหนดคนที่รับผิดชอบในการปฏิบัติและการควบคุมงานในแต่ละส่วน จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผน ก่อนที่จะมีการมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบ ไปปฏิบัติ และนิเทศงาน(Supervision) ช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติงาน โรงเรียนทุกโรงมีการติดตามผลระหว่างดำเนินการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการ จัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงาน มีการกำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้แบบสรุปผลการดำเนินงาน มีการนำผลการประเมินงาน/โครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีไปใช้ในการปรับปรุงงาน/โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 30) ที่ระบุว่า ในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาว่า การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่เพียงใด มีจุดอ่อน จุดแข็งประการใด มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา ก็จะต้องมีการประเมินสรุปรวม เพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป

ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารมีการเตรียมการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา โดยจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการประเมินตนเองและมีการทำงานตามวงจรPDCA มีการเตรียมความพร้อมของคณะครูโดยการสร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน มีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาโดยการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น ดังที่สุวิมล ว่องวาณิช(2544: 12) ระบุว่า การประเมินผลภายในเป็นการประเมินตนเองซึ่งต้องอาศัยบุคลากรในหน่วยงานเป็นผู้ร่วมกันดำเนินการ ดังนั้น การมีจิตสำนึกและตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่รับผิดชอบด้านการประเมินผลภายในจะต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในหน่วยงานทุกฝ่าย ให้ได้รับรู้มโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน การดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษามีการประเมินมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการประเมินตนเอง ได้แก่ ผู้บริหารและตัวแทนครู ซึ่งมีบทบาทในการกำหนดเครื่องมือประเมินการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสุวิมล ว่องวาณิช (2545: 31) ที่ระบุว่า ลักษณะของคณะกรรมการประเมินผลภายในของสถานศึกษาควรมีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานการจัดการศึกษา เกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรที่รับผิดชอบการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาคัดเลือกจากการมีความรอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี สอดคล้องกับสุวิมล ว่องวาณิช (2545: 31) ที่ระบุว่า เกณฑ์การคัดเลือกคณะกรรมการประเมินผลภายใน คือ เป็นนักประสานสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งในและนอกสถานศึกษา เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผล เป็นผู้มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เป็นผู้มีความรู้และมีความรอบรู้ในภาระงานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ซึ่งการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความก้าวหน้าของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544จ: 9) ที่ระบุว่า วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา คือ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถติดตามรวบรวมข้อมูลความก้าวหน้าของการดำเนินงานและการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ครูมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาโดยการจัดหา/สร้างเครื่องมือการประเมิน การเก็บข้อมูลในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทั้งเครื่องมือเก็บข้อมูล และเก็บข้อมูลร่องรอยจากการปฏิบัติงานจริง ซึ่งมีการประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการตามแผน สอดคล้องกับ สำนักงานทดสอบทางการศึกษาดูกรมวิชาการ (2539ค: 29) ที่ระบุว่า การประเมินตนเองของโรงเรียน จะต้องมีการวางแผนประเมินทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน ขอบข่ายสิ่งที่มุ่งประเมิน ระยะเวลา

รูปแบบและวิธีการประเมิน เครื่องมือ และเทคนิคในการรวบรวมข้อมูล กำหนดเกณฑ์การประเมิน โรงเรียนมีการนำผลการประเมินตนเองของโรงเรียนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับ กอววิชัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539:68) ที่ระบุว่า ในการประเมินความสำเร็จของงานจะต้องประกอบด้วย งาน ข้อมูล เกณฑ์ การเปรียบเทียบ และการตัดสินใจ จึงจะถือว่าการประเมินนั้นสมบูรณ์ โรงเรียนมีการนำผลจากการประเมินตนเองไปใช้ประโยชน์ โดยใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาตนเอง และนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการของโรงเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ค:35) ที่ระบุว่า การประเมินตนเองของโรงเรียน เป็นกระบวนการที่มุ่งให้ทุกฝ่ายได้ประเมินการทำงานของตนเอง แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาของโรงเรียนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการดำเนินการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา เห็นว่าการดำเนินการมีประโยชน์ต่อโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกจากสมศ. สอดคล้องกับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร หน่วยงานพิเศษ (2546: 7-8) ที่ระบุว่า การดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นกลไกของกระบวนการพัฒนาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งเป็นกระบวนการประเมินของหน่วยงานต้นสังกัด โดยดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอกขององค์กรมหาชน

ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเห็นว่ากระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผลการประเมินที่ได้สามารถนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงประเด็นมากขึ้น ดังที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 82) ระบุว่า การประเมินเป็นงานที่ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง สะท้อนผลตามความเป็นจริง ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเห็นว่าเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ และควรได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้กำหนดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งจะเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและ

บริบทของแต่ละสถานศึกษานั้นๆ ทำให้เครื่องมือจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว อาจทำให้ผลการประเมินคลาดเคลื่อนได้ ส่วนผลกระทบจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนต่อโรงเรียน ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา และผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้ และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า การประเมินทำให้ครูตื่นตัว และแสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2542: 12)ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนอกจากจะเป็นเรื่องพิจารณาความสามารถของนักเรียนแล้ว ยังชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของหลักสูตร ผู้บริหาร และครูผู้สอนด้วย

ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

ผู้บริหาร โรงเรียนมีวัดอุปประสงค์ในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอกจากสมศ. รูปแบบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียนรายงานเป็นภาพรวมทุกระดับชั้น และครู มีส่วนร่วมในการรายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง ในการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี มีการเผยแพร่ให้กับบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยรายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียนและรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีให้กับสำนักงานการศึกษา ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

ด้านการผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ผู้บริหาร โรงเรียน เห็นว่าการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่ทำให้โรงเรียนพร้อมรับการประเมินภายนอกจากสมศ. และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การให้ความร่วมมือของครู ทีมงานและบุคลากรทุกคน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 53-54) ที่ระบุว่า การทำงานเป็นทีมจะทำให้บุคลากรรู้สึกอบอุ่น สบายใจ เพราะมีเพื่อนร่วมทาง ไม่โดดเดี่ยว ซึ่งถ้าสถานศึกษามีการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็ง ก็จะทำให้การ

ประกันคุณภาพภายในมีความต่อเนื่องและยั่งยืนถึงแม้จะเปลี่ยนผู้บริหารหรือบุคลากรบางคน ก็ยังดำเนินการต่อไปได้เพราะทีมงานยังอยู่ และสอดคล้องกับข้อค้นพบที่พบว่าครูและผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน เห็นว่าการทำงานเป็นทีม เป็นปัจจัยในการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐาน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีวิธีการรักษาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนให้ได้มาตรฐานโดยใช้การกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานให้ดีขึ้น ประโยชน์ของการประกันคุณภาพในโรงเรียนทำให้ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้อง เข้าใจถึงภาระหน้าที่และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Peter Senge and other (อ้างถึงใน กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์, 2543: 4) ที่กล่าวว่า องค์กรจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมี การสร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบและกระบวนการทำงานขององค์กรให้แก่บุคลากรทุกคน เพื่อให้เกิดการทำงานตามภาระหน้าที่และกรอบงานที่กำหนด ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการพัฒนาความรู้และทักษะให้บุคลากรมากขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ครูและผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าหน้าที่ในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียน เป็นของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 53-54) ที่ระบุว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยเฉพาะ และมีใช่เป็นการดำเนินงานแบบดั่งคนต่างทำ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทุกโรง และครูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียน โดยมีระดับความพึงพอใจปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนยังมีความต้องการพัฒนาในการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบและยั่งยืน ดังข้อค้นพบที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ มีความต้องการในการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงานและพฤติกรรมการสอนของครู

ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

ในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา มีปัญหาอุปสรรคคือ ขาดเทคโนโลยีที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการ ปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 พ.ศ.2545-2549 (2545: 78) ที่ ระบุยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกและการปฏิรูปการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา ส่วนปัญหาในด้านการขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้รับมอบหมายงานมีภาระงานอื่นมากอยู่แล้ว ปัญหาการขาดความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย อาจเกิดมาจากผู้บริหาร ไม่กระจายงานให้บุคลากรอย่างทั่วถึง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนจะต้องมีคำสั่งมอบหมายงานให้ชัดเจน มอบหมายให้ทำงานเป็นทีม มีการกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ มีการกระจายงานให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างทั่วถึง มีการส่งบุคลากรไปอบรม และให้ขวัญ กำลังใจ ยกย่อง ชมเชยตามโอกาสอันควร ส่วนการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษามีปัญหาด้านบุคลากรไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ดังที่ กรมวิชาการ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2544ข: 36) ระบุว่า วัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลต่อการทำงานหรือการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กร เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญก่อนการเริ่มต้นทำงาน

ในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีปัญหาอุปสรรคคือ บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศ และไม่นำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ ดังที่ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2544ค: 11) ที่ระบุว่า ผู้ใช้ระบบสารสนเทศ หมายถึงทุกคนไม่เฉพาะแต่ผู้บริหารเท่านั้น ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงผลการปฏิบัติงาน ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบการทำงานของตนเอง ตลอดจนข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นสามารถนำมาวิเคราะห์ปัญหาและนำมาปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า บุคลากรอาจขาดความรู้ความเข้าใจถึงประโยชน์ของสารสนเทศ ดังนั้นผู้บริหารควรมีการชี้แจงให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำสารสนเทศไปใช้ การจัดทำสารสนเทศของโรงเรียนมีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศ และขาดการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศเพิ่มขึ้น ดังที่ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539ข: 18) ระบุว่า การเตรียมการเพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของการพัฒนา รวมทั้งจุดเด่นและข้อจำกัดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในแง่ความพร้อมของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความเป็นไปได้ในแง่ของเวลาและการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนควรขอร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด เข้ามาให้การช่วยเหลือแนะนำ เพื่อพัฒนางานด้านระบบสารสนเทศ ตามความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

ในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษามีปัญหาบางประการไม่เพียงพอ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษามีปัญหาการขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารควรมีการสร้างตระหนักรู้ให้ครูและบุคลากรเห็นความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน ดังที่กรมวิชาการ (2539: 48) ระบุว่า ในการพัฒนางานใดๆก็ตาม เป็นกระบวนการที่เกิดจากการร่วมมือกันระหว่างผู้ปฏิบัติและบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายดำเนินงานภายใต้การเรียนรู้และเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความสำเร็จในภาพรวม ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษามีปัญหาการตีความมาตรฐานการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมาตรฐานการศึกษาของสพศ.บางมาตรฐานมีความเป็นนามธรรมสูง ดังที่ วรภัทร ภูเจริญ(2544: 30) ระบุว่า ปัญหาหนึ่งในการสื่อสารที่ทำให้นักวิชาการด้านประกันคุณภาพคุยกันไม่ค่อยรู้เรื่อง คือการไม่ได้บัญญัติศัพท์ต่างๆให้ตรงกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรมีการระดมสมองในการตีความมาตรฐานให้เป็นตัวบ่งชี้ย่อยทำให้เป็นรูปธรรม สามารถวัดได้ ตรวจสอบได้ เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังที่ไอน์สไตน์(อ้างถึงในวรภัทร ภูเจริญ, 2544: 86) กล่าวไว้ว่า ถ้าเราบอกว่าเราเข้าใจอะไร เราต้องวัดมันได้

ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีปัญหาด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้และประสบการณ์ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานเขต ควรเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียนและบุคลากรของโรงเรียน โดยการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพศึกษามากขึ้น ส่วนปัญหาการขาดการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนที่ต่อเนื่อง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนควรกำหนดผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรทำหน้าที่ติดตามผลและรายงานต่อผู้บริหารโรงเรียน ส่วนปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่โรงเรียนได้รับจากกรุงเทพมหานคร ไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติมจากชุมชน หรือ องค์กรต่างๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน นอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด

ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีปัญหาด้านบุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมนตรี สารจำโรญ(2542: ง) ที่พบว่า การวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครในขั้นการนำแผนไปปฏิบัติ มีปัญหาบุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ ส่วนปัญหาด้านความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองอาจจะยังไม่เห็นความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเห็นประโยชน์และเข้าใจบทบาทหน้าที่ เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในการจัดการเรียนการสอนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีปัญหาการจัดทำแผนการสอนมีความยุ่งยาก ซึ่งในเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเพิ่มมากขึ้น โดยใช้วิธีการหลากหลายในการพัฒนา เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การประชุมชี้แจง เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ในการประเมินตนเองของโรงเรียน มีปัญหาการขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าหน้าที่ผู้บริหารขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สาเหตุสำคัญอาจเกิดจากภาระงานที่ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องออกไปประสานงานภายนอกในเรื่องต่างๆ หรือต้องประชุมอบรมสัมมนาและรับนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดด้วยตนเอง จึงอาจส่งผลให้ขาดความสม่ำเสมอในการติดตามและประเมินผล ดังนั้นในเรื่องนี้ผู้บริหารควรมีการกำหนดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลภายใน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้อย่างต่อเนื่อง ครุส่วนใหญ่มีปัญหาการขาดประสบการณ์และความรู้ในการประเมิน สอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545: 6) ที่ระบุว่าปัญหาหนึ่งที่มีมักจะเกิดขึ้นในการประเมินผล คือ มีข้อจำกัดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินผลภายในในกลุ่มผู้ที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนควรขอความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติงานด้านการประเมินผล เข้ามาให้การช่วยเหลือแนะนำและให้ความรู้กับบุคลากรของโรงเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนางานด้านการประเมินผลภายในตามมาตรฐานการศึกษา และปัญหาการประเมินตนเองของโรงเรียนมีเวลาจำกัด ทำให้การดำเนินการไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงดี แซ่ตัน (2544: ง) ที่พบว่า การวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการประเมินผลภายในด้านความตรง ความครบถ้วน ความทันกาล ความถูกต้อง และความประหยัด มีความเหมาะสมระดับปานกลางและน้อย

ในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานการศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน มีปัญหาด้านความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน อาจเนื่องมาจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครขาดการประสานงานระดับปฏิบัติในโรงเรียน ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมินไม่เพียงพอ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครควรมีการประชาสัมพันธ์ และชี้แจงให้โรงเรียนทราบทั่วกันอย่างเป็นทางการเพื่อความชัดเจนในการดำเนินงาน

ในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมีปัญหาด้านการเขียนรายงานคุณภาพ การศึกษา การรวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน และบุคลากรขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา ดังที่ ธนพร ชุมวรฐายี (2545: 9) ระบุว่าคณะผู้จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ควรเป็นแกนนำหรือผู้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอสมควร ซึ่งจะทำให้สามารถสรุปผลการประเมินได้ถูกต้อง ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานประจำปี นอกจากนี้หน่วยงานต้นสังกัดควรมีรูปแบบรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน

ในการทำงานเพื่อรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง มีปัญหาด้านครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว ดังที่ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2539: 40) ระบุว่านอกจากการคำนึงถึงทรัพยากรและข้อจำกัดแล้วเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร โรงเรียนควรมีแผนและกิจกรรมพัฒนาบุคลากรแทรกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรมีการกำหนดรูปแบบในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ ศึกษาดูงาน เป็นต้น ส่วนปัญหาการขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าโรงเรียนควรมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาโรงเรียนให้เพียงพอ นอกจากนี้ควรจัดหางบประมาณเพิ่มเติมจากชุมชนหรือองค์กรต่างๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนเพิ่มเติม

ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนที่สำคัญคือ ปัญหาด้านบุคลากรและกระบวนการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ วรภัทร์ ภูเจริญ (2544: บทนำ, 45-46) ระบุว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยกำลังมีปัญหาเรื่องวิกฤตทางภูมิปัญญา นั่นคือ “คนขาดคุณภาพ” ส่งผลให้ระบบต่างๆ ประบาง ไปหมดทุกระบบ...ระบบนั้นคือ การทำงานหรือกิจกรรมที่มีขั้นตอน มีเหตุผล มีเอกสารอธิบายขั้นตอน มีเอกสารบันทึก และครบวงจรที่เรียกว่า Plan-Do-Check-Action นั่นคือมีการวางแผน (Plan) / มีการปฏิบัติตามแผนหรือขั้นตอนที่วางไว้ (เรียกว่า Implement หรือ Do ก็ได้) / มีการประเมิน (เรียกว่า Check หรือ Evaluation หรือ Study ก็ได้) / และมีการนำผลการประเมินย้อนกลับไปทบทวน ปรับปรุง แก้ไข วางมาตรฐานมาตรการกำหนดขั้นตอนใหม่ (เรียกว่า Action หรือ Adjust)... วิธีแก้ไขต้องฝึกให้ผู้บริหารสูงสุดเป็นคนที่ มีระบบเสียก่อน ดังนั้นถ้าผู้บริหารเป็นคนที่ไม่เอาจริง ไม่ตั้งใจบริหาร ไม่มีทักษะในการบริหาร ไม่มีระบบ ขาดศีลธรรม ฯลฯ องค์กรจะไปสู่ความเป็นเลิศไม่ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โรงเรียนที่ยังไม่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

1. โรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดอื่น สามารถนำแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาได้

2. ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาในทุกองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ในการบริหารผู้บริหารควรมีกระบวนการที่เป็นระบบครบตามวงจร PDCA เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2 ในการจัดระบบสารสนเทศ โรงเรียนควรมีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบงานเก็บรวบรวมข้อมูลที่ชัดเจนแน่นอน และควรมีการนำสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.3 ในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา โรงเรียนควรยึดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

2.4 ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการจัดลำดับประเด็นสำคัญในการพัฒนา และเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ โดยมีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

- การกำหนดวิสัยทัศน์ โดยพิจารณาจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก
- การกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเลือกยุทธศาสตร์เพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐานและยุทธศาสตร์เพื่อรักษาคุณภาพจุดเด่นหรือจุดแข็ง

- การกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี โดยให้แต่ละหมวดวิชาต่างจัดทำแผนงานเสนอต่อผู้บริหาร

- การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ใช้หลักการทำงานเป็นทีม โดยลักษณะการจัดกิจกรรมในแผนงาน/โครงการเกิดจากความคิดของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

2.5 ในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

- การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานและแผนปฏิบัติการประจำปี ควรมีการจัดประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจแผนงาน/โครงการ
- นิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยการจัดอบรมเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติ
- การติดตามผลระหว่างการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ควรกำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการ จัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงาน
- กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- กำหนดการประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางาน
- นำผลการประเมินงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ไปใช้ปรับปรุงงาน/โครงการ

2.6 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ควรมีการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

- จัดการประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการประเมินตนเอง โดยมีการทำงานตามวงจรPDCA
- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียน ตามมาตรฐานการศึกษา และกำหนดช่วงเวลาในการดำเนินการประเมิน
- ให้ครูและบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม ในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา
- มีการใช้เครื่องมือในการประเมินตนเองของโรงเรียนอย่างหลากหลาย และอย่างเหมาะสมในแต่ละมาตรฐานการศึกษา
- นำผลจากการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการของโรงเรียนให้ดีขึ้น

2.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ควรมีการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

- กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการรับรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- กำหนดวิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- กำหนดช่วงเวลาในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

- กำหนดผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
- กำหนดเรื่องที่ต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

2.8 การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ควรมีการดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

- ทำงานเป็นทีม
- ผู้บริหารควรกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความต้องการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครหลังจากได้รับการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาจากสมศ.
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครต่อการดำเนินการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาจากสมศ.
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครกับสังกัดอื่น
4. ควรมีการศึกษาวิจัยการเตรียมความพร้อมรับการประเมินรอบต่อไปของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
5. ควรมีการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่าง ประสิทธิภาพในการดำเนินการประกัน คุณภาพในสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร จรินทร์รัตนากกร. 2540. กระบวนการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. สำนักงานโครงการพิเศษเพื่อปฏิรูปการฝึกหัดครู
พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา. 2541. รายงานผลการจัดระดับคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพฯ: ฟีนีქซ์พับลิชชิ่ง.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
2542. การวิจัยและประเมินคุณภาพ-ประสิทธิภาพการศึกษาปีการศึกษา 2540 เล่ม 1
คุณภาพประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2544. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมิน
คุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2545. แนวทางการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- แคลเลีย ศรีแปลก. 2544. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ผลการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนคันทนาเยาว์กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งานพัฒนาสัมพันธ์ สมศ. 2548. สมศ.กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา. ใน รวมบทความสมศ.ปี2544 – 2546, หน้า10-11. กรุงเทพฯ: จุฑทอง.
- จดี แซ่ตัน. 2544. การวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีการประเมินตัวบ่งชี้มาตรฐานการศึกษา
ในการประเมินผลภายในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพล ชุมวรฐายี. 2545. บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บิ๊ก พอยท์.
- ดวงใจ กฤดากร. 2545. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ
ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาหลังได้รับการประเมิน
ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.).
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- ชนพร ชุมวรฐายี. 2545. การเขียนรายงานเชิงประเมินตนเองของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บ็ุก พอยท์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2545. รายงานผลการดำเนินงานโครงการนำร่องระดับชาติ เรื่องกระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ : การประเมินและการประกัน. กรุงเทพฯ: วิทีซี คอมมิวนิเคชั่น.
- นาดยา ปิลันธนานนท์. 2545. จากมาตรฐานสู่ชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประคอง วรรณสุต. 2542. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ประอร สุนทรวิภาต. 2543. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับโรงเรียนเหล่าทัพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์เทพ จิระโร. 2546. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสำหรับการศึกษาเฉพาะทางของกองทัพเรือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนตรี สาทรจำเริญ. 2542. การศึกษาการวางแผนพัฒนาโรงเรียนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณิตา แมนผดุง. 2544. การศึกษาการดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมชวิน พุ่มมาลี. 2543. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทนอกระบบโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา นอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. 2544. แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2536. แนวดำเนินการส่งเสริมการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองของโรงเรียน : งานพัฒนาการประเมินการใช้หลักสูตรของโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539ก. คู่มือพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การบริหารระบบคุณภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539ข. คู่มือพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539ค. การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. กองวิจัยทางการศึกษา. 2539ง. การวางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2540ก. แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้การศึกษายกระดับพื้นฐานด้านผลผลิต ปัจจัย และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2540ข. คู่มือแนวทางการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ก. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา : กรอบและแนวดำเนินงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ข. แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ค. แนวทางการจัดทำระบบสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ง. แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษายของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544จ. แนวทางการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2544ฉ. แนวทางการรายงานคุณภาพการศึกษายของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วัชร เทพพุทธานกูร. 2544. การศึกษาวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด พรหมจ้อยและสุพัทธ์ พิบูลย์. 2544. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

- สยาม สุ่มงาม. 2541. กระบวนการดำเนินงาน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการประกัน
คุณภาพการศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนนำร่อง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุทัยธานี.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2535. เจาะปัญหาพัฒนาโรงเรียน. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2542ก. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา
กรมสามัญศึกษา เล่ม1 : ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานและตัวชี้วัด
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
 ศุภสภาลาดพร้าว.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2542ข. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา
กรมสามัญศึกษา เล่ม2 : แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2542ค. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา
กรมสามัญศึกษา เล่ม3 : ระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2542ง. เอกสารชุดการประกันคุณภาพการศึกษา
กรมสามัญศึกษา เล่ม4 : แนวทางการประเมินภายในเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของ
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว.
- สามัญศึกษา,กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2543. แนวทางการบริหารงานคุณภาพการศึกษา.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศุภสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2543. การประกันคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2544. มาตรฐาน โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานครปี2543. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2545. แนวทางการตรวจสอบ ทบทวน
และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ชุมนุม
 สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. กองวิชาการ. 2545. แผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
ระยะแผนพัฒนากรุงเทพมหานครฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์
 การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. หน่วยศึกษานิเทศก์. 2546. รายงานสรุปผลการตรวจสอบ
ทบทวน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (ม.ป.ป). เกณฑ์และ
การประเมินคุณภาพสถานศึกษาสำหรับการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
(ม.ป.ท.).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2545.
สมศ.กับยุทธศาสตร์การสนับสนุนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. วารสารสมศ.
2 ปีสู่ความสำเร็จการประเมินภายนอก ฉบับพิเศษ (2545): 5.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2546. หลักเกณฑ์และ
วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ม.ป.ท.).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). (ม.ป.ป). รวมกฎ
กระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา. (ม.ป.ท.).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2547ก.
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2547ข. ระบบการ
ประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
พิมพ์ครั้งที่3 .กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2547ค. มาตรฐาน
การศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547. (ม.ป.ท.).
- สำนักนโยบายและแผนกรุงเทพมหานคร. 2545. แผนพัฒนากรุงเทพมหานครพ.ศ.2545-2549.
(ม.ป.ท.).
- สุมน บริสุทธิ์. 2541. การศึกษากระบวนการบริหารของโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน สำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ราชชนบริบาล. 2541. การศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
อุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวิมล ว่องวานิช. 2544. คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา : การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: วิทีซีคอมมิวนิเคชั่น.
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. 2544. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- อุทุมพร(ทองอุไทย) จามรมาน. 2544. วิธีทำประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน(รวมเกณฑ์ประเมินผลและตัวอย่างรายงาน). กรุงเทพฯ: ฟีนนี่.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2538. การบริหาร ทักษะ และการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ

ภาษาอังกฤษ

- Adam D. and Chapman, D. W. 1998. The quality of education in Asia: the perennial priority. International Journal of Education Research 29No.7: 644-661.
- Yamane T. 1967. Statistics,an introductory analysis. Harper & Row : New York.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เกษม วัฒนชัย. 2545. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2542. เมื่อผู้ตรวจเยี่ยมจากภายนอกประเมินโรงเรียน : ประสพการณ์ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. ฝ่ายแผนงานและงบประมาณสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. 2543. การวางแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน. บุรีรัมย์: เรวัตการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: จุดทอง.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. 2546. การบริหารแบบกระจายอำนาจ : โรงเรียนพร้อมหรือยัง. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- จรัส นองมาก. 2544. ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: Sumprinting.
- จัญญ เรืองขจร. 2545. คู่มือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ถวิล มาตรฐาน. 2545. การปฏิรูปการศึกษา : โรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- รุ่ง แก้วแดง. 2544. ประกันคุณภาพการศึกษา:ทุกคนทำได้ไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่2 . กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รังสรรค์ มณีเล็ก. 2544. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิปส์ พับบลิชชั่น.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด.2542. การประกันคุณภาพการศึกษา : ISO 9000-ธรรมเนียมสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุดและวันทิพย์ สิ้นสูงสุด. 2542. ชุดฝึกอบรม ISO 9000ระบบบริหารคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สยามมิตรการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิชและคณะ. 2544. รายงานการศึกษาวិจัยการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา : กรณีศึกษานิวซีแลนด์. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- วิชาการ,กรม. สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2539. คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การพัฒนาวิสัยทัศน์ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ศึกษาธิการ,กระทรวง. สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. 2544. คู่มือ
ฝึกอบรมการทำแผนยุทธศาสตร์. (ม.ป.ท.)
- สมศักดิ์ สันธระเวชญ์. 2542. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2544. รวมบทความ
การบรรยายพิเศษในรอบ 1 ปี สมศ. (ม.ป.ท.).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2545. รวมบท
บรรยายพิเศษ 2 ปี สมศ. (ม.ป.ท.).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547. ประชาคมประกันคุณภาพ
การศึกษา. (ม.ป.ท.).
- เสาวนิตย์ ชัยมุสิก. 2545. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับสถานศึกษา : กระบวนการวางแผน
กลยุทธ์. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. 2545. 9 ขั้นตอนการทำประกันคุณภาพการศึกษาที่ครบวงจร.
กรุงเทพฯ: ฟีนี.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2545. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนวยการโดย ศรัทธาและคณะ. 2542. ธรรมนูญโรงเรียนSchool Charter. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

ภาษาอังกฤษ

- Bogue, E. G. and Saunders, R. L. 1992. The evidence for quality. San Francisco:
Jossey – Bass.
- Clarke, M. and others. 2004. Quality assurance for distance learning: case study at Brunel
university. British Journal of Education Technology 35No.1: 5-11.
- Craft, A. 1992. Quality assurance in higher education : Proceedings of international conference
Hong Kong,1991. London: The Falmer Press.
- Frazer, M. 1992. Quality assurance in higher education : Proceeding of an international
conference,1991. London: The Falmer Press.
- Robson, M. and Matthews, R. 1995. Quality in education : some issues for schools and their
Communication. Bangkok: UNESCO Principle Regional Office for Asia and the Pacific.
- Tovey, P. 1994. Quality assurance in continuting professional education. London: Routledge.
- West-Burnham, J. 1994. In H.Green.(ed.), Quality assurance in school. The school
management handbook. pp. 50-56. London: Kogan Page.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/3052

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

11 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสายพิน ต้นศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสรกมล แจ่มจันทร์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา สาขาวิชา
ประถมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถาน
ศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์วรสุตา บุญยไวยโรจน์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุตลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/3053

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

11 ธันวาคม 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สมถวิล กำแพงมิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสรกมล แจ่มจันทร์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา สาขาวิชา
ประถมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถาน
ศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์วรสุดา บุญยไวโรจน์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป และขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/1170

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

12 มีนาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐบุตธำเพ็ญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสรกมล แจ่มจันทร์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา สาขาวิชา
ประถมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพ
ในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์วรสุดา
บุญยไวยโรจน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่
นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป และขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ.0512.6(2700.0603)/0848

ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330.

19 กุมภาพันธ์ 2547

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

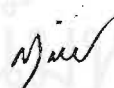
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสรกมล แจ่มจันทร์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา สาขาวิชา
ประถมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถาน
ศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี รองศาสตราจารย์วรสุดา บุญยไวโรจน์ เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษา
เอกสาร กับผู้บริหาร ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวสรกมล แจ่มจันทร์ ได้ทำการเก็บ
ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอพระคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2680

บันทึกข้อความ

283

ส่วนราชการ สำนักการศึกษา (กองวิชาการ โทร. ๐ ๒๕๓๗ ๒๐๕๗ โทรสาร ๐ ๒๕๓๗ ๒๐๕๗)

ที่ กท ๐๘๐๖/๖๕๐๖

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหนังสือที่ ศร ๐๕๑๒.๖ (๒๗๐๐.๐๖๐๓)/๐๘๕๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ขออนุญาตให้ นางสาวศรภมร แจ่มจันทร์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาประถมศึกษา เก็บข้อมูลเพื่อวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร กับผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพ ในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตนี้ตามรายชื่อที่แนบ รายละเอียดผู้วิจัยจะประสานกับทางโรงเรียน เป็นการภายในเอง

สำนักการศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การวิจัยนี้จะทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการประกันคุณภาพสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สมควรอนุญาต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และแจ้งผู้บริหารโรงเรียนดังกล่าวให้ความร่วมมือต่อไปด้วย
จักขอขอบคุณยิ่ง

(นางศรภมร แจ่มจันทร์)
รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา
ศูนย์บริการและพัฒนาระดับเขต

าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ใช้ในการวิจัยที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าของความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยใช้สูตรของทาโรยามานะ (Yamane, 1970 : 580-581 อ้างถึงในประคอง วรรณสูตร, 2542: 10)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

ตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของ Taro Yamane (1967: 886) ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (2 σ Confidence Interval) คิดขนาดของความคลาดเคลื่อน (e) เป็นร้อยละ และให้สัดส่วนของประชากร (π) เป็น 0.5

ขนาดของประชากร (N)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) เมื่อมีความคลาดเคลื่อนเป็น					
	$\pm 1\%$	± 2	± 3	± 4	$\pm 5\%$	$\pm 10\%$
500	b	b	b	b	222	83
1,000	b	b	b	385	286	91
1,500	b	b	638	441	316	94
2,000	b	b	714	476	333	95
2,500	b	1,250	769	500	345	96
3,000	b	1,364	811	517	353	97
3,500	b	1,458	843	530	359	97
4,000	b	1,538	870	541	364	98
4,500	b	1,607	891	549	367	98
5,000	b	1,667	909	556	370	98

ตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ขนาดของประชากร (N)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (n) เมื่อมีความคลาดเคลื่อนเป็น					
	$\pm 1\%$	± 2	± 3	± 4	$\pm 5\%$	$\pm 10\%$
6,000	b	1,765	938	566	375	98
7,000	b	1,842	959	574	378	99
8,000	b	1,905	976	580	381	99
9,000	b	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
$\rightarrow \infty$	10,000	2,500	1,111	625	400	100

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มเขตรัตนโกสินทร์ 13 โรงเรียน

1. โรงเรียนวัดบรมนิวาส	สำนักงานเขตปทุมวัน
2. โรงเรียนวัดปทุมวนาราม	สำนักงานเขตปทุมวัน
3. โรงเรียนสวนลุมพินี	สำนักงานเขตปทุมวัน
4. โรงเรียนปทุมวัน	สำนักงานเขตปทุมวัน
5. โรงเรียนวัดหัวลำโพง	สำนักงานเขตบางรัก
6. โรงเรียนวัดม่วงแค	สำนักงานเขตบางรัก
7. โรงเรียนวัดแก้วแจ่มฟ้า	สำนักงานเขตบางรัก
8. โรงเรียนวัดสวัสดิวารีสีมาราม	สำนักงานเขตเขตคูสิต
9. โรงเรียนวัดราชผาติการาม	สำนักงานเขตเขตคูสิต
10. โรงเรียนสุโขทัย	สำนักงานเขตคูสิต
11. โรงเรียนวัดจันทรส โมสร	สำนักงานเขตคูสิต
12. โรงเรียนวัดไผ่ตัน	สำนักงานเขตพญาไท
13. โรงเรียนวัดคิสดงสาราม	สำนักงานเขตราชเทวี

2. กลุ่มเขตเจ้าพระยา 9 โรงเรียน

1. โรงเรียนวัดดอน	สำนักงานเขตสาทร
2. โรงเรียนวัดราชสิงขร	สำนักงานเขตบางคอแหลม
3. โรงเรียนวัดไทร	สำนักงานเขตบางคอแหลม
4. โรงเรียนวัดจันทร์ใน	สำนักงานเขตบางคอแหลม
5. โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม	สำนักงานเขตพระโขนง
6. โรงเรียนพระราม 9 (กาญจนาภิเษก 1)	สำนักงานเขตห้วยขวาง
7. โรงเรียนวิจิตรวิทยา	สำนักงานเขตวัฒนา
8. โรงเรียนสุเหร่าบางมะเขือ	สำนักงานเขตวัฒนา
9. โรงเรียนสวัสดิวิทยา	สำนักงานเขตวัฒนา

3. กลุ่มเขตบูรพา 15 โรงเรียน

1. โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์	สำนักงานเขตบางเขน
2. โรงเรียนบ้านคลองบัว	สำนักงานเขตบางเขน

3. โรงเรียนวัดคอนเมือง	สำนักงานเขตคอนเมือง
4. โรงเรียนวัดเวฬุวนาราม	สำนักงานเขตคอนเมือง
5. โรงเรียนประชาอุทิศ	สำนักงานเขตคอนเมือง
6. โรงเรียนเปรมประชา	สำนักงานเขตคอนเมือง
7. โรงเรียนไชศรีปราโมชอนุสรณ์	สำนักงานเขตบางกะปิ
8. โรงเรียนวัดเทพลีลา	สำนักงานเขตบางกะปิ
9. โรงเรียนสุเหร่าหัวหมากน้อย	สำนักงานเขตบางกะปิ
10. โรงเรียนบ้านบางกะปิ	สำนักงานเขตบางกะปิ
11. โรงเรียนวัดบึงทองหลาง	สำนักงานเขตบางกะปิ
12. โรงเรียนสุเหร่าดอนสะแก	สำนักงานเขตวังทองหลาง
13. โรงเรียนวัดสามัคคีธรรม	สำนักงานเขตวังทองหลาง
14. โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1	สำนักงานเขตหลักสี่
15. โรงเรียนการเคหะท่าทราย	สำนักงานเขตหลักสี่

4. กลุ่มเขตกรุงธนใต้ 20โรงเรียน

1. โรงเรียนวัดประยูรวงศ์	สำนักงานเขตธนบุรี
2. โรงเรียนวัดดาวคนอง	สำนักงานเขตธนบุรี
3. โรงเรียนวัดประดิษฐาราม	สำนักงานเขตธนบุรี
4. โรงเรียนวัดเวฬุราชิน	สำนักงานเขตธนบุรี
5. โรงเรียนกัณฑ์ธาราราม	สำนักงานเขตธนบุรี
6. โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร	สำนักงานเขตธนบุรี
7. โรงเรียนวัดกระเจ้าปิ่นิจ	สำนักงานเขตธนบุรี
8. โรงเรียนวัดบางน้ำชน	สำนักงานเขตธนบุรี
9. โรงเรียนวัดเสวตฉัตร	สำนักงานเขตคลองสาน
10. โรงเรียนวัดสุทธาราม	สำนักงานเขตคลองสาน
11. โรงเรียนวัดทองเพลิง	สำนักงานเขตคลองสาน
12. โรงเรียนวัดพิชัยญาติ	สำนักงานเขตคลองสาน
13. โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง	สำนักงานเขตจอมทอง
14. โรงเรียนวัดสี่ศอก	สำนักงานเขตจอมทอง
15. โรงเรียนวัดบางประทุนนอก	สำนักงานเขตจอมทอง
16. โรงเรียนวัดนาคนิมิตร	สำนักงานเขตจอมทอง

17. โรงเรียนวัดไทร (ถาวรพรหมานุกูล)	สำนักงานเขตจอมทอง
18. โรงเรียนนาหลวง	สำนักงานเขตทุ่งครุ
19. โรงเรียนบางมด	สำนักงานเขตทุ่งครุ
20. โรงเรียนวัดทุ่งครุ	สำนักงานเขตทุ่งครุ

5. กลุ่มเขตกรุงธนเหนือ 19 โรงเรียน

1. โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์	สำนักงานเขตบางพลัด
2. โรงเรียนวัดวิมุตยาราม	สำนักงานเขตบางพลัด
3. โรงเรียนวัดบางพลัด (ป.สุวรรณ โณ)	สำนักงานเขตบางพลัด
4. โรงเรียนวัดสามัคคีสุทธาวาส	สำนักงานเขตบางพลัด
5. โรงเรียนบางยี่ขันวิทยาคม	สำนักงานเขตบางพลัด
6. โรงเรียนวัด ใกล้เคียง (สวัสดิ์ประชานุกูล)	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
7. โรงเรียนชุมชนทางตลิ่งชัน	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
8. โรงเรียนจิมพลี	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
9. โรงเรียนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
10. โรงเรียนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
11. โรงเรียนวัดประสาธ	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
12. โรงเรียนพิบูล	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
13. โรงเรียนวัดรัษฎาธิฐาน	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
14. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก	สำนักงานเขตตลิ่งชัน
15. โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม	สำนักงานเขตบางกอกใหญ่
16. โรงเรียนวัดใหม่พิเรนทร์	สำนักงานเขตบางกอกใหญ่
17. โรงเรียนวัดหนองแขม (สหราษฎร์บูรณะ)	สำนักงานเขตหนองแขม
18. โรงเรียนวัดอุดมรังสี	สำนักงานเขตหนองแขม
19. โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล	สำนักงานเขตหนองแขม

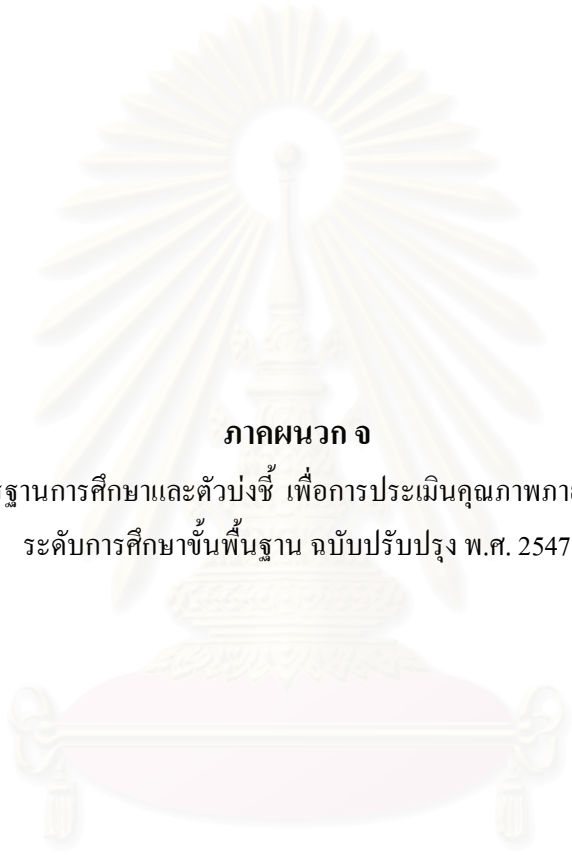
6. กลุ่มเขตศรีนครินทร์ 26 โรงเรียน

1. โรงเรียนบ้านเกาะ	สำนักงานเขตมีนบุรี
2. โรงเรียนบึงขวาง	สำนักงานเขตมีนบุรี
3. โรงเรียนมีนบุรี	สำนักงานเขตมีนบุรี
4. โรงเรียนวัดทองสัมฤทธิ์	สำนักงานเขตมีนบุรี

5. โรงเรียนวัดแสนสุข	สำนักงานเขตมีนบุรี
6. โรงเรียนวัดใหม่ลานกเขวก	สำนักงานเขตมีนบุรี
7. โรงเรียนศาลาคู้	สำนักงานเขตมีนบุรี
8. โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ์)	สำนักงานเขตหนองจอก
9. โรงเรียนสุเหร่าบ้านเกาะ	สำนักงานเขตหนองจอก
10. โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์	สำนักงานเขตหนองจอก
11. โรงเรียนศาลาแดง	สำนักงานเขตหนองจอก
12. โรงเรียนหลวงแพ่ง(บำรุงรัฐกิจ)	สำนักงานเขตหนองจอก
13. โรงเรียนบ้านเจียรดับ	สำนักงานเขตหนองจอก
14. โรงเรียนสุเหร่านาคับ	สำนักงานเขตหนองจอก
15. โรงเรียนสุเหร่าอิ้ว	สำนักงานเขตหนองจอก
16. โรงเรียนอิสลามลำไทร	สำนักงานเขตหนองจอก
17. โรงเรียนบ้านลำต้นกล้วย	สำนักงานเขตหนองจอก
18. โรงเรียนวัดแสนเกษม	สำนักงานเขตหนองจอก
19. โรงเรียนวัดสามง่าม	สำนักงานเขตหนองจอก
20. โรงเรียนสุเหร่าลำแขก	สำนักงานเขตหนองจอก
21. โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร	สำนักงานเขตหนองจอก
22. โรงเรียนสังฆประชาอนุสรณ์	สำนักงานเขตหนองจอก
23. โรงเรียนนาคนาวาอุปถัมภ์	สำนักงานเขตสวนหลวง
24. โรงเรียนสุเหร่าใหม่	สำนักงานเขตสวนหลวง
25. โรงเรียนหัวหมาก	สำนักงานเขตสวนหลวง
26. โรงเรียนคันทนาขาว	สำนักงานเขตคันทนาขาว

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก :
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก :
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547

มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับ
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547 ในรอบแรกมีดังนี้(สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
 ประเมินคุณภาพการศึกษา,2547ค: 4-11)

มาตรฐานด้านผู้เรียน

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
 ตัวบ่งชี้

- 1.1 ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ
- 1.2 ผู้เรียนมีความประหยัด
- 1.3 ผู้เรียนมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ
 เสียสละ เพื่อส่วนรวม
- 1.4 ผู้เรียนซื่อสัตย์สุจริต

มาตรฐานที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มี
 ความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

ตัวบ่งชี้

- 4.1 ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์
- 4.2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสังเคราะห์
- 4.3 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรอง
- 4.4 ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
 ตัวบ่งชี้

5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6 ภาษาอังกฤษ สังคมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ และวิชาเฉพาะ
 สาขา

5.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

5.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

5.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

5.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

5.6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

5.8 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ป.3 ป.6 ม.3 และม.6

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้

6.1 ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นสนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล

6.2 ผู้เรียนรักการอ่าน และสามารถค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดและสิ่งต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

6.3 ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

9.1 ผู้เรียนสามารถทำงานตามลำดับขั้นตอนและผลงานมีประสิทธิภาพ

9.2 ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมได้

9.3 ผู้เรียนรักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
ตัวบ่งชี้

- 10.1 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย กระทรวง
สาธารณสุข
- 10.2 ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายของ
กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2543)
- 10.3 ผู้เรียนร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น
- 10.4 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพ สุขนิสัย และป้องกันตัวเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ
- 10.5 ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาไม่เสพ
สิ่งเสพติด และปลอดจากสิ่งมอมเมา

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา
ตัวบ่งชี้

- 12.1 ผู้เรียนมีความชื่นชมและชอบกิจกรรมด้านศิลปะ
- 12.2 ผู้เรียนมีความชื่นชมและชอบกิจกรรมด้านดนตรี/นาฏศิลป์
- 12.3 ผู้เรียนมีความชื่นชมและชอบกิจกรรมด้านกีฬา/นันทนาการ

มาตรฐานด้านผู้บริหาร

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็น
ระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา

ตัวบ่งชี้

- 13.1 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และระบบการ
บริหารงานอย่างเป็นระบบ
- 13.2 สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์
- 13.3 สถานศึกษามีการบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วม
- 13.4 สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนใน
การพัฒนาการศึกษา

ตัวบ่งชี้

14.1 สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

14.2 สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

18.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

18.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

18.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

18.4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่บูรณาการ เชื่อมโยงสาระความรู้และทักษะด้านต่างๆ และแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความจริงของชีวิตรวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ที่ต้องปฏิบัติในสังคมร่วมกับผู้อื่น

18.5 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

18.6 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา อย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะ และกีฬา

18.7 สถานศึกษามีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และต่อเนื่อง

18.8 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการบริหาร กิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน และรักสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 20 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ
ตัวบ่งชี้

20.1 ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มและมีวิสัยทัศน์

20.2 ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหาร

20.3 ผู้บริหารมีความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ

20.4 ผู้บริหารมีความมุ่งมั่น อุทิศตนในการทำงาน และเป็นแบบอย่างที่ดี

20.5 ผู้บริหารมีความเป็นประชาธิปไตย

20.6 สถานศึกษามีการบริหารที่มีประสิทธิผลและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจในการ

บริหาร

มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้

25.1 สถานศึกษามีหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น

25.2 สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้

มาตรฐานด้านครู

มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

22.1 ครูรู้เป้าหมายของการจัดการศึกษา และเป้าหมายของหลักสูตร

22.2 ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

22.3 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.4 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.5 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.6 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.7 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.8 ครูสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์) ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3) ช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-ม.6)

22.9 ครูสามารถประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง และอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการประเมินเพื่อวินิจฉัยจุดเด่น จุดด้อย การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน

22.10 ครูนำผลการประเมินการเรียนการสอนมาปรับการเรียน และเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 24 ครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ

24.1 ครูจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป

24.2 ครูที่สอนตรง ตามวิชาเอก/โท

24.3 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนไม่ต่ำกว่า 20 ชั่วโมง/ปี

24.5 ครูที่ได้สอนตรงกับความถนัด

24.6 สถานศึกษามีครูเพียงพอตามเกณฑ์ กค. (ศธ 1305/466 ลงวันที่ 11 มิถุนายน 2545)

ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามผู้บริหาร

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
7. การประเมินคุณภาพการศึกษา
8. การรายงานคุณภาพการศึกษา
9. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 18 หน้า กรุณาตอบให้ครบทุกตอนก่อนส่งคืนผู้วิจัย

ภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2547

3. ขอความกรุณาท่านตอบตามความจริงเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาวิจัย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว สรกมล แจ่มจันทร์

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงและ
 หากมีรายการนอกเหนือที่กำหนดโปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ 1. น้อยกว่า 30 ปี	☐ 2. 30-35 ปี
☐ 3. 36-40 ปี	☐ 4. 41-45 ปี
☐ 5. 46-50 ปี	☐ 6. มากกว่า 50 ปี
3. อายุราชการ

☐ 1. น้อยกว่า 10 ปี	☐ 2. 10 – 15 ปี
☐ 3. 16 – 20 ปี	☐ 4. มากกว่า 20 ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	สาขา.....
☐ 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สาขา.....
☐ 3. ปริญญาโท	สาขา.....
☐ 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
5. ประสบการณ์ด้านการบริหาร

☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี	☐ 2. 5 – 10 ปี
☐ 3. 11 – 15 ปี	☐ 4. มากกว่า 15 ปี
6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนปัจจุบัน

☐ 1. 1 – 5 ปี	☐ 2. 6 – 10 ปี
☐ 3. 11 – 15 ปี	☐ 4. มากกว่า 15 ปี
7. ขนาดของโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารปัจจุบัน

☐ 1. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน
☐ 2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน
☐ 3. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน

- ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร
- คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
ท่านสามารถเขียนเครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า 1 รายการ และหากมี
รายการปฏิบัตินอกเหนือที่กำหนดโปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

การเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

1. โรงเรียนมีการเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างไร
 1. จัดตั้งโครงการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่างๆ
 2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
 3. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียน
 4. จัดประชุมครู บุคลากรเพื่อรับทราบการดำเนินงาน มีความเข้าใจตรงกัน
 5. สร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
 6. จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทุนสนับสนุนการดำเนินงาน ห้องทำงาน สื่ออุปกรณ์ต่างๆ
 7. กำหนดนโยบายของโรงเรียนและความรับผิดชอบร่วม โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ รวมทั้งการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ให้สอดคล้องกับนโยบายคุณภาพ
 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
2. โปรดจัดลำดับก่อนหลังในการเตรียมการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพในโรงเรียนของท่าน
 - รายงานคุณภาพการศึกษา
 - จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - การสร้างความตระหนักให้ครูในโรงเรียน
 - ประเมินตนเองตามสภาพจริง โดยจัดให้มีการประเมินภายใน
 - ทบทวนและปรับระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน
 - แต่งตั้งคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - กำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและตัวชี้วัดคุณภาพของโรงเรียน
 - สสำรวจตนเอง วิเคราะห์สภาพแวดล้อม จุดอ่อน จุดแข็ง ของโรงเรียน
 - การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียน
 - อื่นๆ(โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนของท่านมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างไร

1. มอบหมายให้ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเป็นผู้รับผิดชอบ
 2. มอบหมายให้บุคลากรนอกมาทำหน้าที่ประกันคุณภาพ
 3. คณะกรรมการทำหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4.ท่าน ได้จัดทำโครงสร้างของการบริหารงานโรงเรียนหรือไม่

1. ทำ 2. ไม่ทำ

ถ้าทำ โครงสร้างได้แสดงให้เห็นอะไรบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การพรรณนางาน
 2. การกำหนดบทบาทหน้าที่
 3. แสดงสายการบังคับบัญชา
 4. แสดงชื่อและตำแหน่งของบุคลากร
 5. แสดงการมีคณะกรรมการให้คำปรึกษา
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5.โรงเรียนของท่านมีหลักการมอบหมายงานให้บุคลากรในโรงเรียนอย่างไร

1. มอบหมายงานตามที่คนใกล้ชิดเสนอแนะมา
 2. มอบหมายงานตามความพึงพอใจในตัวบุคคล
 3. มอบหมายงานโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของบุคลากร
 4. มอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของบุคลากร
 5. มอบหมายงานตามที่คณะกรรมการบริหารโรงเรียนเสนอแนะ
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. โรงเรียนได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดระบบสารสนเทศหรือไม่

1. ใช่ 2. ไม่ใช่

ถ้าใช่ ใช่อย่างไร

1. ใช่บางส่วน
 2. ใช่ทั้งระบบ
 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

7. โรงเรียนมีการเตรียมการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไร

1. ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาและทำความเข้าใจจากมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้คุณภาพของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพของสมศ.
3. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการศึกษา
4. สสำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน
5. วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน
6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

8. มาตรฐานการศึกษาใดที่โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน

1. มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสมศ.
2. มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. มาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดขึ้น
4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

9. โรงเรียนนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างไร

1. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. จัดทำแผนการประเมินคุณภาพการศึกษา
4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

10. โรงเรียนมีการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี โรงเรียนมีวิธีการอย่างไร

1. มีการประสานงานให้มาร่วมดำเนินการทุกครั้ง
2. ประชาสัมพันธ์ให้เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม

- 4. กำหนดตัวบุคคลหรือคณะกรรมการในการประเมินผล
- 5. กำหนดปฏิทินในการประเมินผลแต่ละแผนงาน/โครงการ
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

15. โรงเรียนมีการประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนางานอย่างไร

- 1. สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 2. เดือนละ 1 ครั้ง
- 3. ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง
- 4. ไม่แน่นอน
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (การประเมินตนเองของโรงเรียน)

16. โรงเรียนมีการเตรียมการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนอย่างไร

- 1. สำรวจลักษณะของบุคลากรและความพร้อมของบุคลากรในโรงเรียน
- 2. ประชุมชี้แจงเพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่โรงเรียนต้องมีการประเมินตนเอง โดยมีการทำงานตามวงจรPDCA
- 3. แต่งตั้งคณะกรรมการที่รับผิดชอบประเมินตนเองของโรงเรียนตามความเหมาะสม
- 4. ศึกษาความพร้อมด้านทรัพยากรอื่น เช่น งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการประเมินตนเองของโรงเรียน
- 5. จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานและจัดระบบประเมินตนเองของโรงเรียน
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

17. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียนหรือไม่

- 1. มี
- 2. ไม่มี

ถ้ามี คณะกรรมการประกอบด้วยใครบ้าง

- 1. ผู้บริหาร
- 2. ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน
- 3. ตัวแทนครู
- 4. ผู้ปกครอง
- 5. ผู้แทนชุมชน
- 6. ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

18. คณะกรรมการการประเมินตนเองของโรงเรียนมีบทบาทในการดำเนินงานประเมินตนเองของโรงเรียนอย่างไรบ้าง

- 1. กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานด้านการประเมินการจัดการศึกษา
- 2. กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา
- 3. กำหนดเครื่องมือในการประเมินการจัดการศึกษา
- 4. เขียนเค้าโครงการประเมินการจัดการศึกษา
- 5. ส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือประเมิน
- 6. กำหนดแหล่งที่จะให้ข้อมูล
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การประเมินคุณภาพการศึกษา

19. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

- 1. เหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น
- 2. การจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยาก เพราะตัวแปรมีมาก
- 3. การจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง
- 4. มาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้าผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม
- 5. ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นหรือเพื่อให้คุณให้โทษ
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

20. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

- 1. ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้
- 2. แนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน
- 3. มีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน
- 4. มีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 5. มีความเป็นกลาง
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

21. ท่านคิดว่าผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีผลกระทบอย่างไรต่อโรงเรียนของท่าน

- 1. ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
- 2. ทำให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น
- 3. ทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น
- 4. มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
- 5. มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
- 6. ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้
- 7. ผลการประเมินสามารถบอกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 8. ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น
- 9. สามารถนำไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงได้
- 10. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การรายงานคุณภาพการศึกษา

22. โรงเรียนของท่านมีวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อย่างไรบ้าง

- 1. เพื่อแสดงภาวะความรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 2. เพื่อให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป
- 3. เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการเตรียมความพร้อมในการรองรับการประเมินภายนอกจากสมศ.
- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

23. โรงเรียนของท่านมีการรายงานผลคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานใดบ้าง

- 1. สำนักงานศึกษา
- 2. สำนักงานเขต
- 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

24. โรงเรียนมีวิธีการเผยแพร่รายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทราบอย่างไร

- 1. รายงานผลโดยผ่านเอกสารการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน
- 2. แจงและรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา

- 3. รายงานผลโดยผ่านเอกสารประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน
- 4. รายงานผลต่อที่ประชุมผู้ปกครองนักเรียน
- 5. จัดประชุมชี้แจงแก่ครูทั้งโรงเรียน
- 6. จัดทำป้ายประกาศ
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การผดูระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

25. ท่านคิดว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นเงื่อนไขสู่ความสำเร็จที่ทำให้โรงเรียนของท่านพร้อมรับการประเมินและภายนอกจากสมศ.

- 1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 2. การทำงานเป็นทีม
- 3. การกำหนดผู้รับผิดชอบ
- 4. การวางแผนและการกำกับดูแล
- 5. การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ
- 6. การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

26. ท่านมีวิธีในการรักษาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของท่านให้ได้มาตรฐานอย่างไร

- 1. กระตุ้นให้บุคลากรเห็นความจำเป็นของการประกันคุณภาพ
- 2. กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานนำข้อมูลจากสภาพการปฏิบัติงานจริงไปวิเคราะห์และวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนางานให้ดีขึ้น
- 3. จัดระบบการติดตามควบคุม/กำกับ ให้มีการดำเนินงานตามแนวทาง/แผนงาน/โครงการที่ผู้ปฏิบัติกำหนดไว้
- 4. จัดระบบหรือกำหนดแนวทางในการส่งเสริมบำรุงขวัญและกำลังใจ สร้างความภาคภูมิใจในผลงานที่ได้พัฒนา
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

27. ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนของท่านหรือไม่

- 1. มีความพึงพอใจ
- 2. ไม่พึงพอใจ

ถ้ามี ท่านมีความพึงพอใจในระดับใด

- 1. พึงพอใจมาก
- 2. พึงพอใจปานกลาง
- 3. พึงพอใจน้อย

28. หากท่านต้องการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของท่าน ท่าน
ต้องการปรับปรุงในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา(ตอบได้
มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ขาดเทคโนโลยีที่ให้ความสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานล่าช้าไม่ทันต่อ
ความต้องการ
- 2. ขาดการปรับปรุง แก้ไข กฎ ระเบียบ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้ การบริหาร
การประกันคุณภาพการศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- 3. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน และความร่วมมือ
ร่วมใจกันของบุคลากรในโรงเรียน
- 4. บุคลากรไม่ยอมรับโอกาสต่างๆในการปฏิบัติงานที่โรงเรียนเปิดโอกาสให้
- 5. การดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 6. การจัดทำแผน/โครงการและการปฏิบัติตามแผน/โครงการ
- 7. การฝ่าฝืนระเบียบหรือข้อตกลงของโรงเรียน
- 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

2. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์
- 2. ผู้รับผิดชอบสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอ
- 3. บุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของข้อมูลสารสนเทศและไม่นำข้อมูล
สารสนเทศมาใช้ประโยชน์

- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
3. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. งบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนไม่เพียงพอ
- 2. ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน
- 3. ขาดการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทำให้ไม่มีความพร้อมในการดำเนินงาน
- 4. องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และผู้ปกครอง ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนการปรับปรุง พัฒนา โรงเรียน
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ขาดแหล่งข้อมูลสำหรับการวางแผน
- 2. ขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูล
- 3. ขาดบุคลากรที่จัดการด้านเอกสารในการวางแผน
- 4. ข้อมูลที่จัดเก็บไม่สามารถนำไปใช้ในการวางแผน
- 5. ขาดความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำแผน
- 6. การเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน
- 7. บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดทำแผนขาดความรู้และประสบการณ์
- 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย
- 2. ไม่มีการนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน
- 3. ขาดการนิเทศจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 4. ขาดการติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน
- 5. บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ
- 6. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการนำแผนไปปฏิบัติไม่เหมาะสม
- 7. การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงาน
- 8. บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
- 9. การอนุมัติใช้งบประมาณมีความล่าช้า ไม่ทันเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ

10. ระเบียบการจัดซื้อ-จัดจ้างไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดหาวัสดุเพื่อการนำไปปฏิบัติ
 11. งบประมาณในการนำไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้เสนอไว้ในแต่ละโครงการ
 12. ขาดการประสานงานที่เหมาะสมระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 13. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
6. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการประเมินตนเองของโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. บุคลากรขาดความตระหนักในความสำคัญของการประเมิน
 2. ขาดการประชาสัมพันธ์ผลของการดำเนินงานในแต่ละช่วง
 3. ขาดผู้ชำนาญการในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผล
 4. ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
 5. ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินผลไม่ตรงความเป็นจริง
 6. การประสานงานระหว่างผู้วางแผนและผู้ประเมินผล
 7. ขาดงบประมาณในการประเมินผลการดำเนินงาน
 8. ไม่มีการใช้ผลการประเมินให้เป็นประโยชน์
 9. ความไม่ชัดเจนของแผนงาน/โครงการ
 10. ขาดวิธีการประเมินผลที่เหมาะสม
 11. ความรู้ความสามารถของบุคลากร
 12. ขาดงบประมาณสนับสนุน
 13. เจตคติของบุคลากร
 14. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
7. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานการศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน
 2. การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการศึกษา
 3. ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
8. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. การกำหนดผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา
 2. การเขียนรายงานคุณภาพการศึกษา
 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

9. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นไปได้
อย่างต่อเนื่อง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน
- 2. ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว
- 3. ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน
- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามครูผู้สอน

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้าน

1. การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
7. การประเมินคุณภาพการศึกษา
8. การรายงานคุณภาพการศึกษา
9. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 16 หน้า กรุณาตอบให้ครบทุกตอนก่อนส่งคืนผู้วิจัย
ภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2547

3. ขอความกรุณาท่านตอบตามความจริงเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาวิจัย ☺
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว สรกมล แจ่มจันทร์

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงและ
 หากมีรายการนอกเหนือที่กำหนด โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ 1. น้อยกว่า 30 ปี	☐ 2. 30-35 ปี
☐ 3. 36-40 ปี	☐ 4. 41-45 ปี
☐ 5. 46-50 ปี	☐ 6. มากกว่า 50 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	สาขา.....
☐ 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สาขา.....
☐ 3. ปริญญาโท	สาขา.....
☐ 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ 1. ต่ำกว่า 10 ปี	☐ 2. 10-15 ปี
☐ 3. 16-20 ปี	☐ 4. 21-25 ปี
☐ 5. มากกว่า 25 ปี	☐ 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 1. ภาษาไทย	☐ 2. คณิตศาสตร์
☐ 3. วิทยาศาสตร์	☐ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
☐ 5. สุขศึกษาและพลศึกษา	☐ 6. ศิลปะ
☐ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	☐ 8. ภาษาต่างประเทศ
6. งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน

☐ 1. งานวิชาการ	☐ 2. งานบุคลากร
☐ 3. งานกิจการนักเรียน	☐ 4. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ
☐ 5. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	
☐ 6. งานอาคารและสถานที่	☐ 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

7. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านสอนอยู่

1. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน
 2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน
 3. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
ท่านสามารถเขียนเครื่องหมาย ได้มากกว่า 1 รายการ และหากมี
 รายการปฏิบัตินอกเหนือที่กำหนดโปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

การเตรียมการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา

1. โรงเรียนของท่านมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

1. ไม่มีการเปลี่ยนแปลง 2. มีการเปลี่ยนแปลง

ถ้ามีการเปลี่ยนแปลง เปลี่ยนอย่างไร

1. ปรับวิธีการทำงาน คือ.....
 2. ปรับปรุงอาคารสถานที่คือ.....
 3. ปรับปรุงด้านเทคโนโลยี คือ.....
 4. เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารโรงเรียน คือ.....
 5. ปรับปรุงแหล่งการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน คือ.....
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

2. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพในสถานศึกษาในเรื่องใดบ้าง

1. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้
 3. การประเมินผลตามสภาพจริง
 4. การวิจัยชั้นเรียน
 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

3. ท่านคิดว่า การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมีประโยชน์อย่างไร
- 1. เป็นการสร้างการยอมรับจากชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง
 - 2. โรงเรียนสามารถผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงตามที่ต้องการ
 - 3. โรงเรียนมีความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบและประเมินจากภายนอก
 - 4. ครู บุคลากร และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจถึงภาระหน้าที่และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาความรู้และทักษะมากขึ้น
 - 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4. ท่านปฏิบัติงานสอนในลักษณะใดตามรายการต่อไปนี้
- 1. ตรงตามความถนัดของท่าน
 - 2. ตรงตามประสบการณ์สอน
 - 3. ตรงตามวุฒิ/สาขาที่จบการศึกษา
 - 4. ตรงกับความรู้ความสามารถของท่าน
 - 5. ตรงกับความต้องการ/ความสนใจของท่าน
 - 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. ท่านคิดว่าผู้บริหารโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติงานอย่างไร
- 1. มีการปฏิบัติงานที่สามารถมองเห็นผลได้อย่างเป็นรูปธรรม
 - 2. พยายามหาวิธีการใหม่ๆมาพัฒนางานที่ทำอยู่เสมอ
 - 3. มีการพัฒนาในด้านวิทยาการใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา
 - 4. มีการพัฒนาสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา
 - 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
6. ท่านคิดว่าสารสนเทศที่จัดทำขึ้นในโรงเรียนของท่านมีประโยชน์ในด้านใดบ้าง
- 1. ด้านการประเมินตนเองของโรงเรียน
 - 2. ด้านการรายงานคุณภาพการศึกษา
 - 3. ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
 - 4. ด้านการวางแผนพัฒนาโรงเรียน
 - 5. ด้านการเรียนรู้ของนักเรียน
 - 6. ด้านการจัดการเรียนรู้
 - 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

7. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาอย่างไร
- 1. จัดสื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียน แหล่งการเรียนรู้ และปัจจัยอื่นๆแก่นักเรียนอย่างเพียงพอ
 - 2. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนและห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้
 - 3. ร่วมมือกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านในการพัฒนานักเรียน
 - 4. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 5. จัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 6. มีการจัดการประเมินตนเอง
 - 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
8. โรงเรียนของท่านมีการพัฒนาสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาหรือไม่
1. มี 2. ไม่มี
- ถ้ามี ดำเนินการในลักษณะใด
- 1. จัดบริเวณโรงเรียนทุกมุมให้เป็นแหล่งความรู้ และสนับสนุนความรู้ เป็นศูนย์สื่อ ห้องสมุด มีห้องปฏิบัติการทางภาษา
 - 2. จัดเตรียมห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้มีอุปกรณ์เพียงพอและมีความพร้อมต่อการใช้งาน
 - 3. จัดให้มีแหล่งความรู้ สื่อที่หลากหลาย และสะดวกต่อการนำไปใช้
 - 4. จัดให้มีการพัฒนาบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สดชื่น สวยงาม
 - 5. จัดอาคารเรียนและอาคารประกอบให้เอื้อต่อการเรียนการสอน
 - 6. จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการทำงาน
 - 7. จัดให้มีศูนย์วิทยากรที่มีความรู้หลากหลาย
 - 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
9. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร
- 1. มีส่วนร่วมในการประเมินทุกมาตรฐานการศึกษา
 - 2. มีส่วนร่วมในการประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านปัจจัย
 - 3. มีส่วนร่วมในการประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านผู้เรียน
 - 4. มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลระดับชั้น/หมวดวิชา/โรงเรียน
 - 5. มีส่วนร่วมในการประเมินเฉพาะมาตรฐานด้านกระบวนการ
 - 6. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สรุปภาพรวมของสายชั้น/หมวดวิชา/โรงเรียน

○7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

10. โดยทั่วไปโรงเรียนของท่านมีวิธีการในการวางแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างไร

- 1. ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดแผนงานขึ้น และผู้ปฏิบัติงานต้องดำเนินการตามแผนอย่างเคร่งครัด
- 2. ให้แต่ละหมวดวิชาต่างจัดทำแผนงานของตนเสนอต่อผู้บริหาร
- 3. ใช้ปฏิทินการศึกษาเป็นตัวกำหนดแผนการทำงานของบุคลากร
- 4. ไม่มีการวางแผนในการทำงาน
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

11. การเขียนแผน/โครงการประจำปีของฝ่าย/หมวด/งาน มีวิธีดำเนินการอย่างไร

- 1. ฝ่าย/งาน มอบให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเขียนแผน/โครงการ
- 2. ประชุมบุคลากรในฝ่าย/หมวด/งาน ร่วมกันเขียนแผน/โครงการ
- 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

12. ในการจัดกิจกรรมในแผนงาน/โครงการต่างๆ มีการปฏิบัติในลักษณะใด

- 1. ความคิดของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน
- 2. เกิดจากปัญหาที่ได้จากการปฏิบัติงาน
- 3. ความคิดของผู้บริหารระดับสูง
- 4. ความคิดของผู้ปฏิบัติงานเอง
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

13. ท่านได้นำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาใช้ประโยชน์หรือไม่

- 1. ใช่
- 2. ไม่ใช่

ถ้าใช่ ใช้อย่างไร

- 1. นำมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
- 2. นำมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการจัดทำแผนงาน/โครงการประจำปี
- 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

14. โรงเรียนของท่านมีการนิเทศและช่วยเหลือบุคลากรในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี ใช้วิธีการอย่างไรบ้าง

1. การจัดอบรมเกี่ยวกับการนำแผนไปปฏิบัติ
 2. การให้คำปรึกษาแนะนำด้านการนำแผนไปปฏิบัติ
 3. การส่งเสริมด้านขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน
 4. การจัดให้มีการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำแผนไปปฏิบัติ
 5. การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในขณะปฏิบัติงานตามแผน
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

15. โรงเรียนของท่านมีการติดตามผลระหว่างดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี ดำเนินการอย่างไรบ้าง

1. กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนงาน/โครงการ จัดบันทึกและรายงานผลการดำเนินงาน
 2. จัดให้แต่ละฝ่าย หมวดยวิชา ติดตามผลและรายงานแก่ผู้บริหาร โรงเรียน
 3. จัดให้มีคณะกรรมการควบคุมและติดตามผลโดยเฉพาะ
 4. กำหนดให้แต่ละฝ่าย หมวดยวิชา จัดแสดงผลงาน
 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (การประเมินตนเองของโรงเรียน)

16. ท่านได้รับการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาอย่างไร

1. การจัดประชุมกลุ่มโรงเรียน
 2. เชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้
 3. ผู้บริหารเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้
 4. เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น
 5. ศึกษาจากเอกสาร คู่มือการประเมินผลภายในด้วยตนเอง
 6. เข้าร่วมประชุมครูและมีการชี้แจงกันเองเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับครูโดยแกนนำของโรงเรียน

- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
17. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาในเรื่องใดบ้าง
- 1. กำหนดเกณฑ์การประเมิน
- 2. กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน
- 3. แปลผลข้อมูลแล้วสรุปให้ชัดเจน
- 4. จัดหา/สร้างเครื่องมือการประเมิน
- 5. ทำการตรวจสอบและร่วมวิเคราะห์ข้อมูล
- 6. กำหนดกรอบและวิธีการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
18. ท่านนำผลจากการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาไปใช้ประโยชน์อย่างไร
- 1. ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงแผนงาน/โครงการ
- 2. ใช้เป็นข้อมูลปรับปรุงและพัฒนาตนเอง
- 3. ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนเตรียมการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การประเมินคุณภาพการศึกษา

19. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- 1. เหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น
- 2. การจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยาก เพราะตัวแปรมีมาก
- 3. การจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง
- 4. มาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้าผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม
- 5. ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่น หรือเพื่อให้คุณให้โทษ
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
20. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- 1. ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้
- 2. แนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน

- 3. มีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน
- 4. มีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด
- 5. ความเป็นกลาง
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

21. ท่านคิดว่าผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีผลกระทบอย่างไรต่อโรงเรียนของท่าน

- 1. ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
- 2. ทำให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น
- 3. ทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น
- 4. มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
- 5. มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
- 6. ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้
- 7. ผลการประเมินสามารถบอกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 8. ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น
- 9. สามารถนำผลไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้
- 10. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การรายงานคุณภาพการศึกษา

22. ท่านมีส่วนร่วมในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างไร

- 1. รวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน
- 2. รายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง
- 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

23. สิ่งที่ต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในความรับผิดชอบของท่านมีในเรื่องใดบ้าง

- 1. ความคาดหวังของโรงเรียนในแต่ละเดือน/ภาค 1ปี
- 2. ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3. การขาดเรียนและสุขภาพของผู้เรียน
- 4. ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ
- 5. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน
- 6. ผลสัมฤทธิ์ของคณะทำงาน
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การผดูระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

24. ท่านคิดว่าการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง เป็นหน้าที่ของใคร

- 1. ผู้บริหาร
- 2. ฝ่ายวิชาการ
- 3. หน่วยงานต้นสังกัด
- 4. บุคลากรทุกคนในโรงเรียน
- 5. ผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียน
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

25. ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนของท่านหรือไม่

- 1. มีความพึงพอใจ
- 2. ไม่พึงพอใจ

ถ้ามี ท่านมีความพึงพอใจในระดับใด

- 1. พึงพอใจมาก
- 2. พึงพอใจปานกลาง
- 3. พึงพอใจน้อย

26. หากท่านต้องการปรับปรุงการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนของท่าน ท่านต้องการปรับปรุงในเรื่องใด และอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัด กรุงเทพมหานคร

1. การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของท่านมีปัญหา ด้านใดบ้าง

- 1. ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดงานให้บุคลากรตามความพอใจ ไม่คำนึงถึงความเหมาะสม
- 2. ผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากรแต่ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจทุกเรื่อง
- 3. การมอบหมายอำนาจหน้าที่ไม่สอดคล้องกับความรับผิดชอบ
- 4. บุคลากรได้รับมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับความสามารถ

5. ไม่แจ้งให้บุคลากรทราบเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย
 6. ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน
 7. อื่น(โปรดระบุ).....
2. การจัดทำสารสนเทศของโรงเรียนของท่านมีปัญหา ด้านใดบ้าง
1. ขาดบุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศ
 2. ขาดการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการจัดระบบสารสนเทศเพิ่มขึ้น
 3. ขาดการจัดสรรเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศเพิ่มขึ้น
 4. ขาดการสนับสนุนให้บุคลากรที่มีหน้าที่จัดระบบสารสนเทศได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
 5. อื่น(โปรดระบุ).....
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาของท่านมีปัญหา ด้านใดบ้าง
1. ผู้บริหารขาดการติดตามผลงานของบุคลากร
 2. ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน
 3. มีการระดมสมองบุคลากรที่เกี่ยวข้องเฉพาะวิธีดำเนินการ
 4. ผู้บริหารขาดความจริงจังในการพัฒนาโรงเรียนให้ต่อเนื่อง
 5. ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานโดยบุคลากรของโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วม
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. ในการร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีปัญหา ด้านใดบ้าง
1. ขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร
 2. ขาดความร่วมมือจากบุคลากรในการทำงานร่วมกัน
 3. ขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. ในการจัดการเรียนการสอนตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีปัญหา ด้านใดบ้าง
1. ไม่เห็นด้วยกับการดำเนินงานในการจัดให้มีกลไกการติดตาม ตรวจสอบ
 2. ขาดความเข้าใจในนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน
 3. การจัดทำแผนการสอนมีความยุ่งยาก
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
6. ในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษามีปัญหา ด้านใดบ้าง
1. ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองของโรงเรียน
 2. ขาดความเชื่อมั่นในผลและเครื่องมือประเมินผล
 3. ขาดประสบการณ์และความรู้ในการประเมิน

- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
7. เรื่องใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานการศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน
- 2. การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการศึกษา
- 3. ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน
- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
8. ในรายงานคุณภาพการศึกษามีปัญหา ด้านใดบ้าง
- 1. การรวบรวมผลการดำเนินงานเพื่อประกอบการเขียนรายงาน
- 2. การเขียนรายงานในส่วนที่เป็นความรับผิดชอบของตนเอง
- 3. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
9. ในการทำงานเพื่อรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่องมีปัญหา ด้านใดบ้าง(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน
- 2. ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว
- 3. ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน
- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

แบบสอบถามผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

เรื่อง

การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา
2. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
3. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
4. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
6. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
7. การประเมินคุณภาพการศึกษา
8. การรายงานคุณภาพการศึกษา
9. การผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 17 หน้า กรุณาตอบให้ครบทุกตอนก่อนส่งคืนผู้วิจัย

ภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2547

3. ขอความกรุณาท่านตอบตามความจริงเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษาวิจัย ☺

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาว สรกมล แจ่มจันทร์

สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ○ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงและ
 หากมีรายการนอกเหนือที่กำหนดโปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
------------------------------	-------------------------------
2. อายุ

☐ 1. น้อยกว่า 30 ปี	☐ 2. 30-35 ปี
☐ 3. 36-40 ปี	☐ 4. 41-45 ปี
☐ 5. 46-50 ปี	☐ 6. มากกว่า 50 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	สาขา.....
☐ 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สาขา.....
☐ 3. ปริญญาโท	สาขา.....
☐ 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
4. ประสบการณ์ในการทำงาน

☐ 1. ต่ำกว่า 11 ปี	☐ 2. 11-15 ปี
☐ 3. 16-20 ปี	☐ 4. 21-25 ปี
☐ 5. มากกว่า 25 ปี	☐ 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ 1. ภาษาไทย	☐ 2. คณิตศาสตร์
☐ 3. วิทยาศาสตร์	☐ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
☐ 5. สุขศึกษาและพลศึกษา	☐ 6. ศิลปะ
☐ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี	☐ 8. ภาษาต่างประเทศ
☐ 9. อื่นๆ(โปรดระบุ).....	
6. งานที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากงานสอน

☐ 1. งานวิชาการ	☐ 2. งานบุคลากร
☐ 3. งานกิจการนักเรียน	☐ 4. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ
☐ 5. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน	
☐ 6. งานอาคารและสถานที่	☐ 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

7. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านสอนอยู่

1. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน
2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน
3. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง
ท่านสามารถเขียนเครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า 1 รายการ และหากมี
รายการปฏิบัตินอกเหนือที่กำหนดโปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

การเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

- ท่านได้รับความรู้หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไร
 1. ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
 2. ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากผู้บริหาร
 3. ได้รับการอบรม/ประชุมสัมมนาจากสมศ.
 4. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
- ท่านมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนในด้านใดบ้าง
 1. ประเมินคุณภาพการศึกษา
 2. พัฒนามาตรฐานการศึกษา
 3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 4. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 5. จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
 6. ผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 7. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 8. ประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา
 9. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

3. โรงเรียนของท่านมีวิธีการใดในการประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกโรงเรียน
เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

- 1. ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานเอง
- 2. จัดตั้งคณะกรรมการประสานงาน
- 3. ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานโดยใช้หนังสือราชการ
- 4. ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัว อย่างไม่เป็นทางการ
- 5. ผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงานเป็นการส่วนตัว แล้วส่งหนังสือตามไป
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

4. โรงเรียนของท่านสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาหรือไม่

- 1. สนับสนุน
- 2. ไม่สนับสนุน

ถ้าสนับสนุน โรงเรียนดำเนินการอย่างไร

- 1. ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- 2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนต่อสาธารณชนอย่างน้อยภาคละ 1 ครั้ง
- 3. ประสานงานกับผู้ปกครองและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4. ประสานงานกับคณะกรรมการ โรงเรียน / องค์กร / ชมรมต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุน
- 5. เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามาซักถามและตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศอย่างไร

- 1. มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สะดวกแก่การนำมาใช้
- 2. มีการจัดกระทำข้อมูลในลักษณะสารสนเทศเหมาะสมกับสภาพการใช้งาน
- 3. มีระบบการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศได้ครอบคลุมถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- 4. มีการจัดการอำนวยความสะดวกและการบริการข้อมูลและสารสนเทศแก่ชุมชนและหน่วยงานอื่น
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

6. โรงเรียนมีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาเฉพาะหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี จัดอย่างไร

1. จัดหมวดหมู่ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินภายนอกของสมศ.
 2. จัดหมวดหมู่ตามมาตรฐานด้านผลผลิต กระบวนการ และปัจจัย
 3. จัดหมวดหมู่ตามภาระงานของโรงเรียน
 4. จัดหมวดหมู่ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
 5. จัดหมวดหมู่ตามแผนงาน / โครงการ
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

7. โรงเรียนของท่านมีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษาอย่างไร

1. วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน
 2. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน
 3. จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน
 4. พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศของโรงเรียน
 5. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
 6. สำรวจสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของท้องถิ่นและชุมชน
 7. วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาของสมศ.และหน่วยงานต้นสังกัด
 8. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของการปฏิบัติหน้าที่ของครูและบุคลากร
 9. จัดหาและระดมทรัพยากรให้เพียงพอ นำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการ
 ปฏิบัติงาน
 10. ส่งเสริมให้คณะกรรมการโรงเรียน องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน เอกชน
 เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการปรับปรุง พัฒนาโรงเรียน
 11. แสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษา การ
 พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 12. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

8. โรงเรียนของท่านกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาอย่างไร
1. ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพตามที่สมศ.กำหนด
 2. ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
 3. ใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพในแต่ละมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดขึ้น
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
9. โรงเรียนของท่านมีวิธีดำเนินการในการประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างไร
1. กำหนดบุคลากรไปศึกษาและทำความเข้าใจในมาตรฐานการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย
 2. พิจารณาตีความและกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้ให้ชัดเจน
 3. จัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันเกี่ยวกับขอบเขตของตัวบ่งชี้แต่ละตัว
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

10. ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนของท่านใช้ข้อมูลในด้านใดบ้าง
1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 - 2549)
 2. นโยบายที่โรงเรียนได้รับจัดสรรจากกรุงเทพมหานคร
 3. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2545- 2549)
 4. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 5. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
 6. แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน
 7. ผลการวิเคราะห์ SWOT ของโรงเรียน
 8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 9. จำนวนครูและนักเรียนของโรงเรียน
 10. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
11. โรงเรียนมีวิธีในการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร
1. พิจารณาจากปัจจัยภายใน เช่น ทรัพยากร จุดเด่นหรือจุดด้อยของโรงเรียน
 2. พิจารณาจากปัจจัยภายนอก เช่น โอกาสหรืออุปสรรคที่มี
 3. กำหนดโดยใช้ประสบการณ์ของบุคลากรในโรงเรียน
 4. กำหนดโดยใช้ประสบการณ์ของผู้บริหาร
 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

12. โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ลักษณะใดบ้าง
- 1. เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อรักษาคุณภาพจุดเด่นหรือจุดแข็ง
 - 2. เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐาน
 - 3. เลือกยุทธศาสตร์การดำเนินงานโดยยกเลิกงานหรือกิจกรรมที่หมดความจำเป็นออกไป และไปจัดทำหรือดำเนินงานร่วมกับโรงเรียนในเขตพื้นที่เดียวกัน
 - 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

13. ท่านมีบทบาทในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร
- 1. ตรวจสอบ ทบทวน ความสอดคล้อง ความเป็นไปได้และความสำเร็จร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในเรื่องแผนและมาตรฐาน
 - 2. พัฒนาบุคลากรให้รู้ เข้าใจ ปฏิบัติ ได้ตามแผนและมาตรฐานที่กำหนด
 - 3. ส่งเสริม สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
14. โรงเรียนของท่านมีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเพื่อการดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างไร
- 1. ทำเป็นปฏิทินรวมเพื่อใช้ร่วมกันทั้งโรงเรียน
 - 2. ทำเป็นปฏิทินแยกตามหมวดวิชา
 - 3. ทำเป็นปฏิทินแยกตามระดับ
 - 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
15. ท่านใช้วิธีใดในการทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจแผนงาน/โครงการ
- 1. ประชุมชี้แจงแผนงาน/โครงการ/ให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ
 - 2. มีคู่มือการปฏิบัติงานกำกับงานทุกงาน
 - 3. ประชุมชี้แจงแก่หัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง
 - 4. มีเอกสารพรรณนางาน
 - 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา (การประเมินตนเองของโรงเรียน)

16. ท่านมีการเตรียมความพร้อมของคณะกรรมการเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาหรือไม่

1. มี 2. ไม่มี

ถ้ามี ในเรื่องใดบ้าง

1. สร้างความตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน
 2. ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลภายใน
 3. สร้างแรงจูงใจในการทำการประเมินผลภายใน
 4. สร้างเจตคติที่ดีต่อการประเมินผลภายใน
 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

17. ท่านมีวัตถุประสงค์การประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาอย่างไร

1. เพื่อให้มั่นใจว่ามีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ค้นพบอย่างสม่ำเสมอ
 2. เพื่อประเมินความก้าวหน้าของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง
 3. เพื่อเป็นการทบทวนว่ามีการนำระบบประกันคุณภาพนั้นไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
 4. เพื่อเป็นการทบทวนคุณภาพและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามนโยบาย
 5. เพื่อให้โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและเตรียมรับการตรวจสอบคุณภาพจากภายนอกผู้การรับรองคุณภาพการศึกษา
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

18. ท่านมีวิธีดำเนินการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาอย่างไร

1. ใช้เฉพาะข้อมูล ร่องรอย จากการปฏิบัติงานจริง
 2. ใช้ทั้งเครื่องมือการเก็บข้อมูลและข้อมูล ร่องรอย จากการปฏิบัติงานจริง
 3. ใช้เฉพาะเครื่องมือ เช่น แบบทดสอบ มาตรฐานค่า แบบตรวจสอบรายการ ฯลฯ ในการเก็บข้อมูล
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การประเมินคุณภาพการศึกษา

19. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครในการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1. เหมาะสมดีแล้วเพราะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพมากขึ้น
 2. การจัดลำดับของโรงเรียนยังเชื่อถือได้ยาก เพราะตัวแปรมีมาก

3. การจัดลำดับทำให้เกิดการแข่งขัน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริง
 4. มาตรการบางอย่างยังไม่รัดกุม ผลอาจคลาดเคลื่อนถ้าผู้ดำเนินการขาดคุณธรรม
 5. ควรทำเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนไม่ควรทำเพื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นหรือเพื่อให้คุณให้โทษ
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
20. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
1. ควรมีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องมือก่อนนำไปใช้
 2. แนวการออกข้อสอบเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอน
 3. มีความเหมาะสมต่อจุดมุ่งหมายในการประเมิน
 4. มีความตรง(validity)ของเนื้อหาที่ต้องการวัด
 5. มีความเป็นกลาง
 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
21. ท่านคิดว่าผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีผลกระทบอย่างไรต่อโรงเรียนของท่าน
1. ทำให้รู้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษา
 2. ทำให้ครูผู้สอนมีประสิทธิภาพในการสอนมากขึ้น
 3. ทำให้ผู้บริหารเน้นคุณภาพในการเรียนการสอนมากขึ้น
 4. มีผลในทางลบต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
 5. มีผลในทางบวกต่อขวัญและกำลังใจของผู้บริหารและครู
 6. ผลการประเมินสามารถนำไปวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาได้
 7. ผลการประเมินสามารถบอกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
 8. ทำให้เห็นคุณภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น
 9. สามารถนำผลไปเปรียบเทียบกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนได้
 10. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การรายงานคุณภาพการศึกษา

22. โรงเรียนมีรูปแบบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างไร
1. รายงานเป็นภาพรวมทุกระดับชั้น
 2. รายงานผลเป็นรายแผนงาน/โครงการ
 3. รายงานผลในส่วนของการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะ

- 4. รายงานผลเป็นรายระดับ ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
23. ใครเป็นผู้จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีของโรงเรียน
- 1. ฝ่ายวิชาการ
- 2. ผู้บริหารโรงเรียน
- 3. หัวหน้าสายชั้นหรือหมวดวิชา
- 4. ผู้รับผิดชอบทำหน้าที่จัดทำรายงานประจำปี
- 5. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
24. ท่านกำหนดสาระสำคัญที่ต้องรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีในเรื่องใดบ้าง
- 1. ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคน
- 2. ผลสัมฤทธิ์ของคณะทำงาน
- 3. การขาดเรียนและสุขภาพของผู้เรียน
- 4. ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ
- 5. ความคาดหวังของโรงเรียนในแต่ละเดือน/ภาค 1ปี
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

25. ท่านคิดว่าการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง
- 1. การทำงานเป็นทีม
- 2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 3. การกำหนดผู้รับผิดชอบ
- 4. การวางแผนและการกำกับดูแล
- 5. การสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ
- 6. การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้อง
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
26. ท่านคิดว่าการรักษาการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง เป็นหน้าที่ของใคร
- 1. ผู้บริหาร
- 2. ฝ่ายวิชาการ
- 3. หน่วยงานต้นสังกัด
- 4. บุคลากรทุกคนในโรงเรียน

- 5. ผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพของโรงเรียน
- 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
27. ท่านมีความพึงพอใจในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของท่านหรือไม่
- 1. มีความพึงพอใจ ○2. ไม่พึงพอใจ
- ถ้ามี ท่านมีความพึงพอใจในระดับใด
- 1. พึงพอใจมาก
- 2. พึงพอใจปานกลาง
- 3. พึงพอใจน้อย
28. หากท่านต้องการปรับปรุงการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนของท่าน ท่านต้องการปรับปรุงในเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ปัญหาที่พบในการเตรียมการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 2. ผู้บริหารไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง
- 3. บุคลากรไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง
- 4. ผู้บริหารจัดบุคลากรตามความพอใจมากกว่าความเหมาะสม
- 5. ผู้บริหารมักใช้วิธีสั่งการเพื่อให้เกิดการดำเนินงานมากกว่าวิธีอื่น
- 6. ในการดำเนินงาน ผู้บริหารมุ่งให้เกิดแต่ผลงานไม่ได้คำนึงถึงคน
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
2. ปัญหาที่พบในการจัดระบบสารสนเทศ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ขาดงบประมาณ
- 2. ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก
- 3. ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร
- 4. การชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องทราบไม่ชัดเจน

- 5. บุคลากรไม่เห็นประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศ
- 6. สารสนเทศของโรงเรียนไม่ถูกต้องครบถ้วนและไม่เป็นปัจจุบัน
- 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
3. ปัญหาที่พบในการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. การตีความมาตรฐานการศึกษาให้เป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้
- 2. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินคุณภาพการศึกษา
- 3. บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการประเมิน
- 4. ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน
- 5. การกำหนดขอบเขตของตัวบ่งชี้
- 6. งบประมาณ
- 7. เทคโนโลยี
- 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
4. ปัญหาที่พบในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ขั้นตอนการดำเนินงานและกิจกรรมในการจัดทำแผนไม่เหมาะสม
- 2. ขาดการควบคุมและติดตามการปฏิบัติงานจัดทำแผนที่ต่อเนื่อง
- 3. แผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน
- 4. แผนงาน/โครงการไม่สอดคล้องกับปัญหาของโรงเรียน
- 5. ระยะเวลาดำเนินการจัดทำแผนไม่เหมาะสม
- 6. ขาดการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
- 7. กำหนดงบประมาณไม่เหมาะสม
- 8. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. ปัญหาที่พบในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1. ความร่วมมือจากผู้ปกครอง-ชุมชนมีน้อย
- 2. ไม่มีการนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน
- 3. ขาดการนิเทศจากผู้มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 4. บุคลากรมีชั่วโมงสอนมากจึงไม่มีเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ
- 5. ขาดการติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน
- 6. การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการนำแผนไปปฏิบัติไม่เหมาะสม
- 7. การดำเนินงานตามแผนไม่เป็นไปตามที่กำหนดในปฏิทินปฏิบัติงาน
- 8. บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือและไม่เต็มใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
- 9. การอนุมัติใช้งบประมาณมีความล่าช้า ไม่ทันเวลาในการนำแผนไปปฏิบัติ

10. ผู้บริหาร โรงเรียนมีการย้ายระหว่างปีทำให้การนำแผนไปปฏิบัติไม่ต่อเนื่อง
 11. งบประมาณในการนำแผนไปปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่ได้เสนอไว้ในแต่ละโครงการ
 12. ระเบียบการจัดซื้อ-จัดจ้าง ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดหาวัสดุเพื่อการนำแผนไปปฏิบัติ
13. ขาดการประสานงานที่เหมาะสมระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
 14. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
6. ปัญหาที่พบในการประเมินตนเองของโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. การประเมินตนเองของโรงเรียนมีเวลาจำกัด ทำให้การดำเนินการไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน
 2. โอกาสประเมินตนเองของโรงเรียนน้อยครั้งและไม่ต่อเนื่อง
 3. วิธีการที่ใช้ประเมินไม่เหมาะสม เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการมีข้อบกพร่อง
 4. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล
 5. ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินไม่เหมาะสม
 6. การวางแผนการดำเนินงานไม่ชัดเจน
 7. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
7. ปัญหาที่พบในการให้ความร่วมมือกับสำนักงานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหาและรายการสมรรถภาพที่จะประเมิน
 2. การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานศึกษา
 3. ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
8. ปัญหาที่พบในการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. รายงานผลไม่ทันเวลาที่กำหนด
 2. บุคลากรขาดความเข้าใจในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา
 3. โรงเรียนไม่เน้นการประชาสัมพันธ์รายงานผลให้ผู้ปกครอง-ชุมชนทราบ
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

9. ปัญหาในการรักษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนให้เป็นอย่างต่อเนื่อง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน
- 2. ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดความตื่นตัว
- 3. ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน
- 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

10. ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนของท่านคืออะไร
(โปรดตอบโดยเรียงลำดับความสำคัญมา 3 อันดับ)

- สำคัญลำดับที่ 1 คือ
- สำคัญลำดับที่ 2 คือ
- สำคัญลำดับที่ 3 คือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

โรงเรียน สำนักงานเขต

วันที่สัมภาษณ์ เวลา น.

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ
 1. น้อยกว่า 30 ปี 2. 30-35 ปี
 3. 36-40 ปี 4. 41-45 ปี
 5. 46-50 ปี 6. มากกว่า 50 ปี
3. อายุราชการ
 1. น้อยกว่า 10 ปี 2. 10 – 15 ปี
 3. 16 – 20 ปี 4. มากกว่า 20 ปี
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขา.....
 3. ปริญญาโท สาขา.....
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ด้านการบริหาร
 1. น้อยกว่า 5 ปี 2. 5 – 10 ปี
 3. 11 – 15 ปี 4. มากกว่า 15 ปี

6. ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนปัจจุบัน
1. 1-5 ปี 2. 6-10 ปี
3. 11-15 ปี 4. มากกว่า 15 ปี
7. ขนาดของโรงเรียนที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารปัจจุบัน
1. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน
2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน
3. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. โรงเรียนของท่านมีนโยบายการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอย่างไรในการพัฒนาโรงเรียน
เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

4. ท่านคิดว่าหัวใจของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคืออะไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

5. ท่านได้ดำเนินการให้ชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

6. ท่านมีวิธีการอย่างไรที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในด้านการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

.....
.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

7. โรงเรียนของท่านมีการเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไป(27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้)อย่างไร

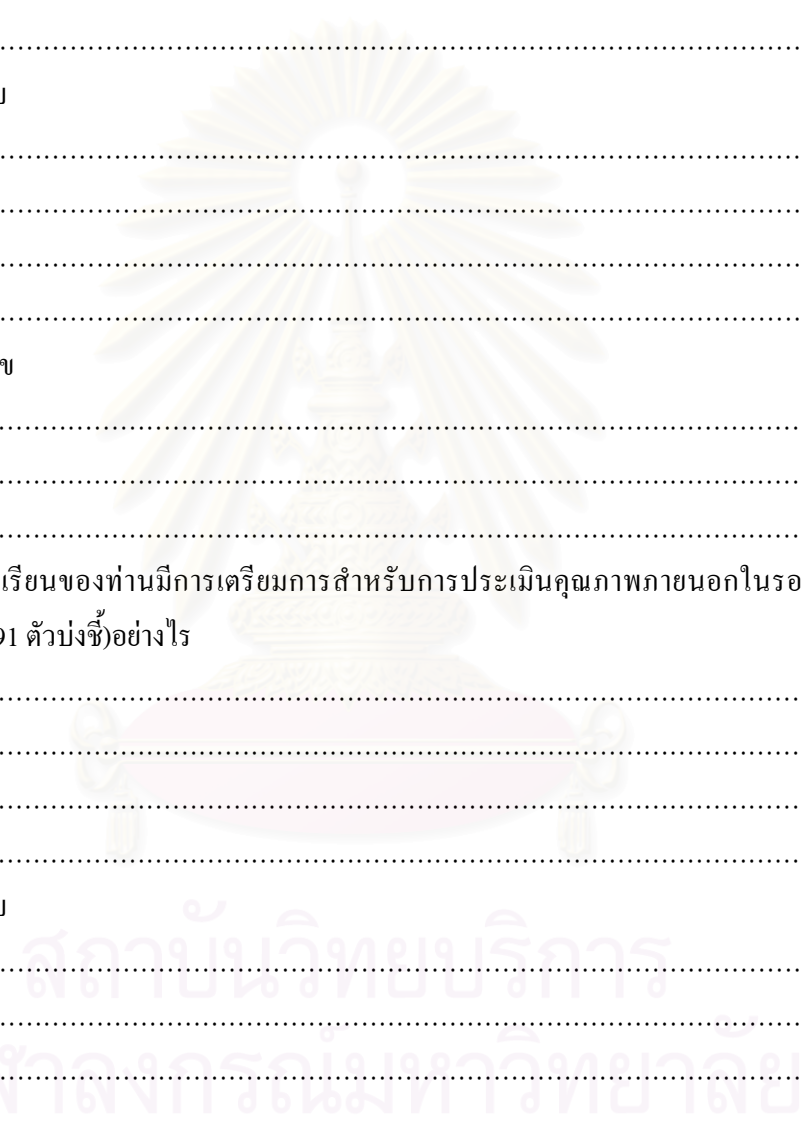
.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

8. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

9. ท่านคิดว่าอะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินการประกันคุณภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

โรงเรียน สำนักงานเขต

วันที่สัมภาษณ์ เวลา น.

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. น้อยกว่า 30 ปี 2. 30-35 ปี
 3. 36-40 ปี 4. 41-45 ปี
 5. 46-50 ปี 6. มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขา.....
 3. ปริญญาโท สาขา.....
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

1. ต่ำกว่า 11 ปี 2. 11-15 ปี
 3. 16-20 ปี 4. 21-25 ปี
 5. มากกว่า 25 ปี 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านสอนอยู่

1. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน
 2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน
 3. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ท่านคิดว่าการจัดให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อตัวท่าน
อย่างไรและมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

2. ท่านต้องการการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพใน
เรื่องใดบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

3. ท่านคิดว่ามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของท่านหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

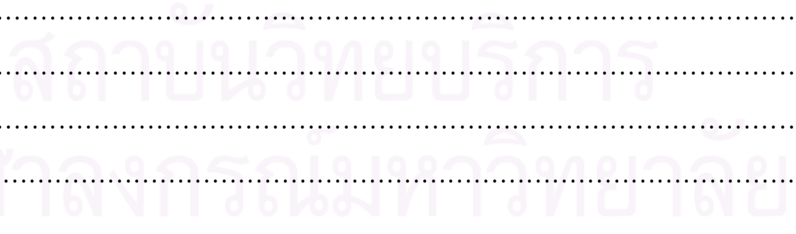
.....
.....
.....

4. ท่านคิดว่าแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มที่สามารถปฏิบัติได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

5. ในการปฏิบัติกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนของท่านมีการดำเนินงานครบทุกกิจกรรมที่กำหนดไว้หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการที่โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

7 . ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

8. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีอย่างไร

.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

9. ท่านคิดว่าอะไรคือสิ่งสำคัญที่ทำให้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้
และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

.....
.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษา

เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

โรงเรียน สำนักงานเขต

วันที่สัมภาษณ์ เวลา น.

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. น้อยกว่า 30 ปี 2. 30-35 ปี
 3. 36-40 ปี 4. 41-45 ปี
 5. 46-50 ปี 6. มากกว่า 50 ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี สาขา.....
 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขา.....
 3. ปริญญาโท สาขา.....
 4. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

1. ต่ำกว่า 11 ปี 2. 11-15 ปี
 3. 16-20 ปี 4. 21-25 ปี
 5. มากกว่า 25 ปี 6. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. ขนาดของโรงเรียนที่ท่านสอนอยู่

1. ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 801 คน
 2. ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 401 - 800 คน
 3. ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน น้อยกว่า 401 คน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานและปัญหาการประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ท่านมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างไรที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการเก็บข้อมูลในแต่ละมาตรฐานการศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

3. ท่านมีหลักในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอย่างไร

.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

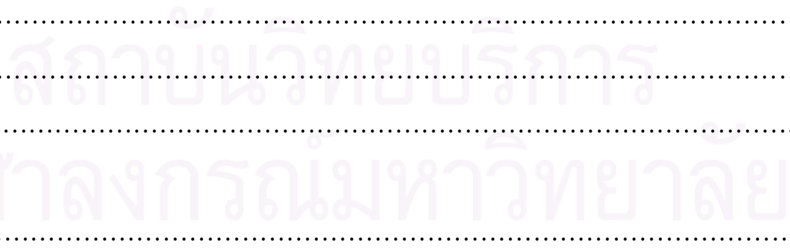
.....
.....
.....

4. ท่านใช้วิธีการใดในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....

5. ท่านใช้เครื่องมืออะไรบ้างในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา

.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....
.....
.....

6. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานครด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

.....
.....
.....
.....

ปัญหาที่พบ

.....
.....
.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

7. ท่านมีหลักในการเขียนรายงานคุณภาพการศึกษาอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

8. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ท่านมีจุดเด่นและมีจุดที่ต้องการพัฒนาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในด้านใด

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

9. ท่านต้องการการสนับสนุนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในจากผู้บริหาร / หน่วยงานต้นสังกัด และบุคคลภายนอกอย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบ

.....

.....

.....

วิธีการแก้ไข

.....

.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การศึกษาเอกสารการดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของโรงเรียนประถม
ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อเอกสาร	ประเด็นที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
1.แผนพัฒนา คุณภาพ การศึกษา	1. ระยะเวลาของแผน 2. แผนปฏิบัติการ ประจำปี 3. ความสอดคล้องของ แผนกับสภาพปัญหา และความต้องการของ โรงเรียน	
2. ปฏิทิน ปฏิบัติงาน	ภารกิจที่ต้องปฏิบัติ	
3. บันทึกการ ประชุม	1. ประเภทของการ ประชุม 2. สาระสำคัญของการ ประชุม	
4. แบบ ประเมินตาม มาตรฐาน การศึกษา	1. ประเภทของ เครื่องมือที่ใช้ 2. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ตามมาตรฐาน การศึกษา	
5. แบบรายงาน คุณภาพ การศึกษา	1. ช่วงเวลาที่จัดทำ 2. ระดับของรายงาน 3. สาระสำคัญใน รายงาน	

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาว สรกมล แจ่มจันทร์ เกิดเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2513 สำเร็จการศึกษาปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ ในปีการศึกษา 2537 จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา โปรแกรมวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ ในปีการศึกษา 2543 จากสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอน และเทคโนโลยีการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2544 ปัจจุบันปฏิบัติงานสอนที่โรงเรียนอนุบาลสุภसर ตั้งอยู่เลขที่ 5/2 หมู่ 17 ต.ลำลูกกา อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย